

2023
11. BELÜGYI SZEMLE

A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI, TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA

1923 · 1924 · 1925 · 1926 · 1927

1928 · 1929 · 1930 · 1931 · 1932

1933 · 1934 · 1935 · 1936 · 1937

1938 · 1939 · 1940 · 1941 · 1942

1943 · 1944 · 1945 · 1946 · 1947

1948 · 1949 · 1950 · 1951 · 1952

1953 · 1954 · 1955 · 1956 · 1957

1958 · 1959 · 1960 · 1961 · 1962

1963 · 1964 · 1965 · 1966 · 1967

1968 · 1969 · 1970 · 1971 · 1972

1973 · 1974 · 1975 · 1976 · 1977

1978 · 1979 · 1980 · 1981 · 1982

1983 · 1984 · 1985 · 1986 · 1987

1988 · 1989 · 1990 · 1991 · 1992

1993 · 1994 · 1995 · 1996 · 1997

1998 · 1999 · 2000 · 2001 · 2002

2003 · 2004 · 2005 · 2006 · 2007

2008 · 2009 · 2010 · 2011 · 2012

2013 · 2014 · 2015 · 2016 · 2017

2018 · 2019 · 2020 · 2021 · 2022

2023

INTERPOL

71.
évfolyam

BELÜGYI SZEMLE

A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI, TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA

71. ÉVFOLYAM

2023/11. SZÁM

BELÜGYI SZEMLE

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

ELNÖK
TITKÁR
TAGOK

Dr. Felkai László, közigazgatási államtitkár, Belügyminisztérium
Prof. dr. Dános Valér ny. r. vezérőrnagy, egyetemi magántanár
Prof. dr. Finszter Géza, a Magyar Tudományos Akadémia doktora
Prof. dr. Gál István László, tanszékvezető egyetemi tanár
Prof. dr. Haller József, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, tanszékvezető egyetemi tanár
Prof. dr. Herke Csongor, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, tanszékvezető egyetemi tanár
Prof. dr. Kecskés László, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja
Prof. dr. Kerezi Klára, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, egyetemi tanár
Prof. dr. Koltay András, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság és a Médiatanács elnöke, egyetemi tanár
Prof. dr. Korinek László, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja
Prof. dr. Maróth Miklós, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja
Prof. dr. Mezey Barna, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, tanszékvezető egyetemi tanár
Prof. dr. Patyi András, alkotmánybíró, egyetemi tanár
Prof. dr. Polt Péter, legfőbb ügyész, egyetemi tanár
Prof. dr. Sándor István, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, tanszékvezető egyetemi tanár
Prof. dr. Tóth Mihály, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, tanszékvezető egyetemi tanár
Dr. Ludek Michalek, a Cseh Rendőrákadémia tagja, egyetemi tanár
Dr. habil. Philipp Fluri ügyvezető, Genfi Biztonságpolitikai Központ
Dr. h.c. Detlef Schröder, az Európai Unió Rendészeti Képzési Ügynökségének korábbi ügyvezető igazgatója
Dr. Ciprian Maftai, belügyi attasé, Románia Magyarországi Nagykövetsége
Prof. Dr. Wei Changdong, Kelet-Kínai Állam- és Jogtudományi Egyetem, Shanghai, egyetemi tanár

SZAKMAI TANÁCSADÓ TESTÜLET

Dr. Bakai Kristóf Péter PhD, püör. dandártábornok, Nemzeti Adó- és Vámhivatal Vámszakmai és Nemzetközi elnökhelyettese
Dr. Balogh János r. altábornagy, az Országos Rendőr-főkapitányság vezetője
Dr. Bolcsik Zoltán r. altábornagy, a Belügyminisztérium rendészeti államtitkára
Dr. Góra Zoltán tú. altábornagy, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság vezetője
Hajdu János r. altábornagy, a Terrorelhárítási Központ főigazgatója
Dr. Hatala József ny. r. altábornagy, a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács elnöke
Dr. Hegyaljai Mátyás, a Belügyminisztérium európai uniós és nemzetközi helyettes államtitkára

Prof. dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnagy, c. egyetemi tanár,
a Belügyminisztérium oktatási főszemléelője
Prof. dr. Kovács Gábor r. vezérőrnagy, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar dékánja, tanszékvezető egyetemi tanár
Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság vezetője
Prof. dr. Sallai János r. ezredes, Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
tanszékvezető egyetemi tanár
Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró, nemzetközi jogász
Dr. Tomin Szilvia r. vezérőrnagy, a Nemzeti Védelmi Szolgálat főigazgatója
Dr. Tóth Tamás bv. altábornagy, a Büntetés-végrehajtás Országos
Parancsnokság vezetője
Dr. Túrós András ny. r. altábornagy, az Országos Polgárőr Szövetség elnöke

SZERKESZTŐSÉG

FŐSZERKESZTŐ	Prof. dr. Dános Valér ny. r. vezérőrnagy, egyetemi magántanár
FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES	Dr. Szabó Csaba PhD r. alezredes, egyetemi docens
FELELŐS SZERKESZTŐ	Dr. Németh Viktor PhD
OLVASÓSZERKESZTŐ	Végh Zsuzsanna
IDEGENNYELVISZAKLEKTOR	Prof. dr. Boda József ny. nb. vezérőrnagy, c. egyetemi tanár
MUNKATÁRS	Luda Henrietta Fazekas-Pátyodi Szandra
SZERKESZTŐSÉG	2090 Remeteszőlős, Nagykovácsi út 3. Telefonszám: +36 (26) 795-922; BM: 24-626 szerkesztoseg@belugyiszemle.hu www.belugyiszemle.hu
ISSN	ISSN 2062-9494 (Nyomtatott) ISSN 2677-1632 (Online) LXXI. évfolyam
FELELŐS KIADÓ	Belügyminisztérium www.kormany.hu/hu/belugyminiszterium 1051 Budapest, József Attila utca 2-4.
NYOMDA	Duna-Mix Kft.
FELELŐS VEZETŐ	Borbély Levente, ügyvezető Megjelenik havonta

TARTALOM

JÜRGEN STOCK	Előszó	1921
PINTÉR SÁNDOR	Miniszteri ajánló	1922
ANDREAS HOLZER	Köszöntő	1924

TANULMÁNYOK

HEGYALJAI MÁTYÁS	Emlékezetes pillanatok az Interpol elmúlt harminc évéből	1927
CATHERINE DE BOLLE	A nemzetközi rendőri együttműködés rövid áttekintése	1939
SALLAI JÁNOS – BORSZÉKI JUDIT	100 éves az Interpol. „ <i>A rendőrség összekapcsolása egy biztonságosabb világért</i> ”	1949
THOMAS HERKO	Az Interpol globális innovációs komplexuma Szingapúrban. Személyes visszatekintés	1967
KÓVÁRI PÉTER	Az Interpol bűnügyi adatbázisainak használatából származó előnyök – a magyar álláspont	1979
PETER DE BUYSSCHER	100 éves az Interpol: a szervezet helyzete és szerepe az Európai Unión belül	1993
HAUTZINGER ZOLTÁN	A rendészettudomány művelésének és fejlesztésének nemzetközi lehetőségei	2005
JÜRGEN STOCK	Interpol: A nemzetközi rendőrségi együttműködés múltja, jelene és jövője	2015
HERCZEG MÓNIKA	Az Interpol szerepe az európai integrált határigazgatásban	2025
MICHAEL A. HUGHES	A washingtoni Interpol megemlékezik az Interpol százéves, a biztonságosabb világ megteremtéséért végzett munkájáról	2043
GAÁL GYULA	Az embercsempészás a magyar büntetőjogban	2051
CIPRIAN-VASILE MAFTEI	Az Interpol hozzájárulása és jövőbeni szerepe a migráncsempészet elleni küzdelemben Európát és a tágabb térséget illetően	2061
NÉMETH JÓZSEF	A tudomány lehetséges válasza a globális fenyegetésre	2075
TIM MORRIS	Az Interpol és a 21. század kihívásai	2085
RICHARD MARANGONI	Az Interpol kezdetei. A monacói nemzeti iroda	2095

INTERJÚ

DÁNOS VALÉR – SZABÓ CSABA	„Sokat számít, ha ténylegesen vagy képletesen »egy nyelvet beszélünk.«” Interjú Dr. Hegyaljai Mátyással, a Belügyminisztérium európai uniós és nemzetközi helyettes államtitkárával	2107
	Bemutakozik a Belügyi Szemle	2114

ELŐSZÓ

Kedves Olvasó!

1923. szeptember 7-én húsz ország képviselői írták alá a bűnügyi rendőri együttműködés első nemzetközi szervezetének létrehozásáról szóló megállapodást.

A Nemzetközi Bűnügyi Rendőrségi Bizottság (ICPC) – az Interpol elődje – létrehozásának célja az volt, hogy áthidalja a határokon átnyúló információcsere és kölcsönös segítségnyújtás hiányából eredő biztonsági hiányosságokat.

Dr. Johannes Schober, a bécsi rendőrség elnöke és az Interpol alapítója 1923-ban az ICPC előtt tartott nyitóbeszédében azt mondta, hogy „*a Föld nemzetei közötti ellentétek közepette is a bizottság a politikai harcok felett egyesíti majd az embereket, mert a rendőrségi együttműködés »nem politikai, hanem kulturális cél«*”.

Ezek a szavak még ma is igazak, amint azt a folyóiratban megjelenő közlemények is bizonyítják.

Jelen kiadvány betekintést nyújt a nemzeti bűnüldözés előtt álló kihívásokba, és egyúttal azt is hangsúlyozza, hogy egyetlen ország vagy régió sem képes egyedül felvenni a harcot ezekkel a fenyegetésekkel szemben.

Az információ- és adatmegosztás a hatékony nemzetközi rendőrségi együttműködés éltető eleme, és a jelenleg 195 tagországot összekötő Interpol egyedülálló és globális platformot biztosít ennek eléréséhez.

A századik évforduló nyilvánvalóan az elmélkedés pillanata, az elért eredmények áttekintése, de az előretekintés ideje is a még előttünk álló sikerek felé.

Az Interpol nevében köszönetet mondok mindazoknak, akik időt szántak arra, hogy hozzájáruljanak ehhez a fontos munkához, valamint a magyar hatóságoknak a kezdeményezésért és a globális rendőri tevékenység folyamatos támogatásáért.

Az Interpol százéves fennállását, a nemzetközi rendőrségi együttműködés és a világ biztonságosabbá tételének százéves évfordulóját közös erőfeszítéseink elismerésével és céljaink tudatában ünnepeljük.

Jürgen Stock
főtitkár
Intepol

MINISZTERI AJÁNLÓ

Kedves Olvasó!

A magyar Belügyminisztérium szakmai és tudományos folyóirata, a Belügyi Szemle legújabb tematikus számát tartja kezében az olvasó. Jelen kiadvány arra vállalkozik, hogy a 195 tagországot magába foglaló Interpol megalakulásának centenáriumára a szervezet alapításának körülményeit, eddigi mérföldköveit és jövőbeni perspektíváit megjelenítse, magyar és angol nyelven egyaránt közkinccsé tegye.

A jubileumi kötetben megjelenő írásokat a szervezet egykori és jelenlegi kiváló, nagy szakértelemmel rendelkező munkatársai és a velük együttműködő szakemberek készítették. Különösen nagy érték, hogy megalakulásakor az Interpol felismerte annak jelentőségét, hogy a közvetlen szakmai kommunikáció elsődleges és elengedhetetlen feltétele a hatékony nemzetközi együttműködésnek. Az Interpol sikeres munkájában megmutatkozik, hogy mekkora ereje van a bűnüldöző, bűnmegelőző szakmai célokat maguk elé tűző, közösen dolgozó nemzeti rendőri szervezetek közötti kommunikációnak, párbeszédnek.

Az Interpol megalakulása óta óriási technikai fejlődés zajlott le a világban: a papírtól eljutottunk a digitális technikáig, az egyszerű számítógépektől a mesterséges intelligenciáig. Ma már a szervezet szinte minden tagállama hatékonyan és eredményesen alkalmazza a technikai változások eredményei révén elért fejlesztéseket.

Hiába egyre fejlettebb a digitalizált világ, a nemzeti rendvédelmi szervezetek nemzetközi együttműködésében kihagyhatatlan faktor az emberi tényező, amely a rendőri felkészültségben, tudásban, tapasztalatban és a személyes karakterekben nyilvánul meg. Minden nap tapasztaljuk, hogy az Interpol családjához tartozó szakemberek az alapítókhoz hasonló lelkesedéssel, elhivatottsággal, de a közös fejlődésnek köszönhetően sokszoros tudással szolgálgják a nemzetközi bűnüldözés ügyét.

Az így felépített együttműködés rendszere képes hatékonyan felvenni a küzdelmet azokkal a nemzetközi bünszervezetekkel is, amelyek korlátlan anyagi és technikai eszközökkel rendelkeznek.

A most megjelenő jubileumi kötetet ajánlom a rendészettudomány elméleti és gyakorlati művelőinek, a századik évet megélő Interpol tagjainak, továbbá a rendészet, ezen belül is a bűnüldözés iránt érdeklődő széles nagyközönségnek.

Dr. Pintér Sándor
Magyarország belügyminisztere

KÖSZÖNTŐ

Kedves Olvasó!

Pontosan száz évvel ezelőtt Bécsben egy olyan konferenciát rendeztek, amely kétségtelenül mérföldkönek tekinthető a nemzetközi bűnözés elleni küzdelemben.

1914-ben Monacóban már összehívtak egy kongresszust, amely a rendőri erők nemzetközi együttműködésével foglalkozott, a találkozó azonban konkrét eredmények nélkül ért véget.

1923 szeptemberében történt, hogy dr. Johannes Schober bécsi rendőrfőnök meghívta a világ minden tájáról érkező rendőrfőnököket a második Nemzetközi Bűnüldözési Kongresszusra. A rendezvény utolsó napján, 1923. szeptember 7-én megalakult az a szervezet, amelyet ma mindannyian Interpol néven ismerünk. Az Interpol létrehozása tartós és átfőmáló hatással volt a rendőrségi együttműködésekre a világon.

Az Interpol központi és vezető szerepet játszik, és már száz éve a lehető legteljesebb mértékben támogatja a tagországokat. A világméretű nemzetközi rendőrségi együttműködés a bűnözés elleni modernkori küzdelem kulcsfontosságú eleme. Ezekben a gyorsan változó időkben, amikor a bűnözők nap mint nap változtatják és a környezethez igazítják módszereiket, a bűnözés elleni küzdelemben nélkülözhetetlen a nemzetközi együttműködés.

A szervezet évtizedek óta sokat tett a tagállamok közötti hidak építéséért és – sokféleségük ellenére – a tagországok összekapcsolásáért. Minden tagországnak el kell ismernie az Interpol érdemeit a nemzetközi bűnözés elleni küzdelemben.

Ausztria területét tekintve viszonylag kis ország. Éppen ezért még büszkébbek vagyunk arra, hogy az Interpol lenyűgöző fejlődése Bécsből indult – a 100 éves évforduló ezért is kiemelkedő jelentőségű Ausztria számára.

Ausztria Belügyminisztériuma a világ legnagyobb bűnüldöző szervezetével való szoros kapcsolatát szeretné megerősíteni azzal, hogy Bécsben rendezze meg az Interpol Közgyűlés 91. ülészakát.

Az Osztrák Bűnügyi Hírszerző Szolgálat igazgatójaként, s egyben a bécsi Interpol Nemzeti Iroda vezetőjeként is, szeretném hangsúlyozni a nemzetközi rendőrségi együttműködés minden formájának fontosságát. Határozott

elkötelezettségem és törekvésem, hogy Ausztria mint megbízható és erős partner aktív szerepét, szerepvállalását tovább bővítsem. Az új fenyegetések, különösen a kiberbűnözés, az emberkereskedelem vagy a kábítószer-kereskedelem tekintetében, megkövetelik az Interpol-tagállamok közötti szolidaritást és szoros együttműködést. Az új kihívásokat csak közösen tudjuk kezelni egy biztonságosabb világ érdekében.

Andreas Holzer
igazgató, vezérezredes
Osztrák Szövetségi
Bűnügyi Hivatal

Emlékezetes pillanatok az Interpol elmúlt harminc évéből

Memorable moments from the last 30 years of INTERPOL

Hegyaljai Mátyás

Dr., európai uniós és nemzetközi helyettes államtitkár
Belügyminisztérium,
Európai Unió és Nemzetközi Helyettes Államtitkárság
matyas.hegyaljai@bm.gov.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja, hogy a szerző saját szemszögéből és személyes tapasztalatain is alapulón bemutatssa az Interpol elmúlt harminc évének hazánkat érintő jelentősebb változásait.

Módszertan: A vonatkozó szakirodalom és jogszabályok mellett a szerző saját megélt tapasztalataira épít a szervezet azon elmúlt három évtizedének bemutatásakor, amikor „közelről szemlélhette a történelmet”.

Megállapítások: Az Interpol történetét vizsgálva azt találjuk, hogy a nemzetköziség szellemisége mellett a gyakorlatban mindig is meghatározó szerepe volt a regionalitásnak és a térségi/kontinentális együttműködéseknek. A kezdetben – részben a technikai fejletlenségnek is köszönhetően – ez visszahúzó erőként jelent meg a mindennapi működésben. Azonban a technikai-digitális fejlődés adta lehetőségeket kihasználva az Interpol felismerte azt a regionalitáson is alapuló működési módot, amely révén a kisebb közösségek elismerése és működése a globális Interpol hatékonyságának fokozásához járul hozzá. Európában ezt képviseli az Interpol Európai Bizottsága. A hatékonyság fokozásának hasonlóan fontos eszköze az Interpol együttműködése más regionális bűnüldöző szervezetekkel – Európa esetében ezt az Interpol és az Europol között kiépülő szoros munkakapcsolat képezi. Mindez nem valósulhatna meg a tagállamok nemzeti irodáján keresztülli hozzáadott érték nélkül, amely Magyarország esetében a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központot jelenti.

Érték: Ezen áttekintés eredményeként az olvasó láthatja a hazai rendszer felépítését, kapcsolódási pontjait a nemzetközi szervezethez, az EU releváns

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.1>. A cikk a szerkesztőséghez magyar nyelven érkezett be.

ügynökségéhez, emellett bepillantást kapunk a stratégiai jelentőségű bizottságok felépítéséről, szerepéről.

Kulcsszavak: Interpol, Közgyűlés, Végrehajtó Bizottság, Interpol Európai Bizottság

Abstract

Aim: The aim of the study is to present, from the author's own point of view and based on his personal experience, the most significant changes in INTERPOL over the last 30 years in Hungary.

Methodology: In addition to the relevant literature and legislation, the author draws on his own lived experience to describe the past three decades of the organisation's „close-up view of history”.

Findings: Looking at the history of INTERPOL, it can be seen that, in addition to the spirit of internationalism, regionalism and regional/continental cooperation have always played a crucial role in practice. In the beginning, partly due to a lack of technical development, this was a restraining force in day-to-day operations. However, INTERPOL has taken advantage of the opportunities offered by technical-digital developments to recognise the regionality of the way in which smaller entities are recognised and operate, thus contributing to the effectiveness of global INTERPOL. In Europe, this is represented by the Interpol European Commission. Likewise, an important means of enhancing effectiveness is INTERPOL's cooperation with other regional law enforcement organisations - in the case of Europe, this is the close working relationship that has been established between INTERPOL and Europol. All this could not be achieved without the added value through the National Center Bureaus of the Member States, which in the case of Hungary is the International Law Enforcement Cooperation Centre.

Value: As a result of this overview, the reader can see the structure of the domestic system, its links with the international organisation, the relevant EU agencies and the structure and role of the committees of strategic importance.

Keywords: INTERPOL, General Assembly, Executive Committee, INTERPOL European Commission

Bevezetés

Arra a nemzetközi szervezetre, amely megéri a száz évet, arra nyugodtan mondhatjuk, hogy kiállta az idő próbáját. Különösen akkor, ha ez egy olyan időszakot

ölel fel, amely magában hordozta a II. világháborút, az ezt követő hidegháborút, a koreai, a vietnámi háborúkat, a kubai válságot, az európai nyugat és kelet kettészakadását kommunista és kapitalista blokkokra, a kelet európai forradalmakat, a Szovjetunió összeomlását, Németország egyesülését, a maffia és a szervezett bűnözés nemzetközi hálózatainak kialakulását, számos terrortámadást, migrációs válságokat és még a végtelenségig lehetne sorolni a példákat.

Idén ünnepeljük az Interpol alapításának százéves évfordulóját, amelyből Magyarország nem maradhat ki, hiszen a 20. század elején az egyike volt annak a húsz országnak, amely létrehozta ezt a szervezetet (URL1). Az ötlet korábbi, az előzmény a Monacói Rendőrkongresszus, ahol azonban 1914-ben még egészen más politikai és gazdasági helyzetben vettünk részt, mint 1923-ban Bécsben. Az Interpol nem egy nemzetek feletti hatáskörrel rendelkező rendőri szervezet, hanem egy olyan közös hálózat, amely együttműködést biztosít számos ország rendőrsége között (Rostami & Jooj, 2021). Adja magát a lehetőség, hogy ennek az együttműködésnek az utóbbi mintegy harminc évet felölelő periódusát egészen sajátos szemszögből, a saját emlékeimből elevenítsem fel. Ezen a helyen így most nem egy történeti visszatekintést kívánok adni adatokkal és tényekkel, hanem csak annak a közel három évtizednek egy-egy pillanatát vagy intézményét említeném meg, amelynek valamilyen formában én is a szereplője voltam.

Interpol Magyar Nemzeti Iroda

Hazánk – alapító tagsága ellenére – az ötvenes évek politikai hangulatában 1952-ben elhagyta a szervezetet, és csak 1981-ben került újra a tagjai közé.¹ Akkor az Interpol Magyar Nemzeti Iroda² még csak egy osztály jogállású szerv volt az Országos Rendőr-főkapitányság szervezetén belül, és éveken keresztül végezte azokat a feladatokat, amelyek a nemzetközi együttműködési kötelezettségéből rá hárultak. Ezek elsősorban az információcsere, a különböző megkeresések fordítása és továbbítása, a nemzetközi körözések kiadása-visszavonása, az elfogott személyek hazaszállítása, a nemzetközi bűnügyi jogsegély ügyekben történő együttműködés, a különböző szemináriumokon, konferenciákon történő részvétel. Ezek közül a legfontosabb találkozó az évente megrendezésre kerülő Interpol Közgyűlés volt, amelyen akkoriban általában az országos rendőrfőkapitány és az Interpol Magyar Nemzeti Iroda aktuális vezetője vett részt.

1 Az Interpol 50. Közgyűlésén Nizzában, 1981. november 3–10. között 89 igen, 4 nem és 2 tartózkodással.

2 Már 1927-ben döntöttek arról, hogy minden ország állítson fel egy központi nemzeti irodát.

Hiába itt születtek meg a döntések, sokáig nem fordítottunk kiemelt figyelmet erre az együttműködésre, és nem is játszottunk jelentős szerepet a stratégia kialakításában.

Ezekben az években a munka felosztása a klasszikus sémát követte. Az irodán belül két osztály működött, az egyik a konkrét ügyeket intézte, ahol az ügyintézők vonalas elven (vagy országok vagy bűncselekménycsoportok) alapján végezték a napi feladataikat az akkori kommunikációs csatornákat használva, a másik osztály kizárólag a különböző nyelven érkező anyagok fordítását látta el.³ Ma már nap mint nap tapasztaljuk, hogy a modern világban közvetlen és védett kommunikációs, és különösen valós idejű csatornák nélkül nem működik nemzetközi kapcsolattartás, azonban harminc évvel ezelőtt még csak telex kapcsolat volt az Interpol Főtitkárság és a tagállamok között. Bár faxolni is lehetett és elkezdődött a számítógépes kapcsolat kiépítése, de ne felejtsük el, hogy hazánkban még a mobiltelefon-használat is csak 1994 után kezdte a szárnyait bontogatni. A körözések kibocsátása is úgy történt, hogy minden egyes kérést az ügyintézőnek kellett begépelnie egy külön felületen, majd megküldeni a telexen, míg például az ujjlenyomatokat csak faxon vagy levélben lehetett továbbítani. Az előbbi esetben a minőséget érintő hiányosságok merültek fel, az utóbbiban pedig a kézbesítés időigényessége. Nem is véletlen, hogy azokban az időkben rengeteg kritika érte az Interpol együttműködést, elsősorban a lassúsága miatt, ezért így nagyon sokszor azzal is meg kellett küzdeni, hogy a rendőrök sokkal szívesebben választották a közvetlen kapcsolattartást, mint az Interpolt, aminek persze a gyorsaság mellett hátrányai voltak. Egyrészt nem volt meg mindenkinek a kapcsolatrendszere minden országgal, ezért az intenzívebb együttműködés inkább csak a szomszédos államok esetében jöhetett szóba, másrészt az eljárás során rendkívül nehéz volt az így megszerzett információkat a büntetőeljárás során felhasználni. A kapcsolatrendszerrel rendelkező rendőrök száma is limitált volt, az elérhetőségük pedig értelemszerűen korlátozott. Mindenképp szükség volt tehát egy olyan szervezetre, amely minden rendőri egységet ki tud szolgálni, és nem csak hivatali időben érhető el. A 24 órás elérhetőséghez pedig egy olyan ügyeleti rendszerre volt szükség, ahol az amúgy is korlátozott létszámmal az éjszakai szolgálatot is el kellett látni, természetesen még vezetékes telefonkapcsolattal.

3 Az Interpol négy hivatalos nyelve az angol, francia, spanyol, arab, de mi az arab helyett német nyelven kommunikáltunk.

Europol

Ahogy az Európai Közösségből létrejött az Európai Unió és ezáltal egy sokkal integráltabb együttműködési forma, ez az integráció megjelent a bűnügyi együttműködés területén is. Erre figyelemmel megjelent a színen az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol), amely akármennyire is próbálták tagadni, egy jelentős konkurenciát jelentett az Interpol számára, elsősorban Európában. A tagállamok egyre intenzívebben kezdték el használni ezt a csatornát, és ezzel egyre inkább háttérbe szorult az Interpollal való együttműködés. Ez még akkor is így volt, ha a szakértők már a kezdetekkor úgy gondolták, hogy a két szervezetnek nem rivalizálnia kellene egymással, hanem egymást kiegészítve együttműködni, kihasználva a különbözőségeiből adódó előnyöket. Ez azért sokáig a gyakorlatban nem így működött. Az EU tagállamok egymás között egyre inkább az Europolit használták, aminek több oka is volt: a földrajzi előnyök mellett a jogrendszerek hasonlósága, a nemzeti rendőrségek felépítésének alapján a szervezeti elemek megfeleltethetősége, a rendőri eljárási technikák összeegyeztethetősége. Ehhez társult egy folyamatosan fejlődő és szigorodó egységes európai adatvédelmi rendszer, amelyet minden EU tagállamnak használnia és tiszteletben kell tartania. Nem csak egymás között, hanem a harmadik országokkal folytatott kapcsolattartás során is.

Az eltelt évek során egyre inkább erősödött az igény, hogy a két szervezet szorosabbra fűzze az együttműködését, ezért egyre intenzívebbé vált a kommunikáció, a közös programokban történő részvétel, majd 2009-ben megszűletett az egyezség arról, hogy összekötőket telepítsenek egymás központjaiba. Az Europol fokozatosan kiépítette a saját kommunikációs rendszerét, folyamatosan bővítette az összekötőtiszti rendszert és kidolgozta a „one shop stop” elvét, amely azt jelentette, hogy minden egyes országban kialakításra kerül egy olyan szervezeti egység, amely az összes nemzetközi rendőri kommunikációt egy ernyő alá helyezi. Hazánkban ez a szervezeti elem a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ lett.

Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ (NEBEK)

Abban az időben még nem voltunk az EU tagjai, de 1998-ban megkezdődhetek a csatlakozási tárgyalások ([URL2](#)). Ebben már szerepelt egy Nemzetközi Bűnügyi Ellenőrző Központ létrehozása és az összekötőtiszti rendszer kiépítése. Azért, hogy megfeleljünk ennek az elvárásnak is, 1999-ben felállításra került a NEBEK. A közösségi elvárás mellett az új szervezet felállításának a jelentőségét

mutatta az is, hogy a központról egy önálló törvény született, amely rendelkezett az Interpol jogállásáról is. Az 1999. évi LIV. törvény alapján az ORFK irányítása alatt álló, országos illetékességű, központi költségvetési szerv jött létre.⁴ Ebben a törvényben került kimondásra az is, hogy az Interpollal történő együttműködés során a rendőrség a szervezet alapszabálya és működési elvei szerint folytat információcserét a tagországokkal és az Interpol Főtitkárságával. Az Interpol tagság nemzetközi kötelezettségvállalásnak minősül.⁵

A NEBEK alatt négy osztály jogállású egység jött létre. Az Interpol Magyar Nemzeti Iroda, az Europol Projekt Iroda, amely átalakult az Europol Nemzeti Irodává,⁶ a Nemzetközi Információs Osztály és a SIRENE Nemzeti Iroda (Hegyaljai, 2012). 2002-ben egy rendőri összekötő, majd egy vámösszekötő került kihelyezésre az Europol hágai központjába, amely állomáshely később kibővült és Europol Összekötőtiszt Iroda néven szintén a NEBEK alá tartozó szervezeti elemmé vált. Az eltelt évek alatt több kisebb-nagyobb változás következtében alakult ki a mai felépítés. Szervezeti felépítésében közvetlenül alá tartozik a Nemzetközi Bűnügyi Igazgatóság, amely alatt a Bűnügyi Együttműködési Főosztályt és a Körözési Nyilvántartó és Szakirányító Főosztályt foglalja magában. Ez utóbbi irányítja a Szakirányító és Koordinációs Osztályt, valamint az Adatkezelő és Alkalmazás-felügyeleti Osztályt. Az Interpol Magyar Nemzeti Iroda, a Nemzetközi Információs Osztály és a SIRENE Iroda a Bűnügyi Együttműködési Főosztályhoz tartozik. Az Europol Nemzeti Iroda pedig Nemzetközi Stratégiai Osztály név alatt közvetlenül a Nemzetközi Bűnügyi Igazgatóság alatt működik.

Ebből a felépítésből látható tehát, hogy a különböző nemzetközi szervezetek kapcsolattartása nem vonalas elven, ugyanakkor nem is sarkosan szétválasztva, hanem integráltan egy központi irányítás alatt valósul meg, tekintettel arra, hogy a lehetséges párhuzamosságokat és átfedéseket így lehet a leghatékonyabban kiküszöbölni. Létjogosultságát pedig mi sem bizonyítja jobban, mint az elmúlt közel 25 év.

Interpol Európai Bizottság

A korábbiakban az operatív együttműködés és általánosságban a napi, gyakorlati kapcsolattartás került bemutatásra, amely ugyan biztosítja a folyamatos

4 A Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ 3/2015. számú Szervezeti és Működési Szabályzata.

5 1999. évi LIV. törvény 3. § (1)–(2) bekezdés az Európai Unió bűnüldözési információs rendszere és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete keretében megvalósuló együttműködésről és információcseréről.

6 Angol terminológiában Europol National Unit – ENU.

működést és az eredményes munkát a tagországok részére, azonban ez még önmagában nem enged beleszólást abba, hogy az Interpol mint nemzetközi szervezet hogyan alakítsa ki stratégiáját, milyen témákat vegyen napirendre, milyen álláspontot képviseljen a nemzetközi partnerekkel, és általában milyen irányt vegyen a jövőben.

Ugyan az évente megrendezésre kerülő közgyűlés az Interpol legmagasabb szintű döntéshozatali testülete, ezért a szervezetre, így a világ minden tagországára érintően hozza meg a döntéseket, azonban a tagok létszámának emelkedése következtében egy idő után felmerült annak az igénye, hogy szükség lenne egy szűkebb, csak egy-egy kontinenst lefedő döntéshozatali fórumra, így létrehozták a régiós konferenciák rendszerét. Ezeken a találkozókon jellemzően az adott régiót érintő témákat tárgyalnak és csak az ehhez tartozó országokat érintő döntéseket hoznak meg. Az Európai Regionális Konferenciáknak tehát megvan az a jogköre, hogy a régió tekintetében végrehajtható döntéseket hozzon, régiós szervezeteket vagy bizottságokat állítson fel. Ezzel a felhatalmazással élve a mi kontinensünket érintően 1991-ben létrehozták az Interpol Európai Bizottságot.

Ahhoz, hogy az Interpol döntéshozatali folyamatában egy tagország bármilyen formában befolyást gyakorolhasson, a képviselőjének be kell jutnia valamelyik döntéshozó vagy előkészítő szervezetébe. Az egyik ilyen az Interpol Európai Bizottság. Ez pályázat és jelölés útján dől el, azonban a rendszer sajátossága, hogy a bejutásnak reális esélye legyen, ahhoz az kell, hogy megfelelő tapasztalattal, elsősorban Interpol múlttal rendelkező szakértőt indítson egy tagállam a sikeres pályázat érdekében. Szükség van a több éves tapasztalat mellett arra is, hogy egy jelölt rendszeresen részt vegyen olyan eseményeken, mint nemzetközi konferenciák, találkozók, szemináriumok, képzések. Ezért számított nagy sikernek, hogy 2012-ben a Tel-Avivban tartott Európai Regionális Konferencia bizalmat szavazott Magyarországot jelöltjének.

A nyolcfős bizottság tagjait az Európai Regionális Konferencia választja meg egyszerű többséggel, négyéves mandátummal. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy évente két tag kerül megválasztásra az Interpol Európai Konferencia ülésén, így biztosítva az országok közötti rotációt és az egyenlőség elvét. A bizottság elnökét már a bizottság ülésén választják meg titkos szavazással egy évre, amely tisztség megújítható.⁷ Amennyiben valamely tag nem tud részt venni évente legalább három ülésen, akkor az Európai Regionális Konferencia döntése alapján új tag választására kerülhet sor. Az európai régió összes országának képviselője úgy valósul meg, hogy a nyolc tag nemcsak a saját országát, hanem hat-nyolc másik országot is képvisel. Évente háromszor (általában február,

7 Magyarország 2012–2016 között nyerte el a tagságot, és ezen belül három évig az elnöki tisztséget.

szeptember, november) kerül sor rendes ülésre, azonban szükség esetén rendkívüli ülést is össze lehet hívni. Az ülésekre a tagokon kívül meghívást kap a Végrehajtó Bizottság elnöke, alelnökei és tagjai is, továbbá a bizottság döntése alapján más szervezetek, szakértők. Általában a meghívottak között van az Interpol főtitkára, a brüsszeli speciális képviselő, az Europolhoz vezényelt Interpol összekötőtiszt, az Interpolhoz vezényelt Europol összekötőtiszt, az adott témák felelős igazgatói és szakértői, továbbá ad hoc jelleggel külső szakértők, azonban a felsoroltak szavazati joggal nem rendelkeznek. Szavazatképességgel bír a bizottság, amennyiben a tagok fele jelen van. Minden tagnak egy szavazata van, egyszerű többséggel születnek a döntések (Hegyaljai, 2017).

Interpol Végrehajtó Bizottság

A 13 tagot számláló testület ellenőrzi az Interpol működését és tevékenységét, ahol minden egyes kontinens képviselteti magát, és ahol az Interpol elnöke egyben a bizottság elnöke is. A tagokat 1–3 évre választják az Interpol Közgyűlésen. Ennek ismeretében rendkívül nagy jelentősége van annak, ha valamelyik tagállam képviselőjének sikerül bejutni a tagok közé. Az Interpol történetében eddig a legnagyobb magyar sikernek könyvelhető el, hogy hazánk olyan jelöltet tudott állítani, aki a 2016-ban Indonéziában rendezett Interpol Közgyűlésen a tagállamok szavazatainak jelentős többségét meg is szerezte, így bejutott a bizottság tagjai közé. Az előző fejezetben már szó esett arról, hogy az Interpol Európai Bizottságba „fel kell építeni” a jelöltet a pályázathoz, azonban erre a fórumra ez a kijelentés sokkal hatványozottabban érvényes, hiszen itt már nemcsak az európai szavazatokot kell megszerezni, hanem az összes tagország többségi szavazatát. Az egyes választásokat megvizsgálva bátran ki lehet jelenteni, hogy a kisebb országok jelentős hátránnyal indulnak a választáson. Az eljárás során minden kontinensnek van egy kvótája, és mindig a megüresedő helyre írják ki a pályázatot. A megüresedő helyekre csak az adott kontinens országából lehet jelentkezni, azonban minden egyes ország szavaz a jelöltre. Ez a rendszer eléggé hátrányos a kevésbé ismert országok számára. Azzal ugyan lehetne mérsékelni ezt az egyenlőtlenséget, hogy az egyes régiós helyeken indulókra csak a régiós országok szavaznának, hiszen egyrészt jobban ismerik egymást, jobban rálátnak arra, hogy ki mennyire megbízható vagy pontos partner az együttműködés során, másrészt jobban figyelembe lehetne venni a rotációs lehetőségeket. Ehhez a megoldási javaslatához azonban az Interpol Alapokmányának a módosítására lenne szükség, amelynek jelenleg nincs realitása.

Közgyűlés

A korábbiakban többször említésre került, hogy az Interpol legfőbb döntéshozó szerve az Interpol Közgyűlés (továbbiakban: Közgyűlés) ([URL3](#)). Évente egyszer kerül megrendezésre és minden ország meghívást kap az eseményre, bár nem mind a 195 tag szokott részt venni. A döntéseket határozatok (resolution) elfogadásával hozzák meg. Ezek a szervezet működésével kapcsolatos bármely döntést tartalmazhatják, amelyek lehetnek költségvetési, stratégiai kérdések, programok, aktivitások meghatározása, tagfelvételi és személyzeti kérdések. Az elkészítésükről és napirendre vételükről a Végrehajtó Bizottság dönt. Természetesen a négynapos ülés során a döntéseken kívül számos témát is megtárgyalnak a résztvevők, figyelemmel a bűnözési trendekre és a földrajzi sajátosságokra. Ezek sokszínűségéről érdemes megnézni egy-egy Közgyűlés napirendjének struktúráját ([Barnett & Coleman, 2005](#)).

A rendezvénynek van egy sajátos, jó értelemben vett multikulturális hangulata, hiszen ezeken különböző kontinensek rendőri vezetői vesznek részt. Az elhangzott előadásokon kívül lehetőség van arra is, hogy bilaterális alapon, olyan ország képviselőjével is találkozzanak vagy tárgyalást folytassanak, akikkel kevésbé intenzív az együttműködés, vagy a földrajzi távolságok okán egyébként nincs lehetőség a személyes kapcsolattartásra. A Közgyűlés margóján, azzal egy időben és egy helyszínen kerül megrendezésre egy olyan biztonságtechnikai kiállítás is, amelyen a világ vezető cégei a legújabb fejlesztéseiket bemutatják, így lehetőség van kapcsolatfelvételtre a privát szektor képviselőivel is, ami akár egészen az üzletkötésekig is eljuthat.

Miért vállalja el egy ország a Közgyűlés megrendezését, amikor az jelentős anyagi és humán erőforrást igényel? Első helyen a presztízs szerepel. Másodszor sokkal jobban be lehet kerülni a nemzetközi bűnüldözés vérkeringésébe. Harmadrészt megvan annak a lehetősége is, hogy egy ország megmutassa elkötelezettségét a bűnüldözés tekintetében. Ha sikeres, akkor a kialakított rendszer például szolgálhat a többi partner részére. Ha pedig nem az, akkor ezen a rendezvényen tudja jelezni, hogy kész a nagyobb szerepvállalásra, és emellett megjelenítheti azt is, hogy mely területeken szorul támogatásra. A világszinten kevésbé ismert vagy kisebb államoknak különösen jó lehetőség otthont adni egy általában ezer fő körüli konferenciának. Az, hogy melyik ország rendezheti meg a Közgyűlést, egyrészt azon alapul, hogy ki jelentkezik annak lebonyolítására, és azon, hogy a rendezés jogát a Közgyűlés elfogadja-e.

Amellett, hogy tagként hazánk ezeken a találkozókön rendszeresen részt vesz, meg kell emlékezni arról is, hogy 2001-ben Magyarország Budapesten rendezte meg az Interpol 70. Közgyűlését. Ennek egyik különlegességét az adta, hogy

közvetlenül az Egyesült Államokat ért terrortámadás után két héttel került erre sor. Többször is felmerült annak a lehetősége, hogy a rendezvény kerüljön elhalasztásra, hiszen nagyon sok országban rendkívül magas volt a terrorfenyegetettség szintje. És akkor az ülés megnyitójának kezdetén a konferenciateremben egy percre elment az áram. Szerencsére ez csak egy technikai probléma volt.

Az aggályok ellenére hazánk vállalta az esemény megtartását, és büszkén mondhatjuk el, hogy a rendezvény igen sikeres volt.

Az idén megrendezésre kerülő 91. Interpol Közgyűlés szimbolikusan Bécsben kerül megrendezésre, ahol a magyar delegáció ugyanúgy jelen lesz, mint 100 évvel ezelőtt.

Felhasznált irodalom

Barnett, M. & Coleman, L. (2005). Designing Police: Interpol and the Study of Change in International Organizations. *International Studies Quarterly*, 49(4), 603–604. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2478.2005.00380.x>

Hegyaljai M. (2012). A nemzetközi bűnügyi együttműködés. *Kül-Világ*, 9(4), 2–10.

Hegyaljai M. (2017). Az Interpol Európai Bizottság szerepe az Interpol regionális együttműködés rendszerében. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX. Szent Lászlótól a modern kori rendészettudományig* (pp. 141–147). Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja.

Rostami, B. & Jooj, A. (2021). The Capacity of Police Organizations to Prevent Crime with an Emphasis on Interpol and Europol. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding*, 8(3), 204–210. <https://doi.org/10.18415/ijmmu.v8i3.2481>

A cikkben szereplő online hivatkozások

URL1: *General Secretariat*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/INTERPOL-100/1923-how-our-history-started>

URL2: *J/1040. számú jelentés a társulási megállapodás végrehajtásának előrehaladásáról és a további végrehajtásra szolgáló kormányzati intézkedési terv megvalósulásáról, valamint általában Magyarországnak az Európai Unióba történő integrációjának helyzetéről*. <https://www.parlament.hu/irom36/1040/1040.htm>

URL3: *General Assembly*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/Governance/General-Assembly>

Alkalmazott jogszabályok

1999. évi LIV. törvény az Európai Unió bűnüldözési információs rendszere és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete keretében megvalósuló együttműködésről és információcseréről
A Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ 3/2015. sz. Szervezeti és Működési Szabályzata

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Hegyaljai M. (2023). Emlékezetes pillanatok az Interpol elmúlt 30 évéből. *Belügyi Szemle*, 71(11), 1927–1937. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.1>

A nemzetközi rendőri együttműködés rövid áttekintése

A glimpse at international police cooperation

Catherine De Bolle

ügyvezető igazgató
Europol
CAB@europol.europa.eu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja, hogy megünnepelje az Interpol megalakulásának századik évfordulóját, és hangsúlyozza a nemzetközi rendőrségi együttműködés innovatív megközelítéseinek szükségességét.

Módszertan: A tanulmány a gyakorlati szakember személyes visszaemlékezésein alapul.

Megállapítások: A globális bűnügyi kihívások – különösen a technológiai fejlődésből és a globalizációból fakadóak – hatékony kezelése kétségtelenül hálózatosabb nemzetközi rendőrségi együttműködést tesz szükségessé, s nem korlátozódik a nemzeti bűnüldöző szervekre. A nemzetközi rendőrségi együttműködés és a hírszerzési információk megosztására szolgáló struktúrák folyamatos fejlesztésre szorulnak, és az olyan ügynökségek, mint az Interpol és az Europol kulcsfontosságú szerepet játszanak az innovációs folyamat elősegítésében és a nemzeti bűnüldöző hatóságok megfelelő támogatásában. A szerző jelen tanulmányában az Interpol Végrehajtó Bizottságának tagjaként és az Europol ügyvezető igazgatójaként szerzett tapasztalatairól reflektál a nemzetközi rendőrségi együttműködés közelmúltbeli átalakulására, támpontokat adva a fennálló kihívásokra, és a súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelem innovatív megközelítéseinek meghatározására irányuló, multidiszciplináris partnerségek és kötelezettségvállalások szükségességére.

Érték: A tanulmány egy nemzeti és nemzetközi szinten (Interpol és Europol) dolgozó magas rangú rendőrségi vezető személyes, bennfentes tapasztalatait mutatja be.

Kulcsszavak: Interpol Végrehajtó Bizottság, nemzetközi rendőrségi együttműködés, bűnüldözés, szervezett bűnözés elleni küzdelem

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.2>. A cikk a szerkesztőséghez angol nyelven érkezett be.

Abstract

Aim: The aim of the study is to mark the centenary of the establishment of INTERPOL and underline the need for innovative approaches to international police cooperation.

Methodology: The study is based on the personal recollections of practitioner.

Findings: Effective tackling of global criminal challenges, in particular those emerging from technological advancements and globalisation, undoubtedly requires more networked international police cooperation not limited to national law enforcement bodies. International police cooperation and intelligence sharing structures have been continuously seeking an upgrade and agencies such as INTERPOL and Europol play a crucial role in facilitating the innovative process and adequate support to national law enforcement authorities. In this contribution, the author reflects about her experience as a member of the INTERPOL Executive Committee and as Executive Director of Europol looking at the recent transformation of international police cooperation, providing clues on the prevailing challenges and the need to identify innovative approaches to the fight against serious and organised crime through multi-disciplinary partnerships and engagements.

Value: The study shows the personal insider experiences of a senior police executive at national and international level (INTERPOL and Europol).

Keywords: INTERPOL Executive Committee, international police cooperation, law enforcement, fight against organised crime

A nemzetközi rendőrségi együttműködés mai felépítése alapvetően különbözik a 20. század elején kialakult struktúrától, amikor az 1923. szeptember 7-i, Bécsben megtartott Nemzetközi Rendőrkongresszus ülésén a tagság úgy döntött, hogy létrehozza a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrségi Bizottságot (ICPC), az Interpolt. Időközben a rendőrségi együttműködés felépítése és gyakorlata megváltozott, és működési környezete az elmúlt húsz évben jobban átalakult, mint az azt megelőző 80 évben. Valójában az információs technológia nagyobb befolyása a társadalomra, a gyorsaság és a gyorsuló változás nagyobb fokú dominanciájával jár együtt.

A technológiai fejlődés gyors üteme, párosulva az intenzív globalizációval, egy rendkívül összekapcsolt világot eredményezett, amelyet az áruk, szolgáltatások, emberek és eszmék példátlan mértékű mozgása jellemez mind a határokon túl, mind pedig azokon belül. Ezek a változások alapvetően megváltoztatták a nemzetközi társadalmat fenyegető veszélyek természetét. A globális szervezett bűnözés ma már minden országban egyre nagyobb kihívást jelent

a bűnüldöző hatóságok számára. A bűnözés szereplői hamarosan szinte minden tevékenységüket egy virtuális és globális, határokat és joghatóságokat nem ismerő bűnügyi alvilág részeként fogják végezni. A probléma nagyságrendje azonban nem vonta maga után a bűnüldözési együttműködés párhuzamos globalizációját a fenyegetés hatékony elhárításához szükséges mértékben.

Az Interpol alapításának századik évfordulója jó alkalom arra, hogy megálljunk és elgondolkodjunk a nemzetközi rendőrségi együttműködés közelmúltbeli átalakulásán. Ez a kiadvány kiváló lehetőséget teremt ahhoz, hogy az Interpolnál és az Európánál szerzett tapasztalataim alapján megosszak néhány gondolatot.

Tapasztalataim az Interpol Végrehajtó Bizottságánál

2015 novemberében, a ruandai fővárosban, Kigaliban az Interpol Közgyűlése megválasztott engem az Interpol Végrehajtó Bizottságának európai képviselőjévé. Akkoriban a belga szövetségi rendőrség főbiztosa voltam, és én voltam az első belga, aki ezt a tisztséget betöltötte. Az Interpol Végrehajtó Bizottságának elnöke a francia Mireille Ballestrazzi volt, aki csodálatos munkát végzett. Az Interpol irányító testületében eltöltött hároméves megbízatásom, amelynek során az Interpol Közgyűlés határozatainak végrehajtását, valamint a Főtitkárság igazgatását és munkáját felügyeltem, szakmailag és személyesen is különösen érdekes és kifizetődő volt. A Végrehajtó Bizottságban céljaim között szerepelt a nemzetközi rendőrség átláthatóságának előmozdítása és a tagállamok információkhoz való jobb hozzáféréseinek szorgalmazása, valamint a terrorizmus, a külföldi harcosok, a számítógépes bűnözés és a nagyszabású kábítószer-kereskedelem erőteljesebb kezelése.

Ez az időszak egybeesett egy nagyon összetett és nehéz időszakkal, a 2016 márciusában történt brüsszeli terrortámadásokkal. Az egyik legfontosabb tanulság ebből a tapasztalatból az volt, hogy az együttműködés minden szinten létfontosságú. Kritikusan fontos volt az összes érintett szolgálattal való együttműködés nemzeti szinten, de európai és nemzetközi szinten is.

Mindkét tapasztalat – különösen a nemzeti és nemzetközi felelőségek összehangolásának lehetősége – nagymértékben alakította a nemzetközi rendőrségi együttműködésről alkotott elképzelésemet, és lehetővé tette számomra, hogy számos feltevést megfogalmazzak, amelyeket három alapvető szempont mentén foglalnék össze.

Először is, a legtöbb országot érintő számos rendőri kihívás közös, annak ellenére, hogy a rendőrségi kultúrák, választói körök, politikai rendszerek és gazdasági kapacitások nagyon eltérőek. A legtöbb országban a problémák gyakran

azonosak vagy nagyon hasonlóak, és leggyakrabban az emberi és pénzügyi erőforrások körül forognak. Ez egy strukturális és tartós probléma, amely globális szinten minden rendőri erőt érint, bár nyilvánvalóan az alaphelyzet nem minden országban azonos, ahogyan az igények sem. A versengő munkaerőpiacon az egyik legfontosabb szempont a megfelelő személyi állomány biztosítása az összetett és nagy szakértelmet igénylő feladatok elvégzéséhez. Ez folyamatos (újra)rangsorolást és (újra)értékelést igényel annak tekintetében, hogy a bűnüldözésnek hol kell helytállnia, hol kell kiszervezést alkalmazni, és hol előnyösebbek a magánszektorbeli megoldások. A rendőri szervezeteknek folyamatosan be kell fektetniük a személyzet képzésébe és továbbképzésébe, hogy lépést tudjanak tartani az új és újonnan megjelenő technológiákkal. Ugyanakkor a tehetségek megtartása is kihívást jelent, mivel a bűnüldözési szakembereket gyakran más szereplők, például az internetszolgáltatók, a közösségimédia-válalatok vagy a pénzintézetek igyekeznek magukhoz csábítani.

A különböző rendőri erők közötti erőforrásbeli és technológiai különbségek ellenére a közösség minden tagja mélyen tisztában volt azzal, hogy a technológiai változások alapvetően befolyásolják a nemzeti és nemzetközi rendőri munkát. Egyértelmű volt, hogy a jövőbeni hatékony rendfenntartás érdekében valamennyi bűnüldöző szervnek – méretétől és kapacitásától függetlenül – prioritásként kell foglalkoznia a folyamatos és gyors digitális átalakulással.

A második tanulság a rendészeti szakpolitikáról szól. A bűnüldözés lényegénél fogva kormányzati funkció, és mint ilyen, a kormányzati tevékenységben részt vevő szereplőkhöz kapcsolódik. A rendőrség, talán minden más kormányzati szervnél jobban, a tágabb értelemben vett összetett politikai környezetben működik. Az Interpol Végrehajtó Bizottságában képviselőt ellátó rendőri tisztviselők azonban őszintén érdekeltek abban, hogy a közérdek szolgálatát célzó professzionális rendőri megközelítést kövessenek, elkerülve a pártpolitikai befolyást. Az általános cél a pártatlanság és semlegesség, és ezáltal a rendőrség vezetésének önkénymentes, jogszerű szakmai döntéshozatalának biztosítása volt. Természetesen a politikai kontextus országonként változik, és a jogállamiság és a demokratikus rendfenntartás nem bír azonos jelentőséggel a világ minden részén. A politikai és kulturális realitások alakítják a rendészet működését. Ha az állami rendszer nem fogadta el a demokratikus értékeket, akkor valószínűleg a rendőrség sem fogja védeni ezeket az értékeket. A rendőrök abból a társadalomból származnak, amelyben rendőri szolgálatot látnak el, így hasonló attitűdöket követnek. Az autonómia és a működési függetlenség biztosításának szükségessége azonban közös aggodalomra adott okot. A Végrehajtó Bizottság európai képviselőjeként az én feladatom a demokratikus rendfenntartás, a jogállamiság, az alapvető jogok tiszteletben tartása, az elszámoltathatóság,

a rendőrség legitimitása és a nemek közötti egyensúly előmozdítása volt. Fontos eredmény volt, hogy 2016-ban létrehoztuk az Interpol értesítésekkel kapcsolatos kezdeti megfelelési, ellenőrzési és felügyeleti rendszert. A jogászokból, rendőrtisztokból és műveleti szakemberekből álló Értesítési és Terjesztési Munkacsoportot (Notices and Diffusions Task Force, NDTF) azért hozták létre, hogy a beérkező értesítések és terjesztési kérelmek minőségi és jogi megfelelési felülvizsgálatát elvégezze, mielőtt a Főtitkárság engedélyezi azokat. Ezt a feladatkört 2018-ban kiterjesztették a meglévő vörös értesítések és körözött személyek adatbázisának (Wanted Persons Diffusion, WPD) felülvizsgálatára. Érezhetően javult a nők képviselete is az Interpolon belül, például a jogi szolgálatok területén.

A harmadik szempont, amelyet szeretnék kiemelni, a bizalom és a megbízhatóság fontossága mind a szervezetben belül, mind azon kívül. A rendőrség vezető tisztviselői pontosan tudják, hogy intézményeik fontos hatáskörökkel vannak megbízva, amelyek hatással lehetnek az emberek életére. Az ilyen közhivatalok bizalmi pozíciót jelentenek, ami azzal a kötelezettséggel jár, hogy a köz érdekében kell cselekedni. Az Európai Unió és más európai országok rendőrségi modelljének középpontjában a beleegyezésen alapuló rendőri tevékenység fogalma áll, amely azt állítja, hogy a rendőrség hatáskörének gyakorlása a társadalmi konszenzuson nyugszik. Ahhoz, hogy ez hatékony legyen, a rendőrségnek szüksége van a nyilvánosság bizalmára. Belső szinten, a Végrehajtó Bizottságon belül pozitív meglepetés volt számomra a tagok közötti bizalom szintje. Valamennyi kérdést, még a kényes kérdéseket is, őszintén és nyíltan meg tudunk beszélni. Ebben a tekintetben a kulturális és politikai különbségek ellenére egy professzionális rendőri közösséghez való tartozás érzését tapasztaltuk meg. Valószínűleg azért, mert végső soron sok mindenben osztoztunk az erőforrásokkal, a rendőrök jólétével vagy a politikai beavatkozás elkerülésének szükségességével kapcsolatos aggodalmakban.

A nemzetközi rendőri együttműködés sarokköve

A hírszerzési információk megosztása hagyományosan a nemzetközi rendőrségi együttműködés Achilles-sarka. Tekintettel a szervezett bűnözés egyre összetettebbé válására, kifinomultabb nemzetközi válaszlépésekre, valamint a globális hírszerzési információmegosztási és információkezelési struktúra korszerűsítésére van szükség. A legtöbb információcserét továbbra is a konkrét bűnügyi nyomozások ösztönzik, holott ennek rutinszerűnek kellene lennie. Az országok és az érintett nemzetközi bűnüldöző szervek közötti bűnüldözési információk

megosztása és cseréje a bizalom kiépítésével érhető el a legjobban, nem pedig kötelezettségek létrehozásával. E bizalomépítési folyamat során hasznos közös megegyezésre jutni az információk felhasználásáról, valamint arról, hogy azok hogyan támogatják a közös elemzést és döntéshozatalt, például az információmegosztás céljainak és az abból származó konkrét hírszerzési eredmények meghatározásával.

A rendőrségi együttműködés terén szerzett nemzeti és nemzetközi gyakorlatom során azt tapasztaltam, hogy az országok között túlságosan gyakran megmarad az információcserével kapcsolatos vonakodás. Egyes esetekben ez befolyásolja azt, hogy miként derítünk fel bizonyos bűnözői csoportokat, hogyan azonosítjuk a konkrét fenyegetéseket, vagy hogyan kezeljük a nemzeti és nemzetközi szintű szerveződéssel kapcsolatos nehézségeket. Ha fejlődni akarunk, fel kell adnunk ezeket a fenntartásokat. Közösségeinkre kell építenünk, és egy bűnüldözési családként kell növekednünk, nyitottabbá és átláthatóbbá kell válnunk egymás számára.

Számomra nyilvánvaló, hogy a rendőrségi együttműködés és az Interpol fennállásának száz éve után többet tehetünk az információcsere globális szintű javítása érdekében. Meggyőződésem, hogy a nemzetközi együttműködés nem korlátozódhat nemzeti szintre, és hogy – ahol lehetséges – a mi felelősségünk, hogy decentralizált szinten további kapcsolatokat alakítsunk ki annak érdekében, hogy a megfelelő információk a megfelelő helyre jussanak el és a megfelelő helyről érkezzenek. A különböző jogrendszer szerinti országok esetében a nemzeti szintű igazságszolgáltatással való szorosabb kapcsolat szintén kulcsfontosságú lesz, mivel az igazságszolgáltatás gyakran meghatározza a nyomozás körét. Ezt nem könnyű elérni. Az Európai Unió minden egyes tagállamában szervezeti, technikai és funkcionális szintű erőfeszítéseket igényel. Ez azonban lehetséges, ahogyan hazámban, Belgiumban is, amely nemrégiben megtette a kezdeti lépéseket ebbe az irányba.

Európai szinten nem várhatjuk el az Európai Uniótól, hogy egyszerre foglalkozzon az összes konkrét nemzeti bűnügyi fenyegetéssel és prioritással. Ez rávilágít egy olyan módszertani és tervezésen alapuló megközelítés elfogadásának fontosságára, mint amilyen az EMPACT-ciklus¹. Teljesen meg vagyok győződve arról, hogy ez a helyes módja a nemzetközi szinten működő súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemnek. Ezeknek a mechanizmusoknak azonban még inkább a kézzelfogható operatív fellépésre kell összpontosítaniuk. Őszintén remélem, hogy ha minden tagállam és ügynökség elkötelezi magát e mellett, akkor ahelyett, hogy több operatív fellépésre és a megfelelő profilú

1 Európai Multidisziplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen.

vezetők kinevezésére felszólító jelentéseket látnánk, olyan értékelő beszámolókat fogunk olvasni, amelyek konkrét eredményeket mutatnak, mint például a letartóztatások száma és a felszámolt bűnözői csoportok száma. Továbbá nagyon fontosnak tartom, hogy az Interpol partnerré váljon ezekben a projektekben, amikor csak lehetséges és szükségesnek látszik.

Vég nélküli küzdelem a digitális bűnüldözésben

A rendőrséget és a rendőri erőket a technológia alakítja, nem pedig fordítva. A technológiai fejlődés azonban jelentős lehetőségeket rejt magában a hatékonyabb és eredményesebb információcsere és -elemzés érdekében. A technológia a nemzetközi rendőrségi együttműködés megközelítését is átalakíthatja. Ez az út azonban nem egyértelmű.

Az Európai Unióban és globális szinten is kezdeményezések indulnak az említett előrelépések maximális kihasználására. Ilyen például az oly szükséges interoperabilitási projekt, amelynek célja az Interpollal és az Europollal való együttműködés fokozása, valamint a mesterséges intelligenciába való befektetés ösztönzése. A biztonságos információcsere hálózati alkalmazás (Secure Information Exchange Network Application, SIENA) sikere bizonyítja, hogy a jól működő eszközök gyorsan javítják az információáramlást, és ötleteket adnak a további fejlesztésekhez.

Emellett elengedhetetlen az innováció ahhoz, hogy a mai, gyorsan változó világban, ahol a bűnözők gyorsan kihasználják a technológiát és a lehetőségeket, a rendészeti kérdésekben a csúcson maradjunk. Mind az Europol, mind az Interpol folyamatosan befektet az innovációba és a kutatásba. Ez azt jelenti, hogy az átfedések elkerülése érdekében ezen a területen is nagy szükség van a két intézmény közötti komplementaritás biztosítására. Biztosítanunk kell, hogy megbízatásunk és szerepeink alapján megfelelően tudjuk segíteni a technológiai támogatást igénylő nemzeti hatóságokat.

Ugyanakkor a rendőrségnek tiszteletben kell tartania az adatvédelmet és az emberi jogokat. Továbbra is szilárd meggyőződésem, hogy a bűnüldözési munka ezen aspektusa alapvető szükségszerűség. A közelmúltbeli nemzeti és uniós szintű fejlemények azonban azt mutatják, hogy ez néha kihívást jelent. Az Interpol számára bizonyos szabályok végrehajtása globális szinten még nagyobb kihívást jelenthet. Ezen a területen a nemzetközi bűnüldözés számára előnyös lehet – a világszerte bevezetésre kerülő adatvédelmi keretekkel kapcsolatos tudatosságnövelés és szakértelem tekintetében – az Interpol növekvő szerepe.

Globális kitekintés

A biztonsági fenyegetések már nem korlátozódnak határok közé. A belső és a globális biztonság egymástól függ és összekapcsolódik. Napjainkban a belső biztonsággal kapcsolatos aggodalmak nagy része számos ország szomszédságának instabilitásából és az erőszak változó formáiból ered. A szűkös erőforrásokkal vagy biztonsági vákuummal rendelkező országok a bűnszervezetek vagy terrorista csoportok menedékhelyévé válhatnak. A helyi rendőri szolgálatoknak gyakran nincsenek meg az eszközeik vagy az akaratuk a probléma hatékony kezelésére, és megfelelő finanszírozás hiányában kiszolgáltatottabbá válnak a korrupciónak. A modern technológia egyre kifinomultabbá válása szintén globális szakadékot teremt a „rendelkezők” és a „nem rendelkezők” között.

Ebben az összefüggésben az olyan szervezeteknek, mint az Interpol és az Europol képesnek kell lenniük arra, hogy reagáljanak a rendkívül dinamikus és változatos bűnügyi környezetre. A globális bűnügyi kihívások gyors válaszokat és megoldásokat igényelnek, amelyeket csak a változásokat felvállaló, ugyanakkor egymást kiegészítő módon együttműködő, agilis szervezetek tudnak megvalósítani. Ezért az Interpollal együttműködve előrehaladást kell elérni a biztonsági válaszok és megoldások kidolgozásában. Erre egyértelmű példa a külföldi harcosok problémája, amely az EU és az EU-n kívüli országok közötti együttműködést igényli.

Az Europol és az Interpol elsődleges ügyfelei a nemzeti bűnüldöző hatóságok. Közös stratégiai célok kitűzésével, az operatív célkitűzésekről való megegyezéssel és közös tevékenységek végzésével a saját érdekünkben kell dolgoznunk, mégpedig egymást kiegészítve.

Következtetés

A nemzetközi rendőri együttműködést nem lehet továbbra is csak földrajzi alapon strukturálni, ahogy a bűnözést sem. Ez a nemzetközi rendőri együttműködés hálózatosabb, a kontextust jobban ismerő és a tudást megosztó megközelítést teszi szükségessé. A társadalmi összekapcsolódás és a kölcsönös függőség a bűnüldözés részéről párhuzamosan inkluzív megközelítést és a bűnözés kezelésének innovatív koncepcióit követeli meg. Ez leginkább a civil társadalommal és az iparral kialakított multidiszciplináris partnerségek, valamint az ágazatspecifikus szereplőkkel való célzott együttműködés révén érhető el. A nemzetközi keretrendszernek olyan többszereplős környezetet kell támogatnia, amelyben minden érintett szereplő szükségtelen verseny, átfedések vagy redundanciák

nélkül tudja ellátni a saját szerepét. A nemzetközi bűnüldöző szervezeteknek természetesen tiszteletben kell tartaniuk a szuverenitási kérdéseket és a nemzeti rendszereket, ugyanakkor képesnek kell lenniük a változó realitásokhoz való alkalmazkodásra, és pragmatikus módon túl kell lépniük a választói érdekcsoportokon.

A nemzetközi védelmi felelősséget a transznacionális bűnözéssel összefüggésben is célszerű megvizsgálni. Minden állam felelőssége, hogy saját rendőri hatóságai számára biztosítsa a nemzeti rendvédelmi infrastruktúrájuk nemzetközivé tételéhez szükséges eszközöket és hatásköröket. A helyben maradás vagy az egyedüllét többé nem opció. Itt a nemzetközi rendőrségi együttműködési szervezeteknek az operatív együttműködés fokozásával, a tudatosság növelésével, a szerződés-kötési környezet támogatásával és a kapacitásépítéssel legitim szerepük és lehetőségük van a kötelezettségvállalásra.

A nemzetközi bűnüldöző szerveknek az erősségekre összpontosítva, ugyanakkor a kiegészítő jelleget biztosítva továbbra is biztonságos környezetet kell teremteniük, és meg kell védeniük a polgárokat. A szerveknek eleve sokkhatás-állóvá kell válniuk, hogy képesek legyenek gyorsan befogadni a változásokat, és hatékony válaszlépéseket tudjanak adni az újonnan megjelenő fenyegetések kihívásaira, valamint az egyének és a legkiszolgáltatottabbak hatékony védelmére.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

De Bolle, C. (2023). A nemzetközi rendőri együttműködés rövid áttekintése. *Belügyi Szemle*, 71(11), 1939–1947. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.2>

INTERPOL 100

„A rendőrség összekapcsolása egy biztonságosabb világért”

Interpol 100
‘Connecting police for a safer world’

Sallai János

Prof. Dr., tanszékvezető, egyetemi tanár, rendőr ezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
sallai.janos@uni-nke.hu

Borszéki Judit

Dr. PhD, adjunktus
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
borszeki.judit@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja felvázolni a nemzetközi rendőri együttműködés egy évszázados, tanulságokkal teli történetét.

Módszertan: A cikk szerzői a második világháború előtti magyar és a mai angol nyelvű szakirodalom, valamint az Interpol honlapján az évforduló alkalmából megjelentetett adatok elemzésével és rendszerezésével dolgozzák fel a témát.

Megállapítások: Az elődszervezet 1923-as létrejötte mögött az az elképzelés állt, hogy a különböző országok rendőrségeinek a letartóztatási és kiadatási eljárások, az azonosítási technikák és a bűnügyi nyilvántartások segítségével kell együttműködniük a bűncselekmények felderítése, a határokon átnyúló bűnözés megfékezése érdekében. Az akkori célok és eszközök közül számos ma is a közös munka alapját képezi. A biztonsági kihívások, a nemzetközi szervezett bűnözői tevékenységek alakulása, és az ezekre adott, a technika fejlődését is kihasználó válaszok nyomán fejlődött az Interpol azzá a hatékony nemzetközi szervezetté, amely immár 195 ország rendészeti erőinek munkáját segíti és koordinálja.

Érték: Az Interpol megalakulásának e kerek évfordulója jó alkalom arra, hogy áttekintsük a nemzetközi rendőri együttműködés elmúlt évszázadát. A tanulmány új megközelítésből vizsgálja a témát. Röviden bemutatja a szervezeti és technikai fejlődés kezdeti lépéseinek korabeli magyar fogadtatását, az Interpol saját értékelését az eltelt 100 évről, valamint az egyes korszakoknak a téma külföldi szakértői által közzétett elemzéseit.

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.3>. A cikk a szerkesztőséghez magyar nyelven érkezett be.

Kulcsszavak: rendőrség, globalizáció, Interpol, nemzetközi együttműködés

Abstract

Aim: The aim of this paper is to outline the century-long, instructive history of international police cooperation.

Methodology: The authors of the paper analyse and organise the pre-WWII Hungarian and contemporary English literature, as well as the data published on the INTERPOL website to mark the anniversary.

Findings: The predecessor organisation was set up in 1923 with the idea that police forces in different countries should work together to detect crime and curb cross-border crime through arrest and extradition procedures, identification techniques and criminal records. Many of the objectives and tools of that time are still the basis for joint work today. As security challenges and international organised crime activities and technological responses to them evolved, INTERPOL grew into the effective international organisation that now supports and coordinates the work of law enforcement agencies in 195 countries.

Value: This milestone anniversary of INTERPOL provides an opportunity to look back over the last century of international police cooperation. The study takes a fresh look at the subject. It briefly presents the contemporary Hungarian reception of the initial steps in organisational and technical development, INTERPOL's own assessment of the past 100 years, and the analyses of certain periods published by foreign experts on the subject.

Keywords: police, globalisation, INTERPOL, international cooperation

Bevezető

A globalizáció kezdete valószínűleg 1492-re tehető, amikor Kolumbusz hajói elindultak egy új földrész felé. Ezt követően már folyamatosan felfedezték a korábban ismeretlennek tűnt földrészeket, és elindult a kontinensek közötti kereskedelem és személyforgalom. A globalizáció következő nagy hullámát az ipari forradalmak erősítették fel. A gőzvonatok, hajók elterjedésével fokozatosan lecsökkentek a távolságok a kontinensek és az államok között. Az utazás lehetősége nemcsak az iparnak, az utazni vágyó embereknek kedvezett, hanem a szélhámusoknak, bűnözőknek és a felelősségre vonás alól kibúvóknak is. A különböző bűncselekményeket elkövető személyek, amikor forró lett a lábuk alatt a talaj, kihasználva a gyors vasúti, később az automobillal való közlekedés lehetőségét, elmenekültek.

Előbb más városba, majd más országba utaztak. Az újonnan felfedezett kontinensek lehetőségei, az új beruházások, a vasútépítés tömegek, telepesek millióit vonzotta az „Újvilágba”. Az Európából való kivándorlás és az ipari fejlődés következtében bekövetkezett munkaerővándorlás mellett a bűnözés is nemzetköziesedett. A 20. században a közlekedés fejlődésének felgyorsulásával, a légit közlekedés megjelenésével, majd gyors elterjedésével, továbbá az adatátviteli forradalom térnyerésével a globalizáció kiteljesedett. Az ipari forradalmak hatásai a tömegtermékek elterjedésével, a morze távíró, majd a telefon rendszeresítésével nagyban hozzájárultak a nemzetköziesedés elmélyüléséhez, életmódváltozást okoztak, általuk tért nyert a nemzetközi turizmus, felpézsdült a nemzetközi kereskedelem, gazdasági élet, új pénz és értékpapírformák (papírpénz, váltó, részvény) terjedtek, amelyek egyben mind-mind lehetőséget jelentettek a nemzetközi bűnözés elterjedéséhez is. A 19. században a modern rendészet kialakulását követően merült fel az igény az államok között mozgó bűnözés, bűnözők felderítése, elfogása érdekében a nemzetközi együttműködés iránt (szerző nélkül, 1905).

Ennek helyszínei először „barátkozó” jellegű nemzetközi rendőrkongresszusok voltak. A rendőri együttműködés első megnyilvánulásai a római és szentpétervári anarchizmus elleni együttműködés céljából létrejött kongresszusok, valamint a leánykereskedelem meggátlása céljából Párizsban¹ összeült tanácskozás voltak. A motorizáció elterjedésével felmerült a nemzetközi közlekedési szabályok kialakítása, amelyre a párizsi 1909-es nemzetközi automobil konferencián került sor. „1909. október 5–11. között, az alábbi országok képviselői ültek Párizsban tárgyalóasztalhoz, hogy megalkossák a gépjárművek nemzetközi forgalmát egységes elvek alapján szabályozó rendszert: Anglia, Ausztria, Belgium, Bulgária, Franciaország, Görögország, Magyarország, Monaco, Montenegró, Németország, Olaszország, Oroszország, Portugália, Románia, Spanyolország és Szerbia.” (URL2). Ezeket követően 1914-ben a Monacói Rendőrkongresszuson már a külpolitikai szereplők kihagyásával a tényleges nemzetközi rendőri együttműködés gondolatai és azok megvalósulása került előtérbe. Az első világháború egy ideig ezeket a kezdeményezéseket hátráltatta, szüneteltette, de a háborút követően ismét nemzetközi rendőri konferenciákra került sor, amelyeken elhangzott kijelentések révén egyenes út vezetett 1923. szeptember 7-éhez, az Interpol, akkori nevén International Criminal Police Commission (a továbbiakban: ICPC; Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete) megalapításához (Sallai & Borszéki, 2022).

1 Később, 1910-ben Magyarország részéről Dr. Lers Vilmos kereskedelemügyi miniszteri tanácsost küldték ki Párizsba „a leánykereskedelem visszaszorítása tárgyában született nemzetközi egyezmény, illetve a fajtalan közlemények forgalmának elnyomását célzó nemzetközi megállapodás aláírására” (Magyar Nemzeti Levéltár, s.a.).

A nemzetközi rendőri együttműködés iránti igény 1905-ben, az első nemzetközi konferencián, Hamburgban került előtérbe. Az Interpol ötleadója Edmond Locard volt,² aki az 1900-as évek elején rájött, hogy „a nemzetközi bűnözés elleni küzdelemhez nemzetközi rendőrséget kell igénybe venni” (URL1). Később fő támogatója Albert monacói herceg volt, aki nagyban hozzájárult a monacói konferencia létrejöttéhez. Őt követte Johannes Schober,³ Bécs rendőrfőkapitányának konkrét kezdeményezése, amely révén 1923. szeptember 7-én gyakorlatilag is létrejött a nemzetközi bűnügyi együttműködés szervezete. „1923-ban szülővárosában, a felső-ausztriai Pergben szervezte meg a II. Nemzetközi Bűnüldözési Kongresszust, amelyen tizenkilenc ország rendőri szervezete képviseltette magát. A tanácskozás során egyezség született arról, hogy a részt vevő országok felállítják a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrségi Bizottságot (International Criminal Police Commission, ICPC), amelynek tíz cikkelyből álló alapokmányát is elfogadták.” (URL3).

Ez alatt a száz év alatt folyamatosan fejlődött a nemzetközi rendőri együttműködés, miközben a tagállamok száma is gyarapodott. Tanulmányunkban ennek a száz évnek a jelentősebb eseményeit tekintjük át. A téma ugyan bőséges irodalommal szolgál, de terjedelmi korlátok miatt csak a legfontosabb és legérdekesebb történésekre térünk ki.

A nemzetközi rendőri együttműködés gondolatának kiteljesedése a korabeli magyar források tükrében

A nemzetközi rendőri együttműködés szárnybontogatásai a 19. század első évtizedeire tehetőek, amikor kezdetét vette a rendőrtisztviselők nemzetközi barátkozása, ismerkedése. Ennek legfőbb küldetése, hogy a politikusok kihagyása mellett hogyan tudnának a különböző országok rendőrségei együttműködni. Az első nemzetközi rendőri kongresszus helyszíne Budapesten lehetett volna, ha az ötlet házigazdái kivitelezni tudták volna a millenniumra tervezett rendezvényt. Az ötletről 1895-ben a *Budapesti Hírlap* a következőként számolt be: „A nemzetközi közbiztossági kongresszus ez, melynek tervét a Rendőri Lapok szerkesztősege pendítette meg, felsőbb körökben, igen nagy tetszéssel fogadták s minden támogatást megígérték, a kiállítás igazgatósága pedig a kongresszust már előjegyzésbe is vette. Eredetileg csak országos közbiztossági kongresszus volt

2 Edmond Locard francia professzor, az első törvénytudományi laboratórium alapítója, a nemzetközi rendőri együttműködés létrehozásának katalizátora.

3 Johann Schober (1874–1932, osztrák rendőrtiszt, Bécs főkapitánya, majd két ciklusban Ausztria kancellárja.

tervben, de a külföld is oly nagy érdeklődést nyilvánított e kongresszus iránt, hogy a nemzetközi kongresszus, az illetékes körök hozzájárulásával, már előre is biztosítottak látszott.” (Budapesti Hírlap, 1895.) Különböző okok miatt a tervezett rendezvény nem valósult meg, és hosszú ideig, 1930-ig nem is adott helyt hazánk nemzetközi rendőri konferenciának. Ugyanígy a millennium kezdetén belül tervezett közbiztonsági kiállítás is elmaradt.

A nemzetközi együttműködés kialakítása céljából a következő külföldi helyszíneken és különböző időpontokban voltak nemzetközi jellegű rendőr konferenciák, találkozók: 1905 Buenos Aires, 1909 Madrid, 1912 San Paolo, 1913 Washington, valamint 1914. április 14–19. között Monaco (szerző nélkül, 1914). Az utóbbi azonban már több volt, mint kapcsolatépítő nemzetközi rendőrtisztviselő találkozó. Itt a résztvevők⁴ már az alábbi konkrét együttműködés elérésére törekedtek.

- „A különböző országok rendőri erői közötti közvetlen és hivatalos kapcsolatok javítása.
- A postai, telefonos és telegramos szolgáltatások térítésmentes használata a rendőri erők számára a letartóztatás megkönnyítése érdekében.
- Egy egységes nyelv használata az együttműködés során.⁵
- A törvénytudomány képzését a törvény és a bűnüldözési hallgatók számára biztosítani kell.
- Az országon belüli bűnüldöző és rendőri akadémiák számának növekedése.
- A nemzetközi bűnelkövetők azonosítására szolgáló azonosítási rendszer létrehozása.
- Központi nyilvántartási adattár létrehozása.
- A modell kiadatási szerződésének tanulmányozása és létrehozása a bűnözők biztosításának segítése érdekében.
- A kiadatási kérelmek közvetlen és azonnali továbbítása.
- Együttműködés a gyors kiadatás érdekében.” (Sallai, 2022).

A fenti gondolatok a bekövetkezett Nagy Háború miatt csak illúzióknak bizonyultak az 1910-es évek második felében. Az első világháború, mint oly sok mindennek, a nemzetközi rendőri együttműködésnek is gátat szabott.

4 A magyar rendőrséget Gábor Béla és Marinovich Jenő képviselte (Magyar Rendőr, 1939).

5 „Lucien Mouquin akkori párisi rendőrfőnök azt a javaslatot tette, hogy fogadják el egységes érintkező és kisegítő nyelvnek az Esperantó mű nyelvet. Javaslátát azzal indokolta, hogy 1911-ben Antwerpenben már alakult egy nemzetközi szervezet, amelynek tagjai esperantóul tudó rendőrökből állnak s amely szervezet rendőri szaklapot is jelentet meg. A javaslatot Mouquin nem tudta elfogadtatni, mert a kongresszuson jelen volt poliglottok emez előnyükről nem akartak lemondani és ezt álcázva az említett műnyelv használhatóságát kétségbe vonták. E határozat azonban természetesen az Esperantó fejlődését nem állíthatta meg, de viszont a probléma sem oldódott meg.” (Tóth, 1938).

Ugyanakkor az első világháború alatt Irk Albert kriminológiai jegyzeteiben rávilágított a nemzetközi együttműködés szükségességére, amely a nemzetközi üzletszerű gonosztevők ellen az egyetlen megoldás lehet. Véleménye szerint a „*kriminalitás modern fejlődésének két legfőbb szimptomája a gonosztevő specializálódásában és elnemzetköziesedésében mutatkozik.*” (Irk, 1915). Irk szerint a nemzetközi gonosztevők ellen nem lehet hatékony, ha csak izoláltan lépnek fel az államok. Csak a szervezett nemzetközi fellépés a megoldás. Véleményünk szerint Irk a korát meghaladva jelentette ki, hogy a „*szervezés központjában a nemzetközi rendőri tudakozó hivatal állana. Ide futnának össze az egyes államok rendőrhatalóságainak telefonhálói.*” (Irk, 1915). Ennek az új nemzetközi rendőrszervezetnek a fő feladata egyrészt elméleti, tudományos kérdések megoldása és gyakorlati fellépés (Irk, 1915) lenne a legveszélyesebb nemzetközi gonosztevők ellen, ezek (nemzetközi szálloda-tolvajok, kasszafurók, leánykereskedők stb.) ellenőrzése, továbbá a nemzetközi pénzpiac, börze kontrolálása. Irk a gyakorlati együttműködéshez elengedhetetlenül fontosnak tartotta egy nemzetközi laboratórium létrehozását, hogy a nyomozásokat ki tudják szolgálni. Mindezeket a háború miatt csak a háborút követően látta kivitelezhetőnek.

Ezzel párhuzamosan az országok már korábban felismerték, hogy a nemzetközi bűnözők kiadatása nagyon fontos, ám ennek megvalósítása akkoriban csak kétoldalú szerződésekkel jött létre.

Azt, hogy a Monacóban megfogalmazott nemzetközi rendőri együttműködés nem utópia, az első világháborút lezáró békeszerződések után azonnal újraindított rendőri konferenciák igazolták. Ennek első jele Van Hauten holland csendőrtiszt kezdeményezése 1920-ban, amely ekkor még ugyan túl korainak bizonyult, de mint ahogy nevének fennmaradása is jelzi, nem vált pusztába kiáltott szóvá.

Az első világháború után 1923-ban a nemzetközi bűnözői statisztikai adatok szerint, attól függetlenül, hogy győztes vagy vesztes országról volt szó, a bűnözés szintje a legmagasabbra emelkedett. Ez a helyzet kényszerítette az 1923 szeptemberében Bécsben összehívott nemzetközi rendőrkongresszus 20 államból érkezett képviselőit a nemzetközi bűnügyi együttműködés intézményi kereteinek létrehozására, és így egyhangú határozattal megalakult az ICPC. E szervezet újdonsága, hogy immár közbeeső szervezetek kizárásával működtek együtt a tagállamok hivatali szervei. A létrejött nemzetközi szervezethez az eredményes nemzetközi együttműködés érdekében az alábbi szervezeteket működtették.

1. *„Hírszolgálat a nemzetközi büntettesekről, nemzetközi evidencia.*
2. *Nemzetközi nyomozó nyilvántartó.*
3. *Közveszélyes bűnözők nemzetközi nyilvántartása.*
4. *Nemzetközi Code a rendőri hatóságok egymás közötti távirati érintkezéséhez.*” (Schober, 1927)

Az 1923-ban magasabb fokozatba kapcsolt nemzetközi rendőri együttműködés egyik legfontosabb területe az információáramlás megvalósítása volt. Ennek először tagállami kereteken belül valósult meg egy új formája, a rendőrrádió-forgalom, amely később elvezetett a képátvitel megvalósításához. Ezáltal a körözések nemzetközi gyakorlata egy magasabb szintre emelkedhetett. A rendőr rádió biztosíthatta a gyors információ áramlást, a rendőrségi hírek továbbítását, határozatok elrendelését, egységes intézkedések kiadását, célba juttatását stb. (Szentirmay, 1926).

Ahogy a hazai, úgy a nemzetközi közéletben is a személy- és vagyonbiztonság folyamatosan az érdeklődés központjában volt. Ennek érdekében 1926-ban Berlinben összehívtak egy újabb rendőrkongresszust, és ennek szellemében került sor a nemzetközi berlini rendőrkiállításra. A kongresszus fő célja a nemzetközi bűnügyi rendőrség megszervezése mellett a Népszövetség felügyelete alatt a Nemzetközi Rendőrhivatal felállítása volt. A kongresszus fő témakörei a következők voltak:

- Képtáviró alkalmazása.
- Lőfegyverekkel való visszaélés kérdése.
- Rendőri rádió segélyhívás.
- Egységes nyilvántartói lap bevezetése a személyazonosság megállapítására.
- Kábítószer törvénytelen kereskedelme elleni harc, védekezés (Schober, 1927).

A kongresszussal párhuzamosan nemzetközi rendőri konferenciát is szerveztek, amelyen az ekkor már jelentős méreteket öltött motorizáció miatt a közlekedésrendészet kihívásait, a közlekedés miatt a városok építési problémáit helyezték a fókuszba. A rendőrkongresszus és konferencia mellett a polgárok és a rendészeti szakmai közeg közérdeklődésére szervezett nemzetközi rendőri kiállításon⁶ nagy sikert arattak az intéző, végrehajtó és bűnügyi rendőrségekről szóló pavilonok (Weninger, 1926). A magyar pavilonnak is nagy sikere volt, amelyben a folyamórésgről, csendőrségről és rendőrségről szóló kiállítás anyaga szerepelt.

Ugyanebben az évben Párizsban került sor nemzetközi közlekedésügyi konferenciára, amelyen több nemzetközi közlekedésrendészeti kérdés került megvitatásra, főleg vám- és határrendészeti szempontból.

A magyar rendészeti szakirodalom az 1920-as évek végére már folyamatosan tudósított a nemzetközi rendőri együttműködés eredményeiről, kongresszusokról és elképzelésekről. A hatékony együttműködésnek a feltétele az államok rendőrségeinek kölcsönös ismerete, s ennek céljából elindultak a szakmai

6 Argentína, Kuba, Danzig (Gdansk), Dánia, Egyiptom, Lengyelország, Magyarország, Németország, Svájc, Spanyolország és Ausztria részvételével.

tanulmányutak. Ennek keretében magyar rendőrtisztviselők eljutottak többek között Finnországba, Lengyelországba, Németországba, Franciaországba, Nagy-Britanniába stb., hogy az ottani rendőrségek szervezetét, tevékenységét megismerhessék. Ugyanígy számtalan ország rendőrtisztviselője járt hazánkban is hasonló céllal. Például 1929-ben a New York-i rendőrfőnök is hazánkba látogatott, aki korábban két alkalommal, 1921-ben és 1923-ban megrendezte a New York-i Rendőrkongresszust, és részt vett az Interpol 1923-as alapító kongresszusán Bécsben (MTI, 1929). A kölcsönös szakmai tanulmányutak tapasztalatai alapján jutott a német Rendőrség Intézet rendőr őrnagya, Carl Riege a *Magyar Detektív* című lap hasábjain arra a következtetésre, hogy itt lenne az ideje egy egységes európai rendőriskola megszervezésére (Riege, 1928).

Az ezt követő időszakokban sorra zajlottak le – a nemzetközi rendőri együttműködés minél eredményesebbé tétele érdekében – a rendőrkongresszusok, bizottsági ülések, kölcsönös szakmai tanulmányutak. Ezek közül is kiemelkednek az alábbi nemzetközi rendőri rendezvények, amelyeket terjedelmi korlátok miatt nem részletezünk.

1927. Amszterdam. (Itt határoztak arról, hogy minden tagállamnak létre kell hoznia egy központi kapcsolattartó pontot.)

1930. Budapesti Nemzetközi Rendőri Rádiókongresszus.

1931. Genf Népszövetség rendőr konferencia.

1932. Római Rendőrkongresszus (főtitkári poszt létrehozása).

1934. Bécsi Rendőrkongresszus.

1936. Belgrád, Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Bizottsági ülés (középpontban a személyleírás, útlevél és a daktiloszkópia témái).

1937. Amszterdam Nemzetközi Bűnügyi Rendőrségi Bizottság kongresszus.⁷ (A kongresszus érdekessége, hogy külön foglalkozott a női rendőrökkel, akikről az akkori rendőri résztvevők elítélőleg nyilatkoztak.)

1937. London, Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Bizottsági ülés.

1938. Bukaresti rendőr konferencia.

1938 volt az utolsó békeév, amelyben a Schober Johann által elképzelt nemzetközi rendőri-bűnügyi szervezet tagállamainak képviselői (rendőrtisztviselői) nyugodt körülmények között, a kitűzött célok szellemében együtt felléphettek a nemzetközi gonosztevők ellen.

Az Interpol első évtizedeit a következő gondolatokkal lehet összegezni: *„Emberök személyes érintkezése, eszméik kicserélése, vitáik, zöld és fehér asztalnál*

7 Ezen a kongresszuson mutatták be a rendőrszótárt, amelynek ezidáig nem sikerült a nyomára bukkanni. Ez a szótár több nyelven tartalmazta az adott időszakban alkalmazott rendőri terminus-technikusokat. A szótár elősegítette a szakmai érintkezést. Eddigi ismereteink szerint 5–6 (?) nyelven jelent meg.

létrejött rokonszenvek, értékek felismerése és megbecsülése, megegyezések, a közös sors és rendeltetés személyes megváltása az az igazi összetartó erő, amelyet a nemzetközi együttthaladást állandó, élő valósággá teszi” (Nemzetközi együttműködés, 1938). Az 1930-as évek végére már a Föld minden részén működő rendőrségek között kialakult egy nemzetközi együttműködés, amely záloga volt annak, hogy a nemzetközi gonosztevők nem tudnak elbújni a Földön a felelősségvállalás elől. A rendszeré vált konferenciákon nem csak szakmai, de baráti kapcsolatok is kialakultak a rendőrtisztviselők között, függetlenül attól, hogy egymással szemben álló államokat képviseltek. Különösen fontos volt ez az 1930-as évek második felében, amikor már érezhetővé vált a második világháború kitörésének szele. A nemzetközi rendőri együttműködés érveként elterjedt mondássá és gyakorlattá vált a rendészeti közéletben „*Police oblige!*” (Nemzetközi együttműködés, 1938). S bár a második világháború előtti utolsó, bukaresti rendőr konferencia zárásaként elhangzott, hogy a 23 nemzet képviselői a jó gyakorlatot vigyék tovább, a baráti és szakmai kapcsolatokat mélyítsek el, ennek az 1939-ben kitört második világháború és a nácik térnyerése egy időre véget vetett.

Az Interpol története az angol nyelvű források alapján

A szervezet honlapján ([URL4](#), [URL5](#)) is megemlékeznek a megalakulás századik évfordulójáról, és megismerkedhetünk az Interpol történetének – általuk legjelentősebbnek tekintett – állomásaival is. A téma kutatói kiemelik, hogy az Interpol szervezetének, jelenlegi helyzetének és működésének megértéséhez elengedhetetlen, hogy tisztában legyünk azokkal a történelmi előzményekkel, amelyek a nemzetközi rendőrségi együttműködést elindították, és végül egy olyan szervezet létrehozásához vezettek, amely napjainkban is koordinálja az ilyen erőfeszítéseket ([Calcara, 2022](#)).

A témával foglalkozó kutatókhoz hasonlóan az Interpol még az 1923-as hivatalos megalakulás előtt, a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség 1914-ben, Monacóban rendezett első kongresszusát tekinti annak az eseménynek, amelyen a szervezet létrehozásának gondolata megszületett. Értékelésük szerint bár a találkozó nagyon eredményes volt, az első világháború kitörése miatt még közel egy évtizedet kellett várni a nemzetközi rendőrszervezet eszméjének megvalósítására. Az angol nyelvű szakirodalom – egyebek között – a 19. századi előzményekkel is foglalkozik mint olyan eseményekkel, amelyekben már valóban megmutatkozik a nemzetközi rendőri együttműködésre való törekvés ([Sallai & Borszéki, 2022](#)), valamint a nemzetközi szervezet viszonylag késői megalakulásának okait is keresi. Véleményük szerint az 1848 utáni években a konzervatív, autokratikus

államberendezkedések ellen indult anarchista mozgalomokkal szembeni együttes fellépés szükségessége volt az egyik fontos tényező, amely az első nemzetközi konferenciákhoz vezetett (Calcara, 2020). További ilyen tényezők voltak a következők: A rendőri intézmények fokozatosan mentesültek a politikai rendőri feladatoktól, és autonóm szakmai szervezetekként egyértelműen bünyügyi célokra összpontosíthatnak (Deflem, 2002a; Calcara, 2022), létrehozhatták az egymás közötti közvetlen kommunikáció csatornáit (Jäger, 2019). Az első nemzetközi konferenciák egyik célja – így az 1914-es monacóié is – a diplomáciai közreműködést igénylő hosszadalmas kiadatási eljárások kiküszöbölése volt. Egy valódi rendőrszervezet létrehozásához szükség volt a hangsúlyeltolódásra a jog(ász)i és diplomáciai kezdeményezésektől és célkitűzésektől a rendőri, bűnüldözési szakmai szempontok felé, arra, hogy a konferenciákon hozott határozatok nyomán a küldöttek államai például jogszabályok megváltoztatásával is elősegítsék a nemzetközi rendőri együttműködést. Ezek az első világháborút követő évtizedig mind vártak magukra (Jäger, 2019).

A szervezet megalakulásának útján a következő mérföldkönek 1923. szeptember 7-e tekinthető, amikor a bécsi rendőrség elnöke, Dr. Johannes Schober kezdeményezésére a 20 ország – köztük Magyarország – delegáltjainak részvételével Bécsben megrendezett második Nemzetközi Rendőrkongresszuson megalakult az ICPC (URL4, URL5). Calcara kiemeli, hogy bár a találkozó elvileg az 1914-es konferencia folytatásának volt szánva, a kiindulópont alapvetően más volt. Schober, aki a rendőrség tagja volt, ismerte a kollégái mentalitását, praktikus igényeit, kívánságait és elvárásait a nemzetközi rendőrségi együttműködéssel kapcsolatban. Ugyancsak meg kell említenünk, hogy az eseményen nemcsak a legtöbb európai ország képviseltette magát, hanem Kína, Egyiptom, Japán és az USA is (Calcara, 2020).

Az ICPC általános célja az volt, hogy a különböző országok rendőrségei kölcsönösen segítséget nyújthassanak egymásnak. A szervezet felépítését és céljait több határozatban dokumentálták.

A fő célok – amelyek ma is megtalálhatók az Interpol tevékenységei sorában – egyebek között az alábbiak voltak:

- közvetlen rendőrségi kapcsolatfelvétel biztosítása;
- együttműködés a letartóztatások és kiadások terén;
- közös nyelvek meghatározása;
- hivatalok létrehozása a pénz-, csekk- és útlevelelhamisítás elleni küzdelemhez;
- ujjlenyomatvételi technikák és nyilvántartások fejlesztése, létrehozása.

Johannes Schober az ICPC megalakulásától 1932-ig volt annak elnöke. Ausztria felajánlotta, hogy Bécsben befogadja és finanszírozza a szervezet székhelyét.

Schober lett a Végrehajtó Bizottság elnöke, titkárnak pedig a jogász Dr. Oskar Dresslert, az osztrák szövetségi rendőrség vezetőjét nevezték ki ([URL5](#)).

A szervezeti fejlődés változásai, főbb állomásai

A szervezet is fontos mérföldkönek tartja az 1927-ben Amszterdamban tartott negyedik közgyűlést, amelyen döntés született, hogy minden tagországnak létre kell hoznia egy központi kapcsolattartó pontot a rendőrségi struktúráján belül – ezek voltak a mai nemzeti irodák elődei ([URL5](#)).

1930-ra speciális osztályokat hoztak létre a bűnügyi nyilvántartások, a pénzhamisítás és az útlevelhamisítás kezelésére ([URL5](#)).

1938-ban a német nemzetiszocialisták leváltották Michael Skubl akkori elnököt, majd átvették az ICPC irányítását. A legtöbb ország felfüggesztette a részvételét, és az ICPC mint nemzetközi szervezet gyakorlatilag megszűnt létezni. 1942-ben a szervezet teljesen német ellenőrzés alá került, és központját Berlinbe helyezték át. Az Interpol saját történetének ismertetése során érthető módon ezeket az éveket nem részletezi, az angol nyelvű szakirodalom azonban rámutat, hogy a náci ellenőrzés bekövetkezését paradox módon éppen a szervezet politikamentes jellege, a jogi korlátoktól való mentesség igénye tette lehetővé. Az ICPC jogi szerződés nélkül jött létre. A tagként való belépés módja nem volt egyértelműen meghatározva: azok az országok, amelyek nem képviseltették magukat az 1923-as kongresszuson, valamelyik rendőri testületük, vagy akár egyetlen rendőrtiszt felvételével csatlakozhattak az ICPC-hez, ami egy egyszerű regisztrációval és a tagdíj befizetésével történt meg (Deflem, 2002a). A náci tisztviselők fokozott részvételét az ICPC tevékenységében az 1930-as évek első felében a bizottság munkájának befolyásolására és tekintélyszerzésre irányuló eszköznek tekinthetjük. Ez nem sokáig maradt észrevétlen, de megakadályozására a tagoknak nem voltak jelentős eszközeik. Az Anschluss nyomán a náci rezsim végül gyorsan megszerezte az ICPC elnökségét, amely így megszűnt eredeti megbízatását teljesíteni, hogy aztán rendkívül veszélyes eszközzé váljon a náci rezsim kezében. Egy széles körben elfogadott elmélet szerint a náci rezsim az ICPC nyilvántartását használta fel aljas politikájának megvalósítására. Ezt az elméletet részben alátámasztja az a tény, hogy még napjainkban sem világos, mi lett ezeknek az aktáknak a sorsa (Calcara, 2020). Az ICPC – legalábbis formálisan – a háború alatt is működött. Amikor azonban az USA megszerezte az ellenőrzést Berlin felett, tevékenységét hirtelen leállították (Deflem, 2002b). A második világháborút követően az egész európai kontinensen fellelődött a transznacionális bűnözés, és a nemzetközi rendőrségi együttműködés

előmozdítása ismét szükségessé vált (Calcara, 2020). A szervezet újjáalakítását Belgium vezette. Az ICPC 1946-ban új alapszabályt fogadott el, az elnök és a Végrehajtó Bizottság megválasztására demokratikus eljárást vezettek be, és a központot Franciaországba, Párizsba helyezték át.⁸ Ugyanebben az évben Interpol lett a szervezet távirati elnevezése. Az Interpol logó és zászló 1950 óta van használatban (URL5).

1956-ban a Bécsben lezajlott közgyűlés résztvevői a korszerűsített alapokmány elfogadásával az ICPC nevét Nemzetközi Bűnügyi Rendőrségi Szervezetre (International Criminal Police Organization, ICPO-INTERPOL) változtatták. A szervezet a tagországoktól beszedett tagdíjakra és pénzügyi befektetésekre mint fő támogatási eszközre támaszkodva válhatott önállóvá (URL4, URL5, Calcara, 2022).

Az Interpol taglétszáma megalakulása óta folyamatosan nő. Az 1923-as húsz alapító tagból 1955-re ötven lett, 1989-re 150. A nemzeteket érintő változások, például a Szovjetunió és Jugoszlávia felbomlása is, új tagok csatlakozását eredményezte. 2021-re számuk elérte a jelenlegi 195-öt. A tagállamok valamennyi kontinensen megtalálhatók. Felismerve az információk és a szakértelem regionális szintű megosztásának fontosságát, az Interpol 1963-ban Libériában szervezte meg az első regionális konferenciáját. Az azonos régióban lévő országok gyakran hasonló bűnügyi fenyegetésekkel és problémákkal küzdenek, így a főtitkárság munkáját hét országban (Thaiföld, Argentína, Elefántcsontpart, Zimbabwe, Kenya, Salvador, Kamerun) található regionális irodák segítik (URL5, Gerspacher, 2008).

A szervezet munkanyelve a kezdeti időkben a francia és az angol volt, 1955-től bevezették a spanyol nyelvet, majd 1999-ben elfogadták az arabot negyedik hivatalos nyelvként. Ma már a hivatalos dokumentumokat mind a négy nyelvre lefordítják, és a fontosabb konferenciákon és üléseken ezeken tolmácsolást biztosítanak (URL5).

A 2001. szeptember 11-i terrortámadásokat követően, a terrorizmus elleni harc fontos lépéseként (Pizzato, 2019; Calcara, 2020) az Interpol létrehozta az Irányítási és Koordinációs Központot (Command and Coordination Centre – CCC), amely kapcsolattartási pontként szolgál minden olyan tagország számára, amely sürgős rendőrségi információt kér, vagy válsághelyzetben van. 2003 óta az ügyeletet a nap 24 órájában, az év 365 napján több nyelven is beszélő munkatársak látják el. 2011-ben a Buenos Aires-i regionális irodában megnyitották a CCC második műveleti központját, 2015-ben pedig a harmadikat, Szingapúrban.

8 Az Interpol Főtitkársága 1946 óta Franciaországban székel: először Párizsban, majd 1966-tól 1989-ig Saint Cloudban volt, végül 1989-ben a jelenlegi székhelyére, Lyonba költözött.

2005. december 6-án tették közzé az Interpol és az ENSZ Biztonsági Tanács első speciális körözését, amely hatékony bűnüldözési eszközként egyesíti az ENSZ szankciórendszerét és az Interpol jól bevált körözési rendszerét. Fő feladata, hogy tájékoztassa a nemzeti bűnüldöző hatóságokat az ENSZ Biztonsági Tanács által kivetett szankciókról (vagyonbefagyasztás, utazási tilalom, fegyverembargó) a megjelölt személyekkel és szervezetekkel szemben.

2007 óta a rendőrségi képzés fontosságát a szervezet egyik alapfunkciójaként határozzák meg.

2018-ban fogadták el a hét globális rendészeti célt (7 Global Policing Goals) tartalmazó csomagot, összhangban az ENSZ 2030-ig szóló fenntartható fejlődési menetrendjével, amely tükrözi az Interpol bűnügyi és terrorista fenyegetésekkel szembeni prioritásait:

1. cél: Fellépés a terrorizmus fenyegetéseivel szemben.
2. cél: A határok integritásának előmozdítása világszerte.
3. cél: A kiszolgáltatott közösségek védelme.
4. cél: Biztonságos kibertér megteremtése az emberek és a vállalkozások számára.
5. cél: Globális fellépés a korrupció ellen.
6. cél: A tiltott piacok visszaszorítása.
7. cél: A környezeti biztonság és fenntarthatóság támogatása ([URL6](#)).

Az elmúlt években exponenciális növekedést mutató nemzetközi pénzügyi bűnözés aláassa a globális pénzügyi rendszereket, akadályozza a gazdasági növekedést, és világszerte hatalmas veszteségeket okoz a vállalkozásoknak és magánszemélyeknek. Az összehangolt nemzetközi válaszlépések eredményeként 2022-ben megkezdte munkáját a Pénzügyi Bűnözés és Korrupcióellenes Központ (Financial Crime and Anti-Corruption Centre – IFCACC) ([URL5](#)).

Technikai fejlődés

Az Interpol rendelkezésére álló technikai eszközök fejlődését az 1. számú táblázatban összegezzük.

1. számú táblázat

Az Interpol technikai eszközeinek fejlődése

Év	Eszköz, leírás
1923	Megjelennek az első körözési felhívások az ICPC nemzetközi közbiztonsági folyóiratában.
1930-as évek	A pénzhamisítással és az útlevélfhamisítással foglalkozó speciális osztályok mellett létrejön az átfogó bűnügyi nyilvántartási rendszer, amely a bűnözők nevei mellett személyazonossági és gépjármű-nyilvántartási okmányok adatait, valamint típus és helyszín szerint osztályozott bűncselekmények adatait tartalmazza. Ezt speciális ujjlenyomat- és fénykép-nyilvántartások egészítik ki. (Az adatokat eleinte kézzel állították össze és elemezték.)
1935-től	Létrejön az ICPC nemzetközi rádióhálózata, amely először biztosított független távközlési rendszert a nemzeti szintű bűnügyi rendőrségi hatóságok számára.
1946	Létrehozzák a körözések „nemzetközi értesítésnek” (international notice) nevezett, szinkódos rendszerét. Kezdetben ötféle értesítés létezett (vörös, kék, zöld, sárga és fekete – nemzetközileg körözött bűnözők, nyomozással kapcsolatos információk, közbiztonságot fenyegető személyek, eltűnt személyek és azonosítatlan holttestek).
2000	Bevezetik az automatikus ujjlenyomat-azonosító rendszert (AFIS), amely segítségével jelentősen csökkenthető az ujjlenyomat-ellenőrzéshez szükséges idő.
2001	Létrejön a gyermekek szexuális kizsákmányolásával kapcsolatos nemzetközi adatbázisa (International Child Sexual Exploitation – ICSE database) A kép- és videó-összehasonlító szoftverek segítségével a szakavatott nyomozók azonnal képesek feltárni az összefüggéseket az áldozatok, a bántalmazók és a helyszínek között. (2017-ben történt meg a mérőfldkőnek számító tízezredik beazonosítás.)
2002	Beindul az I-24/7 néven ismert biztonságos, globális rendőrségi kommunikációs rendszer. Ez képezi az Interpol összes, biztonságos kommunikációjának gerincét. Létrejön az ellopott és elveszett úti okmányok (Stolen and Lost Travel Documents – SLTD) adatbázisa, amely határaik biztonságosabbá tételében, a hamis személyazonosító okmányokkal utazó terroristák és más veszélyes bűnözők elleni harcban segíti a tagországokat. Létrehozzák az Interpol DNS-adatbázisát, amelyet a bűncselekmények felderítésében, a katasztrófák áldozatainak azonosításában és eltűnt személyek felkutatásában használnak.
2005	Először adják ki az Interpol és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által az ENSZ-szankciók hatálya alá tartozó csoportokra és személyekre vonatkozó, már említett speciális (világoskék) körözést.
2011	Kiadják az első lila körözést (bűncselekmények elkövetési módja).
2016	Megkezdí működését az automatizált, biometrikus szoftveralkalmazást felhasználó arcfelismerő rendszer, amely hatékonyan egészíti ki az ujjlenyomatok és a DNS vizsgálata terén meglévő szakértelmet és eszközöket.

Forrás: A szerzők saját szerkesztése, az Interpol ([URL5](#)) alapján.

Összefoglalás

Bár az elmúlt évszázadban a világ rengeteget változott, az ICPC 1923-as céljai és eszközei közül számos ma is a közös munka alapját képezi.

A közvetlen kapcsolattartást valamikor központi kapcsolattartó pontok, ma pedig a nap 24 órájában a nemzeti irodák biztosítják. Az együttműködés fő

területei a határokon átnyúló nyomozások, műveletek és letartóztatások, a létfontosságú rendőrségi információk napi szintű megosztása, valamint tapasztalatcsere biztosítása a rendőrök és a szakértők számára ([URL7](#)).

A kommunikációs technológia mérhetetlenül sokat fejlődött az elmúlt évszázadban. 1923-ban nehéz lett volna elképzelni, hogy milyen mértékű változás következik be ezen a területen. 1935-ben nagy vívmánynak számított a nemzeti bűnügyi rendőrhatalóságok számára független távközlési rendszert biztosító első nemzetközi rádióhálózat. Ma pedig a világ rendőrségei között az I-24/7-en, a webalapú rendőrségi kommunikációs rendszeren keresztül folyik a kapcsolattartás, amely a nemzeti irodák számára valós idejű hozzáférést biztosít számos adatbázishoz.

1923-ban a Nemzetközi Rendőrkongresszus nyolcadik számú határozata arra ösztönözte a részt vevő országokat, hogy használják a dán rendőrség által kifejlesztett ujjlenyomat-azonosítási technikákat, és hozzanak létre egy nemzetközi nyilvántartást. Ma az automatikus ujjlenyomat-azonosító rendszer (AFIS), a DNS-adatbázis és az arcfelismerő rendszer segítségével évente több ezer személyazonosítás végezhető el. A több millió bejegyzést tartalmazó bűnügyi adatbázisok a bűnözők nevére, az ellopott úti okmányokra, műtárgyakra és járművekre, lőfegyverekre, biometrikus adatokra, a gyermekek szexuális kizsákmányolásáról készült képekre vonatkozó információkat egyaránt tartalmaznak. Egy lekérdezés válaszüzeje kevesebb mint egy másodperc.

A kiadási kérelmek gyors továbbítása kezdettől fogva prioritás volt, valamint az, hogy ezek az előzetes letartóztatás alapjául szolgáljanak. Jelenleg biztonságos rendőrségi csatornákon keresztül évente több ezer elektronikus vörös értesítést adnak ki, körözött személyek letartóztatása, kiadása vagy egyéb hasonló intézkedés céljából ([URL7](#)).

2022. december 16-án a bűnüldöző szervek világszerte végzett létfontosságú munkájának elismeréseként az ENSZ Közgyűlése határozatot fogadott el a rendőrségi együttműködés nemzetközi napjának létrehozásáról. Ezentúl minden év szeptember 7-én megemlékeznek majd az Interpol elődje, az ICPC 1923-as megalakulásáról ([URL8](#)).

Felhasznált irodalom

- Calcara, G. (2020). A transnational police network co-operating up to the limits of the law: examination of the origin of INTERPOL. *Transnational Legal Theory*, 11(4), 521–548. <https://doi.org/10.1080/20414005.2020.1793282>
- Calcara, G. (2022). *Assessing the Past and Present Role of INTERPOL – Balancing Between the Need of Upholding Global Security by Connecting Police Institutions of Different Countries and the Need of Safeguarding the Rights of Individuals*. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/28519/urn_isbn_978-952-61-4651-5.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Deflem, M. (2002a). *Policing World Society: Historical Foundations of International Police Cooperation*. Oxford University Press.
- Deflem, M. (2002b). The Logic of Nazification: The Case of the International Criminal Police Commission (“INTERPOL”). *International Journal of Comparative Sociology*, 43(1), 21–44. <https://doi.org/10.1177/002071520204300102>
- Gábor B. (1952). *Magyar Rendőr*, 6(4), 77.
- Gerspacher, N. (2008). The history of international police cooperation: a 150-year evolution in trends and approaches. *Global Crime*, 9(181), 169–184. <https://doi.org/10.1080/17440570701862892>
- Irk A. (1915). Nemzetközi küzdelem a bűntettesek nemzetközi osztályai ellen. *Bűnügyi Szemle*, 3(7), 1–5.
- Jäger, J. (2019). The Making of International Police Cooperation, 1880–1923. In Härter, K. et al. (Eds.), *The Transnationalisation of Criminal Law in the Nineteenth and Twentieth Century* (pp. 171–196). Vittorio Klostermann. <https://doi.org/10.5771/9783465143918-171>
- Magyar Nemzeti Levéltár (s. a.). K27-191006041015.
- Magyar Rendőr (1939). 1939. (5), 77. <https://doi.org/10.25291/VR/1939-VLR-77>
- MTI (1929). Jelentés 1929. március 26.
- Nemzetközi együttműködés (1938). *Magyar rendőr*, 5(13), 1–5.
- Pizzato, L. (2019). Institutional change in International Organisations: the case of Interpol. (104). <http://dspace.unive.it/bitstream/handle/10579/15307/844886-1226507.pdf?sequence=2>
- Riege, C. (1928). Rendőrfőiskolákat Európának. *Magyar Detektív*, (21), 17.
- Sallai J. & Borszéki J. (2022). A nemzetközi rendőri együttműködés kezdetei. *Belügyi Szemle*, 72(5), 983–1003. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.5.6>
- Sallai J. (2022). Nemzetközi rendőr konferencia turizmus. In Jakab B., Mezőfi N., Németh K. & Péter E. (Szerk.), *VI. Turizmus És Biztonság Nemzetközi Tudományos Konferencia Tanulmánykötet* (pp. 51–56). Pannon Egyetem.
- Schober, J. (1927). Nemzetközi rendőrség. Az Újság jubiláris karácsonyi számának. *Újság*, december 25. 8.
- Szentirmay E. (1926). A rádió a rendőrség szolgálatában. *A Rend*, április 3. 6.
- Tóth V. (1938). Egységes nyelv a közbiztonságnemzetközi vonatkozásaiban. *Magyar rendőr*, 5(3), 44–47.

Weninger V. L. (1926). A berlini nemzetközi rendőrkongresszus. *Magyar külpolitika*, 7(20), 11–12. (1895, szeptember 23.). *Budapesti Hírlap*
(1905, május 19.). Egy anarchista vezér halála. *Budapest*, 29(137), 9.
(1914) A monacói rendőrkongresszus (1914). *Közbiztonság (Rendőri lapok)*, 21(19), 217–219.

A cikkben található online hivatkozások

URL1: *INTERPOL*. <https://hu.frwiki.wiki/wiki/INTERPOL>
URL2: *Európa egységes közlekedése – Közös nevezők*. <https://www.retromobil.hu/2017/06/05/nemzetkozi-egyezmenyek-kozlekedesben/>
URL3: *Johann Schober*. https://hu.wikipedia.org/wiki/Johann_Schober
URL4: *1923 – how our history started*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/INTERPOL-100/1923-how-our-history-started>
URL5: *Key dates*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/INTERPOL-100/Key-dates>
URL6: *Global Policing Goals*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/Strategy/Global-Policing-Goals>
URL7: *Then and Now*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/INTERPOL-100/INTERPOL-then-and-now>
URL8: *Warning ‘World Is in Peril’, Secretary-General Stresses Countries Must ‘Work as One’ to Achieve Global Goals, at Opening of Seventy-Seventh General Assembly Session*. <https://press.un.org/en/2023/ga12487.doc.htm>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Sallai J. & Borszéki J. (2023). 100 éves az INTERPOL. „A rendőrség összekapcsolása egy biztonságosabb világért”. *Belügyi Szemle*, 71(11), 1949–1965. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.3>

Az Interpol globális innovációs komplexuma Szingapúrban: Személyes visszatekintés

The INTERPOL Global Complex for Innovation in Singapore: A personal retrospective

Thomas Herko

összekötő tiszt
Osztrák Szövetségi Belügyminisztérium,
Osztrák Köztársaság Nagykövetsége, Budapest
thomas.herko@bmi.gv.at

Absztrakt

Cél: A cikk bemutatja az Interpol globális innovációs komplexumát (IGCI) Szingapúrban. Áttekintést ad a létesítmény keletkezéséről és fejlődéséről, bemutatva azt az ambiciózus eredeti elképzelést, hogy az IGCI egyrészt az Interpol Főtitkárság (IGS) második székhelyévé, másrészt a világ rendőrségei számára élvonalbeli kutatási és fejlesztési eszközzé, harmadrészt pedig a nemzetközi rendőrségi együttműködés ázsiai központjává váljon.

Módszertan: A szerző nyílt forrásokot használt fel, amelyeket az IGS egykori és jelenlegi vezető munkatársainak személyes emlékei és meglátásai egészítettek ki.

Megállapítások: Mivel az IGCI eredeti elképzelése a mai napig nem valósult meg, ennek létrejöttéhez három kulcsfontosságú tényezőt határoztak meg, ezek: a megállapodás, a finanszírozás és az elkötelezettség.

Érték: A cikk megvizsgálja az IGCI hozzáadott értékét a nemzetközi rendőrségi együttműködés szempontjából, valamint jövőbeli lehetőségeit.

Kulcsszavak: Interpol Globális Komplexum az Innovációért Szingapúr, kiberbűnözés, digitális biztonság és operatív támogatás, kapacitásfejlesztés és képzés, rendőrségi innováció

Abstract

Aim: The article introduces the INTERPOL Global Complex for Innovation (IGCI) in Singapore. It provides a survey of the facility's genesis and development

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.4>. A cikk a szerkesztőséghez angol nyelven érkezett be.

portraying the ambitious original vision for the IGCI to become firstly, a second headquarter for the INTERPOL General Secretariat (IGS), secondly, a cutting-edge research and development facility for police worldwide, and thirdly, an Asian hub for international police cooperation.

Methodology: The author has used open sources supplemented by personal memories and insights of both former and current executive staff of the IGS.

Findings: As the original vision for the IGCI has not been accomplished to date, three key factors are identified as crucial for its realisation: agreement, funding, as well as commitment.

Value: The article assesses the added value of the IGCI for international police cooperation as well as its future potential.

Keywords: INTERPOL Global Complex for Innovation Singapore, Cyber-crime, digital security and operational support, Capacity building and training, Police innovation

Első látogatásom Szingapúrban

1990 elején, amikor a Bécsi Egyetem hallgatója voltam, először látogattam el Délkelet-Ázsiába és Szingapúrba. Emlékszem, mennyire lenyűgözött a magas hőmérsékletű és páratartalmú trópusi éghajlat, a Szingapúri Botanikus Kert paradicsomi növényvilága, a hatalmas, modern bevásárlóközpontokkal teli, nyüzsgő Orchard Road, ahol mindent lehet kapni, a tengerparti éttermek, amelyek a nemzeti ételt, a „chilis rákot” népszerűsítik, a magasan fejlett infrastruktúra, valamint a szuper tiszta autók az utakon. Összességében – eltekintve a néha elviselhetetlen hőségtől, ami miatt nagyra értékeltem a légkondicionálót – elég pozitív benyomásokat szereztem. Honnan is tudhattam volna, hogy 24 évvel később lehetőségem lesz a pompás Szingapúri Botanikus Kert sarkán élni és dolgozni.

Az Interpol további teret keres

A Nemzetközi Bűnügyi Rendőrségi Szervezet, röviden Interpol, 195 tagországgal a legnagyobb nemzetközi rendőri szervezet. Alapvetően a tagság bűnüldöző szervei számára egy globális platformot jelent, amely a bűncselekményekre és bűnözőkre vonatkozó adatok megosztására és hozzáférésre szolgál, valamint számos technikai és operatív támogatást nyújt a „*Rendőrségek összekapcsolása*

egy biztonságosabb világért” című küldetésnyilatkozatának megfelelően. A Végrehajtó Bizottság felügyelete alatt, amelynek tagjait a közgyűlés választja, az Interpol irányító testülete – amelyben minden tagországnak egy szavazata van –, az IGS koordinálja a szervezet napi tevékenységét a különböző bűncselekmények elleni küzdelem érdekében, többek között 19 adatbázis kezelésével. Ma az IGS-nek Franciaországban van a központja (1946-tól Párizsban, 1989 óta Lyonban), s egy szingapúri létesítménye és több, különböző régiókban működő szatellit irodája van.

A szingapúri létesítmény az Interpol kiberbűnözéssel, kutatással és fejlesztéssel, valamint kapacitásépítéssel kapcsolatos tevékenységeinek központja, amely egyben ázsiai bázist is biztosít számos bűnügyi terület számára ([URL1](#)), 2015 óta létezik. Kiegészíti a lyoni központot, és erősíti a szervezet ázsiai jelenlétét. Az Interpol délkelet-ázsiai terjeszkedése és az IGCI létrejötte mögött azonban egy történet áll, valójában az új évezred első évtizedében Franciaországból indult el az út Szingapúrba.

Az Interpol 1923-as bécsi megalakulása és 1946-os újjáalakulása után az Interpol tagsága folyamatosan nőtt, és az IGS folyamatosan szállította és korszerűsítette eszközeit és szolgáltatásait a tagországok számára, anélkül, hogy a nyilvánosság nagy figyelmet fordított volna rá. Ez a 2001. szeptember 11-i terrortámadásokkal megváltozott. Ezek fordulóponthoz jelentettek a szervezet számára, amely így a nap 24 órájában, a hét minden napján működőképessé vált, valamint *„reaktívabb, relevánsabb és operatívabb funkciót alakított ki, hogy válsághelyzetekben jobban segítse a tagországok rendőrségét”* ([URL2](#)).

Az IGS szolgáltatásai iránti növekvő igények miatt több személyzetre és férőhelyre volt szükség. Az igény évről évre nőtt, s 2003-tól kezdve a lyoni székhely mellett további helyiségeket kellett bérelni, amelyek magas költségekkel jártak. Mivel a lyoni székhely bővítésére irányuló adománygyűjtés nem volt sikeres, s a rendőrségi költségvetési megszorítások miatt a tagországok kötelező, jogszabályban előírt hozzájárulásainak emelése nem jöhetett szóba, az IGS több tagországgal is konzultációkat kezdeményezett alternatív megoldás keresése érdekében. Végül Szingapúr felajánlotta, hogy teljes mértékben finanszírozza egy új Interpol központ létrehozását egy korszerű épületben, a szigetország egyik legjobb helyén.

Az IGS örömmel fogadta Szingapúr felajánlását, hogy létrehozza második központját Ázsiában, és úgy tűnt, hogy ez mindkét fél számára előnyös helyzetet teremt. Egyrészt az Interpol stratégiai és operatív szempontból is megerősítene globális infrastruktúráját egy új létesítmény révén az ázsiai és csendes-óceáni térségben, másrészt válaszolna a lyoni növekvő helyigényre. Egy állandó jelenlét létrehozása a régióban figyelembe venné, hogy a globális súlypont – demográfiai,

gazdasági és döntési szempontból – egyre gyorsabban tolódik Ázsia és a csendes-óceáni térség felé, ugyanakkor a régió még mindig jelentős fejlődési potenciállal rendelkezik a nemzetközi rendőrségi együttműködésben. Az új létesítmény azonban az együttműködés hatókörét más, egyre összetettebb (technológiai alapú) bűnügyi kihívásokra is kiterjesztené, mint például a számítógépes bűnözés.

Másrészről Szingapúrnak stratégiai szempontból is érdeke fűződött az Interpol bevonásához és a bűnüldözés innovációs központjának létrehozásához világszerte. Ennek oka, hogy Szingapúr már akkor is globális központja volt mind a biztonsági iparnak, mind a kutatóintézeteknek, és kiemelkedően fejlett csúcstechnológiai infrastruktúrával rendelkezett. A további központ tovább erősíthetné Szingapúr megítélését, mint dinamikus, erős innovációs kultúrával rendelkező országot. A mindkét fél számára előnyös helyzet a 2000-es évek végére valósággá vált.

2010-ben a Végrehajtó Bizottság megvitatta és végül egyhangúlag támogatta a szingapúri IGCI létrehozására irányuló javaslatot. A bizottság tagjai kiemelték, hogy az új létesítmény „kiegészítené és támogatná” a lyoni IGS-t, amely „továbbra is a szervezet világközpontja maradna”. A legfontosabb elemek közé tartozna az innovatív kutatás és fejlesztés a kriminalisztikai és adatbázis-képességek javítása érdekében (különösen a bűncselekmények és a bűnözők azonosítása terén), a technológiai és innovációalapú rendőrségi képzés és kapacitásépítés, valamint a rendőrségnek az időzónákon és távolságokon átívelő, nagyobb mobilitással járó 24/7 operatív támogatására szolgáló kapacitás növelése (URL3).

Végezetül az IGCI-vel kapcsolatos elképzelés az volt, hogy az IGS második központjává, a világ rendőrségeinek élvonalbeli kutatási és fejlesztési létesítményévé, valamint a nemzetközi rendőrségi együttműködés ázsiai központjává váljon.

Az Interpol új létesítménye Szingapúrban

2010 novemberében, a katarai Dohában tartott közgyűlés elfogadta az AG-2010-RES-08 határozatot, amely a szingapúri IGCI létrehozására irányuló felhívást fogalmazta meg (URL4). Az állásfoglalás kiemeli, hogy „*valamennyi tagországnak részesülnie kell a bűncselekmények és bűnözők azonosítására irányuló élvonalbeli kutatásból és fejlesztésből, az innováción alapuló kapacitásépítésből, és a rendőrség éjjel-nappal történő operatív támogatásából, hogy a jövőbeni kihívások jobb kezelése érdekében világszerte megerősítsük a rendőri munkát*”, ugyanakkor fontos, hogy „*a szervezet a tagországok kötelező hozzájárulásainak növelése nélkül is képes legyen a további fejlődésre*”. Az Interpol Közgyűlés

egyértelműen kitért arra a kötelezettségvállalásra, hogy az új eszköz létrehozásának finanszírozása nem eredményezi a tagországok kötelező, jogszabályban előírt hozzájárulásainak növelését. Végül a határozat felhatalmazást adott az Interpol és a Szingapúri Köztársaság kormánya közötti, az IGCI Szingapúrban történő létrehozásáról szóló megállapodás – a székhelyről szóló megállapodás – aláírására, amelyről mindkét fél rövid időn belül megegyezett.

Az IGCI munkacsoport

Az AG-2010-RES-08 állásfoglalással összhangban létrehoztak egy munkacsoportot (IGCI WG), amelyben a tagországok képviselőit felkérték, hogy vegyenek részt az IGCI létrehozásának folyamatában, és nyújtsák be a szükséges információkat. Az IGCI WG a 2011–2014 közötti időszakban több ülést tartott. A munkacsoport 2012-ben és 2013-ban az IGCI munkaterületein elért eredményekről szóló, ajánlásokat tartalmazó jelentéseket, valamint egy teljes jelentést nyújtott be a Végrehajtó Bizottságnak, amelyet a közgyűlés 2014-ben Monacóban hagyott jóvá. Az Interpol stratégiai keretrendszere ezenfelül kiegészült a kiberbűnözéssel.

Az IGCI munkacsoporton belül a kiberbűnözéssel foglalkozó operatív szakértői csoport támogatta az Interpol Internetes Bűnözés Elleni Központjának továbbfejlesztését, amely az új létesítmény egyik fő jellemzője lett. Ennek eredményeként a monacói közgyűlés elfogadta az AG-2014-RES-04 határozatot az Interpol globális kiberbűnözés elleni szakértői csoportjának létrehozásáról ([URL5](#)).

Az IGCI megalakulása

2012 szeptemberében az IGS létrehozta Szingapúrban az Átmeneti Támogató Irodát (TSO), hogy támogassa az IGCI létrehozását. A TSO megbízatása az Interpol és Szingapúr közötti székhely-megállapodás végrehajtására, valamint az IGCI épületének építésével kapcsolatos koordinációra összpontosított.

Ami a székhelyről szóló megállapodás végrehajtását illeti, hamarosan kiderült, hogy mindkét oldalon eltérő elképzelések vannak a megállapodás rendelkezéseinek jogi következményeit illetően. Ahhoz azonban, hogy a megállapodás egyes cikkeinek végrehajtása megfeleljen az Interpol normáinak, még a szingapúri jogi keretrendszer módosítására is szükség lett volna, ami nehezen volt megvalósítható. Valójában az Interpol volt az első kormányközi szervezet, amely Szingapúrral kötött székhely-megállapodást. Ezért ez

a folyamat mindkét fél számára kihívást jelentett, mivel néhány kérdés továbbra is megoldatlan maradt.

Az IGCI épületének építése 2013 januárjában kezdődött az Egyesült Államok nagykövetségével szemben, a Szingapúri Botanikus Kert sarkán – kiváló helyen. A TSO a kezdetektől fogva koordinálta az Interpol műszaki infrastruktúrával, biztonsági jellemzőkkel és belső kialakítással kapcsolatos igényeinek összehangolását a szingapúri építési projekttel. Az IGS követelményeinek teljesítéséhez a projektre a Szingapúr által elkülönített kezdeti pénzeszközök nem voltak elegendők. Végül az Interpol kiegészítette a költségvetést, az IGS bizonyos elvárásait csökkentették, és az épület bizonyos elemeit, például az IT-infrastruktúrát a köz- és magánszféra közötti partnerségek társfinanszírozásával valósították meg.

Mind a székhely-megállapodással, mind az épület felépítésével kapcsolatos tapasztalatok tanulságait úgy lehetne összefoglalni, hogy az idő, a kommunikáció, és következőképpen az Interpol és Szingapúr közötti minden részletre – beleértve a finanszírozást is – vonatkozó megállapodás a projekt kezdetétől fogva, sőt már a projekt koncepciójának fázisában is döntő fontosságú volt. Mindenesetre a dolgoknak tovább kellett haladniuk a maguk útján.

Az IGCI megnyitása és főbb jellemzői

2014 szeptemberében Szingapúr hivatalosan átadta az IGCI épületét az IGS-nek. Végre a TSO – amely 2012 és 2014 között 3 főről 30 főre nőtt – beköltözhetett az új helyiségekbe. Figyelemre méltó, hogy az épület a legmagasabb környezetvédelmi előírásoknak való megfelelésnek köszönhetően megkapta a Green Mark Platinum díjat ([URL6](#)).

Az IGCI-t 2015 áprilisában, a különböző régiókból származó tagországok minisztereinek jelenlétében hivatalosan is felavatták. A büncselekmények és bűnözők azonosítására, innovatív képzésre, operatív támogatásra és partnerségekre irányuló élvonalbeli kutatási és fejlesztési létesítményként jellemzett IGCI – mint az IGS-en belül a négy végrehajtó igazgatóság egyike – a következő célokat tűzte ki maga elé:

- támogatás a kiberbűnözéssel kapcsolatos nyomozásokban és a digitális törvényszéki szakértői vizsgálatokban;
- stratégiai trendelemzések az innováció, a kutatás és a digitális biztonság területén;
- rendőrségi kapacitásépítés és képzés;
- operatív támogatás globális éjjel-nappali elérhetőséggel; illetve

- partnerségek a magánszektorral és a tudományos élet szereplőivel a bűnüldözés érdekében.

Az IGCI korszerű létesítményeit, például a Kiberfúziós Központot, a Kiberkutatási és Innovációs Központot és a Digitális Törvényszéki Laboratóriumot úgy tervezték, hogy támogassák a tagországokat a kiberbűnözéssel kapcsolatos nyomozásokban és a kiberbiztonsági képességek fokozásában. A Kiberfúziós Központ koordinálja és támogatja a kiberbűnözők elleni nemzetközi műveleteket. Valós idejű megfigyeléssel és fenyegetéselemzéssel segíti a tagországokat a kiberbűnözők és a határokon átnyúlóan működő kiberbűnözési hálózatok felkutatásában. A Kiberkutatási és Innovációs Központ kutatási és fejlesztési tevékenységeket folytat a technológiai fejlesztések és a fejlődő kiberfenyegetések azonosítása érdekében. A digitális törvényszéki laboratórium speciális törvényszéki támogatást nyújt, és segíti a nemzeti digitális törvényszéki kapacitások kiépítését.

Ami a rendőrségi kapacitásépítést és képzést illeti, az IGCI képzési programok és kapacitásépítési kezdeményezések révén a világ minden tájáról várja a bűnüldöző szervek munkatársait. E programok célja a kiberbűnözés és a kiberfenyegetések kezelésével kapcsolatos ismereteik és készségeik bővítése. Az IGCI telephelyén számos képzési helyiség és tárgyalóterem található. Kezdetől fogva tartottak képzéseket az olyan új, sürgős bűnügyi kihívásokkal kapcsolatban, mint a kriptovaluták, a dark net és a rosszindulatú szoftverek.

Ami az operatív támogatást illeti, 2015-ben a szingapúri IGCI-ben egy harmadik parancsnoki és koordinációs központot (CCC) is létrehozta a lyoni (2003-tól) és a Buenos Aires-i (2011-től) mellett. Ennek célja, hogy több nyelven, valós idejű támogatást nyújtson bármely sürgős segítséget igénylő tagország számára (URL7). A szingapúri koordinációs központ megvalósította a „*Kövesd a napot*” (Follow the Sun) elnevezésű projektet a szolgáltatásnyújtásban, mivel a három működő koordinációs központban csak nappali műszakokat lehet igénybe venni. A koordinációs központ a tagországok támogatását is ellátja az olyan fontosabb események során, ahova az Interpol csapatokat küldött – mint például a 2022-es FIFA világbajnokság (Katar), a G7 2023 (Japán) vagy a Szingapúri Forma-1 Nagydíj –, valamint a hirtelen bekövetkező súlyos terrortámadások vagy természeti/közlekedési katasztrófák esetén, amelyek több emberéletet követeltek.

A FIFA és az IGCI

2015 júniusában az Interpol – a korrupciós ügyekben folytatott vizsgálatokat követően – bejelentette a FIFÁ-val kötött megállapodásának felfüggesztését

([URL8](#)). Ezzel egy 2011-es megállapodás ért véget, amelynek értelmében az Interpol 20 millió euró értékű adományt kapott a FIFÁ-tól, hogy tízéves időtartamra létrehozzon egy sportintegritási programot, amely kifejezetten a büntetés elleni küzdelemre összpontosít. Ezt követően az Interpol 2,9 millió eurót visszaadott, amely az adományból felhasználatlanul maradt. A döntésnek közvetlen hatása volt az IGCI-re, mivel épületének gyakorlatilag egy egész emeletét – a kapacitásépítési és képzési igazgatóságon belül – a sportintegritási programnak szentelték. Következésképpen a pénzügyi források hiánya miatt több munkatárs szerződését fel kellett bontani. Ez visszaesés volt az IGCI számára, alig két hónappal működésének megkezdése után.

Az IGCI további fejlődése

A FIFÁ-val kapcsolatos tapasztalatok az Interpol állami és magánszervezetekkel való partnerségekre vonatkozó általános politikáját is visszavetették, és hozzájárultak az óvatosabb szemléletmód kialakításához. Ennek eredményeképpen egy olyan transzparens átvilágítási keretrendszert dolgoztak ki, amely meghatározza az Interpol partnerré válás kritériumait, és amely különösen szigorú, ha külső finanszírozásról van szó ([URL9](#)).

Az IGCI eredeti elképzelése az volt, hogy a biztonsági kihívásokkal szembesülő szereplők és az ilyen kihívásokra innovatív megoldásokat kidolgozó szereplők közötti hálózatépítés és információcsere globális platformjává váljon. E célból még az IGCI földszintjén egy állandó információs tér kialakításának koncepciója is felmerült, amely azonban végül több akadály miatt nem valósulhatott meg.

Az IGCI helyiségein túl azonban volt egy koncepció, amely megvalósulhatott: az Interpol World, egy olyan esemény, amely az Interpol tulajdonában van, de amelyet egy külső, szingapúri ügynökség szervez. A rendezvény egy kongresszust és egy expót kombinált azzal a céllal, hogy platformot teremtsen a biztonsági ipar, a bűnüldöző szervek és a kormányzati szervek számára a szorosabb partnerségek és innovatív biztonsági kezdeményezések kiépítéséhez. Az első rendezvényre 2015 áprilisában került sor – az IGCI megnyitójának apropóján –, és több mint 8000 résztvevőt, 30 ország 200 vállalatát, és a világ minden tájáról érkező bűnüldöző szervezetet hozott össze. A kongresszus négy újonnan felmerülő biztonsági kihívásra összpontosított: határigazgatás, kiberbűnözés, biztonságos városok és ellátásilánc-menedzsment ([URL10](#)). A második és a harmadik Interpol World expót 2017-ben ([URL11](#)) és 2019-ben ([URL12](#)) rendezték meg.

Az IGCI mint konferenciahelyszín

2015-ös megnyitása óta az IGCI számos konferenciának és találkozóknak adott otthont. Csak hogy néhányat említsünk: az Europol–Interpol kiberbűnözés elleni konferencia (2016, 2018), az egyedülálló Regionális rendőri szervezetek találkozója (2016), a Végrehajtó Bizottság kiegészítő ülése (2022), az Interpol digitális biztonsági kihívás rendezvénye (2016), az Interpol adatvédelmi tisztviselői konferencia (2023), valamint különböző szakértői találkozók olyan témákkal kapcsolatban, mint a katasztrófák áldozatainak azonosítása, a gyermekek szexuális zaklatása, a női vezetők a bűnüldözésben vagy a nagy rendezvények biztonsága. Az IGCI 2023 júniusában Szingapúrban egy hatalmas konferenciaközpontban megszervezte a 18. Nemzeti irodák vezetőinek konferenciáját és a Rendészettudományi Kongresszust.

Szingapúri kiküldetésem

2011 elején kezdődött az Interpollal kapcsolatos történetem, amikor kineveztek az Interpol Nemzeti Iroda új vezetőjévé az osztrák bűnügyi hírszerző szolgálatnál (NCB Vienna). Felelősséget vállaltam országom Interpol tagságának stratégiai, szervezeti, jogi és adminisztratív koordinációjáért. A következő három és fél évben Ausztriát képviseltem a nemzetközi rendőrségi együttműködéssel kapcsolatos különböző testületekben és konferenciákon, többek között 2011 és 2014 között az IGCI munkacsoportban.

Ausztria az Interpol 1923-as alapító és vendéglátó országaként mindig is bizonyította elkötelezettségét a szervezet keretein belüli együttműködés iránt. Ennek fényében Ausztria is hajlandó volt forrásokat biztosítani az új szingapúri létesítmény történelmi jelentőségű létrehozásához. Ez egy nemzeti szakértő kirendelésében öltött testet. Ezt követően arra ösztönöztek, hogy pályázzak egy vezetői pozícióra, és egy sikeres pályázati eljárást követően a 2014–2017 közötti kirendelési időszakra a stratégiai partnerségekért felelős igazgatóhelyettesnek neveztek ki. Ebben a minőségemben az Interpol új ázsiai jelenlétének külső kapcsolati hálózatát alakítottam ki, amely magában foglalta a diplomáciai közösség, a nemzetközi szervezetek, a biztonsági iparág és a kutatói közösség elérését. Ennek célja a csúcstechnológiával támogatott bűncselekmények, például a számítógépes bűnözés elleni küzdelemben, valamint a rendőrség számára kínált innovatív megoldások előmozdítása terén az együttműködés lehetséges területeinek azonosítása volt. Továbbá a rendezvényt szervező ügynökséggel szoros együttműködésben összehangoltam az Interpol World 2015-ös és 2017-es

rendezvényeinek kompatibilitását az Interpol nyilvános arculatával. Végezetül pedig lehetőségem nyílt arra is, hogy támogassam az IGCI Végrehajtó Hivatalát a tagországok által kiküldött vezető beosztású személyzet felvételi eljárásaival kapcsolatban, s tanácsot adjak az IGS-nek a stratégiával, az etikával és az átvilágítással kapcsolatos kérdésekben.

Visszatekintve, az IGCI-nél eltöltött három évem lehetővé tette számomra, hogy igen mély betekintést nyerjek mind a szervezet belső működésébe, mind pedig a szervezet irányításába.

Vízió és valóság

Az IGCI-vel kapcsolatos elképzelés már a kezdet kezdetén az volt, hogy az IGS második központjává, a világ rendőrségeinek élvonalbeli kutatási és fejlesztési létesítményévé, valamint a nemzetközi rendőrségi együttműködés ázsiai központjává váljon. Valóra vált ez az elképzelés?

Azt mondanám, hogy bár jelentős előrelépés történt, az eredeti elképzelés teljes megvalósítása még mindig a jövő feladata. Ma az IGCI mintegy 125 munkatársat számlál (az IGS összesen több mint 1000 munkatársából) 45 tagországból. 2019-ben az IGCI Végrehajtó Igazgatóság helyébe az új Technológiai és Innovációs Végrehajtó Igazgatóság lépett, az IGCI egységei Lyon és Szingapúr között széttagolódtak. Így összességében az Interpol súlypontja továbbra is egyértelműen Lyonban van. Az eredeti elképzelés megvalósításához az Interpol tagországainak három kulcsfontosságú tényező megvalósítását kellene ösztönözniük: az Interpol és Szingapúr közötti székhely-megállapodás rendelkezéseiről való mélyreható megállapodás; elegendő pénzügyi forrás annak garantálására, hogy az IGCI a tagság minden igényének megfeleljen; a szervezet egyértelmű elkötelezettsége amellett, hogy Ázsia az Interpol második epicentrumává váljon Európa mellett.

2023-tól kezdődően a szingapúri IGCI-vel sok mindent elértek, amire az Interpol büszke lehet. Ez különösen a kiber- és innovációval kapcsolatos szolgáltatások nyújtására, valamint az ázsiai és csendes-óceáni térségben a nemzetközi rendőrségi együttműködés fellendítésére vonatkozik. Mindazonáltal az IGCI teljes potenciálja még kihasználásra vár.

Legutóbbi szingapúri látogatásom

1990 után 2012-ben ismét ellátogattam Szingapúrba. Számos lélegzetelállító építészeti változással új szingapúri városképet hoztak létre, olyan felhőkarcolókkal,

mint az ikonikus Marina Bay Sands üdülőközpont. A kiküldetésem után is évente egyszer ellátogattam Szingapúrba. Miután a COVID–19-járvány miatti utazási korlátozásokat feloldották, a 2023-as húsvéti hétvégén ismét visszatérhettem. Bár csak kevesebb mint 48 órát töltöttem ott, sikerült végigsétálnom szerezett, csodálatos szingapúri botanikus kertjeimen, valamint elhaladnom az IGCI épülete mellett. Láthattam, hogy a homlokzat felújítási munkálatai folyamatban vannak, kilenc évvel az építkezés befejezése után, ami a világ ezen részén uralkodó éghajlati viszonyoknak köszönhető. A környék ugyanolyan rendezett volt, mint korábban, de a legszembetűnőbb változás a vadonatúj „Napier” MRT-állomás volt, amely csak néhány lépésre volt az IGCI bejárati kapujától. Az MRT a Mass Rapid Transit (tömegközlekedési gyorsvasút) rövidítése, és Szingapúr fő vasúti közlekedési eszköze. A szigeten korlátozott az autók száma, és a legtöbb ember az MRT-t, a buszokat vagy a taxikat használja közlekedésre. Lenyűgöző látni, hogy Szingapúr milyen gyorsan és folyamatosan bővíti az MRT-hálózatot az emberek kényelmének érdekében. Egy a sok példa közül arra, hogy a szigetország jól teljesít, ha környezetbarát fejlesztésről, valamint intelligens megoldásokról van szó. Szingapúr egy lenyűgöző hely, és az is marad, egy békés, soknemzetiségű társadalom, magas életszínvonalal, a külföldiek számára befogadó ország, rendőrbarát környezet, és végül egy high-tech laboratórium a jövő számára – egy olyan jövő, ahol az IGCI a 21. századi bűnözés elleni küzdelemben a nemzetközi rendőrségi együttműködés zászlóshajójaként várja, hogy teljes mértékben kiaknázzák a benne rejlő lehetőségeket.

A cikkben szereplő online hivatkozások

URL1: *General Secretariat*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/General-Secretariat>

URL2: *Interpol 100 – Key Dates*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/INTERPOL-100/Key-dates>

URL3: *INTERPOL Global Complex in Singapore to enhance and strengthen policing worldwide*. <https://www.interpol.int/News-and-Events/News/2010/INTERPOL-Global-Complex-in-Singapore-to-enhance-and-strengthen-policing-worldwide>

URL4: *Establishment of the INTERPOL Global Complex in Singapore*. <https://www.interpol.int/content/download/6047/file/AG-2010-79-RES-08%20-%20Establishment%20of%20the%20INTERPOL%20Global%20Complex%20in%20Singapore%20.pdf>

URL5: *Creation of the INTERPOL Global Cybercrime Expert Group (GCEG)*. <https://www.interpol.int/content/download/5957/file/AG-2014-83-RES-04%20-%20Creation%20of%20the%20INTERPOL%20Global%20Cybercrime%20Expert%20Group%20%28GCEG%29.pdf>

URL6: *INTERPOL Global Complex for Innovation opens its doors*. <https://www.interpol.int/News-and-Events/News/2014/INTERPOL-Global-Complex-for-Innovation-opens-its-doors>

URL7: *Command and Coordination Centre*. <https://www.interpol.int/How-we-work/Command-and-Coordination-Centre>

URL8: *INTERPOL suspends agreement with FIFA*. <https://www.interpol.int/News-and-Events/News/2015/INTERPOL-suspends-agreement-with-FIFA>

URL9: *How to become a partner*. <https://www.interpol.int/Our-partners/How-to-become-a-partner>

URL10: *Inaugural INTERPOL World forum focuses on innovation for global security*. <https://www.interpol.int/News-and-Events/News/2015/Inaugural-INTERPOL-World-forum-focuses-on-innovation-for-global-security>

URL11: *INTERPOL World: connecting police and private industry for a safer future*. <https://www.interpol.int/News-and-Events/News/2017/INTERPOL-World-connecting-police-and-private-industry-for-a-safer-future>

URL12: *INTERPOL World 2019*. <https://www.interpol.int/News-and-Events/Events/2019/INTERPOL-World-2019>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Herko, T. (2023). Az Interpol globális innovációs komplexuma Szingapúrban: személyes visszatekintés. *Belügyi Szemle*, 71(11), 1967–1978. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.4>

Az Interpol bűnügyi adatbázisainak használatából származó előnyök – a magyar álláspont

The benefits of using INTERPOL's criminal databases – The Hungarian perspective

Kővári Péter

Dr., igazgatóhelyettes, rendőr ezredes
Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ
kovarip@nebek.police.hu

Absztrakt

Cél: Jelen tanulmány célja, hogy áttekintést adjon az Interpol adatbázisainak előnyeiről, és bemutassa az ezzel kapcsolatos magyarországi tapasztalatokat. A cikk az Interpol centenáriumi ünnepségére készült.

Módszertan: A cikk a vonatkozó szakirodalomra, statisztikákra és a szerző szakmai tapasztalataira épül.

Megállapítások: Az Interpol fontos partnere Magyarországnak a bűnözés elleni küzdelemben, a közbiztonság és a nemzetbiztonság védelmében.

Érték: A cikk a világszerte használt bűnüldözési eszközök ismertetésével szolgál, és egyedi képet ad a nemzeti gyakorlatról.

Kulcsszavak: Interpol, adatbázisok, Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ

Abstract

Aim: The aim of this article is to give an overview of the benefits of INTERPOL's databases and to present the related Hungarian experiences. The article was written for the centenary celebration of INTERPOL.

Methodology: The article is based on the relevant professional literature, statistics and the author's professional experience.

Findings: The INTERPOL serves as a vital partner in Hungary's efforts to combat crime, ensure public safety, and protect national security.

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.5>. A cikk a szerkesztőséghez angol nyelven érkezett be.

Value: The article serves as an explanation of worldwide used law enforcement products and gives unique picture on a national practice.

Keywords: INTERPOL, databases, International Law Enforcement Cooperation Centre

Bevezetés

A 21. század hajnalán a példátlan összekapcsolódás és globalizáció korszaka köszöntött be. Ahogy a határok elmosódnak, és az információk ezredmásodpercek alatt átszelik a világot, úgy változnak az ezt az összekapcsoltságot kihasználó bűncselekmények is. Ebben a dinamikus környezetben rendkívül fontossá vált a nemzetközi együttműködés szükségessége a nemzetközi bűnözés elleni küzdelemben. Az Interpol – a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrségi Szervezet – itt válik kulcsfontosságú szereplővé, megmutatva az egyesített erőfeszítések figyelemre méltó lehetőségeit a globális biztonság, az igazságszolgáltatás és a harmonikus nemzetközi kapcsolatok fenntartásában.

Az Interpol küldetése a nemzetközi együttműködés előmozdítása a határokon átnyúló bűncselekmények széles köre elleni küzdelemben, beleértve az emberkereskedelmet, a kábítószer-csempészetet, a számítógépes bűnözést, a terrorizmust és a szervezett bűnözést. Az 1923-ban alapított Interpol a kezdetek óta egy kifinomult és hatékony szervezetté fejlődött, amely áthidalja a nemzetek és a bűnüldöző szervek közötti szakadékokat. Elsődleges célja az információcsere, a koordináció és az együttműködés elősegítése a 195 tagország között, amelyek mindegyike egyedi ismeretekkel, erőforrásokkal és szakértelemmel járul hozzá a közös erőfeszítéshez ([URL1](#), [URL2](#)).

Az Interpol eredete a 20. század elejére nyúlik vissza, amikor is a különböző nemzetek rendőri erői közötti kommunikáció és együttműködés elősegítésére összpontosított. Az Interpol azonban csak a második világháború után kezdte igazán kiterjeszteni hatókörét és hatását. A háború utáni korszak jelentős változásokat hozott a globális környezetben, beleértve a transznacionális bűnözés növekedését és az összehangolt nemzetközi válaszlépések szükségességét. Mivel a bűncselekmények egyre inkább átlépték a nemzeti határokat, a hagyományos bűnüldözési mechanizmusok korlátai nyilvánvalóvá váltak. Az Interpol felismerte, hogy eredeti funkcióján túl kell fejlődnie és alkalmazkodnia kell a változó dinamikához. A 20. század második felében az Interpol átalakult, és egy elsősorban Európára összpontosító szervezetből egy valóban globális hálózattá vált. Küldetése és szerepe – a tagságnak a világ minden tájáról származó

országokra való kiterjesztésével – jelentősen kiszélesedett. Ezt a fejlődést az a felismerés vezérelte, hogy a bünszervezetek már nem korlátozódnak nemzeti határok közé. A digitális korszak hajnala egyszerre jelentett kihívásokat és lehetőségeket a szervezet számára. Ahogy a bűnelkövetők elkezdtek kihasználni a technológia által lehetővé tett globális összeköttetést, az Interpol felismerte, hogy fejlett eszközökre van szükség a fenyegetések elhárításához. Ez fordulópontot jelentett a szervezet történetében, ami arra készítette, hogy nagymértékben beruházzon a legmodernebb technológiákba, adatbázisokba és kommunikációs rendszerekbe. A tagság bővülése különböző jogrendszerek, kultúrák és nyelvek bűnüldöző szerveit hozta össze. Ez a sokszínűség erősséggé vált, mivel elősegítette az együttműködés és a kölcsönös támogatás kultúráját. Az Interpol partnerségei a bűnüldöző szerveken túl nemzetközi szervezetekre, kormányokra és a magánszektorbeli szervezetekre is kiterjedtek, ezáltal növelve a szervezet hatókörét és befolyását (URL1).

A modern bűnözés összetettsége meghaladja az egyes nemzetek képességeit a hatékony beavatkozás terén. A bünszervezetek határokon átnyúlóan működnek, s az igazságszolgáltatás elkerülése érdekében kihasználják a joghatósági korlátokat. Ez olyan egységes globális választ tesz szükségessé, amely túllép a nemzeti határokon. A nemzetközi együttműködés nem pusztán előnyös; a jogállamiság fenntartása, az emberi jogok védelme, valamint a polgárok biztonságának és védelmének szavatolása érdekében világszerte elengedhetetlenül szükséges.

Az Interpol kritikus részt tölt be a nemzetközi bűnüldözésben. Közvetítőként, facilitátorként és az együttműködés katalizátoraként működik. Minden más szervezettől eltérően az Interpol olyan platformot biztosít, ahol az országok – politikai hovatartozásuktól függetlenül – párbeszédet folytathatnak, megoszthatják hírszerzési információikat és összehangolhatják műveleteiket. A szervezet semlegessége, valamint az igazságszolgáltatás és az emberi jogok iránti elkötelezettsége miatt megbízható partner az eltérő ideológiájú országok számára.

A nemzetközi bűnözés elleni küzdelemben az Interpol erőfeszítései túllépnek a geopolitikai rivalizáláson, ezzel is elősegítve a tagországok közötti párbeszédet és megértést. A közös képzési programok, a közös műveletek és az információcsera révén a bűnüldöző szervek megtanulnak hatékonyan együttműködni. Ez az együttműködés túlmutat az egyedi eseteken, hozzájárul a biztonságosabb globális környezethez, és csökkenti a konfliktusok lehetőségét.

A szervezet fő célja, hogy segítse a különböző országok bűnüldöző szerveit a nemzetközi bűnözés elleni küzdelemben és a globális biztonság fenntartásában. Az Interpol különböző eszközökkel éri el ezen céljait, ideértve a kifinomult adatbázisok és kommunikációs hálózatok használatát, amelyek lehetővé teszik a tagországok közötti információmegosztást és együttműködést (URL3).

Az Interpol kommunikációs hálózata

Az Interpol kommunikációs hálózata létfontosságú eleme a szervezet működésének, amely lehetővé teszi a tagországok számára, hogy hatékonyan együttműködjenek a különböző bűnüldözési ügyekben. A szervezet számos technológiai megoldást alkalmaz a tagországok közötti kommunikáció és információcsere megkönnyítésére. Az I-24/7 Secure Global Police Communications System¹ nemcsak az Interpol adatbázisaihoz biztosít hozzáférést, hanem lehetővé teszi a bűnüldöző szervek számára az egymással való biztonságos kommunikációt is. Támogatja a gyors üzenetküldést, az információcserét és a határokon átnyúló ügyekkel kapcsolatos koordinációt (URL3).

Az I-24/7 rendszer az Interpol valós idejű együttműködés iránti elkötelezettségének bizonyítéka. Ez a fejlett kommunikációs platform a felhatalmazott bűnüldöző szervek számára páratlan hozzáférést biztosít az adatbázisokhoz, és biztonságos csatornákat nyújt az információcseréhez. A rendszer a hét minden napján, a nap 24 órájában működik, és biztosítja, hogy a bűnüldöző szervek munkatársai az időzónáktól és a földrajzi távolságoktól függetlenül azonnal hozzáférjenek a kritikus információkhoz. Ez a valós idejű hozzáférés lehetővé teszi a terepen dolgozó rendőrök számára, hogy megalapozott döntéseket hozzanak, gyanúsítottakat fogjanak el, és hatékonyabban oldjanak meg ügyeket.

A rendszer biztonságos kommunikációs csatornái lehetővé teszik a tagországok közötti azonnali információ- és bizonyítékcserét, adatfrissítést. A tisztviselők közvetlenül kapcsolatba léphetnek egymással, ezzel biztosítva a létfontosságú részletek zökkenőmentes megosztását az adatbiztonság veszélyeztetése nélkül. Ez a rendszer fontosnak bizonyult a nemzetközi együttműködés hagyományos akadályainak lebontásában, lehetővé téve a bűnüldöző szervek számára, hogy gyorsan reagáljanak a felmerülő fenyegetésekre és bűncselekményekre.

Az I-24/7 rendszer számos olyan funkcióval büszkélkedhet, amelyek fokozzák a bűnözés elleni küzdelem hatékonyságát:

- Valós idejű hozzáférés az adatbázisokhoz: a rendszer egyik kiemelkedő jellemzője az Interpol átfogó adatbázisaihoz való közvetlen kapcsolódás. A bűnüldöző szervek munkatársai valós időben lekérdezhetik és visszakereshetik a bűnözőkkel, a lopott vagyontárgyakkal és a bűncselekményekkel kapcsolatos információkat, s ez javítja a bűnözők azonosítását és felkutatását, valamint az ügyek felderítését.
- Biztonságos kommunikáció: a digitális korban a biztonságos kommunikáció kiemelkedő fontosságú. Az I-24/7 rendszer a legkorszerűbb titkosítási és

¹ I-24/7 Biztonságos globális rendőrségi kommunikációs rendszer.

- biztonsági protokollokat alkalmazza, biztosítva, hogy az érzékeny információk bizalmasak maradjanak, és védve legyenek a jogosulatlan hozzáféréstől.
- Azonnali üzenetküldés: a rendszer megkönnyíti a bűnüldöző szervek közötti azonnali üzenetváltást. Ez az egyszerűsített kommunikáció elősegíti az együttműködést, és lehetővé teszi a gyors információcserét, a folyamatban lévő műveletekkel kapcsolatos frissítéseket és az erők összehangolását.
 - Koordináció a határokon átnyúló ügyekben: az I-24/7 rendszerrel a bűnüldöző szervek zökkenőmentesen együttműködhetnek a több joghatóságot érintő ügyekben. A kommunikációs hálózat megszünteti azokat az akadályokat, amelyek korábban a hatékony nemzetközi együttműködést akadályozták.
 - Valós eredmények: az I-24/7 rendszer által elősegített sikerek a kiemelt bűnözők elfogásától kezdve a terrorcselekmények megakadályozásán át a lopott vagyontárgyak visszaszerzéséig terjednek. Ezek a kézzel fogható sikerek alá támasztják az Interpol kommunikációs hálózatának kézzelfogható előnyeit.

Ez a kommunikációs hálózat újradefiniálta a globális bűnüldözési együttműködést. A szervezet biztonságos és hatékony platformot biztosít az információcseréhez, így lehetővé teszi a bűnüldöző szervek számára, hogy világszerte hatékonyan együttműködjenek, átlépjék a határokat, és közösen küzdjenek a bűnözés ellen.

Az Interpol adatbázisai

Az Interpol adatbázisai hatékony arzenálként szolgálnak a bűnözés ellen. A szervezet átfogó adatbázisokat tart fenn, amelyek kulcsfontosságú információkat tartalmaznak a bűnözőkről, fegyverekről, utazási és személyazonossági okmányokról, törvényszéki vizsgálatokról, lopott vagyontárgyokról és bűncselekményekről. Ez a 19 adatbázis, amely közel 130 millió rekordot tartalmaz, világszerte valós idejű hozzáférést biztosít a bűnüldöző szervek számára a kritikus információkhoz ([URL4](#)).

Az Interpol személykörözési adatbázisa szerves részét alkotja a szervezet nemzetközi rendőrségi együttműködés elősegítésére irányuló küldetésének. Központi adattárként működik, amely a személyek széles körére vonatkozó adatokat tárol, beleértve a gyanúsítottakat, a szökevényeket, az eltűnt személyeket, és még a bűncselekmények tanúit is. Ez magában foglalja a személyes adatokat, fényképeket és életrajzi adatokat. Az adatbázisban a bűnügyi előzményekre, az ismert társakra és a modus operandira vonatkozó információk is tárolhatók. Talán az egyik legkiemelkedőbb, a személykörözési adatbázissal kapcsolatos funkció

az értesítőrendszer. Az Interpol színkódolt értesítéseit az általuk közvetített információk típusa és a célok alapján kategorizálják. Ezek közül a legelterjedtebb a vörös értesítés. Ez egy olyan személy felkutatására és ideiglenes letartóztatására irányuló kérelem, melyet olyan szökevények esetében adnak ki, akiket büntetőeljárás vagy súlyos bűncselekmény miatt kiszabott büntetés letöltése miatt keresnek. Más színkódú értesítéseket – többek között – azért adnak ki, hogy további információkat gyűjtsenek egy személy személyazonosságáról, tartózkodási helyéről vagy bűncselekménnyel kapcsolatos tevékenységéről; hogy segítsenek az eltűnt személyek felkutatásában; hogy figyelmeztetéseket és bűnügyi információkat adjanak; hogy információt kérjenek azonosítatlan holttestekről; vagy tájékoztatást adjanak a bűnözők által alkalmazott új módszerekről. Az adatbázis kulcsszerepet játszott számtalan szökevény sikeres elfogásában és kiadatásában. Azáltal, hogy a bűnüldöző szervek pontos és naprakész információkkal rendelkeznek, ez növeli a bűnözők felkutatásának és bíróság elé állításának valószínűségét. A bűnözők elfogásán túl a személykörözési adatbázis az eltűnt személyek felkutatásában is segítséget nyújt. Értékes forrásként szolgál a családegyesítéshez és az eltűnt személyek ügyeinek lezárásához. A tagállamok folyamatosan hozzájárulnak az adatbázis fejlesztéséhez, és hozzáférek ahhoz, így biztosítva, hogy annak tartalma naprakész és hasznos legyen (URL5).

1. számú kép

Interpol értesítések

Forrás: URL5.

Az ellopott és elveszett úti okmányok adatbázisa (Stolen and Lost Travel Documents; továbbiakban: SLTD) azért született, mert világszerte egyre inkább felismerték annak szükségességét, hogy foglalkozni kell az úti okmányokkal való visszaélésekkel, ideértve az illegális bevándorlást, az emberkereskedelmet, a kábítószer-csempészetet és a terrorizmust. Az Interpol a tagországaival együttműködve belevágott egy olyan központosított adatbázis létrehozásába, amely részletes információkat tartalmaz az ellopott és elveszett úti okmányokról. A cél az volt, hogy a bűnüldöző szervek és a határellenőrző hatóságok világszerte gyorsan azonosíthassák a hamis vagy manipulált úti okmányokat. Az adatbázis az ellopott, elveszett, visszavont vagy érvénytelenített úti okmányokra, köztük útlevelre és személyazonosító igazolványokra vonatkozó információkat tartalmazza. Az egyes rekordok jellemzően olyan adatokat tartalmaznak, mint az okmány száma, a kiállító hatóság és az okmány típusa. Az Interpol tagországainak bűnüldöző szervei, határellenőrző hatóságai és bevándorlási tisztviselői valós időben hozzáférhetnek az adatbázishoz. Ez az azonnali hozzáférés lehetővé teszi számukra, hogy ellenőrizzék a határátkelőhelyeken vagy a rutinellenőrzések során bemutatott úti okmányok hitelességét. Az SLTD adatbázis jelentősége sokrétű a globális biztonság fokozásában, és kiterjed a bűnüldözés és a határellenőrzés különböző aspektusaira. Azáltal, hogy az adatbázis valós idejű hozzáférést biztosít az ellopott és elveszett úti okmányokra vonatkozó információkhoz, segít megakadályozni, hogy az egyének hamisított okmányokkal lépjenek át a határokat. Ez a nemzetközi terrorizmus vagy a súlyos és határon átvelő bűnözés más formái elleni küzdelem kritikus eleme. Mivel a világ továbbra is változó biztonsági kihívásokkal néz szembe, az SLTD adatbázis továbbra is alapvető eszköz a nemzetközi utazás védelmében és a nemzetek védelmében is a potenciális fenyegetésekkel szemben. Bár az SLTD adatbázis nagyszerű eszköz, de nem mentes a kihívásoktól. Folyamatos gondot jelent annak biztosítása, hogy az adatbázis naprakész maradjon, és hogy a tagországok haladéktalanul jelentsek az ellopott és elveszett úti okmányokat. Ezenkívül az adatbázisnak folyamatosan fejlődnie kell, hogy lépést tartson az okmányhamisítási és személyazonosság-lopási technikák fejlődésével (URL6).

Az első vonalbeli ellenőrzést végző tisztviselőknek néhány másodpercük van annak megállapítására, hogy egy dokumentum hiteles vagy esetleg hamisított. Ezért tisztában kell lenniük a figyelmeztető jelzésekkel. A Frontex Interpol Elektronikus Könyvtári Dokumentumrendszer (Frontex Interpol Electronic Library Document System; továbbiakban: FIELDS) egyértelmű vizuális információkat nyújt a rendőrök és a határőrök számára azokról az alapvető jelzésekről, amelyek alapján felismerhető a hamis vagy hamisított dokumentum. A rendszer egyesíti és továbbfejleszti az Interpol korábbi Dial-Doc platformját,

hogy a Frontex Quick Check kártyák az Interpol biztonságos globális rendőrségi kommunikációs rendszerén, az I-24/7-en keresztül elérhetővé váljanak a határellenőrzésben dolgozók számára. A Quick Check Card vizuális döntési segédeszköz. Megjeleníti az ellenőrizendő dokumentum mintáját, és kiemeli az ellenőrizendő alapvető biztonsági jellemzőket. A képi anyagokat okmányszakértők állítják össze a kockázatértékelések, az ismert riasztások és a dokumentum sebezhetőségi értékelése alapján. A FIELDS-hez való valós idejű hozzáférés a frontvonalbeli határellenőrzések során gyorsabbá és egyszerűbbé teszi az utazási és személyazonosító okmányok jogszerűségének ellenőrzését, és pontosabb megállapításokat tesz lehetővé. A FIELDS rendszer az Interpol meglévő SLTD-adatbázisát bővíti a hamisítványok és hamisítások kezelésével (URL7).

Az EDISON (Elektronikus Dokumentációs és Információs Rendszer a Nyomozóhálózatokon) a hamisítványok azonosításának elősegítése érdekében tárolja a valódi úti okmányok mintáit. Az SLTD-t és a FIELDS-et tökéletesen kiegészítve tartalmazza az országok és nemzetközi szervezetek által kiállított valódi utazási és személyazonossági okmányok képeit, leírásait és biztonsági jellemzőit. Ez az együttműködésen alapuló megközelítés biztosítja, hogy a bűnözők ne tudják könnyen kihasználni az egyik ország sebezhetőségeit, s észrevétlenül bejussanak egy másik országba (URL4).

Az ujjlenyomatok, a DNS-profilok és az arcfelismerés, mivel képesek felfedni az emberek közötti kapcsolatokat, valamint a bűncselekmények helyszínét, rendkívül hasznosak lehetnek a bűncselekmények felderítésében. A tudomány hatékonyságát a több különböző országban elkövetett bűncselekmények felderítésében az Interpol DNS-adatbázisa bizonyítja. Ennek az adatbázisnak a használatával – amely egyesíti a bűncselekmények helyszíneivel, gyanúsítottakkal és eltűnt személyekkel kapcsolatos esetekről származó DNS-profilokat – a bűnüldöző szervek világszerte kivételes eszközt kapnak az azonosításhoz és a bűncselekmények felderítéséhez. A bűnüldöző szervek más ügyek DNS-profiljainak összehasonlításával azonosíthatják a bűncselekmények közötti kapcsolatokat, és esetleg megoldhatják a lezáratlan ügyeket. Ez az adatbázis lehetővé teszi az ügynökségek számára, hogy gyorsan megállapítsák, hogy az egyik országban körözött gyanúsított mintája egyezik-e egy másik országban talált DNS-bizonyítékkal. Az adatbázis segítséget nyújt az emberkereskedelem áldozatainak azonosításában és az eltűnt személyek felkutatásában is. A DNS-elemzés segít megerősíteni a személyazonosságot, lehetővé teszi a családok újbóli összekapcsolását, és lezárja a megoldatlan ügyeket. Az Interpol DNS-adatbázisa megkönynyíti a nemzetközi együttműködést azáltal, hogy egy olyan központi tárolóhelyet biztosít, ahol a tagországok megoszthatják a DNS-profilokat, és hozzáférhetnek azokhoz, ezáltal segítve az országhatárokon átnyúló nyomozásokat (URL8).

Az Interpol ujjlenyomat-adatbázisa a nemzetközi bűnözés elleni küzdelem másik kritikus eleme. Ez az adatbázis a bűncselekmények helyszíneiről, gyanúsítottaktól és elítéltektől gyűjti össze az ujjlenyomatokat, lehetővé téve a bűnüldöző szervek számára a különböző bűncselekményekhez kapcsolódó személyek azonosítását. Ezen adatbázis haszna tekintélyes, mivel az ujjlenyomatok minden egyes személy esetében egyediek, így hatékony eszköz a gyanúsítottak pozitív azonosításához, és a konkrét bűncselekmények helyszíneire való kapcsoláshoz. Lehetővé teszi a megoldatlan ügyek ujjlenyomatainak összehasonlítását az új bizonyítékokkal, ami áttörést hozhat az évek óta stagnáló nyomozásokban. Az adatbázis a határ-ellenőrző ügynökségeket is segíti a hamis személyazonosságot használni vagy a hatóságokat kijátszani próbáló személyek azonosításában (URL9).

Az Interpol arcfelismerő rendszere egy egyedülálló globális adatbázis, amely a legtöbb tagországtól kapott arcképekre és fejlett biometrikus technológiák kombinációjára támaszkodik a keresett személyek azonosításakor. A rendszer elindítása óta csaknem 1500 terroristát, bűnözőt, szökevényt vagy eltűnt személyt azonosítottak (URL10).

A gyermekek szexuális kizsákmányolása szörnyű bűncselekmény, s nem ismer határokat, így az egyes országok számára kihívást jelent az ellene való hatékony küzdelem. A gyermekek szexuális kizsákmányolásának nemzetközi adatbázisa összegyűjti a tagországoztól származó információkat, lehetővé téve a bűnüldöző szervek számára az információk megosztását és az együttműködést. Ez az egy-egyes megközelítés lehetővé teszi, hogy a hatóságok az elkövetők nyomára bukkanjának, és az áldozatokat megmentsek a különböző joghatóságok területén. Az elkövetők gyors azonosításának megkönnyítése révén az adatbázis megakadályozza a további áldozattá válást, és biztosítja az igazságszolgáltatást (URL11).

Az Interpol adatbázisai jól példázzák a szervezet elkötelezettségét a fejlett technológiák globális biztonság és igazságszolgáltatás javítására történő felhasználása iránt. Ezek az adatbázisok nemcsak a nyomozást és a bűnözők azonosítását gyorsítják fel, hanem elősegítik a bűnüldöző szervek közötti nemzetközi együttműködést is. A jövőre nézve az Interpol valószínűleg továbbfejleszti adatbázisát és kommunikációs hálózatát, hogy lépést tartson a technológiai fejlődéssel és a változó bűnözéssel.

A magyar álláspont

Magyarország kapcsolata az Interpollal nemcsak az 1923-as megalakulásig nyúlik vissza, hanem képviselőink részt vettek az 1914 áprilisában, Monacóban tartott első Nemzetközi Rendőrkongresszuson is. Magyarország, felismerve az

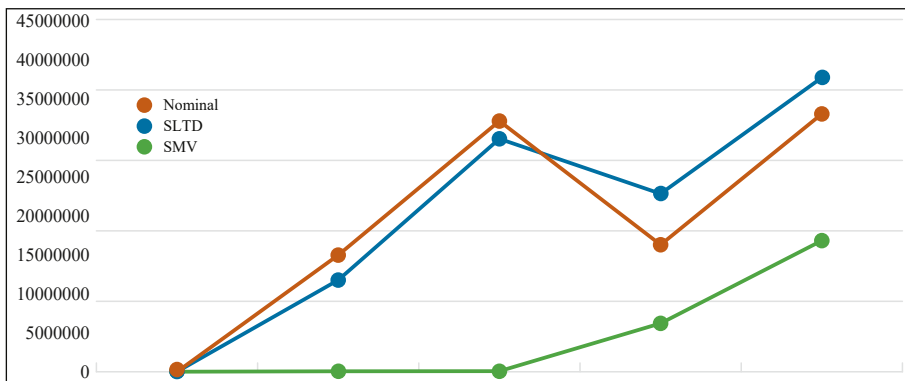
együttműködés fontosságát a bűnözés elleni küzdelemben, egyike lett annak az eredeti húsz országnak, amely aláírta az Interpol létrehozó megállapodást. Bár a háború utáni időszakban tagságunk megingott, hivatalosan 1981-ben letünk újra tagok (URL1).

Magyarország egy tengerparttal nem rendelkező ország Európa szívében, és ez a stratégiai földrajzi elhelyezkedés vonzóvá teszi a szervezett bűnözési hálózatok számára. Az Interpol budapesti Nemzeti Irodája (National Central Bureau; továbbiakban: NCB) központi szerepet játszik a nemzeti és regionális biztonság védelmében. Az NCB a Nemzetközi Rendészeti Együttműködési Központ (International Law Enforcement Cooperation Centre; továbbiakban: ILECC) része, amely a Magyarországot érintő nemzetközi rendőrségi együttműködés vezető szerve (Mogyoródi, 2021). Az ILECC mindig is nagy hangsúlyt fektetett az Interpol által kínált új technikai megoldások bevezetésére, amelyek növelik a nemzetközi bűnözés elleni küzdelem hatékonyságát.

A FIND-megoldással (Fixed Interpol Network Database – Interpol Rögzített Hálózati Adatbázis) az Interpol lehetőséget kínált az országok határainál lévő első vonalbeli tisztviselőknek, hogy azonnali hozzáférést kapjanak a szervezet számos adatbázisához. Magyarország 2016-ban teljes mértékben bevezette ezt a webalapú megoldást, és ezzel az éves keresések számát néhány ezerről több mint 35 millióra növelte a névleges és ellopott, elvesztett úti okmányok adatbázisában, valamint több mint hat millióra a lopott gépjárművek adatbázisában (SMV). Ezek az adatbázisok széles körben hozzáférhetők a bűnüldöző szervek felhatalmazott személyzete számára.

1. számú diagram

A keresések száma 2015 és 2022 között

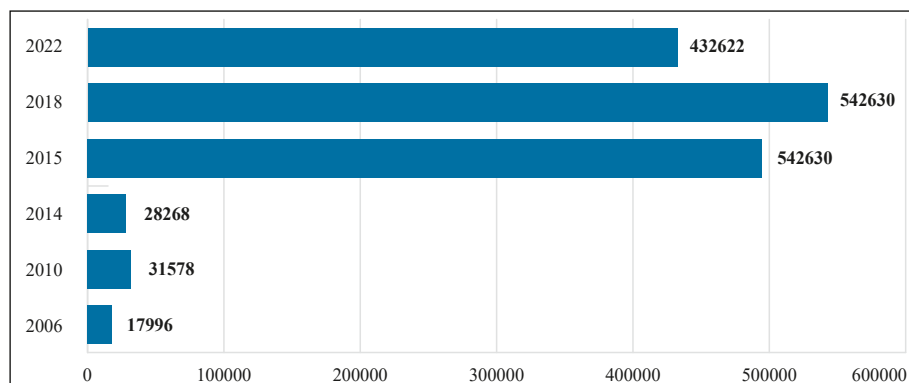
Forrás: A szerző által készített diagram, az Interpol adatai alapján.

A 2020-as COVID–19-járvány miatt a legtöbb személy nem tudott utazni, így kevesebb ellenőrzésre került sor (Mogyoródi, 2021). A szisztematikus keresési rendszer bevezetése több találatot eredményezett az Interpol adatbázisaiban, több világszerte keresett szökevényt tartóztattak le, és több lopott járművet és dokumentumot találtak. Ez jelentősen hozzájárul a közbiztonsághoz nemcsak Magyarországon, hanem a régióban is.

Az adatminőség az adatok megbízhatóságát, pontosságát, teljességét és követhetőségét jelenti. Ez az adatkezelés kritikus szempontja, és létfontosságú szerepet játszik minden adatvezérelt intézkedés sikerében. Az Interpol folyamatosan dolgozik adatbázisai tartalomminőségének javításán, és kifejlesztette az Interpol webszolgáltatások adatkezelését (Web INTERPOL Services Data Management – WISDM) is, egy olyan teljes körű és naprakész, 24/7-es eszközt, amely lehetővé teszi a tagországok számára, hogy kezeljék adataikat (beillesztés, frissítés, törlés vagy megjelenítés) az SLTD és SMV adatbázisokban. Magyarország az első országok között volt, amelyek ezt a megoldást alkalmazták, így a magas színvonalú rendőrségi információk nemzetközileg is elérhetővé váltak, mindössze másodpercekkel azután, hogy az adatokat nemzeti adatbázisunkban regisztráltuk.

2. számú diagram

SLTD rekordok száma

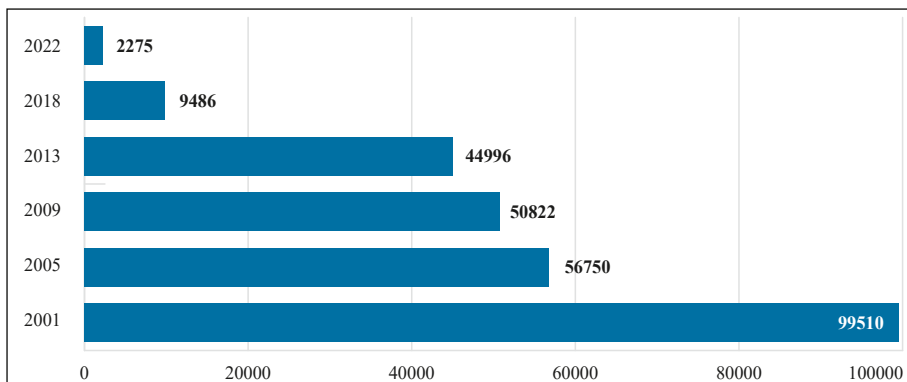

Forrás: A szerző által készített diagram, az Interpol adatai alapján.

A legkorszerűbb adatkezelési eszköz használata nagyobb számú és pontosabb magyar adatot eredményezett az SLTD-ben. A nemzetközi bűnüldöző szervek számára azonnal láthatóvá válik minden olyan típusú úti- és személyazonossági okmány, amelyet a magyar adatbázisban elveszett, elloptott, elloptott üres, visszavont vagy érvénytelen okmányként tartanak nyilván.

3. számú diagram

SMV rekordok száma

Forrás: A szerző által készített diagram, az Interpol adatai alapján.

Az SMV esetében a magasabb adatminőség kevesebb, de pontosabb adatot eredményezett, ami eltüntette az idejétmúlt adatokat. Emellett a járműbűncselekmények alacsonyabb száma is hozzájárult a szerényebb adatmennyiséghez.

A magyar bűnüldöző hatóságok és törvényszéki intézmények aktívan töltik fel és kérdezik le az Interpol szinte valamennyi bűnügyi adatbázisát.

Következtetések

Az Interpol az a globális szervezet, amely a világ bűnüldöző szerveit tömöríti a nemzetközi bűnözés elleni küzdelem és a nemzetközi biztonság fokozása érdekében. Az Interpol számos olyan előnnyel rendelkezik, amelyek hozzájárulnak a globális béke és biztonság fenntartásában betöltött létfontosságú szerepéhez. Az egyik legjelentősebb előnye, hogy megkönnyíti a kritikus információk megosztását a tagországok között. A különböző országok bűnüldöző szervei az Interpol világméretű kommunikációs csatornáján keresztül gyorsan és biztonságosan cserélhetnek hírszerzési információkat, bűnügyi profilekat és nyomozati adatokat. Az Interpol átfogó globális adatbázisokat tart fenn. Az adatbázisok felbecsülhetetlen értékű erőforrások, amelyek világszerte fokozzák a bűnüldözési munka hatékonyságát és eredményességét. A mai világban a terrorizmus fenyegetése nem ismer határokat. Az Interpol döntő szerepet játszik a tagországok támogatásában a terrorizmus elleni küzdelemben is. Platformot biztosít a terrorista tevékenységekkel kapcsolatos hírszerzési információk

megosztásához, a potenciális fenyegetések azonosításához, és a terrortámadások megelőzésére irányuló erőfeszítések összehangolásához. Az Interpol terrorizmus elleni kezdeményezései segítik a tagországokat abban, hogy javítsák biztonsági intézkedéseiket, és megvédjék polgáraikat ettől a globális veszedelemről. Az Interpol speciális támogatást nyújt a kiberfenyegetések elleni küzdelemben. A tagállamok élvezhetik az Interpol kiberbűnözés elleni nyomozásban szerzett szakértelmét, a kapacitásépítő programokat, és a kiberbiztonsági szakemberek globális hálózatához való hozzáférést. Ez az együttműködés erősíti az országok képességét digitális infrastruktúrájuk védelmére és a kiberbűnözők elleni hatékony küzdelemre. Az Interpol képzési programok és kapacitásépítési kezdeményezések széles skáláját nyújtja, amelyek célja a bűnüldöző szervek munkatársai készségeinek és ismereteinek bővítése. Ezek a programok a bűnmegelőzés, a nyomozási technikák és a fejlett technológia használatának különböző aspektusaira terjednek ki. A tagországok hasznosíthatják az Interpol erőforrásait annak biztosításához, hogy bűnüldöző személyzetük jól felkészült legyen a bűnözés modern formáinak hatékony kezelésére.

Az Interpol fontos partnere Magyarországnak a bűnözés elleni küzdelem, a közbiztonság és a nemzetbiztonság védelme érdekében tett erőfeszítéseiben. A határokon átnyúló együttműködés fokozásával, a globális adatbázishoz való hozzáféréssel, a terrorizmus és a számítógépes bűnözés elleni küzdelemben nyújtott támogatással, az emberkereskedelem elleni nyomozásban nyújtott segítséggel és kapacitásépítési kezdeményezésekkel az Interpol erősíti Magyarország képességét arra, hogy a biztonsági kihívások széles körére reagáljon. Mivel Magyarország továbbra is szorosan együttműködik az Interpollal, hasznosíthatja a szervezet erőforrásait és szakértelmét, hogy biztonságosabb környezetet teremtsen polgárai számára, miközben hozzájárul a globális biztonsági erőfeszítésekhez.

Felhasznált irodalom

Mogyoródi, G. (2021). The Impacts of COVID–19 Epidemic on the Daily Work of SIRENE Hungary. *European Law Enforcement Research Bulletin*, (21), 25–35. <https://bulletin.cepol.europa.eu/index.php/bulletin/article/view/439>

A cikkben szereplő online hivatkozások

URL1: 1923 – *how our history started*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/INTERPOL-100/1923-how-our-history-started>

- URL2: *Member countries*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/Member-countries>
- URL3: *What is INTERPOL*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>
- URL4: *Our 19 databases*. <https://www.interpol.int/How-we-work/Databases/Our-19-databases>
- URL5: *About Notices*. <https://www.interpol.int/How-we-work/Notices/About-Notices>
- URL6: *SLTD database (travel and identity documents)*. <https://www.interpol.int/How-we-work/Databases/SLTD-database-travel-and-identity-documents>
- URL7: *FIELDS database*. <https://www.interpol.int/How-we-work/Border-management/FIELDS-database>
- URL8: *DNA*. <https://www.interpol.int/How-we-work/Forensics/DNA>
- URL9: *Fingerprints*. <https://www.interpol.int/How-we-work/Forensics/Fingerprints>
- URL10: *Facial Recognition*. <https://www.interpol.int/How-we-work/Forensics/Facial-Recognition>
- URL11: *International Child Sexual Exploitation database*. <https://www.interpol.int/How-we-work/Databases/International-Child-Sexual-Exploitation-database>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Kővári P. (2023). Az Interpol büntügyi adatbázisainak használatából származó előnyök – a magyar álláspont. *Büntügyi Szemle*, 71(11), 1979–1992. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.5>

100 éves az Interpol: a szervezet helyzete és szerepe az Európai Unión belül

100 years of INTERPOL: its position and role within the European Union

Peter De Buysscher

első főfelügyelő, igazgató, alelnök, elnök
Belga Szövetségi Rendőrség Nemzetközi Rendőrségi Együttműködés,
Európa az Interpol Végrehajtó Bizottságában,
Europol Igazgatótanács
peter.debuysscher@police.belgium.eu

Absztrakt

Annak ellenére, hogy az Interpol a globális kapcsolata révén milyen eredményeket ért el a rendőri szervezetekkel, a jelenlegi kérdés az, hogy a legnagyobb nemzetközi rendőri szervezet milyen helyet foglal el az Európai Unión belüli rendőrségi együttműködésben. Ez a kérdés valóban aktuális, mert az európai rendőrségi együttműködés területén az Európai Unió egyre növekvő szerepet tölt be a szabályozásban, a politikában és a koordinációban. Az elmúlt években az is világossá vált, hogy az Európai Unió a globalizált világban nagyobb stratégiai önállóságra és nagyobb geopolitikai függetlenségre törekszik. Ez nemcsak az energiaellátás, a klímaváltozás és a védelem területén mutatkozott meg, hanem a rendőrségi együttműködésben is. Jelenlegi pozícióimban – mint az Interpol európai alelnöke, s mint az európai rendőrségi együttműködésben közvetlenül érintett személy (többek között az Europol igazgatótanácsának elnökeként, és majd 2024 első felében a COSI¹ elnöki tisztségén keresztül az Európai Unió Tanácsának belga elnöksége alatt) – úgy gondolom, hogy érdemes erről elgondolkodni.

Cél: Vélemény az Interpol jövőbeli szerepéről az Európai Unióban.

Módszertan: Az Európai Unión belüli rendőrségi együttműködésre vonatkozó különböző rendeleteket és intézkedéseket abból a szempontból vizsgálja a szerző, hogy az Interpol hogyan viszonyul hozzájuk.

¹ Standing Committee on Operational Cooperation on Internal Security – A Belső Biztonságra Vonatkozó Operatív Együttműködéssel Foglalkozó Állandó Bizottság.

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.6>. A cikk a szerkesztőséghez angol nyelven érkezett be.

Megállapítások: Annak ellenére, hogy az Európai Unión belül különböző kezdeményezések születtek a belső európai rendőrségi együttműködés kialakítására az Europol európai ügynökségen és annak különböző európai információs rendszerein keresztül, egyértelmű, hogy az Interpol továbbra is az európai rendőrségi együttműködés létfontosságú eszköze marad.

Érték: Tekintettel az Európai Unió nagyobb stratégiai autonómiára való hajlandóságára a rendőrség és a biztonság területén is, valamint az EU és az Interpol között folyamatban lévő tárgyalások fényében egyértelmű, hogy mérlegelni kell azt a szerepet, amelyet az Interpol az Európai Unión belül még betölthet.

Kucsszavak: Interpol, Európai Unió, rendőrségi együttműködés, Europol

Abstract

Despite INTERPOL's achievements through its global connection with and between all police forces, the current question is what place the largest international police organisation will take in police cooperation within the European Union. This question is indeed relevant given the European Union's increasing role in the regulation, policy and coordination in the field of European police cooperation. It has also become clear in recent years that the European Union has been striving for more strategic autonomy in this globalised world and more geopolitical independence. This has not only been the case in the areas of energy supply, climate and defence, but also in police cooperation. In my current positions as INTERPOL Vice-President for Europe, but also as a person directly involved in European police cooperation (including through the chairmanship of the Europol Management Board and the chairmanship of COSI² during the Belgian Presidency of the Council of the European Union in the first half of 2024), I think it would be interesting to reflect on that in this article.

Aim: Opinion on the future role of INTERPOL in the European Union.

Methodology: The various regulations and actions regarding police cooperation within the European Union are examined from the perspective of how INTERPOL relates to them.

Findings: Despite the various initiatives developed within the European Union to establish internal European police cooperation both through the European agency Europol and its various European information systems, it is clear that INTERPOL remains a vital enabler of European police cooperation.

Value: In the light of the willingness from the European Union to more strategic autonomy, also regarding police and security, and given the ongoing negotiations

2 Standing Committee on Operational Cooperation on Internal Security.

between EU and INTERPOL, it is clear that consideration must be given to the role that INTERPOL can still play within the EU.

Keywords: INTERPOL, European Union, police cooperation, Europol

Nemzetközi rendőri együttműködés: hasznostól a szükségesig

Az elmúlt években a globalizáció és a határokon átnyúló bűnözés következtében a modern rendőri tevékenységben egyre fontosabbá vált a külföldi rendőri erőkkel való együttműködés. A biztonsági kérdések nemzetközivé válása szükségessé tette, hogy a rendőri erők a nemzetközi rendőrségi együttműködést többé ne fakultatívnak tekintsék, hanem inkább alapvető feladatnak, és a nemzetközi bűnözés és biztonsági problémák leküzdésének kulcsfontosságú tényezőjének.

A nemzetközi rendőrségi együttműködés szükségessége még nyilvánvalóbbá vált a 9/11-es terrorcselekmények és az azt követő, világszerte elkövetett terrortámadások után. Európában is világossá vált, hogy csak intenzív nemzetközi rendőrségi együttműködéssel lehet kezelni azt a problémát, hogy az EU valamely tagállamából származó személyek – lopott vagy hamisított úti okmányokkal vagy anélkül – belépnek a közel-keleti konfliktusövezetbe, majd visszatérnek egy másik uniós tagállamba, hogy ott támadásokat kövessenek el. A globális geopolitikai fejlemények migrációs hullámot indítottak el, és hamar nyilvánvalóvá vált, hogy az EU tagállamai, kizárólag szuverenitásuk révén (vagy akár csak uniós szinten), nem tudnak megbirkózni a hamarosan „migrációs válságnak” minősülő jelenséggel. Különösen igaz ez akkor, amikor akár csak a legkisebb veszély is fennáll arra, hogy a bevándorlók áradata közé – külföldi terrorista harcosok vegyülnek. A migrációs mozgásokhoz kapcsolódó embercsempészet is nemzetközi szinten szerveződik, és már számos áldozatot követelt világszerte a különböző tengeri útvonalakon. A nemzetközi szervezett bűnözésnek a jogi struktúráinkra és gazdaságunkra gyakorolt hatása az elmúlt években még nyilvánvalóbbá vált a Sky ECC elleni nyomozással, amelynek során titkosított kommunikációs eszközöket törtek fel, és egyértelműen feltárták a szervezett bűnözés mértékét. A rendőrség számára alig észlelhető kommunikációs formák használata a virtuális világban, valamint a kiberbűnözés minden formájának nyilvánvaló növekedése arra készíti az országokat, hogy az információs és kommunikációs technológiával kapcsolatos bűnözés elleni küzdelemben saját határaikat feszegessék.

Ez nem azt jelenti, hogy a nemzetközi információcsere szükségessége csak az elmúlt évtizedekben vált világossá. Ez elvitatná az elődök érdemeit, akik

1923-ban kezdeményezték a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrségi Bizottság (ICPC) létrehozását, amelyet 1956-ban – az első Interpol-alapszabály elfogadásának évében – Interpolra kereszteltek át. Összességében az Interpol – amely jelenleg még mindig az egyetlen olyan rendőri szervezet, amely a világ országait összeköti – fejlődése párhuzamosan zajlott a nemzetközi rendőrségi együttműködés fejlődésével, amely a bűnüldözés „hasznos” eszközéből a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelem szükséges elemévé vált.

Az évek során a nemzetközi bűnözés fejlődése tükröződik az Interpol működésében, valamint a rendőri szervezet által követett célokban is. 1923-ban és fennállásának első évtizedeiben az együttműködés elsősorban a letartóztatásokra és kiadatásokra, az újjlenyomatok törvényszéki elemzésére, és az akkor még legnagyobb figyelmet igénylő bűnügyi jelenségekre – mint például a hamis pénz, a hamis és lopott útlevelek és a hamis csekkek – összpontosított. Az Interpol történetének fontos, szimbolikus dátumai jól szemléltetik, hogyan fejlődött tovább a nemzetközi rendőrségi együttműködés, és hogyan elégítették ki a rendőri erők igényeit különböző eszközök és szolgáltatások segítségével. Az első nemzetközi rádióhálózat 1935-ben a határokon átnyúló kommunikáció igényét elégítette ki, az első vörös értesítés (Red Notice) 1967-ben pedig a bűnözők és szökevények felkutatására irányuló strukturált együttműködés szükségességét. Természetesen az egyre növekvő globalizáció a nemzetközi információcsere lehetőségeinek bővülését követelte meg. Az I-24/7 kommunikációs rendszer 2002-es elindítása tökéletesen illusztrálja ezt.

A nemzetközi rendőrségi együttműködés iránti fokozott igény a mindennapi rendőri munkában minden bizonnyal a nemzetközi információcsere növekedésében is tükröződik. Az alapos és átlátható nemzetközi információcsere elengedhetetlen a határokon átnyúló bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelemhez, és ez a hatékony nemzetközi rendőrségi együttműködés kiinduló- és végpontja. Anyaszervezetem, a belga szövetségi rendőrség statisztikai meggyőzően bizonyítják ennek növekvő jelentőségét. 2012-ben a belga rendőrség mintegy 80 000 üzenetet váltott külföldi országokkal. A brüsszeli terrortámadások évében, 2016-ban ez a szám már évi 215 000 üzenetre nőtt. A biztonsági kérdések folyamatos nemzetközivé válásával a belga rendőrség 2023-ban eddig több mint 500 000 nemzetközi üzenetet dolgozott fel. Ez a lenyűgöző növekedés nyilvánvalóan összefügg azzal a ténnyel, hogy a bűnszervezetek és a terroristaszervezetek egyre inkább nemzetközi szinten működnek együtt. A Sky ECC feltörése a titkosnak vélt kommunikációjuk visszafejtésével azonosította a bűnszervezeteket. A nyomozás célja az volt, hogy destabilizálja a főként nemzetközi kábítószer-kereskedelemmel, a bűncselekményekből származó vagyon tisztára mosásával, és a jogi struktúrákba aktív és passzív korrupció révén történő

beszívárgással foglalkozó bünszervezeteket. Csak ez a nyomozás a nemzetközi információcsere 25%-os növekedését eredményezte Belgiumban.

Ez a „globális kommunikációs összekapcsolódás” véleményem szerint pontosan e szervezet alapvető feladata, amely az Interpol biztonságos I-24/7 kommunikációs rendszerén, a Notices and Diffusions rendszeren, valamint a 19 speciális adatbázishoz való automatikus hozzáféréseken keresztül valósul meg. Ha a nemzetközi információcsere a hatékony nemzetközi rendőrségi együttműködés kezdő- és végpontja, akkor az Interpol kulcsszerepet játszik a 195 tagállam közötti és a nemzeti irodákon (National Central Bureaus, NCB-ken) keresztül történő nemzetközi információcsere lehetővé tételében. A 2015-ös párizsi és 2016-os brüsszeli terrortámadásokat követően a legtöbb európai ország először szembesült a nemzetközi információcsere jelentős növekedésével. Ebben az időszakban a személyek letartóztatását kérő vörös értesítések mellett Belgium nem kevesebb mint 1600 kék értesítést és körözést adott ki annak érdekében, hogy további nyomozás céljából felkutassák a terrorizmussal kapcsolatban álló személyeket, és felszámolják a terroristaszervezeteket. Mindezen információknak az Interpol adatbázisaiba történő beépítése – kombinálva a konfliktusövezetben aktívan részt vevő országok által gyűjtött harctéri információkkal – képezte a szervezet által koordinált sikeres „Iszlám Állam elleni globális koalíció” alapját. Mindez azt bizonyítja, hogy ezen intézmény globális kapcsolatai révén képes reagálni a tagállamok aktuális folyamataira és sürgős szükségleteire.

A nemzeti szuverenitástól az Európai Unió rendőrségi együttműködésben nyújtott nagyobb szerepvállalásáig

A múltban a nemzetbiztonsági szakpolitika, a kapcsolódó törvények és rendeletek elsősorban a nemzeti kormányok hatáskörébe tartoztak. Az, hogy egy ország, régió vagy nemzetek feletti partnerség milyen mértékben nevezhette magát „szuverénnek”, szorosan összefüggött azzal, hogy milyen mértékben határozhatta meg maga a belső biztonságát. Ez a nemzeti „biztonsági modell” azonban a 20. század vége felé a növekvő globalizáció miatt egyre nagyobb nyomás alá került, melynek következtében ez a kizárólagos nemzeti orientáció már nem bizonyult tarthatónak.

Az 1992-es Maastrichti Szerződés³ óta az uniós tagállamok az uniós szerződések révén a belső biztonsággal kapcsolatos hatásköreik egy részét átruházták az Európai Unióra. Amellett, hogy Európa már rendelkezett saját schengeni

3 Az Európai Unióról szóló szerződés, 1992. július 29.

figyelmeztető jelzéseket tartalmazó adatbázissal (SIS II), valamint a figyelmeztető jelzéseket optimalizáló új SIS-rendeletekkel,⁴ az Europol valóban európai alapokból finanszírozott európai ügynökséggé vált. Emellett elfogadták a „svéd kerethatározatot”,⁵ amely meghatározza azokat az elveket, amelyek szerint a rendőrségi információkat az EU tagállamai között meg kell osztani. Ez az uniós jogalkotási kezdeményezés lehetővé tette és ösztönözte az összes rendelkezésre álló és hozzáférhető rendőrségi információ önálló cseréjét az EU és a schengeni társult országok között.

A Lisszaboni Szerződés⁶ hatálybalépésével az Európai Unió még kiemelkedőbb és politikaformálóbb szerepet kapott a határokon átnyúló rendőrségi együttműködésben, az Európai Bizottság pedig a fő jogalkotási kezdeményező szerepét tölti be.

A Lisszaboni Szerződéssel az uniós tagállamok szerepe a rendőrségi együttműködésben részben befogadói szereppé vált, vagy legalábbis az uniós rendeletek kötelezőbbé váltak a tagállamok számára. Ezeket a rendeleteket gyakran nemcsak a nemzeti jogba szükséges átültetni, hanem a konkrét rendőri szervezetben, és annak mindennapi működésében is végre kell hajtani.

Mindezen uniós szintű szabályozási és szervezeti kezdeményezések miatt az Európai Unió egyre inkább az európai rendőrségi együttműködés kialakításának és optimalizálásának élére került. Ezt még inkább megerősítette az Europol jogi szabályozásának Europol-rendeletben való rögzítése.⁷ Az ügynökség fokozatosan az EU legfontosabb bűnügyi információs központjává fejlődött. Az Europol és a tagállamok közötti operatív együttműködés az elmúlt években tovább erősödött, és egyre több releváns információ érkezett a tagállamoktól. Ez az Europol által támogatott összehangolt közös nyomozások elindításához vezetett. Az Europol egyre nélkülözhetlenebb ügynökséggé vált az európai rendőri erők számára a súlyos és szervezett bűnözéssel, valamint a terrorizmussal kapcsolatos, határokon átnyúló nyomozások támogatásában.

Az elmúlt évtizedekben tehát nemcsak több információs rendszert fejlesztettek ki az Európai Unión belül, hanem nem sokkal a 2015-ös és 2016-os európai terrortámadások után felmerült az igény arra, hogy ezeket a meglévő és a még létrehozandó rendszereket összekapcsolják. A cél az volt, hogy az elsősorban

4 EU 2018/1860, EU 2018/1861, EU 2018/1862 rendeletek.

5 A Tanács 2006/960/IB kerethatározata (2006. december 18.) az Európai Unió tagállamainak bűnüldöző hatóságai közötti, információ és bűnüldözési operatív információ cseréjének leegyszerűsítéséről.

6 Lisszaboni Szerződés az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról.

7 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/794 rendelete (2016. május 11.) a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről.

a határellenőrzés, a menekültügy és a migráció területén használt adatbázisokat összekapcsolják a bűnüldözési célú adatbázisokkal. Ennek eredményeképpen két uniós rendeletet fogadtak el,⁸ amelyek létrehozták az uniós információs rendszerek interoperabilitásának kereteit. Ez magában foglalta egy európai keresőportál létrehozását, a határellenőrzések hatékonyságának növelése érdekében egy európai be- és kiléptetőrendszer (European Entry/Exit system, EES) integrálását, valamint az ETIAS⁹ bevezetését.

Az európai polgárok biztonságának előmozdítására irányuló kezdeményezések mellett egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy az európai intézmények egyre nagyobb stratégiai autonómiára törekuszenek a globalizált világ geopolitikai sakkjátszójában. Az ukrajnai háború felerősítette a nagyobb autonómia iránti igényt az energia és a védelem területén, de ez a fejlődés nem hagyható figyelmen kívül a rendőrségi együttműködés területén sem. Az EU erre az együttműködésre vonatkozó külpolitikája például az Europol által harmadik országokkal kötött stratégiai és operatív együttműködési megállapodásokban is megnyilvánult, amelyek szisztematikusan bekapcsolják őket a SIENA¹⁰ európai biztonságos kommunikációs csatornába. Az információcsereről szóló, nemrégiben elfogadott uniós irányelv a rendőrségi információcsere „alapértelmezett csatornájaként” kifejezetten a SIENA használatát ajánlja.¹¹

Az Interpol folyamatos és jelentőségteljes befolyása az Európai Unión belül

Jogosan merül fel a kérdés, hogy az Interpol hogyan fog kapcsolódni az Európai Unión belül kidolgozott kezdeményezésekhez. Mi lesz az Interpol jövőbeli szerepe az EU nagyobb stratégiai autonómiára való törekvésével párhuzamosan, többek között a nemzetközi rendőrségi együttműködés és a rendőrségi információkezelés területén? Hogyan kapcsolódik egymáshoz az Europol és az Interpol, és hogyan integrálhatók az Interpol adatbázisai és kommunikációs csatornái ebbe az európai struktúrába?

8 EU 2018/1861 és EU 2018/1862 rendeletek.

9 European Travel Information and Authorisation System – Európai Utazási Információs és Engedélyezési Rendszer.

10 Secure Information Exchange Network Application – Biztonságos Információcsere Hálózati Alkalmazás.

11 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/977 irányelve (2023. május 10.) a tagállamok bűnüldöző hatóságai közötti információcsereéről és a 2006/960/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről.

Annak ellenére, hogy az Európai Unión belül különböző kezdeményezések születtek a belső európai rendőrségi együttműködés kialakítására mind az Europol európai ügynökségen, mind a különböző európai információs rendszereken keresztül, számomra egyértelmű, hogy az Interpol továbbra is az európai rendőrségi együttműködés létfontosságú szereplője marad.

Bár az uniós intézmények és a tagállamok stratégiai függetlenségük részeként az európai rendőrségi együttműködés önállóbb formáját alakítják ki, az Interpol továbbra is az egyetlen olyan szervezet marad, amely világszerte 195 országot kapcsol össze, és amely a schengeni térségen kívül az egyetlen nemzetközi riasztási adatbázist kezeli. Ezen kívül 19 olyan speciális és kiemelkedő jelentőségű adatbázissal rendelkezik (naponta nem kevesebb mint 16 millió kereséssel világszerte), amelyeket – nem utolsósorban – az Európai Unió külső határainak védelme érdekében is használnak. E védelem szempontjából felbecsülhetetlen értékű az a lehetőség, hogy az EU külső határain lévő valamennyi határállomásnak közvetlen hozzáférése van az Interpol személykörözési adatbázisához és a lopott és elveszett úti okmányok adatbázisához. Ez utóbbi adatbázis jelentőségét nem szabad alábecsülni, mivel az objektív ábrázolások és fenyegetéselemzések egyértelműen kimutatták, hogy a személyazonossággal való visszaélés a bűnszervezetek és a terroristaszervezetek egyik fontos módszere az európai területre való bejutásban.

Következésképpen az Interpol SLTD¹² és TDAWN¹³ adatbázisokat integrálni kell az Európai Unió interoperabilitási rendeletének végrehajtása során. Az „egyablakos keresési” portál megvalósítása ezen adatbázisok integrálása nélkül a rendőrség és különösen a határállomások számára párhuzamos munkát eredményezne. A külső határok biztonsága érdekében továbbá helyénvaló lenne, ha az EU már most támogatná azokat a tagállamokat, amelyek még nem rendelkeznek közvetlen hozzáféréssel ezekhez az adatbázisokhoz.

Mindazonáltal az EU és az Interpol között jelenleg folyó tárgyalások során – amelyek az Europol és az Interpol között meglévő együttműködési megállapodást módosítják, és így döntő jelentőségűek lesznek a személyes adatok kölcsönös cseréjének kereteiként – európai szinten a bűnüldözési irányelv¹⁴ által biztosított információvédelem gyakran kihívást jelentett. Itt egy olyan feszültséget

12 Stolen and Lost Travel Documents database – Lopott és elveszett úti okmányok adatbázisa.

13 Travel Documents Associated with Notices database – Interpol-körzésben megjelölt úti okmányok adatbázisa.

14 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről.

észleltünk – a kooperációt megkönnyítő, a szuverén, egymással bizalmi alapon együttműködő tagállamok eljárásain alapuló –, amely a globális rendőri szervezet és az olyan, nagyobb, többoldalú kontextusban szervezett együttműködés eljárásrendje között feszül, mint amilyen az Európai Unió. Az ETIAS-rendelet értelmében például nem kell értesítést küldeni az információ tulajdonosa szerinti országnak, ha az információ alapján találatot észlelnek. Ez a kettősség a szuverén nemzeti tagállamok közötti bizalmon alapuló együttműködés és az adatvédelem azon filozófiája között áll fenn, amely a polgárokat a magánéletük megsértésétől kívánja megvédeni. Ebben a tekintetben az Interpol adatfeldolgozásra vonatkozó szabályainak felülvizsgálata során a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell vennie az Európai Unió által globálisan úttörő szerepet játszó adatvédelmi elveket, valamint az Európai Unión belüli azon felfogást, hogy az európai adatvédelmi szabályokat nem lehet olyan könnyen más országokra és kontinensekre erőltetni. Ami az adatvédelmet illeti, világszerte nincsenek egyenlő feltételek.

Az Interpolnak az Európai Unióban betöltött szerepét illetően fontos szempont az európai ügynökséggel, az Europollal való kapcsolata, amely európai térségünk fő bűnügyi információs és operatív támogató központjává fejlődött. Hogyan tudja a két szervezet kiegészíteni egymást, és hogyan tud hozzáadott értéket nyújtani a rendőrségnek a terepmunkában és az igazságügyi nyomozásban? Az is magától értetődő, hogy egy európai ügynökség másképp viszonyul a bűnüldöző közösségen belüli küldetéséhez, mint egy kormányközi szervezet, amely elsősorban saját alkotmányára és az adatfeldolgozás szabályaira támaszkodik. Az Interpol továbbra is a szuverén nemzeti államok önkéntes alapon történő együttműködésének és információcserjének filozófiája alapján működik (az Interpol ENSZ-en belüli státuszának megerősítésére tett korábbi kísérletek sikertelenek voltak), míg az Europol az uniós intézményrendszerbe ágyazottn működik, és tevékenységei az Európai Unió és intézményei stratégiájához és politikájához igazodnak.

Mindazonáltal mindkét szervezetnek párhuzamos feladatai vannak: mindkettő bűnügyi információs központ, operatív támogatást nyújt a tagállamoknak, a SIENA és az I-24/7 kommunikációs csatornákon keresztül összekapcsolja a tagállamokat, és stratégiai elemzéseket végez. Naivitás lenne azt gondolni, hogy mind az Europol, mind az Interpol nem követi saját célkitűzéseit, ugyanakkor az általuk kiszolgált tagállamoknak – többek között – mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy a két szervezet ne váljon egymás konkurenciájává, mivel ez egyetlen terepen dolgozó rendőrnek sem lenne előnyös.

Ezt csak úgy lehet elérni, ha a két szervezet maximális komplementaritásra törekszik, amely csak akkor lehetséges, ha mindkét szervezet tiszteltben tartja a másik erősségeit és alapvető feladatait, ugyanakkor óvakodik

a párhuzamosságoktól. Míg az Europol fő erősségei az összegyűjtött információkon alapuló stratégiai és operatív elemzések, valamint a műveleti támogatás a cselekvési terveken és az EMPACT kezdeményezéseken alapuló közös nyomozások és fellépések formájában, addig az Interpol kiemelkedik globális összeköttetéseivel, a riasztási és bejelentési rendszerével, illetve 19 speciális adatbázisával. Ezen alapfeladatok révén a jövőben több kiegészítő jellegű tevékenységre lehet törekedni. Nem lehetne például a bűnüldöző közösség érdekében a SIENA és az I-24/7 kommunikációs csatornák összekapcsolása a cél? Ami a földrajzi komplementaritást illeti, nem lehetne-e az Interpol globális kapcsolatait arra használni, hogy nagyobb szerepet kapjon az uniós intézmények és különösen az Europol külpolitikájában, annak ellenére, hogy az uniós intézmények nagyobb stratégiai autonómiára törekcszenek? Az innováció tekintetében is több együttműködést kellene lehetővé tenni. Az EU az újítások (az innovációs laboratórium és az innovációs központ) széles körébe fektet be. Bizonyára vannak olyan területek, ahol az Europol és az Interpol szingapúri innovációs központja szorosabban együttműködhet. Néhány tagállami innovációs szakértő szerint az Europol és az Interpol által ezeken a területeken végzett munka 80%-a átfedésben van egymással. Tehát itt is biztosan van hová fejlődni.

Mindenesetre várakozással tekintünk az Európai Unió és az Interpol között jelenleg folyó tárgyalások eredménye felé. Sajnálatos lenne a rendőri közösség számára, ha az Európai Unióban nem maximalizálnánk az Europol és az Interpol erősségeit. Ez egy nehéz feladat, de mindenképpen hasznos lesz az előttünk álló globális nemzetközi kihívások fényében, amelyekre csak intenzív nemzetközi együttműködéssel tudunk válaszolni.

Alkalmazott jogszabályok

A Tanács 2006/960/IB kerethatározata (2006. december 18.) az Európai Unió tagállamainak bűnüldöző hatóságai közötti, információ és bűnüldözési operatív információ cseréjének leegyszerűsítéséről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/977 irányelve (2023. május 10.) a tagállamok bűnüldöző hatóságai közötti információcseréről és a 2006/960/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/794 rendelete (2016. május 11.) a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1860 rendelete (2018. november 28.) a Schengeni Információs Rendszernek a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok viszsza-utazása céljából történő használatáról

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1861 rendelete (2018. november 28.) a határfor-galom-ellenőrzés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény módosításáról, valamint az 1987/2006/EK rendelet módosításáról és hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1862 rendelete (2018. november 28.) a rendőrségi együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a 2007/533/IB tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1986/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2010/261/EU bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Unióról szóló szerződés

Lisszaboni Szerződés az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

De Buysscher, P. (2023). 100 éves az Interpol: helyzete és szerepe az Európai Unión belül. *Bel-ügyi Szemle*, 71(11), 1993–2003. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.6>

A rendszettudomány művelésének és fejlesztésének nemzetközi lehetőségei

International opportunities for the study and development of police science

Hautzinger Zoltán

Dr. PhD, habilitált egyetemi docens, tanszékvezető, oktatási dékánhelyettes, rendőr ezredes
Nemzeti Közsolgálati Egyetem,
Rendszertudományi Kar
hautzinger.zoltan@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: E tanulmány a szerző egy korábbi, a Belügyi Szemle 2011. évi 1. számában megjelent, a nemzetközi rendészeti tudományos együttműködés tárgyában készült tanulmányának egyfajta egyszerűsített utánkötéseként arra vállalkozik, hogy számba vegye – igaz csak példálózó jelleggel – a rendészeti működéssel összefüggő kutatások támogatásának napjainkban megjelölhető fontosabb intézményeit.

Módszertan: A tanulmány – részint személyes tapasztalatokra alapozva – bemutatja és leírja, hogy a rendészeti működés fejlesztésére milyen intézményi lehetőségek állnak rendelkezésre. Felidézi egy 2010-ben az Interpol által összehívott munkabizottsági ülést, és az annak apropóján készült tanulmány főbb megállapításait.

Megállapítások: Az Interpol különösen a bűnügyi rendészet, a kriminalisztika és a nemzetközi bűnügyi együttműködések terén lehet hasznos katalizátora a rendészeti kutatások koordinálásának, illetve a tudományos eredmények gyakorlati hasznosításának. További önkéntesen szerveződő intézmények (például AEPC) – túlmutatva a kontinensek határain – rendszeres találkozó fórumai lehetnek a rendészeti felsőoktatási intézményekben folyó kutatások eredményeinek megosztásának.

Érték: A tanulmány értéke, hogy felhívja a figyelmet arra, milyen intézmények lehetnek főbb katalizátorai a rendészeti tudományok művelésének és fejlesztésének.

Kulcsszavak: Interpol, CEPOL, Interpa, AEPC

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.7>. A cikk a szerkesztőséghez magyar nyelven érkezett be.

Abstract

Aim: This paper, as a kind of simplified follow-up to an earlier study on international law enforcement research cooperation published in the first issue of *Belügyi Szemle* in 2011, attempts to take stock of the most important institutions that can be identified today for the support of research on law enforcement, albeit only in an exemplary manner.

Methodology: Based partly on personal experience, the study describes and illustrates the institutional options available for improving law enforcement. It recalls a working group meeting convened by INTERPOL in 2010 and the main findings of the study that was carried out on that occasion.

Findings: In particular, INTERPOL can be a useful catalyst for the coordination of police research and the practical application of scientific results in the fields of criminal law enforcement, criminology and international cooperation in criminal matters. Other voluntary institutions (e.g. AEPC) could provide a regular forum for sharing the results of research in police academics across continental boundaries.

Value: The value of the study is to draw attention to the institutions that can be major catalysts for the cultivation and development of police science.

Keywords: INTERPOL, CEPOL, INTERPA, AEPC

Bevezetés

A rendészettudomány művelése mindazokat a tudományos eszközöket és módszereket magába foglalja, amelyek célja egyfelől a biztonságos társadalmi működés fenntartásával összefüggő funkciók betöltése, másfelől az ennek érdekében feladatokat ellátni hivatott szervezetek tevékenységének a fejlesztése. Másképp megközelítve: a rendészettudomány művelése a rendészeti működés érdekében végzett kutatások végzését, és azok eredményeinek a megosztását, közzétételét is jelenti.

A rendészeti kutatások végzését és a kutatási eredmények hasznosítását nem akadályozzák országhatárok vagy nemzeti jogrendszerek. A közbiztonság védelme, vagy az elkövetett bűnesetek üldözése – úgyis mint társadalmi felelősség (Gaál, 2022) – hasonló tapasztalatokkal szolgál az egyes országokban, számos esetben igényelve a nemzetközi együttműködést. Ennek megfelelően a rendészeti kutatások nemzetközi együttműködésben megvalósulása szinte valamennyi nemzet érdeke az egész világon.

Emlékeztető egy, az Interpol által szervezett rendészeti kutatási munkacsoportülésről

A rendészettudományi gondolkodást elősegítő, a rendészeti kutatások eredményeit számontartó nemzetközi kezdeményezések nem újkeletűek. Elegendő csak a 21. század második évtizedének elejére gondolni, amikor az Interpol szervezésében létrejött egy munkacsoport azzal a céllal, hogy a rendészeti kutatásokat és fejlesztéseket, azok tudományos eredményeinek ismertetésével, koordinatív módon támogassák világszerte.

E nemzetközi tanácskozás ajánlásai szerint a rendőri kutatások alapvetően a kriminológiát és a kriminalisztikát, a rendészeti jogalkalmazási technológiákat, illetve további rendészeti kutatások eredményeinek gyakorlati hasznosíthatóságát érintették.¹ A munkacsoport tagjai között volt

- az Amerikai Egyesült Államok egyik központi rendőri kutató intézménye, az úgynevezett Szövetségi Rendészeti Kiképző Központ (Training Research at the Federal Law Enforcement Training Center), amely többek között a gépjárművezetési készség, illetve a lőfegyver gyakorlati használat közben a központi idegrendszer – „train the brain” – stressz reagáló képességét is vizsgálták;
- Ausztráliából a New South Walesben található Wollongongi Egyetem (University of Wollongong) szervezeti rendszerében működő Nemzetközi Bűnmegelőzési Központ (Centre for Transnational Crime Prevention), amelynek kutatási célkitűzései között többek között a szervezett bűnözés elleni harc, a titkos rendészeti módszerek vagy a nemzetközi környezetszennyezés elleni küzdelem szerepelt;
- Afrikából a botswanai rendőrség egy kutatási részlege, amely több klaszikus téma mellett többek között az arany- és a gyémántcsempészetre fókuszált, továbbá az egyiptomi Rendőrségi Kutatási Központ (Police Research Center), amely a rendőri gyakorlati munka érdekében kifejtett kutatási tevékenységekkel foglalkozott;
- az Egyesült Királyság Belügyminisztériumának alárendeltségében működő, úgynevezett Nemzeti Rendészeti Fejlesztési Ügynökség (National Policing Improvement Agency), amelyet 2007-ben azzal a céllal hoztak létre, hogy az egyes rendőri erőket információkkal, iránymutatásokkal támogassa;
- Indiából a Nemzeti Akadémia (National Academy), amelynek kutatásai éppúgy kiterjednek az egyes eljárási jogok (például anyanyelvhasználat, banktitok) biztosítására, mint a nemzeti igazságszolgáltatás fejlesztésére;

1 Minutes. Interpol Meeting Group on Police Research. Interpol, Lyon (Hautzinger, 2011).

- Kanadából a Kanadai Rendészeti Kutatóközpont, amely nemcsak rendőrségi kutatásokkal foglalkozik, hanem szakmai-tudományos tevékenységét kiterjeszti a katasztrófavédelem és a sürgősségi egészségügyi ellátás területére is;
- Németországból a Wiesbadenben működő Kriminálisztikai Kutatóintézet (Bundeskriminalamt, Forensic Science Institut) Rendészeti Tudományok és Kiképző Részleg, amelynek munkája a büntetőeljárás, a kriminológia, a technikai fejlesztés terén jelentős; míg
- Szingapúrból a Szingapúri Rendőrség (Singapore Police Force) Szervezési és Tervező Osztálya (Planning and Organisation Department), amely szervezet az intézkedések végrehajtásában, a szervezeti rendszer fejlesztésében és a rendőrképzésben fejt ki munkáját.

A 2010-ben megtartott munkacsoportülés megmutatta, hogy a tágabb értelemben vett rendőri kutatás nem marad meg a rendőri tevékenység keretein belül, hanem magába foglalja a bűnügyi tudományok, elsősorban a kriminológia és a kriminalisztika eredményeit, valamint mindazokat az igazgatási és kormányzati lépéseket, nem utolsósorban technikai és technológiai újításokat, amelyek a rendőri munka hatékonyságát növelhetik.

Számottevő haszna volt e tanácskozásnak az is, mikor a résztvevők megállapították, hogy amíg az európai kontinensen (ideértve Németországot, Magyarországot, nemzetközi szervezetként pedig a CEPOLT) a kutatások a gyakorlati tevékenység támogatása mellett kiterjednek a stratégiai tervezésre, valamint a teoretikus környezet meghatározásra, továbbá – hangsúlyozottan – nemcsak a profiltiszta rendőri munkára, hanem azontúl a rendészet egyéb területeire is, addig más fejlett országok (Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, Egyesült Királyság, Kanada) esetében azok jobbjára a rendőri praxis és szervezet szintjén maradnak.

Fentiek mellett a rendőri kutatások végzésének szinterei is eltérőek. Az egyes külföldi példákat áttekintve megállapítható, hogy az ilyen kutatás központjai vagy oktató-kutató intézmények, vagy kormányzati irányítás alatt álló szervezetek. Előbbi körben lehetett említeni az Amerikai Egyesült Államokban a Szövetségi Rendészeti Kiképző Központot, Ausztráliában a Wollongongi Egyetemen működő Nemzetközi Bűnmegelőzési Központot, avagy az egyiptomi Mubarak Rendőrtisztképző Akadémiát. Állami, kormányzati irányítás alatt álló kutatóhelyként gondolhatunk az Egyesült Királyságban a Nemzeti Rendészeti Fejlesztési Ügynökségre, illetve Észak-Amerikában a Kanadai Rendészeti Kutatóközpontra. Gyakori példa az is, hogy a rendőri kutatásokat rendőri szerveken belül felügyelik. Ez történik Botswanában, Indiában, Németországban és Szingapúrból.

Végül a rendőri vagy rendészeti kutatás keretében az egyes államok és a nemzetközi szervezetek kiemelt figyelmet fordítanak a társadalmat érintő veszélyek elhárításának és megelőzésének korszerűsítésére. Az egyes külföldi példák a magyar gyakorlatban is visszaköszönnek, hiszen hazánkban oktatási intézmények (különösen a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kara, illetve a Rendészettudományi Doktori Iskola) és rendőri szervezeti egységek (például a Nemzetközi Oktatási Központ) mellett, a rendőrséghez nem tartozó intézmények (Nemzeti Szakértői Kutató Központ) is foglalkoznak rendészeti és rendőri célú kutatásokkal.

Már korábban publikált írásom záró konklúziójaként megállapítottam, hogy *„Talán még hatékonyabb lehet az ilyen célú vizsgálatok eredményeinek a felhasználása, ha azok nemzeti téren és nemzetközi szinten is egységesítésre kerülnének, és az eredmények publikálása nemcsak az adott ország nyelvén, hanem angol nyelven is hozzáférhetővé válnának, illetve, ha a rendőri vagy rendészeti kutatások nemzetközi, Interpol által koordinálásába további országok is bekapcsolódnának.”* (Hautzinger, 2011)

E mostani rövid dolgozat célja – már csak a Belügyi Szemle e lapszámának nyilvános bemutatója helyére is figyelemmel – számba venni, hogy a korábbi Interpol kezdeményezést követő évtizedekben a rendészeti tudományok, illetve a rendőri kutatások színtereként vagy támogató partnereiként – a teljesség igénye nélkül, inkább példálózó felsorolással – milyen intézmények említhetők, a nemzetközi rendészettudományi együttműködés milyen támogatási formákban öltönek testet.

A rendészeti kutatások művelésének néhány hagyományos színtere

Interpol

A rendőri kutatásokkal kapcsolatos tapasztalatok nemzetközi összehangolásának gondolata az Interpol Szakértői és Rendészeti Kiképző Csoportja égisze alatt fogalmazódott meg, amely kezdeményezéssel így a nemzetközi rendőri szervezet a rendőri kutatások koordinálásának nemzetközi centrumává vált. E koordináció az Interpol küldetésétől egyébként sem távoli, mivel a szervezet elsődleges feladata a tagországok rendőri szervei munkájának technikai, technológiai, információs és műveleti támogatása, illetve az Interpol tevékenységének fő területei és azok támogatására létrehozott adatbázisok irányadók a rendőri kutatások fejlesztési lehetőségeire is. Ilyen territóriumnak számít a köz- és nemzetbiztonság, a terrorizmus

elleni harc, az emberkereskedelem és az embercsempészás, a kábítószerrel való visszaélés, a pénzügyi és gazdasági bűnözés, a vesztegetés, továbbá a felsorolt bűncselekmények elkövetésén alapuló szervezett bűnözői körök elleni harc, illetve az említett deliktumok visszaszorítása érdekében létrehozott egyes (ujjnyom, okirat, DNS, fegyver, műkincs, gépjármű stb.) adatbázisok (Hautzinger, 2011).

Az Interpol napjainkban azonban már nemcsak egy információgyűjtő és -továbbító szervezet, hanem a rendelkezésre álló területek specialistáival (szakértőivel, elemzőivel) képes arra, hogy a megszerzett adatokat elemezze és értékelje, és a következtetések szerint ajánlásokat vagy stratégiai célokat fogalmazzon meg (Hegyaljai, 2017).

Az Európai Rendőr Akadémia (CEPOL)

A CEPOL ügyis, mint az európai rendőr akadémiák, főiskolák, egyetemek virtuális hálózata, kitűzött célként azon fáradozik, hogy ösztönözze a határokon átívelő együttműködést a bűnüldözés, a bűnmegelőzés, illetve a közbiztonság és a közrend fenntartására irányuló tevékenységek terén. Ennek keretében a CEPOL széles körben terjeszti kutatási eredményeit, konferenciákat, szemináriumokat, szimpóziumokat szervez, kiadványokat publikál, elektronikus tudásbázisokat hoz létre (Hautzinger, 2011).

A rendőri kutatások területén dedikált szerveződésként kell gondolni a kutatói és tudományos nemzeti összekötői hálózatra (Network of National Research and Science Correspondents), amelynek feladata, hogy a rendőri munkát közvetlenül segítő területeken a kipróbált gyakorlatok széles körben megismerhetőek legyenek, a rendészeti kutatásokat érintően az egyes tagállamokon belüli kommunikáció megvalósuljon, nem utolsósorban az egyes kutatásokban a tagállamok részt tudjanak venni. E hálózat működésének legfontosabb tárgykörei:

- azonosítani és az egyes rendészeti kutatóközpontok, intézmények felé továbbítani a rendészet különböző területeihez kapcsolódó információkat;
- tudományosan megalapozott ajánlásokat megfogalmazni a rendészeti gyakorlatot érintően;
- összegyűjteni és elektronikusan hozzáférhetővé tenni a rendészeti témában fellelhető szakirodalmat;
- támogatni az összehasonlító rendészeti kutatásokat magában foglaló projekteteket;
- a rendészeti kutatások eredményeit tudományos forrásként publikálni a *CEPOL European Law Enforcement Research Bulletin* című folyóiratban, illetve
- tudományos színtérként konferenciákat szervezni (CEPOL's Annual Police research and Science Conferences) ([URL1](#)).

A fentiek közül különösen kiemelendő a *CEPOL European Law Enforcement Research Bulletin* folyóirat, amely a 2009. évtől kezdve jelent szakirodalmi forrást a rendészettudomány művelői számára ([URL2](#)).

A rendészeti oktatás nemzetközi szervezetei

Rendőr Akadémiák Nemzetközi Szövetsége (Interpa)

A Rendőr Akadémiák Nemzetközi Szövetsége (The International Association of Police Academies; továbbiakban: Interpa) egy török alapítású nemzetközi szervezet, amely a rendőr akadémiák és az azokkal azonos, rendőri (rendőrtiszti) képzésért felelős intézmények együttműködéséért jött létre 2011. július 2-án, 22 ország 24 rendőr akadémiája és egyéb képzési intézménye részvételével.

Az Interpa megalakulásának célja egy olyan kommunikációs és együttműködési platform létrehozása volt a rendészeti képzést nyújtó intézmények számára, amely széles körben fejleszti a rendészeti oktatás és képzés hatékonyságát és eredményességét. A szervezet törekszik a rendészeti képzések kapacitásának növelésére, illetve a rendészeti képzések színvonalának emelésére, összhangban a nemzetközi joggal és az emberi jogi követelményekkel az egész világon. További célja a meglévő források felhasználásának optimalizálásával, illetve a bevált gyakorlatok és elvégzett kutatások eredményeinek megosztásával a rendészeti képzést nyújtó tagok közötti együttműködés és koordináció maximalizálása, illetve a nemzeti képzési intézmények közötti csereprogramok szervezésének lehetővé tétele oktatók és hallgatók számára egyaránt.

A Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Kar révén 2021. évtől Magyarország is tagja az Interpa szervezetének.

Európai Rendészeti Főiskolák Szövetsége (AEPC)

Ahogy az európai felsőoktatási térség mára szinte egész Európát átfogja, és ennek eredményeként egy egységes tudáspiacek kezd kialakulni (Szabó, 2017), úgy a rendészeti felsőoktatás is egyre szorosabb együttműködési kereteket kezd ölteni. A rendőrtisztképzésért felelős intézmények 1996-tól létező európai szövetségének (Association of European Police Colleges) egyik kiemelt feladata megosztani a rendőrtiszti képzésben alkalmazható legjobb gyakorlatokat. Ezen túl a szövetség alkalmas arra is, hogy a tagállamokon keresztül számba vegye, melyek a rendészeti felsőoktatásban megmutatkozó aktuális gyakorlatok, de lehetőség nyílik arra is, hogy a rendőri működés legaktuálisabb témáit is feldolgozza a közbiztonságot súlyosan veszélyeztető

cselekményektől kezdve egészen a mesterséges intelligencia rendészeti alkalmazhatóságig bezárólag.

A nemzetközi tapasztalatcsere területei e szervezet tekintetében azok a tudományos konferenciák, amelyek évenkénti rendszerességgel, tematikus módon dolgoznak fel egy-egy rendészeti, szakmai területet. E példák között említhető:

- Virtuális valóság a rendőrképzésben (Virtual reality in Police Training) 2023, Prága;
- Jó gyakorlatok a rendészeti alapképzésben és mesterképzésben (Law Enforcement Training – Good Practices of Bachelor and Master Level Education) 2021, Budapest;
- Tömeges gyilkosságok (Mass Killings) 2019, Lyon;
- Családon belüli erőszak (Domestic Violence) 2018, Baku;
- A migráció jövője – kihívások és megoldások (Future of Migration – challenges and steps to address them) 2017, Tbiliszi;
- A radikalizáció megelőzésének kérdése a rendőrképzésben (Preventing Radicalization and It's Implementation in Police Training) 2016, Antalya.²

Fontos megjegyezni, hogy a konferenciák széles körben érdeklődésre számítható tudományos termékei csak korlátozottan, de a rendészeti felsőoktatásban és kutatásban közreműködő aktorok számára hozzáférhető módon hasznosíthatók. Ez alól kivétel a budapesti konferencián 2021-ben feldolgozott, a rendészeti alap- és mesterképzések aktualitásaival összefüggő kérdések, amelyek a Nemzeti Közszerződési Egyetem és a Magyar Rendészettudományi Társaság támogatásával tanulmányos módon is hozzáférhető (Kovács & Mészáros, 2021).

Az AEPC keretében kialakult nemzetközi tanácskozáshoz hasonló konferenciaszervezés tapasztalható a Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Kara által felvállalt kezdeményezésben is, amelynek célja színteret biztosítani a rendészeti munka és oktatás során aktuálissá váló témák számára. Ez a nemzetközi rendészeti kutatások szimpóziuma, amelyet először 2022-ben rendeztek meg, és amelynek eredménye szintén hozzáférhető magyarországi elektronikus platformon (Czenczer, Kovács & Mészáros, 2023).

Összefoglalás

E rövid írás célja az volt, hogy a rendészettudomány és a rendőri kutatások terén első ízben az Interpol által még 2010-ben összehívott munkacsoport ülését

2 Az AEPC rendezvényekről és tudósításokról lásd bővebben: <https://www.aepc.net/>.

követően felvillantson egy-két intézményi szerveződési lehetőséget e tudomány támogatásának napjaink nemzetközi dimenzióját érintően.

Fontos megjegyezni, hogy a szóban forgó intézmények nem új, hanem több évtizede működő szervezések, amelyek vagy hagyományosan a rendészeti szakmai oldalról, vagy a rendészeti felsőoktatás felől támogatói és katalizátorai a rendészeti tudományoknak.

Az Interpol különösen a bűnügyi rendészet, a kriminalisztika és a nemzetközi bűnügyi együttműködések terén lehet hasznos katalizátora a rendészeti kutatások koordinálásának, illetve a tudományos eredmények gyakorlati hasznosításának. A CEPOL a rendészettudomány általános művelése mellett az európai rendőrképzést is tudja támogatni azzal, hogy színteret biztosít az egyes képzőhelyek oktatási és tudományos együttműködésének, tudományos folyóirata révén pedig az így létrejött tudományos értékek megőrzését is biztosíthatja.

Az Interpa és az AEPC pedig – mint az egyes rendészeti felsőoktatási képzőhelyek gyűjtőintézményei – önkéntes szervezések révén, túlmutatva a kontinensek határain, rendszeres találkozó fóruma lehet a rendészeti felsőoktatás intézményeinek. Ennek keretében pedig az egyes oktatási és kutatási együttműködések kapcsolathálózata kötetlenebb formában, kifejezetten az adott kutatási témára fókuszálva fejlődhet.

Felhasznált irodalom

- Czenczer, O., Kovács, G. & Mészáros, B. (Eds.) (2023). *I. Ludovika International Law Enforcement Research Symposium*. Conference Proceedings. Hungarian Association of Police Science.
- Gaál Gy. (2022). Quo vadis Belügyi Szemle? Fókuszban a szakmaiság és a tudományosság. *Belügyi Szemle*, 70(11), 2269–2272. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.11.21>
- Hautzinger Z. (2010). Rendészettudomány és rendőri kutatások. *Belügyi Szemle*, 58(1), 22–35.
- Hegyaljai M. (2017). Az Interpol Európai Bizottság szerepe az Interpol regionális együttműködés rendszerében. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX. Szent Lászlótól a modern kori rendészettudományig* (pp. 141–147). Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja.
- Kovács, G. & Mészáros, B. (Eds.) (2021). *Law Enforcement Training – Good Practices of Bachelor and Master Level Education*. Hungarian Association of Police Science.
- Szabó A. (2016). Nemzetközi együttműködési lehetőségek a felsőoktatásban – különös tekintettel a pényzügyőr tisztképzésre. *Magyar Rendészet*, 16(4), 91–105.

A cikkben szereplő online hivatkozások

URL1: *CEPOL Management Board Decisions*. 2008. <https://www.cepol.europa.eu/2008-management-board-decisions>

URL2: *European Law Enforcement Research Bulletin*. <http://bulletin.cepol.europa.eu/index.php/bulletin/issue/archive>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Hautzinger Z. (2023). A rendészettudomány művelésének és fejlesztésének nemzetközi lehetőségei. *Belügyi Szemle*, 71(11), 2005–2014. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.7>

Interpol: A nemzetközi rendőrségi együttműködés múltja, jelene és jövője

INTERPOL: The past, present and future of international police cooperation

Jürgen Stock

főtitkár
Interpol
interpol@interpol.int

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja annak bemutatása, hogy az egy évszázaddal ezelőtt alapított Interpol továbbra is elkötelezett a nemzetközi bűnüldözési együttműködés és a 195 tagország közötti biztonságos információcsere előmozdítása mellett.

Módszertan: A szerző tanulmányában az Interpol hivatalos dokumentumai alapján és az egyes bűnszervezetekkel kapcsolatos tevékenysége által mutatja be a szervezet modernkori kihívásait, az azokra adott válaszokat, illetve a jövő lehetséges fejlődési irányait.

Megállapítások: Az Interpol Nemzeti Irodái (NCB-k) lehetővé teszik a globális együttműködést és a határokon átnyúló bűncselekményekre való gyors reagálást. A fejlődő globális fenyegetések, amelyeket a COVID-19-világjárvány is felerősített, elengedhetetlenné teszik a nemzetközi együttműködést. Az Interpol kulcsszerepet játszik a globális fenyegetések és az egyéni bűncselekmények kapcsolódási pontján. A terrorizmus, a szervezett bűnözés, a számítógépes bűnözés és a mesterséges intelligencia térnyerése sürgető kihívásokat jelent. Az olyan projektek, mint az I-CAN és az I-GRIP sikeres globális erőfeszítéseket szemléltetnek. Az Interpol bizalmon, semlegességen, kölcsönösségen és operatív biztonságon alapuló küldetése bizonyította hatékonyságát a modern bűnüldözési kihívások kezelésében.

Érték: A cikk példákkal illusztrált áttekintést nyújt a szervezet közelmúltbeli eredményeiről.

Kulcsszavak: Interpol centenárium, nemzetközi rendőrségi együttműködés, kiberbűnözés, mesterséges intelligencia

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.8>. A cikk a szerkesztőséghez angol nyelven érkezett be.

Abstract

Aim: The study aims to show that INTERPOL, established a century ago, remains committed to fostering international law enforcement cooperation and secure intelligence sharing among 195 member countries.

Methodology: In his study, the author draws on official INTERPOL documents and the organisation's activities in relation to specific criminal organisations to illustrate the challenges facing the organisation in the modern era, the responses to these challenges and the possible directions for future developments.

Findings: INTERPOL'S National Central Bureaus (NCBs) enable global collaboration and swift responses to cross-border crimes. Evolving global threats, accentuated by the COVID-19 pandemic, make international cooperation essential. INTERPOL plays a pivotal role at the nexus of global threats and individual crimes. Terrorism, organised crime, cybercrime, and the rise of artificial intelligence present pressing challenges. Projects like I-CAN and I-GRIP illustrate successful global efforts. INTERPOL's mission, based on trust, neutrality, reciprocity, and operational security, has proven its effectiveness in addressing modern law enforcement challenges.

Value: The article gives an overview of the organisation's recent achievements, illustrated with some recent examples.

Keywords: INTERPOL centenary, international police cooperation, cyber-crime, artificial intelligence

Bevezetés

Száz évvel ezelőtt azzal a céllal hozták létre az Interpolt, hogy világszerte semleges és megbízható platformot biztosítson a nemzeti bűnüldöző szervek számára a hírszerzési információk biztonságos megosztásához. Mindezt anélkül, hogy nemzeti szervek elveszítenék a birtokukban lévő érzékeny információk feletti ellenőrzést. Az Interpol küldetése a kezdetektől fogva a bűnüldözési együttműködés előmozdítása egy biztonságosabb világ érdekében.

A szervezet az évek során egyre nőtt, és ma már 195 tagországot számlál, küldetése azonban alapvetően ugyanaz maradt. Mivel egyre összetettebb fenyegetésekkel kell szembenéznünk, az Interpol – mint globális korai előrejelző rendszer – szerepe még soha nem volt ennyire fontos. E többoldalú modell folyamatos sikere két alapvető és egymást kölcsönösen erősítő elemen nyugszik: a tagok bizalmán és a szervezet semlegességén, függetlenül a körülötte lévő környezettől.

Az Interpol rendőri szervezetként, nemzetközi szervezetként és globális szereplőként egyaránt egyedülálló helyet foglal el a bűnüldözésben. A 195 tagországban működő, a nemzeti bűnüldözésbe beágyazott nemzeti irodák alkotják a nemzetközi bűnüldözési együttműködés modelljének gerincét, amely egyetlen, biztonságos, globális operatív kommunikációs hálózaton keresztül valósul meg. Ezen a hálózaton keresztül az Interpol képes elérni a speciális egységeket és a terepen bevetett első vonalbeli tiszteket is.

Jelenleg 19 globális adatbázisunk több mint 133 millió, a külföldi bűnüldöző szervek által megosztott adatot tartalmaz. Csak 2023 első kilenc hónapjában közel ötmilliárd ellenőrzést végeztek az Interpol adatbázisaiban, amelyek mintegy 960 000 találatot generáltak. Az e hálózaton keresztül futó bűnüldözési információknak célja a bűnözők bíróság elé állítása. Minden információcserét az Interpol alapszabályának elvei rögzítenek: semleges platform, amely a bűnüldöző szerveket egyesíti a nemzetközi bűnözés elleni küzdelem érdekében, függetlenül a politikai, faji vagy vallási különbségektől és a fegyveres konfliktusoktól.

Napjainkban a globális fenyegetettségi helyzet mélyreható változásával állunk szemben, amelyet a COVID-19-világjárvány felgyorsított. Az utcákon tapasztalt bűnözés olyan módokon kapcsolódik a globális világhoz, ahogyan eddig még soha nem láttuk. Rendőrként azzal a kihívással kell szembenéznünk, hogy nemzeti hatáskörünk korlátozza a bűnüldözés határait, miközben a bűnözés nem ismer határokat. A mai viszonyok között semmi sem garantálja, hogy a válaszok a határainkon belül találhatók. Nem tudjuk megjósolni, hogy honnan érkezik a következő fenyegetés, vagy hogy ki birtokolja azt a kulcsfontosságú információt, amely megakadályozhatja azt.

A következő két példa tökéletesen rávilágít erre a problémára.

- A 2015-ös Stade de France stadionban elkövetett öngyilkos merényletek után a bűncselekmény helyszínén egy szíriai útlevél egy darabját találták meg, amely a számán kívül más azonosító adatot nem tartalmazott. A damaszkuszi Nemzeti Iroda tájékoztatása szerint az útlevelet egy korábban nagy tételben elloptott útlevelek egyikeként jelentették be. A damaszkuszi Nemzeti Iroda segítségével órákon belül megkaptuk, annak ellenére, hogy Szíriában polgárháború dúl.
- Egy afgán állampolgárt, aki illegálisan próbált bejutni a schengeni térségbe, a határőrök felfedeztek. Miután az Interpol-adatbázisokkal összevetették az adatait, az ujjlenyomatai megegyeztek azokkal, amelyeket egy majdnem egy évtizeddel korábban Afganisztánban talált rögtönzött robbanószerkezeten találtak.

Globális hatókörünk azt jelenti, hogy világszerte figyelemmel kísérjük és elemezzük a bűnözési tendenciákat, míg hatóságként segítséget nyújtunk az egyéni

bűnügyi nyomozásokban – így a globális fenyegetések és az egyéni bűncselekmények metszéspontjában helyezkedünk el.

A terrorizmus változó arca

Közel négy évtizeddel ezelőtt az Interpol közgyűlése felismerte, hogy a terrorizmus elleni küzdelemre irányuló globális erőfeszítéseket támogatni kell. Azóta a bűnüldöző szervek világszerte együttműködnek, hogy megfelelő felkészüljenek és reagáljanak a terrorizmus folyamatosan változó áramlataira.

Ahogy a fenyegetések fejlődtek, úgy fejlődött az Interpol terrorizmusellenes szemlélete, stratégiája és operatív képességei is. A globális stratégiát öt cselekvési irányvonal támasztja alá, amelyeket egy hibrid, régióközpontú decentralizációs modell segítségével hajtanak végre. Ez tükrözi a terrorizmusnak azt a színterét, amellyel szembe kell néznünk, ahol a globális ideológiák és a mobilitás a helyi társszervezetek ígéreteivel, valamint az egyes színhelyek egyedi jellegzetességeivel párosul. Ezért a válaszlépéseknek átfogónak kell lenniük, ugyanakkor az egyes frontvonalakhoz kell igazodniuk.

A terrorista csoportok – motivációjuktól függetlenül – továbbra is felhasználják a digitális és technológiai fejlesztéseket, hogy online közösségeiket kiterjesszék, és finomítsák működési módszereiket. Például a hagyományos közösségimédia-alkalmazásokkal együtt a játékplatformok is a toborzás és a szélsőséges ideológiák megosztásának csatornáját jelentik, különösen a fiatalabb célpontok körében.

Az Interpol révén a nemzeti rendőrségek megoszthatják az egyénekre és hálózatokra vonatkozó hírszerzési információkat és riasztásokat, hogy jobban megértsék módszereiket, indítékaikat és finanszírozásukat, és – végső soron – azonosíthatják és letartóztathassák a gyanúsítottakat.

Az Interpol egyedülálló platformját és szerepét az ENSZ Közgyűlése és a Biztonsági Tanács közel ötven határozatában rögzítették, amelyek többsége a terrorizmus elleni küzdelemre összpontosít.

Szervezett bűnözés – nemzetbiztonsági fenyegetés

Miközben a terrorizmus elismert veszélyt jelent a globális biztonságra, egyértelmű, hogy a szervezett bűnözés – annak mindenféle formája – egyre erősebb és hatalmasabb, befolyása pedig világszerte növekszik. Ma már nemzetbiztonsági fenyegetést jelent. Egyre nagyobb mértékű beszivárgást tapasztalunk

a legális gazdaságba és a politikába, valamint az utcai erőszak is növekszik, s ezek a jelenségek a fokozott nemzetközi rendőrségi együttműködés iránti megújult elkötelezettséget követelik meg.

Ha említenünk kell egy olyan csoportot, amely egyértelműen a nemzetközi békét és biztonságot fenyegető szervezett bűnözést képviseli, akkor az az „Ndrangheta”. A szervezett bűnözői tevékenységek széles skálájával – a kábítószerek-kereskedelemtől a pénzmosáson át a zsarolásig és a közbeszerzési szerződések megbundázásáig – foglalkozó „Ndrangheta” több mint 40 országban szivárgott be a politikai és gazdasági környezetbe, és évente mintegy 50 milliárd eurót termel. Ezért indítottuk el az olasz hatóságokkal közösen az „Interpol Együttműködés az „Ndrangheta” ellen” (I-CAN) projektet. 2021-es létrehozása óta az I-CAN projekt eredményeként világszerte közel 50 „Ndrangheta”-tagot tartóztattak le, köztük számos magas rangú vezetőt. Közéjük tartozik Rocco Morabito, akit a világ egyik vezető kábítószerek-kereskedőjeként tartottak számon. Olaszország 1995-ben vörös figyelmeztetést adott ki ellene. Uruguayban 2017-ben letartóztatták, 2019-ben megszökött a börtönből. Az I-CAN projekt által nyújtott támogatásnak köszönhetően 2021. május 24-én Brazíliában ismét elfogták, és 2022 júliusában kiadták Olaszországnak.

Ennek a szervezett bűnözési hálózatnak az összetettsége, akárcsak más bűnözői csoportoknak, nem kezelhető bilaterálisan. Az Interpol által elősegített koordináció nélkül ezek a letartóztatások – valamint sok más elfogás – nem történhetett volna meg.

Bűnözés szerte a világon

A világvilágjárvány, a fegyveres konfliktusok, az éghajlatváltozás, az energiakérdések és a szegénység a bűnözést befolyásoló tényezők közé tartoznak világszerte. Mindegyik válság lehetőséget jelent a bűnözők számára, együtt pedig tökéletes vihart keltenek.

Az összetettséget tovább fokozzák a kiberbűnözés jelentette kihívások, amely természeténél fogva nem ismer határokat. A számítógépes bűnözés kétségkívül az egyik legnagyobb kihívást jelentő és leggyorsabban növekvő bűnügyi fenyegetés, amellyel a nemzetközi közösségnek szembe kell néznie. A fenyegetés súlyos és messzire ható. Az Interpol első globális bűnözési trendekről szóló jelentése szerint a tagságunk többsége a kiberbűnözést és a pénzügyi bűncselekményeket tartja a világ vezető bűnözési fenyegetéseinek. A jelentés 2022 októberében történt közzététele óta pedig egyre több a zsarolóprogramokkal, rosszindulatú szoftverekkel, adathalászattal, hackertámadásokkal és adatlopással

kapcsolatos incidens. Különösen a zsarolóvírus-támadások egyre kifinomultabbak, célzottabbak és észrevétlenebbek. A kiberbűnözéshez való hozzáférés akadályai drámaian csökkentek, és ma már olyan kiberbűnözés-alapú eszközökkel találkozunk, amelyeket már egy elviteles étel árért is meg lehet vásárolni.

Az egyik szervezett bűnözői csoport, amely már-már az online bűnözés szinonimájává vált, a Black Axe, egy erőszakos maffiaszerű banda, amely a kiberalapú pénzügyi csalásokról híres.

2023 májusában az Interpol koordinálta a Jackal (Sakál)-műveletet, amely a világ 21 országában mozgósította a rendőrségi erőket, a pénzügyi bűnözéssel foglalkozó egységeket és a számítógépes bűnözéssel foglalkozó ügynökségeket, hogy célzott csapást mérjenek a Black Axe-re, és a hasonló nyugat-afrikai szervezett bűnözői csoportokra.

A Pénzügyi Bűnözés és Korrupcióellenes Központunk (Financial Crime and Anti-Corruption Centre, IFCACC) által koordinált, mindössze kéthetes akció eredménye közel 2,2 millió euró lefoglalása vagy befagyasztása, több mint száz letartóztatás és 208 bankszámla zárolása volt.

Az IFCACC révén fejlesztettük ki a *Globális gyorsreagálású fizetési projektünket* (Global Rapid Intervention of Payments, I-GRIP), amely lehetővé teszi a tagországok számára, hogy világszerte a bűncselekményekből származó tiltott jövedelmek nyomon követésére, elfogására vagy ideiglenes befagyasztására irányuló, idő szempontjából kritikus fontosságú kérelmeket nyújtsanak be és kezeljenek. A projekt első évében a mechanizmus segítségével több mint 190 millió USD-t sikerült zárolni, amely feltehetően online csalásból származó bevétel volt.

A mesterséges intelligencia mint hajtóerő

Miközben megoldásokat dolgozunk ki a jelenlegi problémákra, számíthatunk arra, hogy a mesterséges intelligencia (AI) területén bekövetkező fejlemények a fokozott kiber- és kiberalapú bűnözési tevékenység egyik hajtóerejévé fognak válni. A nagyszabású zsarolások, a kifinomultabb spam-levelek és szöveges üzenetek, hamis vagy klónozott személyazonosságok előállításai, vagy a zsarolóvírus-támadások következő generációjának kifejlesztése csak néhány példa. A technológia nem jó vagy rossz, hanem semleges. Az eredmény attól függ, hogy ki és hogyan használja.

A mesterséges intelligenciával kapcsolatos technológiák hatalmas potenciállal rendelkeznek a bűnüldöző szervek munkájának támogatásában is.

Az egyes rendőrségi ügyek adatainak hatalmas mértékű növekedésével – és számos bűncselekmény technikai összetettségének fejlődésével – a mesterséges

intelligenciát egyszerűen azért kell kihasználnunk a bűnüldözésben, hogy megpróbáljunk lépést tartani. Mindazonáltal alapvető fontosságú, hogy mindezt felelősségteljes módon, a rendőri elvekkel, az emberi jogokkal és az etikai normákkal összhangban tegyük. Ezért dolgoztuk ki az ENSZ Interregionális Bűnügyi és Igazságügyi Kutatóintézetével (Interregional Crime and Justice Research Institute) közösen az „*Eszköztár a felelős mesterséges intelligencia innovációhoz a bűnüldözésben*” című dokumentumot, hogy támogassuk a bűnüldöző szervezetek a felelős mesterséges intelligencia intézményesítésének ösztetett folyamatában.

Bár a nemzeti hatóságok teljes autonómiát élveznek a mesterséges intelligenciával kapcsolatos útjukat illetően, az eszköztár célja, hogy segítse a bűnüldözési döntéshozókat az e folyamat szerves részét képező vitákban, és a megbeszéléseken való eligazodásban.

A jövő technológiája

A rendőrségi adatrendszerek regionális és szubregionális szinten is elterjedtek, ami új lehetőségeket nyitott meg. Azonban egy koherens globális információ-megosztási szerkezet hiányában csakis a rendőri adatok olyan újabb rétegeit fogjuk látni, amelyen a szakértőknek át kell rágniuk magukat.

E tendenciáknak van egy közös vonása: az információk és a nemzetközi információáramlás pusztán mennyisége miatt egyre nehezebb azonosítani, hogy mi a fontos, és mi csak zaj. Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy az Interpol továbbra is az innováció élvonalában maradjon, mind a hatékony nemzetközi rendőrségi együttműködéshez szükséges technológiai eszközök felhasználásával, mind pedig azok biztosításával. A bűnözők már most is kihasználják a metaverzumot, ami jelentős kihívások elé állítja a nyomozókat, mivel nem minden, a fizikai világban kriminalizált cselekmény minősül bűncselekménynek, ha azt a virtuális világban követik el.

Ahhoz azonban, hogy a bűnüldöző szervezetek megértsék a metaverzumot, meg kell tapasztalniuk azt. Ezért az Interpol 90. közgyűlésén, Új-Delhiben bemutattuk a világ első, kifejezetten a bűnüldözés számára tervezett metaverzumát.

A kellemetlen igazság az, hogy sok nemzet nincs felkészülve arra, hogy megbirkózzon ezekkel a kihívásokkal. A pandémiát követő környezetben, ahol a globális pénzügyi visszaesés előtt állunk, ez a forгатókönyv aligha fog változni.

Ez a célja az Interpol „*Az operatív jelentőséget szolgáló képességek*” (Capabilities for Operational Relevance, I-CORE) programjának. Az I-CORE víziója az új technológiák ígéreteinek felkarolásáról szól. Éppen ezt a jövőképet támogatta

az Interpol globális tagsága, amikor a 2019-es közgyűlésünkön egyhangúlag támogatta az I-CORE-t. Az intelligens algoritmusok, a biometria és az adatbányászat arra várnak, hogy a rendőrök és az általuk védett lakosság szolgálatába állítsák őket világszerte. A nemzeti irodákból, a határokon és az utcákon végzett ellenőrzések révén évente több mint egymillió találatot eredményeznek ezekben az adatbázisokban. A világ egyik részén folytatott nyomozások a világ másik felén elkövetett bűncselekmények felderítéséhez vezetnek. Az I-CORE lényege az Interpol szilárd alapjain való építkezés, és ezzel a frontvonalaknak biztosított érték exponenciális növelése. A fejlődő országok és a feltörekvő piacok számára az I-CORE azt ígéri, hogy megkönnyíti a bűnüldözési együttműködés globális hálózatában való fokozott részvételt. Az adatok a rendfenntartás éltető elemei, és az Interpol küldetésének lényeges része annak biztosítása, hogy az információk oda jussanak el, ahol és amikor szükség van rájuk.

Kulcsfontosságú harmadik felek

A hatékony többoldalú együttműködés az egyetlen módja a mai transznacionális fenyegetések leküzdésének. Az információs csatornák, kapcsolattartási pontok és operatív erőfeszítések megkettőzése azzal a kockázattal jár, hogy az információk kicsúsznak a kezünk közül. Ez azzal a kockázattal jár, hogy a bűnözők kihasználják a koordináció ismert hiányosságait.

Az évek során az Interpol partnerséget alakított ki regionális szervezetekkel és azok bűnüldöző szerveivel – például az Afrikai Unióval (Afripol), az Arab Államok Ligájával (AIMC), az Amerikai Rendőrségi Közösséggel (Ameripol), az ASEAN-nal (Aseanapol), az Európai Unióval (Europol és Frontex) és az Öböl menti Együttműködési Tanáccsal (GCCPol).

Ezek az együttműködések kulcsfontosságúak a párhuzamosságok elkerülése, az információs hiányosságok megszüntetése és az erőforrások maximalizálása érdekében, miközben a terrorfenyegetettséget egy regionális, személyre szabott megközelítéssel kezelik. Egyértelmű, hogy a nemzetközi fellépés konkrét eredményeket hozhat a bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelem terén, ha szisztematikusan és következetesen alkalmazzák.

A COVID-19-világjárvány szerte a világon mélyreható zavarokat okozott a bűnüldöző szervek számára, akiket a közegészségügyi válság frontvonalába hívtak, s így még nagyobb kihívást jelentő feladatokkal és egy új, egyedi operatív tereppel kellett szembenéznük.

Az Interpol a jelenlegi és a felmerülő fenyegetések kezelése érdekében továbbra is a nemzetközi rendőrségi információk kapujaként fog működni valamennyi

regionális bűnüldöző szerv és nemzeti ügynökség számára a világ biztonságosabbá tételére irányuló küldetésünk keretében.

Ahogy a rendőrségi együttműködés további száz éve elé nézünk, fontos, hogy arra összpontosítsunk, amit már elértünk, mint globális és hatékony modell. A szuverenitáson, semlegességen és kölcsönösségen alapuló modell. A műveletbiztonságon és az önkéntes kötelezettségvállaláson alapuló modell. Egy eredményt felmutató modell. Egy modell, amely működik.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Stock, J. (2023). Interpol: A nemzetközi rendőrségi együttműködés múltja, jelene és jövője. *Belügyi Szemle*, 71(11), 2015–2023. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.8>

Az Interpol szerepe az európai integrált határigazgatásban

The role of INTERPOL in the European Integrated Border Management

Herczeg Mónika

főosztályvezető, rendőr ezredes
Belügyminisztérium,
Európai Belügyi Együttműködési Főosztály
monika.herczeg@bm.gov.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány elsősorban azt vizsgálja, hogy az EU és az Interpol közötti együttműködés hogyan illeszkedik az európai integrált határigazgatás rendszerébe, hogyan járul hozzá a külső határok őrizetének hatékonyságához, valamint az együttműködésnek milyen kihívásokkal kell szembenéznie.

Módszertan: A tanulmány az együttműködést az európai integrált határigazgatás aspektusából vizsgálja, feldolgozva a témakör releváns nemzetközi és hazai szakirodalmát.

Megállapítások: A szerző az együttműködést vizsgálva bizonyítja, hogy az Interpol és az uniós határigazgatás közötti kapcsolat létfontosságú az EU határainak hatékony igazgatására irányuló képességének fokozása szempontjából. Az Interpol értékes hírszerzési, képzési és operatív támogatást nyújt az EU tagállamainak a terrorizmus, a szervezett bűnözés és más transznacionális fenyegetések elleni küzdelemben. Az együttműködés jelentősen hozzájárul a határigazgatási gyakorlatok javításához, a határokon átnyúló együttműködés erősítéséhez, valamint az uniós polgárok biztonságának és védelmének garantálásához.

Érték: A tanulmány az európai integrált határigazgatási modellen keresztül mutatja be az Interpol és az EU határigazgatási szervei közötti kapcsolatot és rávilágít az abban rejlő kihívásokra.

Kulcsszavak: Interpol, integrált határigazgatás, Európai Unió

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.9>. A cikk a szerkesztőséghez magyar nyelven érkezett be.

Abstract

Aim: The study focuses on how the cooperation between the EU and INTERPOL fits into the European integrated border management system, how it contributes to the effectiveness of external border management, and what challenges it faces.

Methodology: The paper examines cooperation from the perspective of European integrated border management, drawing on relevant international and national literature on the topic.

Findings: By examining this cooperation, the author demonstrates that the relationship between INTERPOL and the EU border administration is vital to enhancing the EU's ability to effectively manage its borders. INTERPOL provides valuable intelligence, training and operational support to EU Member States in the fight against terrorism, organised crime and other transnational threats. Cooperation contributes significantly to improving border management practices, strengthening cross-border cooperation and ensuring the safety and security of EU citizens.

Value: The study presents the relationship between INTERPOL and the EU border management agencies through the European integrated border management model and highlights the challenges involved.

Keywords: INTERPOL, integrated border management, European Union

Bevezetés

Az Európai Unió (továbbiakban: EU) egyik legnagyobb vívmánya a belső határok eltörlése és a szabad mozgáshoz való jog megteremtése. A szabad mozgás elve lehetővé teszi minden uniós polgár számára, hogy különösebb formalitások nélkül utazzon, dolgozzon és éljen bármely EU tagállamban. A schengeni megállapodás¹ ezt a szabadságot egészíti ki azzal, hogy lehetővé teszi a polgárok

1 A schengeni megállapodást luxemburgjúnius 14-én az Európai Gazdasági Közösség öt tagja – Franciaország, Németország (akkori nevén: Német Szövetségi Köztársaság), Belgium, Hollandia és Luxemburg – írta alá a Princesse Marie-Astrid nevű hajó fedélzetén, ami egyszerűsítette a határátlépés formáit, és kilátásba helyezte a határok teljes lebontását.

számára, hogy határellenőrzés nélkül mozogjanak a schengeni térségben.² Az uniós integráció azonban számos felelősséget és feladatot ró a tagállamokra. Mivel az illegális migrációra és a bűnözésre nem vonatkoznak a földrajzi értelemben vett határok, így a schengeni térség létrehozásával a külső határok őrizete különösen nagy hangsúlyt kapott. Az áruk, a szolgáltatások, a tőke és a személyek EU-n belüli szabad mozgása szilárd határigazgatási infrastruktúrát tesz szükségessé.

A belső határok ellenőrzés nélküli átlépése miatt, az ellenőrzés hiányából keletkező úgynevezett biztonsági deficit kiegyenlítésére az együttműködésben részt vevő országoknak olyan közös határigazgatási politikát kell kialakítaniuk, amellyel garantálható a térség belső biztonságának fenntartása. A biztonság és a gazdasági növekedés stabilitása érdekében tehát elengedhetetlen egy olyan határigazgatási rendszer kialakítása, amely egyszerre képes hatékonyan fellépni a határon átnyúló bűnözéssel, a terrorizmussal és az illegális migrációval szemben, valamint megkönnyíteni a kereskedelmet és az emberek legális mozgását. A határoknak tehát egyszerre kell nyitottnak és zártnak is lennie, egyszerre kell lenniük kapuknak és falaknak (Marenin, 2006).

A tanulmány az európai integrált határigazgatást bemutatva megvizsgálja a közelmúltban azonosított kihívásokat, bemutatja az EU és az Interpol közötti együttműködés határigazgatási aspektusait, valamint megvizsgálja, hogy ez a fajta együttműködés hogyan járul hozzá a külső határok őrizetének hatékonyságához.

Az európai integrált határigazgatás

Annak ellenére, hogy a határokért való felelősség elsősorban a tagállamokra hárul,³ az EU a közös külső határainak hatékony igazgatása érdekében, számos belső mechanizmust, eszközt és ügynökséget hozott létre, valamint az

2 A schengeni térség jelenleg 27 európai országból áll (amelyek közül 22 az EU tagja): Belgium, Cseh Köztársaság, Dánia, Németország, Észtország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Hollandia, Ausztria, Lengyelország, Portugália, Szlovénia, Szlovákia, Finnország és Svédország, valamint Izland, Liechtenstein, Norvégia, Svájc és Horvátország. A belső határellenőrzés nélküli térség részeként ezek az országok nem végeznek határellenőrzéseket belső határaikon (vagyis két schengeni állam közötti határszakaszon), külső határaikon (vagyis egy schengeni állam és egy nem schengeni állam közötti határszakaszon) egyértelműen meghatározott kritériumokon alapuló, harmonizált ellenőrzéseket hajtanak végre. Ennek eredményeként az uniós polgárok és a nem uniós polgárok egyaránt szabadon utazhatnak a schengeni térségen belül: csak akkor ellenőrzik őket, amikor a külső határt átlépik.

3 Az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló (EU) 2016/1624 európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikk.

együttműködés különböző formáit alakította ki a társult schengeni országokkal és más harmadik szereplőkkel. A schengeni térség létrejötte óta folyamatos kihívásokkal szembesül, ezért a külső határok hatékonyabb ellenőrzésével szemben támasztott elvárások egyre inkább szükségessé tették egy úgynevezett integrált határigazgatási rendszer kialakítását.

Az integrált határigazgatás a határigazgatás olyan átfogó és összehangolt megközelítését jelenti, amelyben valamennyi érintett hatóság, ügynökség és érdekelt fél együttműködik a közös célok elérése érdekében. Az EU régóta elkötelezett az európai integrált határigazgatás (European Integrated Border Management – továbbiakban: EIBM) kialakítása iránt, amelynek fő célja az EU határain a személyek és áruk zökkenőmentes, hatékony áramlásának biztosítása, és az EU-t fenyegető biztonsági kihívások kezelése. Ennek érdekében olyan eljárások, szabványok, gyakorlatok, valamint következetes határellenőrzési mechanizmusok kialakítására van szükség, amelyek egyenlő feltételeket biztosítanak valamennyi tagállam számára megakadályozva, hogy a bűnözők, bűnszervezetek kihasználják egy-egy ország gyengeségeit.

Az EIBM kialakításának gondolata a schengeni megállapodás és a schengeni végrehajtási egyezmény⁴ aláírását követően a schengeni térség fejlődésével együtt született meg.

Az EIBM uniós jogi és szakpolitikai kereteit az EU működéséről szóló szerződés⁵ (továbbiakban: lisszaboni szerződés) teremtette meg. A lisszaboni szerződés 77. cikk (1) bekezdésének c) pontja ugyanis kimondja, hogy az EU-nak olyan politikát kell kialakítania, amelynek célja a külső határok integrált határőrzeti rendszerének fokozatos bevezetése ([URL1](#)).

A lisszaboni szerződésben szereplő integrált határigazgatásra vonatkozó koncepciót kötelezően alkalmazandó jogi aktusként az Európai Határ- és Parti Őrségről szóló rendelet (továbbiakban: Rendelet) szilárdította meg (Kiss, 2018). A Rendelet amellett, hogy létrehozta az Európai Határ- és Parti Őrséget, amelyet a Frontex és a tagállamok határigazgatásért felelős hatóságok alkotnak, a következőkben határozta meg az EIBM építő elemeit:

- határellenőrzés;
- a tengeren bajba jutott emberek felkutatására és mentésére irányuló műveletek;

4 Az 1990. június 19-én aláírt schengeni végrehajtási egyezmény meghatározta a megállapodás megvalósításának folyamatát. Az egyezmény teljes mértékben 1995-ben lépett hatályba az öt alapító, valamint Spanyolország és Portugália részvételével.

5 A lisszaboni szerződést teljes nevén „Lisszaboni Szerződés az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról” 2007. december 13-án írtak alá Lisszabonban, és 2009. december 1-jén lépett hatályba.

- a biztonságot fenyegető kockázatok elemzése;
- a Frontex által támogatott és koordinált tagállami együttműködés;
- ügynökségközi együttműködés;
- harmadik országokkal folytatott együttműködés;
- technikai és műveleti intézkedések a schengeni övezeten belül;
- harmadik országok állampolgárainak visszaküldése;
- a rendelkezésre álló csúcstechnológiák alkalmazása;
- a határigazgatásra vonatkozó uniós jog végrehajtását biztosító minőségellenőrzési mechanizmusok;
- szolidaritási mechanizmusok, ideértve az uniós finanszírozást is ([URL2](#)).

A Rendelet az európai migrációs válság⁶ elhúzódására reagálva 2019-ben átdolgozásra került. Az EU 2019/1986 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁷ (továbbiakban EBCG rendelet) egyfelől kibővítette az EIBM építőelemeit, külön megemlítette az együttműködést az érintett európai uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek között. Másfelől az európai és nemzeti integrált határigazgatási stratégiák szakpolitikai ciklusának meghatározásával megszabta az európai integrált határigazgatás szakpolitikai irányításának kereteit ([URL3](#)).

Az EIBM tehát számos kulcsfontosságú elemet foglal magában:

- Először a határellenőrzésekre, a vízumkiadásra és a menedékkérelmekre vonatkozó közös szabályok kialakítását.
- Másodszor együttműködést és koordinációt, mind nemzeti, mind uniós szinten, a különböző határellenőrző ügynökségek és hatóságok között. Ez utóbbi lehetővé teszi a határőrök, vámisztviselők, a rendőrség és más érintett felek közötti információk, erőforrások és legjobb gyakorlatok megosztását, amellyel hatékonyabb válasz adható a határbiztonsági fenyegetésekre és kihívásokra.
- Harmadszor a felügyelet, a kockázatértékelés és az adatmegosztási képességek fokozása érdekében a technológia és az információs rendszerek használatát. A modern technológiák, mint például a biometrikus azonosítás, az automatizált határellenőrzés és a biztonságos kommunikációs hálózatok bevezetése és továbbfejlesztése lehetővé teszik az utazók személyazonosságának és okmányainak hatékony és pontos ellenőrzését, csökkentve a csalás

6 Az európai migrációs válság, más néven európai menekültválság a Közel-Keleten, Afrikában, a Balkánon és Közép-Ázsiában kialakult különböző fegyveres konfliktusok, politikai és vallási üldöztetés, vagy gazdasági ellehetetlenülés miatt menekülő vándorlása következtében alakult ki. A kifejezést először 2015 áprilisában használta a sajtó.

7 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Partis Órségről, valamint az 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről.

vagy az engedély nélküli belépés lehetőségét. Az EU az információcsere megkönnyítése érdekében támogatja a fejlett információs rendszerek – többek között a Schengeni Információs Rendszer (SIS), az Európai Menekültügyi Daktiloszkópiai Adatbázis (Eurodac) és a Vízuminformációs Rendszer (VIS) – használatát, valamint a rendszerek közötti átjárhatóság biztosítását. Ezek a technológiák segítenek a határfolyamatok racionalizálásában, az adatok integritásának és biztonságának javításában, valamint a bűncselekmények felderítésének és megelőzésének megkönnyítésében.

- Negyedszer a határőrök és más érintett személyzet kapacitásépítésének és képzésének fontosságát. Ez biztosítja az új technológiák használatában való jártasságukat, az uniós jogszabályok megértését, valamint a potenciális kockázatok és sebezhető pontok azonosításának képességét. Készségeik és ismereteik bővítésével a tagállamok megerősíthetik határellenőrzési képességeiket, és hatékonyan kezelhetik a felmerülő kihívásokat.
- Végül, de nem utolsó sorban, a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel való szoros együttműködést. Ez magában foglalja a hírszerzési információk, adatok és legjobb gyakorlatok megosztását, a kapacitásépítési és képzési programok előmozdítását, valamint közös műveletek és kezdeményezések létrehozását a potenciális fenyegetések azonosítása, a gyanús személyek nyomon követése és a bűnszövetkezetek felszámolása érdekében. A külső partnerekkel való együttműködéssel az EU hatékonyabban képes kezelni az illegális migráció kiváltó okait, fokozni a regionális biztonságot, és előmozdítani a szomszédos régiók stabilitását és jólétét (Ritecz, 2014).

Számos előnye ellenére az EU integrált határigazgatásának jó néhány kihívással is szembe kell néznie. Az egyik legjelentősebb a biztonsági szempontok és a személyek szabad mozgása közötti egyensúly megteremtése. Miközben a biztonság fenntartása alapvető fontosságú, a túlzott határellenőrzés megzavarhatja az áruk és személyek zavartalan áramlását, és akadályozhatja a gazdasági tevékenységeket. A megfelelő egyensúly megtalálása tehát kritikus fontosságú mind a biztonság, mind a schengeni térség előnyeinek biztosítása szempontjából.

További kihívást jelent a fenyegetések változó jellege. A bűnszövetkezetek és a terroristák egyre kifinomultabbá és alkalmazkodóbbá válnak. Kihasználják a határellenőrzési rendszerek gyenge pontjait, hamis személyazonosságot használnak, bűnözői tevékenységük egyre inkább összefonódik.

Ezenkívül a menekültek és migránsok ellenőrizetlen beáramlása is jelentős nyomást gyakorol a külső határokra és a tagállamok migrációs rendszereire. A nyomás csökkentése érdekében olyan átfogó megközelítésre van szükség, amely a hatékony határellenőrzést humánus és tisztességes menekültügyi

eljárásokkal ötvözi. Az emberi jogok tiszteletben tartása és a migrációs áramlások kezelése közötti megfelelő egyensúly megteremtése összetett, de az uniós határigazgatás legitimitásának fenntartása szempontjából kulcsfontosságú.

Ahhoz, hogy az EU integrált határigazgatása megfelelő választ adjon a kihívásokra, folyamatosan fejlődnie és alkalmazkodnia kell. Ennek egyik eszköze a harmadik felekkel, ideértve az Interpollal való szorosabb együttműködés, partnerség kialakítása.

Az Interpollal való együttműködés

A Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete⁸ (a továbbiakban: Interpol) egy olyan kormányközi szervezet, amely a bűnözés elleni küzdelem és a globális biztonság fenntartása érdekében joghatóságokon átnyúlóan működik. Jelenleg 195 tagországnak, köztük az Európai Unió 27 tagállamának szolgál együttműködési platformjaként a bűnüldözési vonatkozású adatok megosztásához, és az azokhoz való hozzáféréshez. Elsődleges célkitűzései közé tartozik az olyan bűncselekményekkel szembeni fellépés, mint a terrorizmus, a szervezett bűnözés, a számítógépes bűnözés, a kábítószer-kereskedelem, az emberkereskedelem és a csempészet.

Az EU és az Interpol már régóta és szorosan együttműködik a bűnüldözéssel kapcsolatos számos területen, beleértve a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni küzdelmet, valamint az integrált határigazgatást.

A Tanács 2005/69/IB közös álláspontjában⁹ szólította fel a tagállamokat arra, hogy a súlyos és szervezett bűnözés – a terrorizmust is ideértve – megelőzése, és az ellene való küzdelem céljából hozzák meg az illetékes bűnüldöző szerveik közötti, valamint a köztük és a harmadik országok ilyen szervei közötti együttműködés javításához szükséges intézkedéseket az útleveleladatok¹⁰ Interpollal történő cseréje révén.

8 Az Interpol Alapokmánya [I/CONS/GA/1956 (2017)].

9 A Tanács 2005/69/IB közös álláspontja (2005. január 24.) egyes adatoknak az Interpollal történő cseréjéről (HL L 27., 2005. 01. 29.).

10 Az ellopott, elvesztett vagy jogellenesen használt, kibocsátott és kitöltetlen útlevelekkel kapcsolatos, és meghatározott információs rendszerben való integrálásra megformázott adatok. Az Interpol-adatbázisba bevitt útleveleladatok csak az útleveleszámot, a kibocsátó országot és az okmány típusát tartalmazzák [a 2005/69/IB tanácsi közös álláspont 2. cikkének (1) bekezdése].

Emellett az EU ügynökségei is számos megállapodást¹¹ kötöttek az Interpollal, amelyek rendelkeznek az együttműködés céljáról és annak tartalmi elemeiről. Ezek közül az egyik legfontosabb az Interpol és az Europol közötti együttműködési megállapodás, amelynek szövegét az Európai Unió Tanácsa 2001. június 27-én, az Interpol közgyűlése pedig a 2001. szeptember 26-án, Budapesten tartott 70. ülésén hagyta jóvá. Ez lehetővé tette többek között, hogy az Interpol aktívan részt vegyen az uniós szakpolitikai ciklus, az úgynevezett EMPACT¹² operatív végrehajtásában azáltal, hogy az uniós bel- és igazságügyi ügynökségekkel¹³ együttműködésben támogatja a tagállamok operatív intézkedéseit.

Az Interpol európai régióval való együttműködését segíti az Interpol Európai Bizottsága, valamint az Interpol Európai Unió Különleges Képviselőjének Irodája. Az Interpol Európai Bizottsága azonosítja a régiós prioritásokat, a rendőri együttműködés régió specifikus problémáit, valamint előkészíti az Európai Regionális Konferencia üléseit. Az Interpol Európai Unió Különleges Képviselőjének Irodája pedig egyfelől – a nemzetközi körözések kezelésével – gondoskodik arról, hogy az európai rendőrségek által kibocsátott körözések hatékonyan eljussanak más országok rendőrségi szerveihez, elősegítve a határokon átnyúló bűnügyi együttműködést és a nyomozások sikerességét. Másfelől koordinálja és támogatja az európai országok közötti műveleti tervek kidolgozását és végrehajtását, figyelembe véve az adott régió specifikus bűnügyi trendjeit és fenyegetéseit. Ez a tevékenység segíti az európai rendőri szerveket a megfelelő intézkedések meghozatalában (Hegyaljai, 2017).

Az Interpol és az EU határigazgatása közötti kapcsolat összetett és sokrétű. Az elmúlt években az olyan globális fenyegetések, mint a terrorizmus és a szervezett bűnözés növekedése az együttműködést még fontosabbá tették. A növekvő összekapcsoltság és mobilitás miatt a bűnözők – illegális tevékenységeik

-
- 11 Az Interpol és az Europol közötti együttműködési megállapodást 2001. november 5-én írták alá. Az Eurojust és az Interpol közötti együttműködésről szóló egyetértési megállapodást 2013. július 15-én írták alá. Az Interpol és a Frontex közötti munkamegállapodást 2009. május 27-én írták alá. A CEPOL és az Interpol Főtitkársága közötti munkamegállapodást 2017. december 6-án írták alá. Az Interpol és az EMCDDA közötti együttműködési megállapodást 2001. szeptember 25-én írták alá.
 - 12 A többéves uniós szakpolitikai ciklus célja, hogy következetesen és módszeresen kezelje a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözés által az EU-ra jelentett legfontosabb veszélyeket a tagállamok illetékes szolgálatai, az uniós intézmények és ügynökségek, valamint a harmadik országok és szervezetek – adott esetben a magánszektor – közötti együttműködés javítása és megerősítése révén.
 - 13 A bel- és igazságügyi ügynökségek az EUMSZ-nek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségéről szóló V. címe alapján létrehozott uniós ügynökségek. A bel- és igazságügyi ügynökségek a következők: A Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége (Europol), az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex), az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust), a Kábítószer és Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA), az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL), valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökség (eu-LISA).

előmozdítására – kihasználják a határigazgatási rendszerek gyenge pontjait, ezért az Interpol és az EU határőrizeti szervei közötti kapcsolat kiemelkedő jelentőségű a nemzetközi bűnözés által jelentett globális kihívások kezelésében.

Az Interpol határigazgatást támogató tevékenységét az alábbiak szerint csoportosíthatjuk:

- az Interpol adatbázisainak használata,
- rendészeti szervek közötti információcsere biztosítása,
- operatív és nyomozást támogató programok,
- képzési és kapacitásépítési programok.

Az uniós határigazgatás támogatásában kulcsfontosságú szerepet játszik az Interpol rendelkezésére álló adatok és információk megosztása, valamint a tagállamok közötti nemzetközi bűnüldözési erőfeszítések koordinációja. Ez az együttműködés az EU határigazgatási képességeinek javításához azzal járul hozzá, hogy segíti a határokon átnyúló bűnözők azonosítását, nyomon követését és elfogását.

A szervezet lyoni központjában található titkosított, internetalapú világméretű kommunikációs hálózat lehetővé teszi az Interpol tisztségviselői és tagországok számára, hogy bármikor kapcsolatba léphessenek egymással. Az I-24/7 biztonságos kommunikációs rendszer biztosítja, hogy az EU tagállamai gyorsan kicseréljék más tagállamokkal a feltételezett terroristákkal, külföldi harcosokkal és hálózataikkal kapcsolatos információkat. Ez a valós idejű információcsere elengedhetetlen a határellenőrzést végző tisztviselők számára a potenciális fenyegetések azonosításához, és az ilyen személyek mozgásának megakadályozásához. A közös erőfeszítések sikeresen vezettek a terrortámadások tervezésében és végrehajtásában részt vevő személyek azonosításához és letartóztatásához. Az információcsere ilyen típusú megerősítése, a külföldi harcosokkal kapcsolatos hírszerzési információk megosztása és a finanszírozási hálózatok megszerzése olyan területek, ahol az együttműködés kulcsfontosságú szerepet játszik.

Az Interpol bűnügyi információs rendszerének adatbázisai hatékony támogatást tudnak nyújtani a nemzetközi szervezett bűnözés különböző területei elleni küzdelemhez. Ezek közül a körözött személyek (Nominals), az ellopott és elvesztett úti okmányok (SLTD), az ellopott műkincsek, valamint az eltulajdonított gépjárművek (SMV/SV) adatbázisai, valamint az Interpol-körözésben megjelölt úti okmányok adatbázisa (TDAWN) játszanak kiemelt szerepet a bűnözők határátkelőhelyeken történő azonosításában. Ezek az információk segítik a határellenőrzést végző tisztviselőket a lopott útlevelel, illegális áruval rendelkező, vagy körözés alatt álló személyek elfogásában, és hozzájárul a nemzetközi bűncselekmények megelőzéséhez és felderítéséhez (Hegyaljai, 2015).

Az Interpol keretében megvalósuló együttműködés során az elmúlt időszakban számos olyan kezdeményezés – többek között az Interpol adatbázisainak minél szélesebb körű használatára irányuló IDEA projekt, valamint a FIELDS projekt – valósult meg, amely kifejezetten a határigazgatási szakterülethez kapcsolódott, és a határrendészeti szakemberek munkájának támogatására fókuszált.

A 2019–2022 között megvalósult IDEA projekt kiemelt célja volt a határellenőrzési folyamatokba építeni az Interpol adatbázisaiban történő szisztematikus ellenőrzést, amely jelentős hozzáadott értéket jelenthet a határokon átnyúló dimenzióval rendelkező súlyos bűncselekmények elleni küzdelemhez, illetve az EU belső biztonságának fokozásához (URL4).

A Frontex az Interpollal együttműködésben 2022-ben indította el a Frontex Interpol elektronikus könyvtári dokumentumrendszert (FIELDS, Frontex Interpol Electronic Library Document System), amely a rendvédelmi szakemberek és határrendészek számára egyszerű formában nyújt vizuális tájékoztatást az úti okmányok biztonsági sajátosságairól, illetve a hamis vagy hamisított okmányokra vonatkozó legfontosabb jellemzőkről (URL5).

Az információkat a Frontex gyűjtötte össze, amelyeket a tagállamok bűnüldöző hatóságai közvetlenül felhasználhatnak a határellenőrzéshez és az okmányok ellenőrzéséhez. A rendszer megjeleníti az eredeti és valódi okmányokat, valamint az adott típusú okmányokon észlelt főbb hamisítási jegyeket, ezáltal megkönnyíti az első vonalbeli határellenőrzést végző tisztviselők munkáját, és az okmányellenőrzés során támogatja az azonnali operatív döntéshozatalt (URL5).

Az okmányhamisítás számos más bűncselekmény – például az embercsempészés és emberkereskedelem, a terrorista mobilitás, valamint a kábítószer- és fegyvercsempészet – egyik mozgatórugója, ezért a hamis, hamisított okmányok kiszűrése kiemelt jelentőséggel bír.

A fentiek mellett az Interpol 2023 októberében tervezi elindítani a Biometrikus Központját (a továbbiakban: Központ), amely időszerű, pontos és releváns személyazonosítást megerősítő információkat fog szolgáltatni a nyomozások, a biztonsági ellenőrzések és a határellenőrzési tevékenységek támogatására. A Központ célja a biometrikus adatok kezelésének és megosztásának előmozdítása, mivel valamennyi tagország számára egyetlen hozzáférési pontot kínál az Interpol biometrikus szolgáltatásaihoz. A Központ lehetővé teszi ujjnyomat- vagy arcképek keresésére irányuló megkeresések előterjesztését az Interpol biometrikus adatbázisaiban rögzített adatokkal való összevetés érdekében, a megkeresések nyomon követését; a keresés eredményéről az előterjesztő hit/no hit értesítésen keresztül fog választ kapni.

Az Interpol és az EU határigazgatási szervei közötti kapcsolat azonban túlmutat a pusztán információcserén. Az Interpol különböző operatív és nyomozati

támogatási programjain keresztül is segíti az EU tagállamait a hatékonyabb határigazgatás megvalósításában. Az olyan közös műveletek, mint például a Neptune-műveletek jó példája a magas kockázatú útvonalakon és tranzitterületeken folytatott tiltott tevékenységek elleni sikeres együttműködésnek. A legutóbbi 2022. július 1. és szeptember 3. között zajló Neptune IV elnevezésű művelet az Észak-Afrika és Dél-Európa közötti tengeri útvonalakon közlekedő, terrorizmussal gyanúsított személyek és más, súlyos szervezett bűnözésben részt vevő bűnözők ellen irányult, az Észak-Afrika és Dél-Európa közötti tengeri útvonalakat használó feltételezett külföldi terrorista harcosok által jelentett veszélyekre összpontosított. A műveletben nyolc ország – Algéria, Ciprus, Franciaország, Olaszország, Libanon, Marokkó, Spanyolország, Tunézia – vett részt. A tengeri kikötőkben és repülőtereken folytatott ellenőrzések során a tisztviselők több mint 2,6 millió ellenőrzést végeztek az SLTD adatbázison keresztül. Ezek az ellenőrzések 140 találatot eredményeztek, amelyek további 14 letartóztatáshoz vezettek, továbbá 3,6 millió USD értékben foglaltak le különböző kábítószeret, 33 kg kokaint, mintegy 39 400 ecstasy tablettát, 133 kg cannabist, továbbá tíz lopott autót, valamint tíz lőfegyvert. A művelet az útvonalon tevékenykedő embercsempészeket is célba vette, a francia, olasz és spanyol hatóságok több feltételezett emberkereskedőt és embercsempészt is letartóztattak ([URL6](#)).

Egy hazai példát is említve, 2014 óta minden évben megrendezésre kerül egy dunai közös rendészeti művelet, amelynek célja az embercsempészség, az emberkereskedelem, az illegális migrációval kapcsolatos jogellenes cselekmények, az okmányhamisítások, valamint a kábítószer, cigaretta és egyéb áru csempészetére irányuló tevékenységek felfedése, általános vízi rendészeti ellenőrzések végrehajtása a hajókon és a kikötőkben, körözött személyek felkutatása, fokozott munkaügyi ellenőrzések végrehajtása, és a veszélyesáru-szállítás ellenőrzése. A DARIF¹⁴ néven ismert műveletek tíz Duna-menti ország (Ausztria, Bulgária, Horvátország, Magyarország, Moldova, Németország, Románia, Szerbia, Szlovákia, Ukrajna) részvételével, valamint az Interpol, az Europol és a Frontex részvételével zajlanak ([URL7](#)).

A 2022-ben végrehajtott közös műveletben a tíz tagállamból 1126 tiszt vett részt, akik naponta átlagosan 53 szolgálati hajót és 71 szolgálati autót használva végezték feladataikat. A művelet során összesen 105 személyhajót, 328 teherhajót, 212 uszályt, 108 halászhajót, 34 jachtot, 100 konténert, valamint 8862 személyt

14 A DARIF elnevezés az Európai Unió Duna Makró-regionális Stratégia 11. prioritási területéhez kötődő „A Dunai Folyami Fórum struktúrájának létrehozása – DARIF” elnevezésű, a 2013. július 1. és 2015. június 30. között megvalósult magyar projektre utal vissza, amelynek záró konferenciáján a projekt tíz tagországának képviselői ajánlásként fogalmazták meg a dunai közlekedés biztonságát erősítő közös rendészeti műveletek támogatását.

és 7636 okmányt ellenőriztek. Az Europol-, Interpol- és nemzeti adatbázisokban lefuttatott ellenőrzések során három illegális migránst és két embercsempészt fogtak el, valamint négy hamisított személyazonosító okmányt foglaltak le (URL8).

Az információcsere és a műveleti támogatáshoz kapcsolódóan az Interpol képzési és kapacitásépítési programokat is kínál az EU tagállamainak a határigazgatási gyakorlatuk javítása érdekében. Ezek a programok segítenek a határellenőrzést végző tisztviselőknek fejleszteni készségeiket olyan területeken, mint az okmányvizsgálat, a profilalkotás és a kockázatértékelés. A képzési programokban való részvétellel az uniós határigazgatási szervek hasznosíthatják az Interpol szakértelmét és legjobb gyakorlatait a határon átnyúló bűncselekményekben részt vevő személyek felderítése és elfogása érdekében. Ez a támogatás elősegíti a hírszerzési információk megosztását, a közös műveleteket, és a határigazgatás harmonizált megközelítéseinek kidolgozását az EU-ban.

Kihívások az együttműködésben

Az Interpol és az Európai Unió közötti együttműködés potenciálisan nagyobb hatékonyságot és eredményességet hordozhat a nemzetközi bűnözés elleni harcban, azonban számos nehézséggel és kihívással kell szembenéznie.

Az első és talán legfőbb nehézség az, hogy az Interpol egy nemzetközi szervezet, míg az Európai Unió tagállamokkal rendelkező regionális együttműködés. Az Interpol a világ számos országával dolgozik együtt, míg az Európai Unió a kontinens egy adott területére korlátozódik. Ennek következtében az együttműködés átfogó megállapodásokat és jogi keretek kidolgozását teszi szükségessé. Az EU-nak figyelembe kell vennie a tagállamokat érintő különböző jogi és politikai rendszereket, valamint az Interpol általános rendelkezéseit. Mivel az Interpol számos országgal van kapcsolatban, amelyeknek eltérő jogi rendszereik és eljárási szabályaik vannak, az EU-nak ki kell egyenlítenie az eltéréseket ahhoz, hogy egy egységes megközelítést alkalmazzon, és közös stratégiákat fejlesszen ki. Ez kihívást jelenthet, mivel az eltérő jogi kultúrák és rendszerek különböző prioritásokat tartalmaznak, és más megközelítéseket alkalmaznak.

Az EU és az Interpol közötti együttműködési megállapodásra irányuló tárgyalások¹⁵ napjainkban is folyamatban vannak, a megállapodás megkötésének céljai közé tartozik az EU és az Interpol közötti együttműködés szabályozása

15 A Tanács (EU) 2021/1312 határozata (2021. július 19.) az Európai Unió és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete (ICPO-INTERPOL) közötti együttműködési megállapodás szerződés megkötésére való felhatalmazásról.

a bűnüldözés, a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén és a (határigazgatás részeként) a határbiztonság területén.

A jövőbeli együttműködést érintő egyik legjelentősebb kihívás az úgynevezett interoperabilitási rendeletek¹⁶ végrehajtása és alkalmazása. Ehhez kapcsolódóan az együttműködési megállapodásnak rendelkeznie kell az ahhoz szükséges biztosítékokról és garanciákról, hogy a tagállamok és az uniós ügynökségek – a feladataik elvégzéséhez szükséges mértékben és hozzáférési jogaikkal összhangban – az európai keresőportálon (ESP) keresztül ellenőrzött hozzáférést kaphassanak az Interpol SLTD és TDAWN adatbázisaikhoz.

Az uniós rendszerek közötti interoperabilitás célja annak biztosítása, hogy a végfelhasználók – különösen a határrendészeti és bűnüldöző feladatokat ellátó szervek, az idegenrendészeti hatóság, valamint a menekültügyi és az igazságügyi hatóságok – gyors, gördülékeny, rendszeres és ellenőrzött hozzáféréssel jussanak hozzá a feladataik ellátásához szükséges információkhoz. Az interoperabilitási keretrendszer majdnem teljes körű alkalmazását követően tehát az Interpol SLTD és TDAWN adatbázisaiban történő ellenőrzés lehetősége valamennyi hozzáféréssel rendelkező hatóság, így a határrendészeti szervek számára központi szinten is rendelkezésre fognak állni, amely várhatóan tovább tudja növelni a határellenőrzések hatékonyságát.

A harmadik kihívás az információcsere kérdése. Az Interpol és az EU célja a bűnözők nyomon követése és elfogása, amelyhez a hatékony és gyors információcsere elengedhetetlen. A tagállamok azonban sokféle információt birtokolnak, és elkülönített adatbázisokat tartanak fenn. Az Interpol és az EU tevékenységeihez szükséges tagállami adatok összegyűjtése és megosztása komoly nehézségeket okozhat, különös tekintettel az adatvédelmi szempontokra. A jogi keretek, kiadási eljárások és operatív protokollok összehangolása továbbra is összetett feladat. A koordinációs kihívások elsősorban az eljárási szabályok, a magánélet védelmével kapcsolatos aggályok és az adatvédelmi szabályok közötti különbségek miatt merülnek fel. Az információcsere és a polgárok jogainak védelme közötti megfelelő egyensúly megtalálása továbbra is kritikus kérdés ebben a kapcsolatban.

16 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/817 rendelete (2019. május 20.) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a határok és a vízumügy területén, továbbá a 767/2008/EK, az (EU) 2016/399, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240, az (EU) 2018/1726 és az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a 2004/512/EK és a 2008/633/IB tanácsi határozat módosításáról.
Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/818 rendelete (2019. május 20.) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, a menekültügyi és a migráció területén, valamint az (EU) 2018/1726, az (EU) 2018/1862 és az (EU) 2019/816 rendelet módosításáról.

Végezetül a politikai és diplomáciai kihívások is hatással lehetnek az Interpol–EU együttműködésre. Az EU-nak különböző tagállamokkal kell egyeztetnie és tárgyalnia, és ezért konszenzusra kell jutnia a közös stratégiák és tevékenységek tekintetében. Ez a folyamat időigényes lehet, és a tagállamok különböző prioritásokat tűzhetnek ki. Ezt tovább nehezítik az Interpol többi tagjának esetleges eltérő érdekei és prioritásai. Az együttműködés hatékonysága ezért nagyban függ a tagállamok elkötelezettségétől és a rendelkezésre bocsátott erőforrásoktól. Az Interpol csak annyira lehet hatékony, amennyire a tagországok lehetővé teszik számára. Ezért kulcsfontosságú, hogy az EU tagállamai elegendő pénzügyi és emberi erőforrást biztosítsanak az Interpol tevékenységeinek támogatására, és az együttműködésből származó előnyök maximalizálására.

Befejezés

A tanulmány rávilágít arra, hogy az integrált határigazgatás létfontosságú eleme az EU azon erőfeszítéseinek, amelyek a biztonság fokozására, a kereskedelem és az utazás megkönnyítésére, valamint a tagállamok közötti együttműködés előmozdítására irányulnak.

Célkitűzései, kulcsfontosságú elemei, kihívásai és jövőbeli kilátásai révén az EU integrált határigazgatása folyamatosan fejlődik és alkalmazkodik a változó körülményekhez, és továbbra is az EU átfogó kormányzási és biztonsági keretének kulcsfontosságú eleme marad.

Az Interpol és az uniós határigazgatás közötti kapcsolat létfontosságú az EU határainak hatékony igazgatására vonatkozó képességének fokozása szempontjából. Az Interpol értékes hírszerzési, képzési és operatív támogatást tud nyújtani az EU tagállamainak a terrorizmus, a szervezett bűnözés és más transznacionális fenyegetések elleni küzdelemben. Az együttműködés megkönnyíti az információcserét, a közös műveleteket és a képzési kezdeményezéseket.

Az Interpol és az Európai Unió közötti együttműködés tehát hasznos lehet a bűnözés elleni küzdelemben, de az együttműködés számos kihívást és nehézséget felvet. A nemzetközi jogi és politikai különbségek, a megfelelő információcserét és az interoperabilitást érintő kihívások, valamint a politikai és diplomáciai kérdések mind jelentős gátak lehetnek a sikeres együttműködésben.

Az EU kompromisszumra és rugalmasságra irányuló álláspontja, valamint a tagállamok közötti szorosabb kapcsolatok kialakítása segíthet az Interpol és az EU közötti együttműködés megerősítésében. Az EU határigazgatás átfogó és összehangolt megközelítésének elfogadásával, a kapacitásépítési erőfeszítések, az információcsere megkönnyítése és a közös műveletekben való együttműködés

területén az Interpollal való partnerség megerősítésével hatékonyabban tud felépíteni a transznacionális fenyegetésekkel szemben, amely segíti egy biztonságosabb, virágzóbb és integráltabb Európa kialakítását.

Felhasznált irodalom

- Hegyaljai M. (2017). Az Interpol Európai Bizottság szerepe az Interpol regionális együttműködés rendszerében. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX. Szent Lászlótól a modern kori rendészettudományig* (pp. 141–147). Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja.
- Hegyaljai M. (2015). Az Interpol lopott és elveszett úti okmányok adatbázis (SLTD) használatának felértékelődése. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVI. Modernkori veszélyek rendszere* (pp. 183–189). Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja.
- Kiss L. (2018). Az integrált határigazgatási rendszer kihívásai az új Frontex rendelet alapján. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XX. A XXI. század biztonsági kihívásai* (pp. 283–288). Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja.
- Marenin, O. (2006). Democratic Oversight and Border Management: Principles, Complexity and Agency Interests. In Caparini, M. & Marenin, O. (Eds), *Borders and Security Governance – Managing Borders in a Globalized World* (pp. 8–31). Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces.
- Ritecz Gy. (2014). IBM vagy nem IBM? Avagy gondolatok egy prédikátor nyomán. *Magyar Rendészet*, 14(3), 55–75.

A cikkben szereplő online hivatkozások

URL1: *Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union Consolidated version of the Treaty on European Union Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union Protocols Annexes to the Treaty on the Functioning of the European Union Declarations annexed to the Final Act of the Intergovernmental Conference which adopted the Treaty of Lisbon, signed on 13 December 2007 Tables of equivalences.* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12016ME%2FTXT>

URL2: *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1624 rendelete (2016. szeptember 14.) az Európai Határ- és Parti Őrségről és az (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 863/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 2007/2004/EK tanácsi rendelet és a 2005/267/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről.* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1624>

URL3: *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint a 1052/2013/EU és az (EU) 2016/1624 rendelet hatályon kívül helyezéséről.* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex:32019R1896>

URL4: *INTERPOL Databases Enhanced Access – IDEA project.* <https://www.interpol.int/How-we-work/Border-management/Project-IDEA>

URL5: *A global resource to help detect counterfeit and forged travel and identity documents – FIELDS database.* <https://www.interpol.int/How-we-work/Border-management/FIELDS-database>

URL6: *INTERPOL maritime operation nets terrorist suspects.* <https://www.interpol.int/News-and-Events/News/2022/INTERPOL-maritime-operation-nets-terrorist-suspects>

URL7: *A Dunai Folyami Fórum struktúrájának létrehozása.* <https://bmprojektek.kormany.hu/a-dunai-folyami-forum-strukturajanak-letrehozasa-darif>

URL8: *DARIF 2022 – Közös rendészeti művelet a dunai közlekedés biztonságáért.* <https://kormany.hu/hirek/darif-2022-kozos-rendeszeti-muvelet-a-dunai-kozlekedes-biztonsagaert>

Alkalmazott jogszabályok

Agreement between Interpol and Europol

Agreement between the Governments of the States of the Benelux Economic Union, the Federal Republic of Germany and the French Republic on the gradual abolition of checks at their common borders

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete (2016. március 9.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex)

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/817 rendelete (2019. május 20.) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a határok és a vízumügy területén, továbbá a 767/2008/EK, az (EU) 2016/399, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240, az (EU) 2018/1726 és az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a 2004/512/EK és a 2008/633/IB tanácsi határozat módosításáról

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/818 rendelete (2019. május 20.) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, a menekültügy és a migráció területén, valamint az (EU) 2018/1726, az (EU) 2018/1862 és az (EU) 2019/816 rendelet módosításáról

A Tanács 2005/69/IB közös álláspontja (2005. január 24.) egyes adatoknak az Interpollal történő cseréjéről

A Tanács (EU) 2021/1312 határozata (2021. július 19.) az Európai Unió és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete (ICPO-INTERPOL) közötti együttműködési megállapodás szerződés szerződések megkezdésére való felhatalmazásról

Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union Consolidated version of the Treaty on European Union Consolidated ver-

sion of the Treaty on the Functioning of the European Union Protocols Annexes to the Treaty on the Functioning of the European Union Declarations annexed to the Final Act of the Intergovernmental Conference which adopted the Treaty of Lisbon, signed on 13 December 2007 Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 between the Governments of the States of the Benelux Economic Union, the Federal Republic of Germany and the French Republic on the gradual abolition of checks at their common borders
Regulation (EU) 2019/1896 of the European Parliament and of the Council of 13 November 2019 on the European Border and Coast Guard and repealing Regulations (EU) No 1052/2013 and (EU) 2016/1624

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Herczeg M. (2023). Az Interpol szerepe az Európai Integrált Határigazgatásban. *Belügyi Szemle*, 71(11), 2025–2041. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.9>

A washingtoni Interpol megemlékezik az Interpol százéves, a biztonságosabb világ megteremtéséért végzett munkájáról

INTERPOL Washington commemorates 100 years of INTERPOL's work to build a safer world for all

Michael A. Hughes

igazgató
Interpol Nemzeti Iroda, Washington
Végrehajtó Bizottság tagja
Interpol
usncbope@usncb.usdoj.gov

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja, hogy megvizsgálja a nemzetközi bűnüldözési együttműködés múltját, jelenét és jövőbeli szerepét az Interpolon keresztül a nemzetközi bűnözés elleni küzdelemben.

Módszertan: A tanulmány szerzője az Interpol washingtoni igazgatója, aki alaposan áttekinti azokat a kihívásokat, amelyekkel az ügynökség a belbiztonság előmozdítása és a mindenki számára biztonságosabb világ megteremtése érdekében tett erőfeszítései során szembesül.

Megállapítások: Az Interpol fennállásának első 100 éve alatt számos előrelépést és sikert ért el. A munka azonban még korántsem ért véget. A világ új és új fenyegetésekkel néz szembe a transznacionális bűnszervezetek irányából, amelyek nem kevesebbet igényelnek, mint a partnerek közötti szoros együttműködést, hogy országaink biztonságát megőrizzük. A nemzetközi bűnözés elleni hatékony küzdelem egyetlen módja a nemzetközi rendőrségi partnerség.

Érték: Jelen tanulmány rámutat, hogy napjainkban jobban, mint valaha, továbbra is együtt kell működnünk, hogy erős partnerségeket építsünk ki, kihasználjuk a folyamatosan változó technológia erejét, és beruházzunk az embereinkbe, hogy biztosítsuk, hogy az országainkat és közösségeinket nap mint nap erő egyre növekvő számú fenyegetéssel szemben az élen tudjunk maradni.

Kulcsszavak: Interpol, rendőrségi partnerségek, transznacionális bűnözés, USA Nemzeti Iroda

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.10>. A cikk a szerkesztőséghez angol nyelven érkezett be.

Abstract

Aim: The aim of the study is to examine the past, present, and future role of international law enforcement cooperation through INTERPOL in combatting transnational crime.

Methodology: The author of this study is the Director of INTERPOL Washington, who conducts a thorough review of the challenges the agency confronts in its efforts to advance homeland security and build a safer world for all.

Findings: INTERPOL has made many advances and had many successes throughout the first 100 years of its existence. But the work is far from done. The world faces new and emerging threats from transnational criminal organizations that take nothing less than a lockstep approach between partners to keep our countries safe. The only way to effectively combat transnational crime is through international police partnerships.

Value: This study should convey that now, more than ever, we must continue to work together to build strong partnerships, harness the power of ever-changing technology, and invest in our people to ensure that we can stay ahead of the growing number of threats that our countries and communities face every day.

Keywords: INTERPOL, police partnerships, transnational crime, USNCB

A nemzetközi bűnözés és a terrorizmus világszerte komoly fenyegetést jelent a közbiztonságra és a nemzetbiztonságra. A nemzetközi kötődésű bűncselekmények az egyének kis csoportjai által elkövetett, túlnyomórészt egyszerű, hétköznapi bűncselekményekből nagyszabású, hálózatba szerveződött bűnszervezetekké alakultak, amelyek számos országra kiterjednek, hatalmas illegális bevételeket termelnek, veszélyeztetik a gazdasági stabilitást és a nemzeti szuverenitást, és egyes esetekben ártatlan emberek ezreinek életét követelik. A bűnelkövetők a bűncselekmények elkövetéséhez gyakran kihasználják egy ország laza vagy nem létező törvényeit, majd az érintett ország földrajzi és jogi fennhatóságán kívülre menekülnek, hogy elkerüljék a letartóztatást és a büntetést.

Ezt a problémát súlyosbítja, hogy napjaink számos bűnszervezete és terrorista szervezete kifinomult információs és kommunikációs technológiákat használ, amelyek gyors fejlődése és hozzáférés-korlátozó képességei – mint például a digitális titkosítás, az anonimizáló eszközök és a zárt chatszobák – megelőzték a bűnüldöző szervek hatékony ellenintézkedések kidolgozására és alkalmazására tett lépéseit. Következésképpen ugyanazok a technológiai fejlesztések, amelyek megkönnyítik a törvényes kommunikációt és

kereskedelmet, egyben lehetővé teszik a bűnözők és terroristák számára, hogy észrevétlenül átlépjék a nemzetközi határokat, illegális pénzügyi tranzakciókat bonyolítsanak le és álcázzanak, egyes személyeket vagy egész intézményeket becsapjanak, illegális kábítószerket, fegyvereket és egyéb csempészárúkat szállítsanak, valamint biztonságos távolságból és nagyfokú anonimitás mellett erőszakos támadásokat szítsanak, segítsenek elő és hajtsanak végre az ártatlan civil lakosság ellen.

E kihívások leküzdése érdekében a bűnüldöző hatóságoknak képesnek kell lenniük arra, hogy leküzdjék a politikai, jogi, kulturális és nyelvi akadályok sokaságát, amelyek megnehezítik a bűnügyi nyomozati információk és a támogatás nemzeti határokon és közigazgatásokon átnyúló cseréjét. Ezek az akadályok különösen problematikusak, amikor akár egyetlen személy, eszköz vagy tiltott anyag (például a fentanil vagy más vegyi vagy biológiai anyag) felderítésének kudarca is magában hordozza a polgárok százainak vagy akár ezreinek megkárosítását, vagy megölésének lehetőségét.

A napjainkban tapasztalható transznacionális fenyegetések mind fizikailag, mind virtuálisan jelen vannak a különböző méretű közösségekben. Következésképpen, ha győzni akarunk velük szemben, képesnek kell lennünk a nemzetközi bűnüldözési együttműködés soha nem látott szintjének elérésére és fenntartására. A most századik évébe lépő Nemzetközi Bűnügyi Rendőrségi Szervezet – Interpol – biztosítja tagországai számára a szükséges kommunikációs keretet, valamint az alapvető eszközöket és szolgáltatásokat, amelyek a harcban részt vevő valamennyi bűnüldöző partner számára időben eredményre vezetnek. Az Egyesült Államok a közbiztonsági és nemzetbiztonsági programjainak, valamint nemzetközi partnerei céljainak elérésében az Interpolon keresztül rendelkezésre álló információmegosztási lehetőségek ma fontosabbak, mint valaha.

Információmegosztás: a nemzetközi bűnüldözési együttműködés kulcsa

A valódi nemzetközi bűnüldözési együttműködés megvalósításában a bűnügyi nyomozati információk megosztását régóta alapvető fontosságúnak tartják. Már 1914-ben, a Monacóban megrendezett 1. Nemzetközi Rendőrkongresszuson összeállított „*Kivánalmak összefoglalójában*” a jelenlévő képviselők első kívánalma az volt, hogy „...a különböző országok rendőrségei közötti közvetlen, hivatalos kapcsolatokat általánossá tegyék és javítsák, hogy lehetővé tegyék a bűnügyi igazságszolgáltatás tevékenységét elősegítő nyomozásokat”.

E célból a tagok második kívánalma az volt, hogy „...a kormányok egyezzenek bele, hogy az igazságügyi és rendőri hatóságok ingyenesen használhassák a nemzetközi postai, távirati és telefonos szolgáltatásokat a bűnözők letartóztatásának megkönnyítése érdekében”.

Azóta a technológiai vívmányoknak köszönhetően – a távirástól a rádióadásokon át az internetig – a rendőrség-rendőrség közötti kommunikációs képességek a legegyszerűbb kódolt, szöveges üzenetek cseréjétől a biometrikus adatok (ujjlenyomatok, fényképek, DNS-profilok) valós idejű, globális továbbításáig fejlődött, s ezek az adatok a nemzetközi vonatkozású helyi gyilkosságoktól kezdve a háborús és emberiség elleni bűncselekményekig terjedő nyomozásokban felhasználhatók. Annak érdekében, hogy lépést tartson ezekkel a fejlődéssel, az Interpol folyamatosan fejlesztette és bővítette mind a technikai kapacitását, mind pedig azt a jogi keretet, amely alapján a tagországok kommunikációs rendszereiken keresztül megoszthatják egymással a bűnügyi nyomozás során felhasználható információkat, oly módon, hogy a szervezet semlegességre, az emberi jogok tiszteletben tartására és a jogállamiságra vonatkozó alapelveit tiszteletben tartásák.

A legfontosabb rendelkezések közül az Interpol *Adatfeldolgozási szabályzata* (Rules on the Processing of Data, RPD) minden nemzeti irodát feljogosít az Interpol információs rendszeréhez való közvetlen hozzáférésre „...az Alapokmány szerinti feladataik ellátása során”.¹ Az RPD továbbá egyedül a nemzeti irodákat jogosítja fel arra, hogy „...engedélyezzék országuk intézményeinek az Interpol Információs Rendszerhez való hozzáférését, és meghatározzák a hozzáférési és feldolgozási jogaik mértékét”, valamint megbízza őket azzal, hogy „a lehetséges mértékben hozzanak meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a nemzetközi rendőrségi együttműködésben részt vevő bűnügyi nyomozó hatóságok az adott országban” hozzáférhessenek a rendszerhez.² Következésképpen az Interpol Washington, az Egyesült Államok Nemzeti Irodája (USNCB), e hatáskörök és felelősségi körök stratégiai alkalmazása révén ma az Interpol adatok megosztását nemzetünk azon erőfeszítéseinek sarokkövévé tette, hogy a világ minden táján nemzetközi bűnüldözési együttműködést érjen el.

1 6. cikk: Az Interpol Információs Rendszerhez való hozzáférés.

2 21. cikk: Az Interpol Információs Rendszerhez való közvetlen nemzeti szintű hozzáférés engedélyezése.

A bűnüldözési információk megosztása az Egyesült Államokban: az USNCB szerepe

Sok országgal ellentétben az Egyesült Államokban nincs központi nemzeti rendőrhatalóság. Ehelyett a bűnüldözési szolgáltatásokat közel 18 000 egyedi ügynökség és osztály látja el, amelyek a joghatósági vonalak mentén oszlanak meg helyi, állami, szövetségi, törzsi és területi szinten. Azonban függetlenül az egyes ügynökségek méretétől vagy küldetésétől, amikor a bűncselekmények átlépik nemzeti határainkat, ezeknek az ügynökségeknek szükségük van arra, hogy időben hozzáférjenek a nemzetközi kollégáktól származó, a hivatalos aggodalom tárgyát képező alanyra, tárgyra vagy tevékenységre vonatkozó, időben rendelkezésre álló és felhasználható bűnügyi nyomozati információkhoz. Ezen igény kielégítése érdekében az USNCB optimalizálta az Interpol által rendelkezésére bocsátott információmegosztási eszközöket és jogosultságokat.

Az Egyesült Államok nemzeti irodája, a USNCB az Interpol globális bűnüldözési információs és kommunikációs hálózatának hivatalos kapcsolattartó és koordinációs pontjaként szolgál, biztosítva a kapcsolatot az amerikai bűnüldöző hatóságokkal, a többi tagország nemzeti irodáival és az Interpol főtitkárságával Lyonban, Franciaországban. Az Egyesült Államok Igazságügyi Minisztériumának (DOJ) részeként az USNCB-t az Egyesült Államok Belbiztonsági Minisztériuma (DHS) társirányítja egy egyetértési megállapodás keretében, amelynek célja részben annak biztosítása, hogy az Interpol globális bűnügyi nyomozati adatai és erőforrásai az Egyesült Államok teljes bűnüldöző közössége számára elérhetővé váljanak.

Az 1969-ben alapított USNCB a nap 24 órájában, a hét minden napján, az év 365 napján működik, és mind hazai, mind nemzetközi bűnüldöző partnereink által benyújtott, nemzetközi bűnüldözési segítségnyújtás és együttműködés iránti megkeresésekre reagál. Ez az Egyesült Államok Szövetségi Törvénykönyvében kodifikált szerep és felelősség az USNCB-t azzal bízza meg, hogy *„továbbítsa a bűnügyi, humanitárius vagy más bűnüldözési jellegű információkat az Interpol tagországok nemzeti irodái, valamint az Egyesült Államokon belüli és külföldi bűnüldöző szervek között; és az Interpol alapszabályával összhangban válaszoljon a bűnüldöző szervek megkereséseire, valamint a megfelelő szervezetek, intézmények és magánszemélyek egyéb jogos megkereséseire.”*³

Az igazságügyi minisztérium állandó alkalmazottaiból, kormányzati tisztviselőkből és a kormány egész területéről származó ügynökségek által kirendelt

3 Code of Federal Regulations (CFR): Title 28 Subpart F-2 INTERPOL-United States National Central Bureau §0.34 General Functions.

bűnüldöző személyzetből álló, több ágazatot átfogó munkaerő támogatásával a USNCB vegyes személyzeti struktúrája olyan dinamikus munkakörnyezetbe járul hozzá, amely elősegíti és támogatja az ügynökségek közötti együttműködést és az „egész kormányzatot átfogó” megközelítést a nemzetközi bűnözés és terrorista fenyegetések elleni küzdelemben.

A USNCB stratégiai megközelítése az információmegosztás terén

A USNCB a 2012-es *Bűnüldözési információmegosztási stratégiájában* meghatározott elvek alapján, a meglévő nemzeti információmegosztási környezetet kihasználva az összes amerikai bűnüldöző hatóság számára lekérdezési hozzáférést biztosít az Interpol kiválasztott adatbázisaihoz. Miután először az utcai szinten dolgozó egyes rendőrök vagy ügynökök számára tette elérhetővé ezt a hozzáférést, a USNCB azóta olyan integrált információmegosztási platformokat hozott létre, amelyek ma már lehetővé teszik a legfontosabb ügynökségek közötti partnerek számára, hogy évente több száz millió lekérdezést végezzenek az Interpol adatbázisokból, többek között bűnügyi nyomozás, utazók átvilágítása, terroristák megfigyelési listája, valamint bevándorlás- és határbiztonság céljából.

A nyomozati és elrettentő értékükön túlmenően a USNCB által kifejlesztett integrált információmegosztási megoldások fontos bűnügyi információkat szolgáltatnak a transznacionális bűnözők és terroristák személyazonosságáról, származásáról, migrációs mozgásáról és kapcsolatairól. Továbbá mivel nem tartalmaznak minősített nemzetbiztonsági információkat, az előállított információk az Interpol Információs Rendszeren keresztül könnyen és biztonságosan átadhatók mind hazai bűnüldöző partnereiknek, mind más Interpol tagállamokban működő kollégáiknak, hogy azok felhasználhassák azokat a saját joghatóságuk területén tartózkodó vagy oda belépni szándékozó személyek fenyegetettségi potenciáljának meghatározásához.

Egy új és létfontosságú küldetés: a külföldi partnerek kapacitásának kiépítése

A USNCB stratégiája az Interpol adataihoz való hozzáférés integrálására az Interpol Alapokmánya és – az RPD értelmében – valamennyi nemzeti iroda rendelkezésére álló eszközökön és hatáskörökön alapul. Következésképpen a USNCB nemzetközi kapacitásépítési programja az Egyesült Államok

Külügyminisztériumának Terrorizmus Elleni Hivatalával és az Interpollal együttműködve azon dolgozik, hogy a partnerországok rendelkezésére bocsássa az Egyesült Államokban jelenleg működő integrált információmegosztási és átvilágítási intézkedések végrehajtásához szükséges hardvert, szoftvert és technikai szakértelmet.

Rendkívül fontos, hogy a USNCB által bevezetett megoldások végrehajtása csatornát nyit a nemzetközi kollégáink által kifejlesztett, az ismert és feltételezett fenyegető szereplők személyazonosságára, tartózkodási helyére és mozgására vonatkozó bűnügyi nyomozati értesülésekhez és információkhoz. Így, miközben partnereink kapacitását növeljük a potenciális transznacionális fenyegetések azonosítására és az azokra való reagálásra, a USNCB által kifejlesztett megoldások használata olyan információkat eredményez, amelyek közvetlenül az Egyesült Államok közbiztonságát és nemzetbiztonságát szolgálják, ugyanakkor az Interpolon keresztül rendelkezésre álló globális információmegosztási képességek kritikus fontosságát is hangsúlyozzák.

A USNCB integrált információmegosztási modelljének az Interpol egyre több tagországa által történő elfogadása ma már hozzájárul ahhoz, hogy a transznacionális bűnözők és terroristák ne élvezhessék a kiképzésükhöz és működésükhöz szükséges mobilitást, anonimitást és biztonságos menedéket. Emellett olyan proaktív intézkedésnek bizonyult, amely segíti az Interpol a Jürgen Stock főtitkár által a 2014-es monacói közgyűlésen megfogalmazott „globális biztonság architektúra” megvalósítása felé.

Az előttünk álló út

Az Interpol Alapszabályának 2. cikke szerint a szervezet céljai közé tartozik *„a lehető legszélesebb körű kölcsönös segítségnyújtás biztosítása és előmozdítása valamennyi bűnügyi rendőri hatóság között a különböző országokban hatályos jogszabályok keretein belül és az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának szellemében”,* valamint *„minden olyan intézmény létrehozása és fejlesztése, amely alkalmas arra, hogy hatékonyan hozzájáruljon a köztörvényes bűncselekmények megelőzéséhez és visszaszorításához”.*

Ennek érdekében az Interpol számos előrelépést tett, és számos sikert ért el fennállásának első száz éve alatt. A munka azonban még korántsem ért véget. Ahogy a nemzetközi bűnözés és a terrorizmus fenyegetései tovább fejlődnek – és ahogyan optimistán és aggodalommal tekintünk az előttünk álló lehetőségekre, amelyek a mesterséges intelligenciát (Artificial Intelligence, AI) és a dolgok internetét (Internet of Things, IoT) is magában foglaló technológiai

fejlesztésekben rejlenek –, ébernek és alkalmazkodóképesnek kell maradnunk a bűnüldözési válaszlépéseink során. Most jobban, mint valaha, s továbbra is együtt kell működnünk, belföldön és nemzetközileg egyaránt, továbbra is elkötelezettnek kell maradnunk az erős partnerségek kiépítése, a folyamatosan változó technológia erejének kihasználása és az embereinkbe való befektetés mellett, ezzel is biztosítva, hogy a napjainkban egyre növekvő számú fenyegetéssel szemben előrébb tudjunk járni. A szervezet irányításának további megerősítésével és a demokráciát értékelő, erős vezetés biztosításával szavatolnunk kell, hogy az Interpol hű maradjon a semlegesség, az emberi jogok tiszteletben tartása és a jogállamiság alapelveihez.

A USNCB sikerét embereinknek köszönhetjük, akik az ügynökségünk igazi gerincét alkotják, és akik a nap 24 órájában, a hét és az év minden napján azon dolgoznak, hogy elérjük küldetésünk céljait. Nekik ezúton is szívből jövő köszönetemet fejezem ki. Az ő nevükben, valamint az Egyesült Államok bűnüldözői közösségének nevében is szeretném kifejezni legmélyebb hálámat Interpol partnereinknek a hatékony nemzetközi bűnüldözési együttműködés érdekében nyújtott rendíthetetlen támogatásukért és együttműködésükért. Sok mindent elértünk már eddig is, és bízom abban, hogy az Interpol révén az elkövetkező években is folytatni fogjuk ezt a munkát.

Alkalmazott jogszabályok

Egyesült Államok Szövetségi törvénykönyve
Az Interpol adatkezelési szabályzata

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Hughes, M. A. (2023). A washingtoni Interpol megemlékezik az Interpol 100 éves, a biztonságosabb világ megteremtéséért végzett munkájáról. *Belügyi Szemle*, 71(11), 2043–2050. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.10>

Az embercsempészs a magyar büntetőjogban

People smuggling in Hungarian criminal law

Gaál Gyula

Dr. PhD., hivatalvezető, rendőrségi főtanácsos,
rendőr ezredes

Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság

gaalg@baranya.police.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány az embercsempészs hatályos törvényi tényállásának részletes elemzésével segítheti a jogalkalmazás gyakorlati megvalósulását.

Módszertan: A tanulmány bemutatja, leírja és értelmezi az embercsempészs bűncselekmény törvényi tényállását.

Megállapítások: A magyar büntetőjogban az embercsempészs szabályozása permanens jogalkotási folyamat része, ami napjainkban sem zárható le. A jogalkotó a társadalom védelmének elve alapján az embercsempész tevékenységet mint a társadalomra veszélyes emberi magatartást bűncselekménnyé nyilvánította, és büntetni rendeli.

Érték: A tanulmány értéke, hogy a magyar büntetőjogi szabályozás bemutatásával példaként szolgálhat más államok számára.

Kulcsszavak: embercsempészs, haszonszerzés, büntetőjog, államhatár

Abstract

Aim: By providing a detailed analysis of the current legal framework for smuggling of human beings, the study may help to improve the practical application of the law.

Methodology: The study presents, describes and interprets the legal definition of the crime of people smuggling.

Findings: In Hungarian criminal law, the regulation of the offence of people smuggling is part of a permanent legislative process, which cannot be completed even today. The legislator, based on the principle of protection of society, has criminalised the activity of people smuggling as human behaviour

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.11>. A cikk a szerkesztőséghez magyar nyelven érkezett be.

dangerous to society and provides for a penalty to be imposed on persons committing this crime.

Value: The value of the study is that, by presenting Hungarian criminal legislation, it can serve as an example for other states.

Keywords: people smuggling, financial gain, criminal law, state border

Bevezetés

A magyar jogalkotás folyamatában az embercsempészség mint sui generis bűncselekmény a 20. század közepén került szabályozásra a Büntető Törvénykönyvben (Btk.). A jogalkotó a tiltott határátlépés bűnsegélyi alakzatát minősítette önálló bűncselekménynek, és súlyosabban szankcionálta, mint azt a tényállást, amelyből eredt.

Az embercsempészség büntetőjogi értelmezése

Az embercsempészség az 1961. évi V. törvény 204. §-ában jelent meg először önállóan a közbiztonság elleni büntettek között. Az önálló bűncselekménnyé nyilvánítás azzal magyarázható, hogy a tiltott határátlépés elősegítése a társadalomra veszélyesebb, mint maga a tiltott határátlépés, mivel egyfelől a bűnsegéd részéről a további bűnelkövetés veszélye is fennáll, másfelől az ilyen magatartást tanúsító személy rendszerint jelentékeny jogtalan haszonhoz jut társadalmilag hasznos munka végzése nélkül (Földvári, 1972).

Az embercsempészség tényállása az elmúlt évtizedekben több alkalommal módosult. A 2012. évi C. törvénnyel kihirdetett új Büntető Törvénykönyv (továbbiakban: Btk.) 2013. július 1-jén lépett hatályba, és a közigazgatás rendje elleni bűncselekmények közé sorolta az embercsempészséget.

A tömeges bevándorlás miatt megalkotott 2015. évi CXL. törvény három új tényállás Btk.-ba történő bevezetésével (határozó tiltott átlépése 352/A. §, határozó megrongálása 352/B. § és határozóval kapcsolatos építési munka akadályozása 352/C. §) biztosítja Magyarország államhatárának rendjét. Továbbá a 2015. szeptember 15-én hatályba lépett törvény az embercsempészségnek mind az alapesetét, mind a minősített eseteit jelentősen súlyosította.

„353. § (1) Aki államhatárnak más által a jogszabályi rendelkezések megszegésével történő átlépéséhez segítséget nyújt, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt

- a) vagyoni haszonszerzés végett,
- b) államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva, vagy
- c) az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítmény, illetve eszköz megsemmisítésével vagy megrongálásával követik el.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészt

- a) a csempészett személy sanyargatásával,
- b) fegyveresen,
- c) felfegyverkezve,
- d) üzletszerűen vagy
- e) bűnszövetségben követik el.

(4) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha

- a) a (3) bekezdés a) pontja szerinti embercsempészt a b)-e) pontban meghatározott módon
- b) a (3) bekezdés b) pontja szerinti embercsempészt az a), illetve a c)-e) pontban meghatározott módon követik el.

(5) A (3) vagy (4) bekezdésben meghatározott bűncselekmény szervezője vagy irányítója tíz évtől húsz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Aki embercsempészésre irányuló előkészületet követ el, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.” (Btk.)

A bűncselekmény jogi tárgya az államhatár sérthetetlenségéhez, a határrendészeti előírások érvényesüléséhez fűződő állami érdekek, hogy mindenki csak jogszabályban vagy nemzetközi szerződésben meghatározott feltételek (engedély) teljesítése esetén lépje át az államhatárt.

Az államhatár átlépésének feltételeit részint nemzetközi szerződés – a Schengeni Végrehajtási Egyezmény (SVE) –, részint a magyar törvények közül az államhatárról szóló 2007. évi LXXXIX. törvény és a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény szabályozza.

Az államhatár határozza meg az állami szuverenitás terét, az állam ezen belül gyakorolja korlátlan és oszthatatlan főhatalmát. Magyarország területét a Föld felszínén függőlegesen áthaladó képzeletbeli síkok összessége (a továbbiakban: államhatár) határolja. Az államhatárnak a Föld felszínén haladó vonalát nemzetközi szerződések határozzák meg, amelyeket törvényben kell kihirdetni.¹

1 Az államhatárról szóló 2007. évi LXXXIX. törvény 1. § (1)-(2) bekezdés.

A határvonal az államhatár és a Föld felszínének metszésvonala.² Magyarország államhatárának vonalát a terepen elhelyezett határjelek jelölik.

Az elkövetési magatartás az államhatárnak más által a jogszabályi rendelkezések megszegésével történő átlépéséhez segítségnyújtás, azaz fogalmilag bűnsegély [Btk. 14. § (2) bekezdés]. A jogalkotó a tiltott határátlépés szabálysértésnek minősülő cselekményhez kapcsolódó bűnsegédi magatartást társadalomra fokozottan veszélyessége miatt önálló deliktumként szabályozza.

Segítségnyújtás minden olyan magatartás, amely bűnsegély megállapítására alkalmas. A segítségnyújtás lehet fizikai vagy pszichikai. Fizikai segítségnyújtás például, ha az elkövető a tiltott határátlépést tervező személyt az államhatár közelébe szállítja, vagy gépjárművében elrejtve jelentkezik átléptetésre a határátkelőhelyen. Pszichikai bűnsegély például a tiltott határátlépésre készülő személy megfelelő információval, tanáccsal, útbaigazítással való ellátása.

Az elkövetési magatartás kizárólag aktív tevékenység lehet. Az elkövetési magatartás az államhatár befelé, illetve kifelé történő átlépésével egyaránt megvalósítható. A törvényi tényállásból adódóan közömbös, hogy mely ország államhatárának átlépésére kerül sor.

Aki érvényes, államhatár átlépésére jogosító úti okmánnyal nem rendelkező, harmadik országbeli állampolgárnak segítséget nyújt más schengeni tagállamba való beutazáshoz, attól függetlenül elköveti az embercsempészés büntettét, hogy ezen a „belső” határon van-e határellenőrzés.³

Az embercsempészés az elkövetési magatartás tanúsításával befejezett válik, függetlenül attól, hogy az államhatár átlépésére sor került-e vagy a segítségnyújtás az államhatártól milyen távolságban történt (Erdősy et al., 2002).

A bűncselekmény kísérlete akkor állapítható meg, ha az elkövető az érintett személyekkel a törvényben meghatározott célból a kapcsolatot már felvette, a segítségnyújtás további mozzanatára azonban még nem került sor (Belovics et al., 2002).

A bűncselekmény alanya bárki lehet. Nincs akadálya társtettesség megállapításának sem, ha többen, egymás tevékenységéről tudva és egymás tevékenységét kiegészítve nyújtanak segítséget másnak az államhatár jogellenes átlépéséhez.

Elvileg nincs akadálya a felbujtás megállapításának sem. Ilyen minősítésre akkor kerülhet sor, ha valaki a segítséget nyújtó személyt veszi rá a fenti módon történő segítségnyújtásra. A felbujtónak természetesen tudnia kell a határátlépés módjáról is (Erdősy et al., 2002).

2 Az államhatárról szóló 2007. évi LXXXIX. törvény 1. § (3) bekezdés.

3 A Kúria 14/2013. számú büntető elvi határozata.

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el. Az elkövető tudatában valamennyi objektív tényállási elemnek meg kell jelennie, tehát annak, hogy más vagy mások jogellenesen szándékoznak bármely ország államhatárát átlépni, s ehhez magatartásával segítséget nyújt.

A törvényi tényállásban (Btk. 353. §) négyféle súlyossági szinten összesen tizenegy minősítő körülmény található.

- A (2) bekezdés a) pontja szerinti minősített eset a vagyoni haszonszerzési célzat, amelyre figyelemmel e minősített tényállás egyenes szándékkal követhető el. Az embercsempészség esetén a vagyoni haszonszerzésre irányuló célzat magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a vagyoni gyarapodásra – akár az aktív vagyon követelésére, akár a passzív vagyon csökkentésére – irányul. A vagyoni haszonszerzési célzat akkor állapítható meg, ha az elkövető anyagi ellenszolgáltatás vagy előny, avagy tartozás elengedés fejében nyújt segítséget. Annak tényleges megszerzése azonban nem szükséges a befejezett bűncselekmény megvalósulásához. A tényállás megállapítása szempontjából közömbös, hogy az anyagi előnyhöz ténylegesen hozzájutott-e az elkövető vagy sem.
- A (2) bekezdés b) pontja törvényi egységet (delictum complexum) létesít arra az esetre, amikor az elkövető az államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva valósítja meg az embercsempészséget. E minősítő körülmény legalább két személy jogellenes határátlépéséhez nyújtott segítség esetén valósul meg. Amennyiben az elkövető több személynek nyújt segítséget az államhatár átlépéséhez, nem többrendbeli bűncselekményt kell megállapítani, hanem egyrendbeli, e pont szerinti minősített esetet.
- A (2) bekezdés c) pontja szerinti minősített eset az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítmény, illetve eszköz megsemmisítésével vagy megrongálásával történő elkövetés. Az államhatárról szóló 2007. évi LXXXIX. törvény 5. § (1) bekezdése alapján: „*Magyarország területének a Közösségi Kódex 2. cikk 2. pontjának megfelelő külső határ szerinti határvonalától, illetve a határvonaltól számított 60 méteres sávja az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítmények – ideértve a 15/A. § szerinti létesítményeket is – építése, telepítése és üzemeltetése, valamint a honvédelmi, nemzetbiztonsági, katasztrófavédelmi, határőrizeti, menekültügyi és idegenrendészeti feladatok ellátása céljából e törvény szerint igénybe vehető.*”
- A súlyosabban büntetendő eseteket a (3) bekezdés tartalmazza. A (3) bekezdés a) pontjába ütközik annak az elkövetőnek a cselekménye, aki az embercsempészséget a csempésztett személy sanyargatásával követi el. Sanyargatással valósul meg a bűncselekmény, ha az elkövetés a csempésztett személynek testi vagy lelki szenvedést, gyötrelmet okoz. Ilyen az éheztetés, víz, folyadékmegvonás,

embertelen körülmények között, így sötét, fűtetlen helyiségben tartás, életveszélyes megfenyegetés, avagy a hozzátartozókról olyan valótlan hírek közlése, amelyek rémület, illetve gyász előidézésére alkalmasak.

- A (3) bekezdés b) pontja alapján hasonlóan súlyos megítélés alá esik a fegyveresen történő elkövetés. A Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pontja szerint fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki működőképes lőfegyvert, robbanóanyagot, robbantószeret, robbanóanyag vagy robbantószer felhasználására szolgáló készüléket tart magánál. A fegyveres elkövetésre vonatkozó rendelkezéseket akkor is alkalmazni kell, ha a bűncselekményt a fentiek utánzatával fenyegetve követik el. A lőfegyver fogalmát a lőfegyverekről és a lőszerokról szóló 2004. évi XXIV. törvény 2. § 16. pontja határozza meg, amely értelmében lőfegyver: a tűzfegyver, valamint az a légfegyver, amelyből 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú, szilárd anyagú lövedék löhető ki. Robbanóanyag az olyan, kifejezetten erre a célra előállított anyag, keverék vagy vegyület, amely valamilyen mechanikai, hő-, elektromos, vegyi behatás, illetve ilyen jel következtében igen rövid idő alatt nagy hő, fény, hang, nyomás, feszítőerő kifejtése mellett alakul át, és ily módon romboló hatást vált ki. A robbantószer pedig olyan anyag, illetve anyagkeverék, amely igen nagy mennyiségű kémiai energiát tárol, és égés során nagyon rövid idő alatt nagy energia leadására, azaz robbanásra képes.
- A (3) bekezdés c) pontja szerint szintén súlyosan büntetendő a felfegyverkezve megvalósuló elkövetés. A Btk. 459. § (1) bekezdés 6. pontja alapján felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.
- A (3) bekezdés d) pontja az előző esetekkel azonosan értékeli az üzletszerűen történő elkövetést. Az üzletszerűség fogalmára a Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontja az irányadó, amely szerint üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik. A bírói gyakorlat értelmében az embercsempészség üzletszerűen elkövetett, ha az elkövető e célra alakult szervezet tagjaként, bár első ízben valósítja meg a bűncselekményt.
- A (3) bekezdés e) pontja büntetni rendeli a bűnszövetségben megvalósuló elkövetést. A Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontja szerint bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezetten követ el vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet.
- A (4) bekezdés a) pontja alapján még súlyosabb megítélés alá esik, ha a csempészt személy sanyargatásával megvalósuló embercsempészséget fegyveresen, felfegyverkezve, üzletszerűen vagy bűnszövetségben követik el.

- A (4) bekezdés b) pontja az előző esetekkel azonosan értékeli a fegyveresen történő embercsempészést, amennyiben az a csempészett személy sanyargatásával, felfegyverkezve, üzletszerűen vagy bűnszövetségben valósul meg.
- Az (5) bekezdés alapján legsúlyosabban az embercsempészés bűncselekmény szervezője vagy irányítója büntetendő.

Az embercsempészésnek az előkészülete is büntetendő, így aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik, vagy a közös elkövetésben megállapodik. Mind az alapeseti, mind a minősített esetekben meghatározott embercsempészésre irányuló előkészület büntetéssel fenyegetett. A bírói gyakorlat szerint az embercsempészés előkészületét valósítja meg, aki vállalkozik másoknak az államhatáron való átkísérésére, de a határt illegálisan átlépni szándékozó személyeket elfogják.

Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van a Btk. 364. § rendelkezése szerint. A Btk. 57. §-a alapján törvényben meghatározott esetekben azt, akinek ott tartózkodása a közérdeket veszélyezteti, egy vagy több településről, vagy egy település, illetve az ország meghatározott részéből ki lehet tiltani. A kitiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama öt év. A kitiltás mint mellékbüntetés az elkövető azon jogát korlátozza, hogy tartózkodási helyét szabadon választhassa meg. A kitiltás alkalmazásának két lényeges korlátja van. Az egyik, hogy e mellékbüntetés csak a törvényben meghatározott bűncselekmények esetén alkalmazható. A másik lényeges korlát az, hogy a szabadságvesztésen kívül más büntetési nem mellett ugyancsak nem kerülhet sor e mellékbüntetésre. A szabadságvesztésnek nem kell szükségszerűen végrehajtandónak lennie, a kitiltás alkalmazható próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása mellett is.

Az egység-halmazati kérdések tekintetében az embercsempészés halmazatba kerülhet egyéb bűncselekményekkel is, például a közokirat-hamisítás büntetével.

Bűnhalmazat létesül akkor, ha a segítségnyújtás az embercsempészés mellett más bűncselekményt is megvalósít, így például külföldre távozás elősegítése céljából, ellenszolgáltatásért útlevél meghamisítása, hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntette és hivatalos személy által közokirat-hamisítás büntette mellett embercsempészés büntetése is minősül az, ha a meghamisított útlevél felhasználásával az országot elhagyták.

Ha az embercsempészés során a csempészett személy meghal, vagy testi sérülést szenved, a bűnösségtől függően szándékos vagy gondatlan emberölés, illetve testi sértés halmazata az embercsempészés alapesetével állapítható meg.

Az embercsempészést a jogellenes tartózkodás elősegítésétől (Btk. 354. §) az határolja el, hogy míg utóbbi elkövetője vagyoni haszonszerzés végett, kizárólag

a jogellenes belföldi tartózkodáshoz nyújt segítséget, de az országba belépést semmilyen módon nem segíti, addig az embercsempészás, amely alapesetben a vagyoni haszonszerzés célzatát nem tartalmazza, nemcsak a belföldön tartózkodást, hanem az országba belépő, akár onnan kilépő oldalon az államhatár tiltott, vagy meg nem engedett módon való átlépését segíti. Az elkövető cselekménye olyan személy jogellenes határátlépését is segítheti, akinek a belföldön tartózkodása egyébként nem jogellenes.

Összegzés

A magyar büntetőjogban az embercsempészás szabályozása permanens jogalkotási folyamat része, ami napjainkban sem zárható le. A jogalkotó a társadalom védelmének elve alapján az embercsempész tevékenységet mint a társadalomra veszélyes emberi magatartást bűncselekménnyé nyilvánította, és büntetni rendeli.

A következő években is számolni kell a migrációra épülő ezen jogellenes tevékenységgel. Az embercsempészás elleni fellépés nemcsak szigorú jogi hátteret, hanem összehangoltabb és hatékonyabb nemzetközi együttműködést is kíván, így az uniós tagállamok többek között végezzenek módszeres biztonsági ellenőrzést a releváns adatbázisok, különösen a SIS II, az Interpol, a VIS és a tagállami rendőrségi adatbázisok lekérdezésével, a Frontex és az Europol támogatásával.⁴

Felhasznált irodalom

Belovics E., Molnár G. & Sinku P. (2002). *Büntetőjog Különös Rész*. HVG-ORAC.

Erdősy E., Földvári J. & Tóth M. (2002). *Magyar Büntetőjog Különös Rész*. Osiris Kiadó.

Földvári J. (1972). *Büntetőjog Különös Rész*. Janus Pannonius Tudományegyetem Állam –és Jogtudományi Kar Tankönyvkiadó.

Alkalmazott jogszabályok

1961. évi V. törvény a Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvéről

2004. évi XXIV. törvény a lőfegyverekről és lőszerkekről

2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról

2007. évi LXXXIX. törvény az államhatárról

4 Lásd az Európai Unió Tanácsa 2016. március 10-ei következtetéseit az embercsempészésről.

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
A Kúria 14/2013. számú büntető elvi határozata
Az Európai Unió Tanácsa 2016. március 10-ei következtetése az embercsempészségről

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Gaál Gy. (2023). Az embercsempészség a magyar büntetőjogban. *Belügyi Szemle*, 71(11), 2043–2059. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.11>

Az Interpol hozzájárulása és jövőbeni szerepe a migráncscempészet elleni küzdelemben Európát és a tágabb térséget illetően

INTERPOL's contribution and prospective roles in tackling migrant smuggling concerning Europe and wider area

Ciprian-Vasile Maftai

Dr., belügyi attasé
Románia Belügyminisztériuma
mafteimcv@yahoo.com

Absztrakt

Az illegális migráció Európát érintő, de egyben globális válság. Bár az okok, amelyek miatt az emberek elhagyják lakóhelyüket, sokfélék (erőszakos konfliktusok, társadalmi nyugtalanság, gazdasági problémák, az éghajlatváltozás hatásai stb.), az nyilvánvaló, hogy a migráncscempészek könyörtelenül megpróbálják kihasználni nyomorúságos helyzetüket, hogy profitot termeljenek belőle. Ebben a tekintetben rendkívül fontos az Interpol segítségnyújtása a nemzeti hatóságoknak, valamint a bűnüldözési együttműködés területén működő más nemzetközi szervezetekkel és ügynökségekkel való együttműködése a migráncscempészet elleni küzdelemben. Mivel a migráncscempészet az illegális migráció egyik hajtóereje, a szerző véleménye szerint az összetett migráncscempész-hálózatok elleni hatékonyabb fellépés érdekében átfogóbb, célzottabb és testre szabottabb megközelítésre lenne szükség, amely az egyidejű, gyorsabb és összehangolt műveletek megkönnyítését célozza több joghatóság területén.

Cél: Bemutatni, hogy a migránsok cempészése hogyan járul hozzá az illegális migráció súlyosbodásához, illetve az Interpol szerepének ismertetése az Európai Unió és az illetékes ügynökségek támogatásában, valamint új ötleteket keresni, amelyek megoldásokat kínálnak e probléma hatékonyabb kezelésére.

Módszertan: A migráncscempészet elleni küzdelem terén mind operatív, mind stratégiai szinten, valamint a nemzetközi rendőrségi együttműködés területén szerzett komoly tapasztalatok birtokában a szerző empirikus és leíró megközelítést alkalmazva igyekszik rávilágítani a probléma fő elemeire, és ennek alapján hozzájárulni ahhoz a vitához, amelynek célja, hogy ötleteket és megoldásokat

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.12>. A cikk a szerkesztőséghez magyar nyelven érkezett be.

találjon az e bűnügyi jelenség elleni küzdelem hatékonyságának javítására az európai kontinensen és a tágabb térségben.

Megállapítások: A migráncsempész-hálózatok szervesen kapcsolódnak az illegális migráció jelenségéhez, és igyekeznek kihasználni annak okait, valamint kihasználni az emberek kiszolgáltatottságát. Ezek a hálózatok, amelyek igen dinamikusak és összetettek lehetnek, könnyen elterjednek és beszivárognak a nemzeti joghatóságokba, ami a bűnüldöző szervek részéről határozott válaszlépéseket igényel, amelyek nem lehetnek elég hatékonyak egy megbízható, gyors és rugalmas nemzetközi együttműködési folyamat biztosítása nélkül, mind stratégiai, mind gyakorlati szinten. Ebben a tekintetben az Interpol szerepe európai és globális szintű partnereivel együtt alapvető fontosságú.

Érték: A szerző célja, hogy bemutassa a migráncsempészet összetettségét és következményeit Európára nézve, valamint hogy pragmatikusabb, személyre szabottabb és összehangoltabb megközelítést javasoljon a jelenség elleni küzdelemhez.

Kulcsszavak: illegális migráció, migráncsempészet, bűnszervezetek, nemzetközi együttműködés

Abstract

Illegal migration is a major ongoing crisis affecting Europe, but, also, a global one. While the causes determining people to leave their habitat are diverse (violent conflicts, social unrest, economic problems, effects of the climate change and so on), what is obvious is that the migrant smugglers ruthlessly try to take advantage on their plight for profit purposes. In this regard, INTERPOL's assistance to the national authorities, as well as its cooperation with other international organisations and agencies operating in the field of law enforcement cooperation, in countering migrant smuggling, is hugely important. As migrant trafficking is one of the driving forces of illegal migration, in the author's opinion, in order to better counter the complex migrant smuggling networks, it would be needed a more comprehensive, targeted and tailored approach meant to facilitate simultaneous, quicker and coordinated operations in multiple jurisdictions.

Aim: To describe the contribution of trafficking in migrants to the exacerbation of illegal migration, the role of INTERPOL in assisting European Union and its relevant agencies, as well as to contemplate to new ideas leading to solutions meant to tackle more effectively this scourge.

Methodology: Having a solid experience in combating migrant smuggling, both at the operational and strategic level, as well as in the field of international police cooperation, the Author, using both an empirical and a descriptive

approach, tries to highlight the main elements of the problem based on which to contribute to a debate aimed at finding ideas and solutions for improving the efficiency of the fight against this criminal phenomenon, concerning the European continent and a wider area.

Findings: The migrant smuggling networks are intrinsically connected to the phenomenon of illegal migration, looking to exploit its causes and take advantage on people's vulnerabilities. These networks, which could be very dynamic and complex, easily spreads and infiltrates across national jurisdictions, requiring a strong response on behalf of the law enforcement agencies, which cannot be effective enough without ensuring a solid, smart and flexible international cooperation process, both at strategic and practical level. In this respect, INTERPOL's role, alongside its partners at European and global level is essential. **Value:** The author's purpose is that of describing the complexity and the implications of migrant smuggling on Europe, as well as to propose a more pragmatic, tailored and coordinated approach for fighting this phenomenon.

Keywords: illegal migration, migrant smuggling, criminal networks, international cooperation

Interpol – a kezdetektől a megalakulásig és a kiemelkedő eredmények eléréséig

I. Albert monacói herceg 1914-es kezdeményezésére, majd dr. Johannes Schöber, a bécsi rendőrség akkori elnökének köszönhetően 1923-ban létrejött az Interpol,¹ amely az egyik legfontosabb és legelismertebb nemzetközi szervezetté vált, és amelyet az ENSZ 1972-ben hivatalosan is elismert ([URL1](#)).

Az 1956-ban elfogadott és később a változó viszonyokkal való lépéstartás érdekében módosított alapszabálya alapján az Interpol nem csupán a rendőri együttműködés kiemelkedő szervezete, hanem az egész világon hozzájárul a közös rendőri kultúra kialakításához, és a politikai beavatkozások kizárásával alapvetően elősegíti a globális biztonságot, és végső soron az egyének, integritásuk, tulajdonuk és méltóságuk védelmére és biztonságára törekszik.

Elképzelni is nehéz, hogy az Interpol nélkül hogyan lenne lehetséges a nemzetközi és szervezett bűnözés megelőzése, és az ellene való küzdelem. Az Interpol átfogó és rugalmas, a tagállamok rendőri szervei mellett a kormányközi és nem kormányzati nemzetközi szervezeteket is bevonó megközelítéssel mutatja

1 International Criminal Police Organization.

meg,² hogy a büntetlenség nem érhető el más országokba vagy akár kontinensekre való meneküléssel, és a bűnüldöző szervek válasza nem áll meg a határon.

Minden modern rendőrség nélkülözhetetlen jellemzője az alkalmazkodóképesség, és az az adottság, hogy folyamatosan hatékony megoldásokat találjon az állandóan változó bűnügyi jelenségek kezelésére, különösen a legsúlyosabb, több joghatóságot érintő jelenségek esetében, mint például kábítószer-kereskedelem, emberkereskedelem, migráncsempészet, lőfegyver-kereskedelem, számítógépes bűnözés, terrorizmus stb. (URL2). Igen jelentős az Interpol szerepvállalása a gyors és hatékony kommunikáció biztosításával, a bizalom kiépítésével és a rendőri erők közötti együttműködés előmozdításával, valamint a tagok és partnerek rendelkezésére bocsátott, személyre szabott eszközök és technikák kidolgozásával, mint például: kapacitásépítés, koordinációs képességek, hírszerzési elemzések, adatbázisokhoz való hozzáférés, határigazgatás, változáskezelési eszközök.

Az Interpol tagjaként egy nemzeti rendőrség „*soha nem marad egyedül*”.³

A migráncsempészet kelepcéje: nyerészkedés a kiszolgáltatott helyzetben lévőkön

Cikkem fő témájául a migráncsempészetet választottam. Ennek okai: a témában szerzett szakmai tapasztalataim, és e jelenség Európára és a tágabb régióra gyakorolt óriási hatásai.

2015-ben több mint egymillió menekült lépte át Európa határait, ami humanitárius és hosszú távú politikai válságot okozott, s ez még napjainkban is megosztja az Európai Uniót és egész Európát (URL3). Ebből az alkalomból néhány új referenciafogalom jelent meg, amelyeket a kontextusból kiragadva akár egy idegenforgalmi útikalauz elemeiként is elképzelhetnénk: nyugat-balkáni útvonal, mediterrán útvonalak stb. Azonban ezek a fogalmak főleg a nyomort, a hiú reményeket, a nézeteltéréseket, a politikai összecsapásokat szimbolizálják.

Az első ilyen jellegű nagy politikai válság sokkolónak bizonyult az Európai Unió számára, amelynek megosztó hatásai a mai napig érezhetőek, ráadásul úgy tűnik, hogy a válság tovább súlyosbodik, és új, keserű oldalait mutatja, mint például a politikai eszközök, amelyeket néha külső és belső célokra egyaránt felhasználnak.

2 ICPO-Interpol Alapszabály 41. cikk.

3 „*You'll never walk alone*” – a Liverpool Football Club himnusza (Gerry & The Pacemakers szerzeménye).

Véleményem szerint a migráncscempészet az illegális migráció egyik fő hajtóereje, egy sokoldalú jelenség, amely képes elmosni az elvándorlás kiváltó okait, és gyorsan kihasználni minden olyan lehetőséget, amely növelheti a hatékonyságát, de amely kapcsolódik az alapvető elemeihez is: reklámozás és toborzás, szállítás, a határellenőrzés és a védelem megkerülése, pénzforgalom, az embercempészek névtelenségének biztosítása stb. A migráncscempészet – nagyságrendje és összetettsége miatt – valószínűleg drámaian befolyásolja az illegális migráció elleni „klasszikus” intézkedések hatékonyságát, beleértve a határbiztonságot, a „kerítéseket”, vagy a menekültügyi politikát, függetlenül attól, hogy azok mennyire jók.

Az embercempészek kifinomult, gyakran technológiai eszközöket alkalmazó módszerekkel igyekeznek a migránsokat a származási országból a célországba szállítani, hogy anyagi haszonra tegyenek szert, és addig folytatják és fejlesztik tevékenységüket, amíg hálózataik működőképeseek maradnak. Az embercempészek nem ismerik a jogi vagy erkölcsi normákat, korlátozásokat, mivel egyetlen céljuk egyszerűen a haszonszerzés. E tekintetben minden adandó alkalmat megragadnak, és kihasználják a bűnüldöző hatóságok minden sebezhetőségét. A bűnözők például azonnal kommunikálhatnak és együttműködhetnek egymással a legújabb technológiai eszközök segítségével, amelyek gyakran még arra is lehetőséget nyújtanak, hogy észrevétlenek maradjanak (például online játékkplatformok), és pénzt mozgathatnak „fű alatt” (például a Hawala rendszer segítségével) (URL4). Ugyanakkor a bűnüldöző hatóságok, beleértve a nemzetközi együttműködésüket is, rendeletekhez, törvényekhez, megállapodásokhoz stb. kötöttek, amelyek korlátozzák intézkedéseik rugalmasságát és valós idejű reagálását, így hátrányos helyzetbe hozzák őket a bűnözőkkel szemben.

Amint a migránsok megérkeznek a feltételezett célállomásra, vagy egy tranzitállamban észlelik őket, az embercempészek „munkája” befejeződik, és a cempészt személyek terheit az érintett államok hatóságai veszik át. Ezen a ponton el kell gondolkodjunk azon, mit lehetett volna tenni a helyzet megelőzése érdekében, és ami még fontosabb, hogy levonjuk a tanulságokat a jelenség kezelésére és megszakítására irányuló reaktív és proaktív képességeink javításához.

Európáról, különösen az Európai Unióról és a schengeni térségről szólva – véleményem szerint – megállapítható, hogy az illegális belépések megakadályozása a határvédelemmel, illetve az illegális migránsok eltávolítása az EU területéről nem lehet megfelelően hatékony a migráncscempészet jelenségének integrált, személyre szabott és átfogó nemzetközi szintű megközelítése nélkül. Egyszerűen azért, mert a migráncscempészek közreműködésével sokan azok közül, akiknek nem sikerül bejutniuk az EU-ba, vagy akiket visszatoloncolnak, újra megpróbálják, és ráadásul mások is csatlakoznak hozzájuk, ezzel állandóan növelve a nyomást.

Az illegális migráció, amely jelenséget 2010 óta a közel-keleti eseményekkel kapcsolatos vándorlások, valamint újabban az ukrainai történések súlyosbítottak, az egyik legnagyobb kihívás, amellyel az EU szembesül, és amelynek összetettsége és mindenekelőtt a hatékony megoldások meghatározásának és végrehajtásának nehézségei jelentős nézeteltéréseket okoznak a közösségen belül. És ahogy már említettem, a migránsok csempészete az illegális migráció szerves elemének bizonyul, és középpontjában a származási helytől a célországokig terjedő bonyolult csempészálózatok állnak.

A migránscsempész-hálózatok működéséről meggyőző képet kaphattunk, és egyúttal tevékenységüknek számos tanulsággal szolgáló iskolapéldája volt a 2021–2022-es lengyel–fehérorosz határon kialakult migrációs válság, amely során a toborzók (beleértve az utazási irodákat és más szervezeteket) szerepe nagyon egyértelmű volt abban, miként ő befolyásolja az embereket, hogy eladják megtakarításaikat és eladósodjanak azért, hogy Európába vándorolhassanak. A toborzók által félrevezetett migránsok közül sokan azzal a céllal érkeztek Fehéroroszországba az iraki Kurdisztánból, hogy jobb életet keresve, erőszakkal bejussanak az Európai Unióba.

A Nemzetközi Migrációs Szervezet által a 2021–2022-es fehéroroszországi migrációs válság idején Fehéroroszországból és a szomszédos országokból vizsgatért iraki visszatérők körében végzett felmérés szerint (URL5) „a válaszadók több mint fele (állításuk szerint) kapott valamilyen formában segítséget a migrációhoz (64%). Közülük a legtöbben családtagoktól vagy barátoktól kaptak segítséget (58%), 41%-uk arról is beszámolt, hogy embercsempészt vett igénybe, 38%-uk pedig arról, hogy az utazást utazási iroda közvetítette.”

„Azok közül, akik csempészekről és utazási irodáktól kaptak segítséget, a legtöbben szájhagyomány útján szereztek információt szolgáltatásaikról (68%), [...] egyharmaduk pedig a közösségi médiát használta információszerezésre (29%). A közösségi megbeszéléseken a résztvevők a szájról-szájra terjedést és a közösségi médiát jelölték meg az illegális migrációs útvonalakról, az embercsempészekről és az utazási irodákról szóló információk két elsődleges forrásaként. [...] A jelentések szerint az embercsempészek a közösségimédia-platformokat is használják az Európába irányuló illegális migrációs útvonalakról szóló információk megosztására és szolgáltatásaik népszerűsítésére. Az [...] információforrásként megjelölt közösségimédia-platformok közé tartozott a TikTok, a Facebook, az Instagram és a Viber. A felmérésben részt vevők mintegy 70%-a vett fel kölcsönt a migrációs kísérlet finanszírozásához, bár ezt szinte kizárólag családtagoktól és barátoktól tették (a kölcsönkérők 93%-a). A válaszadók fele megtakarításait vette igénybe az utazás kifizetéséhez (53%) és/vagy olyan vagyontárgyakat adott el, mint a háza, földje, autója vagy bútorai.”

Mivel a toborzók és az általuk terjesztett történetek megtévesztik őket, sokan olyan csapdába eshetnek, amely tönkretelheti az életüket, ahelyett, hogy az ígért földje felé vezetné őket. Sokan úgy döntenek, hogy mindenüket, vagy családjuk minden vagyonát arra költik, hogy finanszírozni tudják az európai utazásukat. Amíg pénzük van, addig az embercsempész-hálózatok segítenek nekik, aztán már csak magukra számíthatnak.

2014-ben, a következő évben kirobbanó migrációs válság előtt, írországi belügyi attaséi megbízatásom idején részt vettem Dublinban egy konferencián (a Chatham House szabályai szerint), ahol egy akkori uniós tisztségviselőt az illegális migráció okairól kérdeztek, különösen azokról a területekről, amelyeket nem érint közvetve vagy közvetlenül egy erőszakos konfliktus. Egy rögtönzött példa formájában válaszolt, ami miatt a hallgatóság egy része „megbotránkozva” hagyta el a termet. *„Egy afrikai faluban valaki kap egy tévét, egy antennát és egy generátort, és a közösség tagjai többek között láthatják »a csodás európai életet«. Aztán jön egy magánszemély, és azt mondja, hogy tudna segíteni nekik – természetesen pénzért cserébe –, hogy eljussanak az öreg kontinensre, ahol jobb életük lenne, és pénzt tudnának küldeni az otthoniaknak. A család eladja jószágait, és kiválasztja egyiküket, hogy elinduljon az útra, amely megváltoztathatja az életüket.”* Akkoriban nem sokat gondolkodtam a témáról, de később jobban megértettem a lényegét.

Egy 2019-es szarajevói magánutazásom során is meglepődtem, amikor egy étterem tulajdonosa elmondta, hogy az előző télen az átutazó migránsoknak köszönhetően – akik gyakran felkeresték az éttermet – tudott túlélni.

A migráns-csempészet nagyon jövedelmező, rendkívül jól szervezett üzlet, és a származási, tranzit- és célországok nemzeti hatóságainak erőfeszítéseivel – még a két- és többoldalú nemzetközi megállapodások által kínált eszközökkel is – csak részben sikerül felszámolni a migráns-csempész-hálózatokat, miközben a szervezők és a főkolomposok nagyon gyakran felderítetlenek, és büntetlenül maradnak.

Véleményem szerint ebben a közegben az illegális migráció legfőbb áldozatai azok, akiknek a leginkább szükségük van a nemzetközi közösség védelmére és támogatására, nevezetesen a menekültek, akiket közvetve és közvetlenül érintenek a konfliktusok, zavargások és az elnyomás, és akik többségének nincsenek meg az anyagi és pénzügyi eszközei, ereje és egészségi állapota ahhoz, hogy vállalja a hosszú utat az „európai álm” felé. Ennek következtében sokan közülük még az életüket is elveszítik olyan helyeken, mint a Földközi-tenger. Az illegális migráció bonyolultságában elveszve a menekülteket nehezebb azonosítani és támogatni.

Sokan azok közül, akiket bizonyos szempontból „gazdasági migránsoknak” lehetne minősíteni, s akiket hamis módszerekkel, eszközökkel és információkkal

„meggyőztek” arról, hogy jelentős összegek kifizetésével elinduljanak egy bizonytalan útra az „európai paradicsomba”, soha nem érnek célba, vagy visszaküldik őket. Következésképpen életük megtakarításai, vagy a családjuk által kölcsönzött pénz elveszik, és sok esetben függőségi és szolgai helyzetbe kerülnek, ami jól mutatja, hogy a migráncscempészet mennyire közel áll az emberkereskedelelemhez.

Más súlyos bűncselekmények esetéhez hasonlóan az Interpol különböző eszközökkel segítette a bűnüldöző szerveket világszerte a migráncscempészet elleni küzdelemben, hogy ezáltal növelje kapacitásukat „*e bűncselekmények felderítésére és kivizsgálására, valamint az áldozatok és a kiszolgáltatott személyek védelmére*”, például az alábbiak révén: a rendőrségi együttműködés és az információcsera megkönnyítése; operatív és statikus elemző jelentések készítése a bűnüldözési döntéshozatal támogatása érdekében; a tagországai által végrehajtott transznacionális műveletek támogatása; a bűnüldöző hatóságok segítése kapacitásuk fejlesztésében; a bűnüldözés speciális hálózatainak koordinálása (mint például az Interpol migráncscempészet elleni speciális operatív hálózata) (URL6).

Az Interpolnak a migráncscempészet elleni küzdelem terén végzett globális műveletei elméleti és gyakorlati eszközök alkalmazásával évente több száz bűnözőt azonosítanak, többek között gyakorlati képzésekkel, adatbázisainak és szakértelmének felhasználásával, valamint más különböző szereplőkkel (URL7), köztük uniós ügynökségekkel (Europol, Eurojust, Frontex, Cpol, eu-LISA) és uniós intézményekkel (Európai Parlament, Európai Tanács, Európai Bizottság, Európai Külügyi Szolgálat) való együttműködéssel (URL8).

Az Interpol az Európai Unió és a belügyek területén illetékes ügynökségek kulcsfontosságú partnere a nemzetközi bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelemben, amely szilárd partnerségen alapul, és célja annak biztosítása, hogy „mindkét fél teljes mértékben kihasználja a másik fél által nyújtott előnyöket”. Ennek az együttműködésnek fontos eleme az Interpol brüsszeli különleges képviselőinek hivatala, amelynek rendeltetése az uniós és a globális bűnüldözési kezdeményezések és fellépések összehangolásának elősegítése (URL9).

Az együttműködés egyik fő területe az illegális migráció és a migránsok cempésze elleni küzdelem a rendelkezésre álló jogi és gyakorlati eszközök felhasználásával, valamint a kapacitások fejlesztését célzó kezdeményezések, többek között közös projektek révén. „*Figyelembe véve a feladatok, célkitűzések és felelőségek egymást kiegészítő jellegét*” az Interpol és az Europol 2001-ben stratégiai megállapodást kötött⁴ azzal a céllal, hogy „*együttműködést alakítsa-*

4 Az Interpol és az Europol között 2001. november 5-én aláírt megállapodás.

nak ki és tartsanak fenn [...] a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözés elleni küzdelemben” (URL10; URL11). Az Interpol együttműködik az Europol által 2016-ban létrehozott uniós migráncsempész-központtal (Migrant Smuggling Center) (URL12). Emellett az Interpol 2018-ban létrehozta az Információcsere Központot (Information Clearing House), amelynek célja „az embercsempész-hálózatok elleni küzdelem, valamint az Interpol és az olyan uniós ügynökségek, mint az Europol, a Frontex és az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége közötti nemzetközi partnerség erősítése” (URL13).

Tágabb regionális szinten az Interpol – a bűnözés elleni hatékony fellépés terén, beleértve az embercsempészetet is – együttműködik az EU-val a G5 SAHEL közös haderő támogatásában.

Az együttműködés fokozása iránti eltökéltségüket tükrözi az is, hogy az Interpol és uniós partnerei elkötelezettek egy olyan elektronikus jogsegélyrendszer kifejlesztésének lehetősége iránt, amely jelentősen felgyorsítaná a globális kommunikációs folyamatot ezen a területen.

Szilárd partnerségük részeként az EU hozzájárul az Interpol egyes projektjeinek finanszírozásához, mint például az IDEA-projekt, a Shakara-projekt vagy a Nyugat-Afrikai Rendőrségi Információs Rendszer (URL14).

Az Európai Unió, annak intézményei és tagállamai jelentős és közvetlen érdekeltséggel rendelkeznek az Interpol migráncsempészethez és az emberkereskedelemmel kapcsolódó kezdeményezéseinek és projektjeinek támogatásában és finanszírozásában, mint például (URL15): „Az emberkereskedelem és a migránsok csempészete elleni küzdelem az Európai Unióban” (2022–2023-as időszak, finanszírozza az Európai Bizottság, költségvetése 158 000 EUR), „Az emberkereskedelem elleni küzdelem a Balkánon” (2021–2023-as időszak, finanszírozza a Német Szövetségi Külügyminisztérium, költségvetése 1 140 000 EUR), „Az emberkereskedelem és a migráncsempészet elleni küzdelem Afrika szarván” (2022–2024-es időszak, finanszírozza az Európai Unió, költségvetése 642 000 EUR).

Ötletek, megoldások, lehetőségek keresése

Szeretném hangsúlyozni, hogy nem az a szándékom, hogy ötletet adjak, és azt csodászerként üdvözljem az Európát érintő migráncsempészet problémájára, hanem inkább az, hogy egy szélesebb körű vitát indítsak el ebben az irányban, amely végül valóban hatékony megoldáshoz vezethet. Ezért kevésbé fontos, hogy mennyire téves és hibás a véleményem, mivel az ezzel kapcsolatos kritikák megszólaltatása valójában a terv része.

Az illegális migráció kezelésének és enyhítésének legmegfelelőbb és leghatékonyabb módjaival kapcsolatos folyamatos dilemma megosztottságot eredményezett az EU tagállamai között: egyesek inkább az áramlás megállítását támogatják, többek között határkerítések építésével, míg mások a migránsok befogadásával kapcsolatos szolidaritást és hasonlókat tartanak a fő megoldásnak.

Nem könnyű egyetlen „mágikus” megoldást találni, de személy szerint meg vagyok győződve arról, hogy az illegális migráció korlátozható lenne a migránsok csempészete elleni küzdelemmel, egy célzott, személyre szabott és átfogó megközelítéssel, regionális vagy akár globális szinten, amelyben az Interpolnak is fontos szerepe van.

Ebben a tekintetben, véleményem szerint, a migránscsempészet egységes és összehangolt módon történő kezelése és megelőzése érdekében megoldás lehetne egy állandó munkacsoport vagy nemzetközi együttműködési központ felállítása.

Egy ilyen központnak a migránsok kereskedelme elleni küzdelemben jártas összekötő tisztviselőkből (rendőrök és ügyészek), szükség esetén az érintett országok (cél-, tranzit- és származási országok) más érintett intézményeinek képviselőiből, valamint az érintett uniós intézmények és ügynökségek, az Interpol és más nemzetközi bűnüldözői fórumok képviselőiből kellene állnia.

Mivel a leginkább érdekelt felek az Európai Unió és tagállamai, a központot elsősorban az EU finanszírozná, és az EU égisze alatt működne, multilaterális státusz és/vagy a részt vevő felekkel kötött munkamegállapodások alapján, határozott idejű, megújítható megbízással.⁵

Meglátásom szerint gyakorlati okokból az lenne a megvalósítható megoldás, ha a központ székhelye egy olyan uniós államban lenne, amely a fő migrációs útvonalak közelében és/vagy az Európai Unió külső határán helyezkedik el.⁶ Először, a megvalósíthatóság felmérése érdekében, kísérleti projektként, korlátozott időre egy munkacsoportot lehetne létrehozni, amely több, a nyugat-balkáni útvonalon vagy annak közelében fekvő országot foglalna magában.

A központ fő tevékenységi körét az információcsere, a rendőrségi/igazságügyi együttműködés és az operatív koordináció képezné.

Az információcserét illetően az Europol és az Interpol központi és stratégiai szerepet játszana, felhasználva eszközeiket és mechanizmusait, beleértve információelemző képességeiket, amelyek például a döntéshozatali folyamat szempontjából alapvető fontosságúak lehetnek. Természetesen a hírszerzési információk cseréjére is sor kerülhetne pontosított esetekben, összekötő tisztviselők útján.

5 A szerző által javasolt lehetséges név lehetne: „Migránskereskedelem elleni nemzetközi együttműködési központ” (Centre for International Cooperation against Trafficking in Migrants, lehetséges rövidítés: CENTRAMIG), a továbbiakban: Központ.

6 Például Görögország, Románia, Bulgária, Magyarország, Ausztria stb.

A központ segítséget nyújthatna az EU és az érintett államok bűnüldöző hatóságai számára a jelenség „leltárba vételében”, egy átfogó „harc terv” kidolgozásában, valamint a közös érdekeknek és a változó realitásoknak megfelelő intézkedések rangsorolásában.

Ami a közös műveletek és nyomozati tevékenységek megkönnyítését és összehangolását illeti a központhoz csatlakozó államok joghatóságán belül: úgy vélem, ez lenne a központ lényege, és ez lenne az a terület, ahol a leginkább hozzájárulhatna a migráncscempész-hálózatok elleni küzdelemhez.

Ez óriási jelentőséggel bírna abban, hogy a lehető legtöbb migráncscempész-hálózatot sikerüljön felszámolni azáltal, hogy lehetővé válik a különböző joghatóságok területén egyidejűleg, vagy nagyon rövid időn belül, gyors, összehangolt és integrált módon közös komplex műveletek kezdeményezése, kidolgozása és végrehajtása.

Gyakorlati példaként el tudnám képzelni azt az ideális helyzetet, amikor pusztán egy szállítótól vagy kísérőtől kiindulva⁷ a bűnüldöző hatóságok könnyen felderíthetik és követhetik a szálakat, és sikeresen felszámolhatnak egy olyan hálózatot, amely a Közel-Kelettől Nyugat-Európáig terjeszti ki csápjait, többek között a kulcsfontosságú főszereplőig és szervezőig is eljutva.

A fentiekben ismertetett szakértelme, eszközei, mechanizmusai és hálózatai révén az Interpolnak nagyon fontos szerepe lenne egy ilyen központ működésében, többek között a globális és regionális szintű kapcsolattartásban és együttműködésben való segítségnyújtás révén.

Az egyik legértékesebb tanulság, amelyet szakmai tevékenységem során szereztem, a személyes kapcsolatok és a közvetlen összefogás fontossága – beleértve az operatív szintű együttműködést is – a nemzetközi bűnüldözési együttműködés világában, amelynek jelentősége különösen nyilvánvaló lehet azokban az esetekben, amelyek több joghatóságot érintenek, és ebben a tekintetben a migráncscempészet tökéletes példa.

Így a bizalom kiépítésével és a különböző nemzeti büntetőeljárás jogszabályok és eljárások közötti megfeleltetés lehetővé tételével a közvetlen együttműködés fő célja az időben történő és hatékony reagálás és fellépés biztosítása, hogy lépést tartson a bűnözés fejlődésével és előrehaladásával, amelynek a bűnüldözés által előírt korlátozásokon kívül kevés gátja van.

A központ működési körén túlmenően a különböző joghatóságokban végzett operatív tevékenységek során összegyűjtött adatok, információk és tény-sorok felhasználhatók egy hatékony megelőzési és tudatosságnövelő mechanizmus kialakításához a migráncscempészet csapdáival kapcsolatban, amely

7 Akit például Magyarországon, Ausztriában vagy Németországban fogtak el.

elsősorban – mint a bűnügyi lánc első szegmensére – a származási és tranzit-országokra, valamint a toborzási szakaszra összpontosít. Amint a toborzási szakasz lezárult, a migrációs folyamatot nagyon nehéz megállítani vagy eltéríteni, és gyakran nincs visszaút azok számára, akik mindenüket az embercsempészek kifizetésére fordították. Ezeket a tevékenységeket például az érintett országok illetékes hatóságainak nyújtott tanácsadással, mentorálással és pénzügyi támogatással lehetne megvalósítani annak érdekében, hogy jogi és gyakorlati kereteket megerősítsék, hogy a tudatosító kampányok révén jobb megelőzési kapacitásokat érjenek el, kihasználva minden rendelkezésre álló lehetőséget, mint például a helyszíni felkeresés, vagy az online tevékenységek.

A központ munkájából származó adatok és információk felhasználhatók az EU és más nemzetközi szervezetek és szereplők támogatására is, hogy erőfeszítéseiket a származási országok újjáépítésének, társadalmi és gazdasági fejlődésének támogatására és elősegítésére, illetve az éghajlatváltozás hatásainak enyhítésére összpontosíthassák, ami mind a származási, mind a tranzit- és a célországok számára kedvező hatással bírna.

A cikkben szereplő online hivatkozások

URL1: *Key dates*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/INTERPOL-100/Key-dates>

URL2: *What is INTERPOL*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>

URL3: *Europe's migrant crisis: The year that changed a continent*. <https://www.bbc.com/news/world-europe-53925209>

URL4: *Hawala. How does this informal funds transfer system work, and should it be regulated?* <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2002/12/elqorchi.htm>

URL5: *„A survey of returnees from the Belarusian Migration Crisis” conducted by IOM, released on April 2022*. https://iraqdtm.iom.int/files/BorderMonitoring/2023155636945_DTM_Returnees_From_Belarusian_Migration_Crisis_April_2022.pdf

URL6: *Human trafficking and migrant smuggling. Our response*. <https://www.interpol.int/Crimes/Human-trafficking-and-migrant-smuggling/Our-response>

URL7: *Human trafficking and migrant smuggling. Operations*. <https://www.interpol.int/Crimes/Human-trafficking-and-migrant-smuggling/Operations>

URL8: *INTERPOL and the European Union. Cooperation with EU Institutions and agencies*. <https://www.interpol.int/Our-partners/International-organization-partners/INTERPOL-and-the-European-Union>

URL9: *INTERPOL and the European Union. The Office of the Special Representative of INTERPOL to the European Union*. <https://www.interpol.int/Our-partners/International-organization-partners/INTERPOL-and-the-European-Union>

URL10: *Agreement between Interpol and Europol, signed on 05 November 2001.* https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/agreement_between_Interpol_and_Europol.pdf

URL11: *Partners-collaboration: INTERPOL.* <https://www.europol.europa.eu/partners-collaboration/agreements/interpol>

URL12: *European Migrant Smuggling Centre.* <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-serious-and-organised-crime-centre-esocc/european-migrant-smuggling-centre-emsc>

URL13: *The Information Clearing House.* <https://www.interpol.int/Crimes/Human-trafficking-and-migrant-smuggling/Project-HTSM-European-Union>

URL14: *INTERPOL and the European Union. EU funded projects.* <https://www.interpol.int/Our-partners/International-organization-partners/INTERPOL-and-the-European-Union>

URL15: *Human trafficking and migrant smuggling. Projects (funded by EU and EU members states).* <https://www.interpol.int/Crimes/Human-trafficking-and-migrant-smuggling>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Maftai, C. (2023). Az Interpol hozzájárulása és jövőbeli szerepe a migráncsempészet elleni küzdelemben Európát és a tágabb térséget illetően. *Belügyi Szemle*, 71(11), 2061–2073. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.12>

A tudomány lehetséges válasza a globális fenyegetésre

The possible response of science to the global threat

Németh József

Dr. PhD., elnök, főosztályvezető, címzetes egyetemi docens, rendőrségi főtanácsos, rendőr ezredes
Rendészeti Oktatási és Kiképző Központ,
Rendőrség Tudományos Tanácsa
nemethj@rokk.police.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja bemutatni az Interpol tevékenységében és a hazai gyakorlatban tapasztalható innovációt, annak szükségességét.

Módszertan: A szerző a magyar és az angol nyelvű szakirodalom, valamint az Interpol honlapján az évforduló alkalmából megjelentetett cikkek, adatok elemzésével és rendszerezésével dolgozza fel a témát.

Megállapítások: A biztonsági kihívások, a nemzetközi szervezett bűnözés ellen folytatott küzdelem megköveteli a bűnüldöző szervek munkájában az innovációt, a technológiai fejlődésből adódó eredmények hasznosítását, alkalmazását.

Érték: A tanulmány a kutatás-fejlesztés-innováció oldaláról vizsgálja a globális kihívásokra adható válaszokat, különösen az Interpol tevékenységéhez és a hazai lehetséges gyakorlathoz kapcsolódóan.

Kulcsszavak: biztonság, kutatás-fejlesztés-innováció, Interpol

Abstract

Aim: The aim of the study is to present the innovations in INTERPOL's activities and practices and the need for them.

Methodology: The author analyses and systematises the literature in Hungarian and English, as well as the articles and data published on the INTERPOL website on the occasion of the anniversary.

Findings: The security challenges and the fight against international organised crime require innovation in the work of law enforcement agencies, and the use and application of the results of technological progress.

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.13>. A cikk a szerkesztőséghez magyar nyelven érkezett be.

Value: The study examines possible responses to global challenges from a research and development-innovation perspective, in particular in relation to INTERPOL's activities and possible practices at home.

Keywords: security, research-development-innovation, INTERPOL

A komplex biztonság megteremtése és fenntartása olyan globális kihívás, amely nem ismer határokat, és amelyeket a nemzetállamok önmaguk nem képesek hatékonyan és tartósan kezelni. A 21. század kihívásainak csak a felkészült, tudományos támogatottságú szervezetek tudnak megfelelni. Az Interpol, a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete egy évszázada fontos szerepet vállal a nemzetközi bűnüldözésben. Felismerve az exponenciális fejlődéssel járó kihívásokat az Interpol az innováció felkarolásával alkalmazkodott a bűnmegelőzés, felderítés és nyomozás terén felmerülő kihívások kezelésére. Az innováció felé vezető útnak elemzése során nyilvánvalóvá válik, hogy a szervezet a modern korban a transznacionális bűnözés elleni küzdelem meghatározó szereplőjévé vált. A kutatás-fejlesztés és innováció igénye a hazai rendőrszakma gyakorlatában is megjelent, amelynek előzményei évekre visszamenőleg fellelhetők.

Bevezetés

Az Interpol, a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrségi Szervezet rövidítése, 1923-as megalakulása óta a nemzetközi bűnüldözés élvonalába tartozik. Az évtizedek során az Interpol fejlődött, és alkalmazkodott a változó globális dinamikához, a felmerülő fenyegetésekhez és a technológiai fejlődéshez. Ma az innováció és a nemzetközi együttműködés jelképe a transznacionális bűnözés elleni küzdelemben. Írásomban a teljesség igénye nélkül bemutatom az Interpol innovatív kezdeményezéseit és azok messzemenő hatásait a globális bűnüldözésre, valamint a hazai rendészeti kutatás-fejlesztés, innováció lehetséges jövőbeli irányjaival foglalkozom.

Technológiai innováció

Globális rendőrségi kommunikáció

Az Interpol egyik legjelentősebb technológiai újítása az I-24/7 néven ismert globális rendőrségi kommunikációs rendszer. Az 1999-ben elindított I-24/7 egy

biztonságos és titkosított platform, amely lehetővé teszi az Interpol tagországi bűnüldöző szervei számára, hogy valós időben kommunikáljanak és osszák meg a kritikus információkat. Ez a platform hozzáférést biztosít a bűnüldöző tisztviselők számára az Interpol kiterjedt bűnügyi adatbázisaihoz, amelyek a bűnözőkről, az ellopott vagyonról, az eltűnt személyekről és a terrorizmussal kapcsolatos adatokról tartalmaznak információkat ([URL1](#)).

Az I-24/7 forradalmasította a bűnüldöző szervek határon átnyúló ügyekben való együttműködésének sebességét és hatékonyságát. Lehetővé teszi például az egyik ország rendőrei számára, hogy szinte azonnal információt kérjenek egy másik ország gyanúsítottjáról, vagy az illető büntetett előéletéről. Ez a valós idejű adatsere fontos szerepet játszott és tölt be napjainkban is a szökevények és az eltűnt személyek felkutatásában, a nemzetközi bűncselekmények megelőzésében ([URL1](#)).

Kiberbűnözési szakértelem

Az elmúlt években a kiberbűnözés terjedése világszerte jelentős kihívás elé állította a bűnüldöző szerveket. Felismerve a kiberfenyegetések hatékony leküzdésének szükségességét, az Interpol ezen a területen is befektetett a szakértelem kiépítésébe is. A szervezet külön egységet hozott létre, az Interpol Globális Kiberbűnözés Szakértői Csoportját (IGCEG), amely a kiberbiztonság, a digitális kriminalisztika és a kapcsolódó területek szakértőiből áll ([URL2](#)).

Az IGCEG technikai segítséget és útmutatást nyújt a tagországoknak a kiberbűnözések kivizsgálásához. Ezenkívül az Interpol Cyber Fusion Center központjaként hozzájárul a kiberfenyegetésekkel kapcsolatos hírszerzési információk megosztásához és a kiberincidensekre adott globális válaszok koordinálásához ([URL3](#)). Az Interpol számítástechnikai bűnözés elleni küzdelem mellett elkötelezettsége alátámasztja a bűnügyi tevékenységek változó természetének felismerését és a legmodernebb technológiai megoldások szükségességét.

Információmegosztás

Bűnügyi adatbázisok

Az Interpol a bűnüldözési adatbázisok széles skáláját kezeli, amelyek elősegítik a bűnüldözés terén folytatott nemzetközi együttműködést. Ezek az adatbázisok különféle bűnözői tevékenységekkel kapcsolatos információkat tartalmaznak, beleértve a kábítószer- és embercsempészetet, a terrorizmust és a szervezett

bűnözést. Az ezekhez az adatbázisokhoz való hozzáférés és az azokhoz való hozzájárulás lehetősége megváltoztatta a tagországok tevékenységét.

Például az Interpol Stolen Motor Vehicles adatbázisa az adatok egyszerű megadásával lehetővé teszi a bűnüldöző szervek számára annak ellenőrzését, hogy egy járművet elloptak-e. Ez felbecsülhetetlen értékű volt a lopott járművek illegális kereskedelmének megakadályozásában, és az ellopott javak visszaszerzésében (URL4). Ezenkívül az eltűnt személyekkel és a gyermekek kizsákmányolásával kapcsolatos adatbázisok segítettek a családok újraegyesítését, és megvédték a kiszolgáltatott személyeket a kizsákmányolástól (URL1).

Adatelemzés és prediktív rendőrség

Az elmúlt években az Interpol az adatelemzést és a mesterséges intelligenciát (AI) vette igénybe a hatalmas mennyiségű bűnüldözési adat elemzéséhez. Az olyan kezdeményezéseken keresztül, mint az Interpol Innovációs Központ, a szervezet mesterséges intelligencia eszközöket fejleszt, hogy támogassa a tagországokat a bűncselekmények és a minták felderítésében, a bűncselekmények előrejelzésében (URL5). Ezek a technológiák lehetővé teszik a bűnüldöző szervek számára, hogy proaktívak legyenek a fenyegetések megelőzésében és reagálásában.

Ezen túlmenően az Interpol adatelemzési módszerei segítséget nyújtanak a kialakuló tendenciák és a bünszervezetek működési módjának azonosításában is. Ez az információ segít a tagországoknak stratégiáik kiigazításában és az erőforrások hatékonyabb elosztásában (URL6). Az újítások által kínált prediktív rendészeti képességek hozzájárulnak a fokozott közbiztonsághoz és a bűnözés csökkentéséhez globális szinten.

Kapacitásfejlesztés

Az Interpol elismeri, hogy hatása túlmutat a technológián és az adatbázisokon, ez a tagországok bűnüldöző szervei képességeinek megerősítésében is rejlik. Ennek elérése érdekében az Interpol számos kapacitásépítő programot és képzési kezdeményezést kínál.

Speciális képzés

Az Interpol speciális képzési programokat folytat annak érdekében, hogy a bűnüldöző szervek tisztviselőit ellássák a bűnözés különféle formái elleni küzdelemhez

szükséges ismeretekkel és készségekkel. Ezek a programok olyan területeket fednek le, mint a terrorizmus elleni küzdelem, a számítógépes bűnözés, a kábítószerek-kereskedeleme, az embercsempészet és a vadon élő állatokkal kapcsolatos bűnözés (URL7). A világszínvonalú képzésekhez való hozzáférés biztosításával az Interpol biztosítja, hogy a tagországok bűnüldöző szervei jól felkészültek legyenek az összetett és folyamatosan változó fenyegetések kezelésére.

Technikai segítségnyújtás

A képzés mellett az Interpol technikai segítséget is kínál a sajátos kihívásokkal szembesülő tagországoknak. Ez magában foglalhatja szakértők küldését, akik segítenek egy összetett nyomozásban, vagy forrásokat biztosítanak egy ország kriminalisztikai képességeinek javításához (URL8). Támogatásukat az egyes tagországok egyedi igényeihez igazítva az Interpol segít áthidalni a képességbeli hiányosságokat, és hatékonyabb választ ad a transznacionális bűnözésre.

Nemzetközi együttműködés

Az Interpol erőssége abban rejlik, hogy képes elősegíteni a bűnüldöző szervek közötti nemzetközi együttműködést. A szervezet semleges és megbízható közvetítőként szolgál a tagországok számára, lehetővé téve számukra a nemzeti határokon átnyúló ügyekben való együttműködést.

Közös műveletek

Az Interpol gyakran koordinál olyan közös műveleteket, amelyekben több tagállam is részt vesz, és amelyek meghatározott bűncselekményeket céloznak meg. Például a 2018-ban végrehajtott Thunderstorm hadművelet globális kezdeményezés volt a vadon élő állatok kereskedelme elleni küzdelemben. Ez több száz személy letartóztatásához és több tonna illegális vadon élő állatokból származó termék lefoglalásához vezetett (URL9). Az ilyen műveletek a tagországok kollektív erőforrásait és szakértelmét hasznosítják a hatásos eredmények elérése érdekében.

Partnerségek

Az Interpol különféle nemzetközi szervezetekkel is együttműködik, például az ENSZ-szel, a Vámigazgatások Világszervezetével és a regionális bűnüldöző

hálózatokkal. Ezek a partnerségek átfogóbb és összehangoltabb választ adnak a globális kihívásokra. Például az Interpol szorosan együttműködik az Egyesült Nemzetek Kábítószer- és Bűnügyi Hivatalával (UNODC) a kábítószer-kereskedelem és a szervezett bűnözés elleni küzdelemben ([URL10](#)).

Kihívások és etikai megfontolások

Noha az Interpol innovatív megközelítései jelentős szerepet játszottak a globális bűnüldözés előmozdításában, kihívásokat és etikai megfontolásokat is jelentenek. Az egyik elsődleges probléma a technológiával és az információmegosztással való visszaélés lehetősége. Az egyének személyiségi jogainak védelme és az érzékeny adatokhoz való jogosulatlan hozzáférés megakadályozása kiemelten fontos.

Ráadásul az Interpol összetett geopolitikai környezetben működik, ahol a tagországok érdekei nem mindig illeszkednek egymáshoz. A nemzetközi együttműködés elősegítése és a nemzeti szuverenitás tiszteletben tartása közötti egyensúly megtalálása kihívást jelenthet. A szervezet hitelességéhez és hatékonyságához elengedhetetlen annak biztosítása, hogy az Interpol pártatlan és politikai befolyástól mentes maradjon.

Ezenkívül a technológia gyors fejlődése folyamatos kihívásokat jelent a fejlődő kiberfenyegetésekkel való lépéstartás és az érzékeny bűnüldözési adatok biztonságának biztosítása tekintetében. A kiberbiztonságnak és az adatvédelemnek kiemelt prioritást kell élveznie a jogsértések és az illetéktelen hozzáférés megelőzése érdekében.

Következtetés

Az Interpol innováció iránti elkötelezettsége a nemzetközi bűnözés elleni globális küzdelem meghatározó, vezető szereplőjévé tette. A technológiai fejlődés, az információmegosztás, a kapacitásépítés és a nemzetközi együttműködés révén az Interpol alkalmazkodott a bűnügyi tevékenységek folyamatosan változó környezetéhez. Az élvonalbeli megoldások iránti elkötelezettsége lehetővé tette a tagországoknak, hogy hatékonyabban küzdjenek a bűnözés ellen és eredményesebben védjék polgáraikat.

Ennek ellenére az Interpol folyamatos kihívásokkal néz szembe, beleértve az adatvédelemmel és a politikai befolyással kapcsolatos etikai megfontolásokat. Integritásának és hatékonyságának megőrzése érdekében az Interpolnak

továbbra is prioritásként kell kezelnie az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot és a nemzetközi együttműködést.

Innováció a hazai gyakorlatban

Magyarországon a rendőrségi szervezetben folyó tudományos tevékenységet alapvetően a vonatkozó belügyi és rendőrségi normák határozzák meg, lehetőséget és szervezeti keretet biztosítva a tudományos gondolkodásnak, annak érdekében, hogy a rendőri tevékenység megfelelő tudományos háttérrel, alappal rendelkezzen. A rendőrségi tudományos kutatásokban 2014-óta jelentős változás tapasztalható, elsősorban az EU Horizont 2020. pályázatokon elnyert támogatásoknak köszönhetően, melyek a rendőrszakmai szervezetek részvételével valósult meg.

Az EU-s és a hazai kutatás-fejlesztési és innovációs támogatások rendszerének változásával újra kell gondolni a kutatások lebonyolítására hivatott szervezetek, leginkább a szakmai projektszervezetek feladatrendszerét, hatásköreit, kompetenciáit, valamint az együttműködések helyzetét, mely az alábbiak szerint lehetséges.

Jövőbeli lehetséges irányok

A fenti szabályzók hatékonyan segítik elő a társadalomtudományi kutatásokat, az elméleti és humán erőforrásra irányuló fejlesztéseket, azonban a műszaki kutatás és fejlesztés területén további lépések szükségesek, az alábbi okokból:

- a technika robbanásszerű fejlődése miatt egy-egy műszaki megoldás vizsgálata, a lehetőségek kutatása és a fejlesztés elkerülhetetlen ahhoz, hogy az esetleges rossz szándékú felhasználást a rendőrség megelőzze, illetve időben leereagálja;
- ezen típusú kutatások multidiszciplinárisak, nagy adminisztrációs terhet jelentenek, költség- és szervezésigényesek, ugyanakkor olyan gyors szervezeti reagálóképességet igényelnek, amihez rugalmas struktúra szükséges;
- a rendőrségnél jelenleg meglévő pályázat- és projekttámogatásra létrehozott szervezeti elemek elsősorban eszközbeszerzési célra jöttek létre, számukra aránytalan adminisztratív terhet jelent az olyan típusú projektben történő részvétel, ahol inkább sok kis beszerzés, szolgáltatásmegrendelés a jellemző (egyedi eszközök, prototípusok, egy-egy külföldi út);

- a potenciális pályázati források egy része megköveteli piaci szereplők bevonását, az elvárt eredmény általában egy adott technológiai készültségi szintű termék vagy megoldás;
- a rendőrségnél megvan az a rendőrszakmai tudás és gyakorlati tapasztalat, amely ilyen termékek és megoldások fejlesztésének alapjául szolgálhat, melyhez a Rendőrség Tudományos Tanácsa tevékenysége messzemenőig alkalmas a felhasználói igények gyűjtésére és tükrözésére e téren (URL11);
- a nemzetközi biztonsági kutatások élvonalában lévő szervezetek (kutatóintézetek, egyetemek, rendőrségek) elismerik a magyar rendőrség magas szakmai színvonalát és számítanak részvételére;
- a rendőrséggel együttműködésben lévő Nemzeti Közszolgálati Egyetemen megvan az a szervezeti feltételrendszer, a kutatási módszertanban jártas hivatásos rendőri és polgári állomány, amely segítségével képes közvetíteni a kutatás-fejlesztés és a rendőrség szakmai igényei között.

Az Európai Unió tagállamaiban a rendészet- és biztonságtechnikai kutatások működtetésére különböző modellek jöttek létre. Ezek a modellek részben az adott állam közigazgatási struktúrájához másrészt pedig az egyes kutatási- és fejlesztési programokhoz alkalmazkodtak.

Kutatási infrastruktúra

Magyarországon a korábbi Innovációs és Technológiai Minisztérium szakpolitikai támogatásával létrejött a Nemzeti Laboratóriumok Program (URL12), melyben egy adott tématerület hazai szakmai műhelyeit ösztönzik az eddiginél szorosabb együttműködésre, amellyel a jelentős globális problémákra nemzetközi szinten is választ adni képes kompetenciákat fejlesztenek, és megteremtik a hatékony tudástranszfer lehetőségét is.

A rendőrség, valamint a többi rendvédelmi szervezet hathatós támogatásával az NKE-t lehetne a közszolgálatot érintő nemzetközi kutatások magyarországi think-tankjévé tenni.

A biztonsági technológiák és eljárások fejlesztését szolgáló szervezet feladatai – a teljesség igénye nélkül – az alábbiak lehetnek:

- kutató és szervező tevékenység kifejtése a felhasználói igények és a rendelkezésre álló műszaki megoldások, fejlesztési lehetőségek megismerésére (workshopok, konferenciák, online forrásfigyelés, kapcsolattartás, publikáció);
- kutatáshoz és fejlesztéshez igénybe vehető kutatói és szakemberhálózat létrehozása és gondozása hazai és nemzetközi szinten;

- a felismert felhasználói igények és műszaki lehetőségek összehangolásával specifikációk meghatározása, kutatási, illetve fejlesztési cél azonosítása;
- az azonosított kutatás, illetve fejlesztési cél elérése érdekében szükséges forrás megteremtése, biztosítása, szakmai igényekhez igazodó „piaci” háttérkutatás elvégzése, konzorciumépítés;
- források rendelkezésre állása esetén a kutatási, illetve fejlesztési projekt irányítása és koordinálása;
- a projektek eredményeinek gondozása, erre vonatkozó állami (tulajdonosi) felhatalmazás esetén hasznosítása, a termékek piacra juttatása.

Összegzés

Összefoglalva, az Interpol innovatív kezdeményezései átfomálták a globális bűnüldözés helyzetét. Ahogy a világ folyamatosan fejlődik, az Interpol szerepe a felmerülő fenyegetések leküzdésében és tagországainak támogatásában továbbra is nélkülözhetetlen. Az innováció élvonalában maradv az Interpol kétszen áll arra, hogy megfeleljen a jövő kihívásainak, és folytassa létfontosságú küldetését, a globális biztonság és igazságszolgáltatás előmozdítását.

A hazai gyakorlatban a laboratóriumi modell a kormányzati, közigazgatási, rendvédelmi és katonai intézmények proaktív képességeinek fejlesztését szolgálja, a piaci igényekhez alkalmazkodva. A laboratórium tevékenysége a többi között kiterjed a közbiztonsági és katasztrófavédelmi új technológiák kifejlesztésére és akár piaci bevezetésre is.

Az innovatív és biztonságos társadalmak megteremtése, a lakosság szubjektív biztonságérzetének növelése érdekében fontos a hazai és nemzetközi együttműködések további erősítése a tudományos kutatások-fejlesztések területén. *„Napjainkban, amikor a Rendőrség bizalmi indexe kimagaslóan jó, az állampolgárok fokozódó érdeklődést mutatnak szervezetünk tevékenysége, eredményei iránt, fontos a tudományos eredményekkel támogatott rendőri munka végzése és annak bemutatása. A jó szakmai gyakorlat nem alakulhat ki a tudományos kutatás által megszerzett tudás nélkül.”* (Németh, 2016).

Felhasznált irodalom

Németh J. (2016). A Rendőrség Tudományos Tanácsának jelene és tevékenységének jövőbeli lehetőségei irányai. In Boda J., Felkai L. & Patyi A. (Szerk.), *A toll sokszor erősebb, mint a kard. Rendészettudományi tanulmányok Prof. Dr. Főrizs Sándor 65. születésnapja tiszteletére* (pp. 407-416). NKE Szolgáltató Nonprofit Kft.

A cikkben szereplő online hivatkozások

URL1: *Interpol Databases*. <https://www.interpol.int/How-we-work/Databases>

URL2: *Public-private partnerships*. <https://www.interpol.int/Crimes/Cybercrime/Public-private-partnerships>

URL3: *Cybercrime threat response*. <https://www.interpol.int/Crimes/Cybercrime/Cybercrime-threat-response>

URL4: *Fighting vehicle crime*. <https://www.interpol.int/Crimes/Vehicle-crime/Fighting-vehicle-crime>

URL5: *INTERPOL Innovation Centre*. <https://www.interpol.int/en/How-we-work/Innovation/INTERPOL-Innovation-Centre>

URL6: *Criminal intelligence analysis*. <https://www.interpol.int/en/How-we-work/Criminal-intelligence-analysis2>

URL7: *Capacity building*. <https://www.interpol.int/en/How-we-work/Capacity-building>

URL8: *Interpol Response Teams*. <https://www.interpol.int/en/How-we-work/INTERPOL-response-teams>

URL9: *Wildlife Crime*. <https://www.interpol.int/en/Crimes/Environmental-crime/Wildlife-crime>

URL10: *Cooperation with United Nations entities*. <https://www.interpol.int/en/Our-partners/International-organization-partners/INTERPOL-and-the-United-Nations/Cooperation-with-United-Nations-entities>

URL11: <http://www.bm-tt.hu/rtt/ules.html>

URL12: <https://www.uni-nke.hu/hirek/2021/02/03/biztonsagi-technologiak-nemzeti-laboratorium-az-nke-n>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Németh J. (2023). A tudomány lehetséges válasza a globális fenyegetésre. *Belügyi Szemle*, 71(11), 2075–2084. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.13>

Az Interpol és a 21. század kihívásai

INTERPOL and the challenges of the 21st century

Tim Morris

független konzultáns, stratégiai tanácsadó
AM APM
timmorrisinsight@gmail.com

Absztrakt

Cél: Az Interpol az elmúlt 8–9 évben számos reformon ment keresztül. Miközben a szervezet átláthatósága és elszámoltathatósága javult, a pénzügyek, a technológia, az Interpol ügyeit ellenőrző független bizottság (CCF) és a felső vezetők sokszínűsége további reformokat igényel. A cikk célja, hogy megvizsgálja, miért kell az Interpolnak ezeket a kérdéseket rövid távon prioritásként kezelni.

Módszertan: A cikk áttekinti az Interpol közelmúltbeli sajtóközleményeit és közgyűlési határozatainak eredményeit, hogy továbbfejlessze a szervezet tevékenységeinek további reformjait. A cikk a nem kormányzati szervezetek és más érdekelt felek által készített anyagok áttekintését is tartalmazza.

Megállapítások: Az Interpolnak példátlan kihívásokkal kell szembenéznie egy összetett globális környezetben. Ahhoz, hogy ebben a komplexitásban sikeresen eligazodjon, három létfontosságú működési területtel kell foglalkoznia. Először is át kell alakítania költségvetését és biztosítani kell a megnövelt állandó finanszírozást, hogy lehetővé tegye informatikai infrastruktúrájának megújítását. Másodsor, meg kell reformálnia a CCF-et, amely a vörös értesítések folyamatos kibocsátásának létfontosságú eszköze. Harmadszor, a szervezetnek foglalkoznia kell a vezetői sokféleségben mutatkozó hiányosságokkal.

Érték: Az Interpol jelenlegi problémáinak átfogóbb megértése végső soron segíteni fogja a politikai döntéshozókat. A szervezet költségvetési struktúráiban rejlő gyengeségek megértése segíti a kormányokat az alternatív finanszírozási modellek mérlegelésében. Az Interpolnak élen kell járnia a bűnüldöző szervek, köztük a határőrizeti szervek számára nyújtott világelső információk megoldások kifejlesztésében. Végezetül a szervezetnek mind a 195 tagország támogatására szüksége van ahhoz, hogy továbbra is nemzetközi legitimitással rendelkezzen a kulcsfontosságú politikai fórumokon. A felsővezetői képviselet létfontosságú elem.

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.14>. A cikk a szerkesztőséghez angol nyelven érkezett be.

Kulcsszavak: Interpol, finanszírozás, technológia, CCF

Abstract

Aim: INTERPOL has undergone a series of reforms in the past 8–9 years. Whilst improving the transparency and accountability of the organisation, the areas of finance, technology, the CCF and diversity of the senior executive require further reform. The article aims to further explore why these issues should be a priority for INTERPOL in the short term.

Methodology: The article reviews recent INTERPOL news releases and outcomes of recent General Assembly resolutions to further develop the case for further reforms of INTERPOL activities. A review of material generated by NGO's and other interested parties is also included.

Findings: INTERPOL faces unprecedented challenges in a complex global environment. To successfully navigate this complexity, INTERPOL will need addressing three vital areas of operation. First, INTERPOL will need to restructure its budget and secure increased permanent funding to enable the renewal of its information technology infrastructure. Second, it needs to reform the CCF as a vital enabler for the continued issuance of red notices. Third, INTERPOL will have to address these shortcomings in its senior executive diversity.

Value: A more comprehensive understanding of the issues that INTERPOL currently faces will ultimately assist policy makers. The understanding of the inherent weakness in the INTERPOL budget structures will assist governments to consider alternative funding models. Similarly, INTERPOL is required to be at the forefront of developing world leading information solutions to law enforcement including border agencies. Lastly, INTERPOL requires the support of all 195 member countries to continue to have international legitimacy in key policy forums. Senior executive representation constitutes a vital component.

Keywords: INTERPOL, funding, technology, CCF

Bevezetés

Az Interpol százéves évfordulójának megünneplése ideális alkalom arra, hogy elgondolkodjunk a szervezet által megtett útról, és értelmezzük azokat a kulcsfontosságú kérdéseket, amelyek hozzájárulnak annak meghatározásához, hogy az Interpol a jövőben is sikeresnek ítéltető-e majd meg.

Bár a szervezet ez idő alatt számos fejlődési szakaszon ment keresztül, a második világháború alatti felfüggesztésétől eltekintve, a hatékony működése soha nem volt olyan nehéz helyzetben, mint napjainkban.

Hogy az Interpol képes-e a mai kihívásoknak való megfeleléshez szükséges önreformra, azt még nem tudjuk. Az elmúlt 8–9 évben a reformok során történt néhány olyan változás, amelyet fokozatos önfenntartásnak lehetne nevezni. Ezek nagyrészt a vörös értesítések kibocsátására és a kapcsolódó folyamatok fenntartására tett kísérletek, valamint az irányítási politika és eljárások – például az összeférhetetlenségről szóló nyilatkozat, a magatartási kódex bevezetése és a választási folyamatokra vonatkozó szigorúbb szabályok (URL1) – megkezdésénél fogva szokásos frissítése körül forognak, amelyek korábban nem léteztek.

Bármilyen dicséretes is ez az előrelépés, az Interpol előtt álló kihívások sokkal jelentősebbek. A technológia jelentős korszerűsítése, a költségvetés strukturális hiányosságai, a vörös értesítések kibocsátásával kapcsolatos folyamatok, a szervezet ügyeit ellenőrző független bizottság (Commission for the Control of INTERPOL's Files; továbbiakban: CCF) és az Interpol felső vezetése sokszínűségének hiánya miatt a szervezetnek meg kell felelnie a 21. század kihívásainak.

Összefüggések

E cikk megírásának idején Európa súlyos háborúban áll, a terrorizmus ismét fellángolt a Közel-Keleten, melynek következményei globálisan is kiterjedhetnek, és valószínűleg ki is fognak terjedni (URL2). Kelet- és Nyugat-Afrikában, valamint az Arab-félszigeten folytatódnak a konfliktusok és a terrortámadások. Kína a modern történelem egyik legjelentősebb fegyverkezési akciójába kezdett (URL3), míg az Amerikai Egyesült Államok jelentős gazdasági offenzívát folytat, hogy korlátozza a csúcstechnológiák elterjedését a céljaival szemben ellenségesnek ítélt országokban (URL4).

Az éghajlatváltozás mára már tagadhatatlan hatásai egyre gyakrabban és súlyosabban érintik a világ lakosságának millióit. Ez olyan gazdasági és tényleges nehézségeket okoz, amelyek további nyomást gyakorolnak az erőforrásokban szegény kormányokra, és további ösztönzést jelentenek a migrációra, melyet gyakran a szervezett bűnözés segít elő. Politikai szempontból új blokkok születnek, mások átalakulnak. A globális közösség által eddig használt biztonsági struktúra nagy része már nem létezik, vagy megbízhatósága csökkent (URL5).

Számos nemzetközi szervezet, így az Interpol vezetésében is hagyományosan az európai és észak-amerikai jelöltek dominálnak. Ez a második világháború utáni rend és a jobban felszerelt és szervezett bürokráciák terméke (Wade, 2013). Nyilvánvaló, hogy ez az állapot most nyomás alatt áll. Az új szervezetek – mint a G20 és a BRICS, hogy csak néhányat említsünk – azért küzdenek, hogy megtalálják a helyüket a még inkább vitatott globális környezetben.

Az olyan intézmények, mint az Európai Unió és az ENSZ egyre nehezebben tudják befolyásolni a globális biztonsági struktúrát. A Dáís¹ elleni globális koalíció klasszikus példa volt arra, hogy az Egyesült Államok és más kulcsfontosságú szereplők egyszerűen megkerülték az ENSZ-t a Dáís elleni küzdelemben, mivel úgy vélték, hogy az ENSZ képtelen érdemi eredményeket elérni. Ironikus módon az Interpol tagja volt ennek a koalíciónak (URL6).

A változó szövetségek és tömörülések tengerében a globális közösség olyan intézményeket keres, amelyek segítenek az egyes állami szereplőket egy sor kérdésben – többek között a szervezett bűnözés, a terrorizmus és a számítógépes bűnözés terén – értelmes, összehangolt cselekvésre készíteni. Mi lehetne jobb intézmény az Interpolnál, amely 195 tagország rendőri erőit tömöríti? A felületes megfigyelő azt hihetné, hogy egy ilyen szervezetet a kormányok világszerte erőteljesen támogatnának. Az Interpol mégis érdekes eset, mivel egy „árva” szervezetről van szó. Nem tartozik az ENSZ-hez, az OECD-hez vagy más ernyőszervezethez, és nem is kapcsolódik ezekhez. Finanszírozása nagyrészt a tagországok rendőrségi költségvetéséből történik. Az eredmény egy alacsony költségvetés, amely messze elmarad a szervezet célkitűzéseitől. Ez az „árva” státusz egyszerre előny és hátrány, amely egyaránt hatással van a politikai befolyásra és a pénzügyi biztonságra.

Egyrészt az Interpol nem korlátozza a bürokratikus útvesztő, amellyel az ENSZ-ügynökségek esetében állandóan találkozunk, másrészt azonban nincs meg a befolyása ahhoz, hogy politikai vagy pénzügyi hasznot húzzon más nemzetközi csoportosulásokból, mint például a G7 vagy a G20, ahol gyakran a közleményekben való szereplésre és mellékszereplői létre van korlátozva (URL7). Ezt semmiképpen sem úgy kell értelmezni, mint a főtitkár vagy munkatársai kritikáját, akik kötelességtudóan próbálják kihasználni ezeket a lehetőségeket, amikor azok adódnak.

Technológia és pénzügyek

A hollywoodi tendenciák ellenére az Interpol látszólag egy információalapú ügynökség. Valutája azok az információk, amelyeket a tagországok hajlandóak megosztani egymással, hogy sikeresen kivizsgálhassák saját bűncselekményeiket, és megakadályozhassák, hogy a bűncselekmények más tagországokra is kihatással legyenek. E folyamat megkönnyítése érdekében az Interpol 19

1 Angolul Daesh – az Iraki és Levantei Iszlám Államra vagy Iraki és Szíriai Iszlám Államra, a radikális szunnita muszlim szervezetekre utaló elnevezés.

különálló adatbázist működtet (URL8). Miközben az informatikai szakemberek elkötelezett csapata – viszonylag csekély költségvetéssel – működteti ezeket, ha a status quo változatlan marad és nem történnek jelentős beruházások, korszerűsítések, akkor az Interpol azt kockáztatja, hogy irrelevánsá és feleslegessé válnak ezek az adatbázisok.

E helyzet orvoslására a közgyűlés 2019-ben jóváhagyta az I-CORE program bevezetését. Ezt a többéves, 100 millió eurós beruházást az Interpol operatív adatbázisainak és technológiai gerincének korszerűsítésére szánják, amely segít abban, hogy a szervezet a 21. században is képes legyen megfelelni a kor kihívásainak (URL9). A kezdeti előnyök egyértelműek: a biometrikus adatokhoz való hozzáférés a határokon, az intelligens üzenetküldés az adatok könnyebb azonosítása és kinyerése érdekében, valamint az egységes információs architektúra létrehozása. Ezek mindazok a jellemzők, amelyeket a mai rendőrségi szakemberek elvárnak egy modern rendőrségi információcserén alapuló szervezettől. Az Interpolnak mégis nehézséget okozott, hogy donorországokat találjon e kezdeményezés finanszírozására. Csodálatra méltó, hogy több európai ország is hozzájárult az I-CORE projekthez, hogy elindítsák e létfontosságú képességek kiépítését.

Az I-CORE projektre fordított összeg még nehezebbé teszi a szervezet egészének fenntartása jelentette kihívást. Az állandó adatbázisok folyamatos karbantartása és fejlesztése több évre nyúlik vissza. A modern információs technológia kiépítésének és továbbfejlesztésének költségvetése magas. A licencdíjak, valamint a kulcsfontosságú területeken dolgozó kulcsfontosságú személyzet bevonása és megtartása továbbra is folyamatos gondot jelent, és nem csak az Interpol esetében. Az Interpol költségvetése és finanszírozása sajnos nem olyan felépítésű, hogy számolni tudjon ezekkel az előrelátható kiadásokkal.

Az Interpol teljes éves költségvetése évente mintegy 153 millió euró. A kötelező hozzájárulások (a tagországok tagdíjai) évente mintegy 68 millió eurót tesznek ki, míg a fennmaradó összeg 54 millió eurós önkéntes készpénz-hozzájárulásból és 36 millió eurós természetbeni hozzájárulásból (főként a kormányok által biztosított kiküldött tisztviselők és helyiségek költségei) áll (URL10). A készpénzes hozzájárulások összege évről évre változhat, ez elsősorban a kormányoktól függ. Ezek a pénzeszközök általában egy konkrét eredmény eléréséhez vannak kötve, mint például a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos képzés, vagy a gyermekek elleni bűncselekményekkel foglalkozó szekcióban dolgozó személyzet finanszírozása egy meghatározott időszakra, így az Interpolnak korlátozott a rugalmassága a pénzeszközök felhasználását illetően.

A mindössze 68 millió eurós, biztosan ismétlődő finanszírozás és az egyre növekvő bérköltségek miatt, mivel a titkárság létszáma megközelíti az 1100 főt,

az Interpolnak nehéz döntésekkel kell szembenéznie. Hacsak nem sikerül az éves finanszírozást jelentősen növelni, akkor a szervezet valószínűleg nehéz választás elé kerül: a tagállamok rendőri tevékenységét támogató informatikai szolgáltatások csökkentése vagy a titkárságon belüli létszámcsökkentés között kell döntenie. Ez biztosan nem irigylésre méltó helyzet.

Eljárások: az Interpol ügyeit ellenőrző független bizottság (CCF)

Az Interpol működésének legvitatottabb területe az elmúlt tíz évben a híres vörös értesítés kibocsátása és az azzal való visszaélés volt, amelyet elsősorban, de nem kizárólag autokratikus rezsimek követtek el ellenfeleik üldözésére. Az I-Link nevű internetalapú rendszer 2009-es bevezetése óta a vörös értesítések kiadásának óriási növekedése következtében az Interpolra nehezedő nyilvános nyomás egyre nőtt (URL11). Bár a rendszer bevezetésének szándéka helyes volt, úgy tűnik, hogy kevés figyelmet fordítottak arra, hogy a vörös értesítések kibocsátásának exponenciális növekedése milyen következményekkel járhat.

A vörös értesítések kibocsátásának növekedés végül 2015-ben az Interpolon belüli krízisbe torkollott, amikor több peres ügy miatt a szervezet felismerte, hogy egzisztenciális válsággal néz szembe. A választási lehetőségek egyértelműek voltak: vagy megszüntetik a vörös értesítések kibocsátását, és ezzel a szervezet egyik fő feladatát, vagy pedig olyan reformokat vezetnek be, amelyek lehetővé teszik a vörös értesítések kibocsátásának folytatását (URL12).

A következő években számos, jól dokumentált kezdeményezés született, amelyek lehetővé tették az Interpol számára, hogy betöltse egyik alapfeladatát, és folytassa a vörös értesítések kibocsátását. Ezeket mások, máshol már részletesen kifejtették. A folyamatnak továbbra is megvannak a maga kritikussai, de fontos része volt a CCF korlátozott reformja. Miközben köztudott, hogy két bizottságot hoztak létre, hogy segítsék a funkciók igazgatását, vitathatatlan, hogy a legjelentősebb reformok közül néhányat nem érintettek.

A CCF teljesítményére számos panasz érkezett (URL13). Ezek többsége három kérdés körül forog. Először is, a döntések indoklása gyakran nem írásos. Másodszor, a kommunikáció gyakran lassú és gyötrelmes, mivel a CCF ragaszkodik ahhoz, hogy minden levelezést postán küldjenek el. Harmadszor, a CCF állásai részmunkaidősek és nem fizetettek. Ezért a panaszosok gyakran hónapokat, néha éveket várnak a döntésekre, mivel a CCF évente csak négy alkalommal ülésezik. E késedelmek hatása súlyos következményekkel járhat a kérelmezőkre nézve.

A CCF-eljárás felgyorsítása érdekében a választott tagok fizetést kaphatnának, és teljes munkaidős pozícióba kerülhetnének. Ennek a kezdeményezésnek az

lenne az előnye, hogy csökkenne a döntéshozatalra fordított idő, és ez a tagok számának csökkentésével is megvalósítható lenne. Emellett növelné a CCF tudását és szakértelmét, mivel a testület kizárólag az ügyek vizsgálatára szakosodott testületként működhetne. A támogató titkárságot is korszerűsíthetnék a jogi nyilvántartási és kutatási feladatokban jártas, valamint a modern kommunikációs technikákat alkalmazó munkatársakkal.

Felső vezetői sokszínűség

Egy kolléga egyszer megjegyezte, hogy amikor belépett az Interpol székházába, az inkább hasonlított az Europolra, mint egy nemzetközi rendőri szervezetre. Ez a megjegyzés nyilvánvalóan az Interpol Titkárság személyzetének sokféleségét érintette. Bár az Interpol a közelmúltban a 2022-es közgyűlésen egy megkésett javaslatot tett a szervezeten belüli sokszínűség hiányával kapcsolatos, régóta fennálló aggodalmak kezelésére, ez alapvetően nem a lényegét érinti.

Az Interpol Titkársága helyesen hangsúlyozza, hogy a titkárságon belül több mint száz ország tisztviselői képviseltetik magukat ([URL14](#)). Ez már jó ideje így van. A kolléga által tett Europol megjegyzések inkább a szervezeten belüli felső vezetői pozíciókra vonatkoztak. Ezeket túlnyomórészt európai és észak-amerikai országokból származó tisztviselők töltik be. Bár a tisztviselők egyéni képességeivel nincs semmi baj (mindegyiküket érdemeik alapján választották ki), ez aligha tükrözi az Interpol által képviselt globális választói kört.

Számos tanulmány bizonyította, hogy a sokszínű vezetői csapatok általában sikerebbek, mint azok, amelyek nem ilyenek ([Burke & Titus, 2020](#)). Az Interpolnak jelentős lehetősége van arra, hogy egy olyan magasan teljesítő vezetői csapatot hozzon létre, amely valóban reprezentálja a tagságot. Az Interpol titkárságainak védelmében a szervezeten belüli vezetői pozíciókba gyakran hiányoznak a heterogén jelöltek. Bár történtek bizonyos erőfeszítések a jelöltek sokszínűbb körének bevonására, ezek általában nem voltak eléggé eredményesek. Reméljük, hogy az Interpol Végrehajtó Bizottsága teljesíti alapvető feladatait, és biztosítja, hogy a titkárság a jövőben figyelemmel lesz ezen közgyűlési határozatra.

Következtetések

Bármely nemzetközi szintű közszférához tartozó szervezet sikeres igazgatása még stabil és virágzó időkben is kihívást jelent. E cikk írásakor a globális közösség egy világméretű járványból lábadozik, nehéz pénzügyi körülményekkel küzd,

regionális konfliktusokkal néz szembe, és belátható időn belül a Közel-Kelet és Afrika instabil helyzetének kialakulásával kell szembenéznie. Ilyen körülmények között és a siker érdekében a szervezeteknek pénzügyi forrásokra, technológiára, folyamatokra és munkaerőre lesz szükségük ahhoz, hogy sikeresek legyenek, vagy egyáltalán túléljenek.

Az Interpolnak állandó finanszírozási forrásokat kell szereznie ahhoz, hogy kiépíthesse és fenntarthassa 19 létfontosságú adatbázisát, amelyek a tevékenységének kézzelfogható gerincét adják. Az Interpol mindeddig nem tudta meggyőzni a tagországokat arról, hogy a finanszírozást a nemzeti költségvetésekből kell biztosítani, ahelyett, hogy a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően, a már így is feszített nemzeti rendőrségi költségvetésekből vonnák el. Ha ezt nem sikerül elérni, akkor az Interpol néhány éven belül ismét abba a nem irigylésre méltó helyzetbe kerül, hogy csökkenteni kell személyzete létszámát és programjait.

Az Interpol vörös értesítésének és a CCF működésének reformját folytatni kell, és a szervezetnek jelentős változásokat kell elérnie akkor, ha a vörös értesítést hiteles nemzetközi eszközként akarja fenntartani. A CCF-nek jelentős reformokat kell végrehajtania annak érdekében, hogy a vörös értesítés elbírálásának tekintélyes helyszínévé váljon. Az Interpol Közgyűlésén múlik, hogy eldöntse, hogy ezek a változások végbemehetnek-e, és hogy a titkárság időben és lendületesen végrehajtsa azokat.

Az Interpol vezető testülete összetételének tükröznie kell az általa képviselt szervezetet. Ez jelenleg – már jó ideje – nem így van. Gyors és határozott intézkedésekre van szükség a sokszínűség ösztönzése érdekében a szervezet felső vezetői állományában. Az Interpol Végrehajtó Bizottságának különleges felelőssége van annak biztosításában, hogy a legutóbbi közgyűlésen elfogadott határozatnak megfelelően cselekedjenek, és a jól látható eredmények mindenki számára érzékelhetőek legyenek.

Ha ezeket a lépéseket nem teszik meg, akkor nehéz elképzelni, hogy a szervezet hogyan fog prosperálni. Nem valószínű, hogy bekövetkezik egy szerencsétlenség, és a szervezet egyik napról a másikra összeomlik. Valószínűbb, hogy az Interpol lassan a jelentéktelenségbe fog csúszni, ahogyan azt a nemzetközi szervezetek néha teszik.

Sok megfigyelő nem tudja, hogy az Interpol milyen közel került a katasztrófához 2018-ban, amikor a szervezet több tagja valóban azzal fenyegetőzött, hogy kilép az Interpolból, ha az orosz FSZB vezérőrnagyát választják a szervezet elnökévé. Ez aztán felveti a kérdést, hogy hogyan működne együtt a globális rendőri közösség, különösen a nemzetközi szökevények üldözése terén, ha nem létezne egy olyan szervezet, mint az Interpol? Erre a kérdésre senki sem tudja biztosan a választ, de az biztos, hogy a válasz nem olyan

egyértelmű. Ha ma javasolnának egy nemzetközi szervezetet, amely ugyanazt vagy hasonló feladatot látná el, mint az Interpol, meg lehetne-e valósítani? Rendkívül valószínűtlen, hogy a mai geopolitikai környezetben valaha is konszenzusra lehetne jutni.

Az Interpol minden hibájával együtt továbbra is a legélethűesebb lehetőség a fenyegetésekkel szemben, valamint a szervezett bűnözés, a terrorizmus és a kiberbűnözés globális hatásainak enyhítésére. Az Interpolnak jelentős mennyiségű munkát kell még elvégeznie annak érdekében, hogy a szervezet a lehető leghatékonyabban teljesítse saját küldetését.

Felhasznált irodalom

Bourke, J. & Titus, A. (2020). The Key to Inclusive Leadership. *Harvard Business Review*. <https://hbr.org/2020/03/the-key-to-inclusive-leadership>

Wade, R. (2013). The Art of Power Maintenance: How Western States Keep the Lead in Global Organizations. *Challenge*, 56(1), 5–39. <http://www.jstor.org/stable/41719367?typeAccess-Workflow=login>

A cikkben szereplő online hivatkozások

URL1: *INTERPOL conference: Global security hinges on a safer Africa*. <http://interpol.int/en/News-and-Events/News/2021/INTERPOL-General-Assembly-overwhelmingly-endorse-Executive-Committee-elections-reform>

URL2: *The “New Middle East and its Global Consequences*. <http://www.stimson.org/2023/the-new-middle-east-and-its-global-consequences/>

URL3: *China’s Military Modernization: Implications for Regional Security Track 1.5 Dialogue*. <https://www.state.gov/keynote-remarks-for-chinas-military-modernization-implications-for-regional-security-track-1-5-dialogue/>

URL4: *Biden’s Unprecedented Semiconductor Bet*. <http://carnegieendowment.org/2022/10/27/biden-s-unprecedented-semiconductor-bet-pub-88270>

URL5: *With the end of four centuries of western dominance, what will the world order be in the 21st century?* <http://brookings.edu/articles/with-the-end-of-four-centuring-of-western-dominance-what-will-the-world-order-be-in-the-21st-century>

URL6: *Urgent global response needed for “insidious” cybercrime*. <http://interpol.int/ar/1/1/2017/INTERPOL-to-highlight-the-need-for-military-to-police-terrorism-data-flow-at-Global-Coalition-meeting>

URL7: *G7 ministers recognize INTERPOL’s role*. <https://www.interpol.int/es/Noticias-y-acontecimientos/Noticias/2019/G7-ministers-recognize-INTERPOL-s-role>

- URL8: *Our 19 databases*. <https://www.interpol.int/How-we-work/Databases/Our-19-databases>
- URL9: *I-CORE: our vision for change*. <https://www.interpol.int/How-we-work/I-CORE-our-vision-for-change>
- URL10: *Our funding*. <https://www.interpol.int/Who-we-are/Our-funding#:~:text=INTERPOL%E2%80%99s%20total%20budget%20in,2019%20was%20139%20million%20euros>
- URL11: *INTERPOL's I-link system: Growing Pains*. <https://www.rednoticelawjournal.com/2013/03/interpols-i-link-system-growing-pains/>
- URL12: *84th INTERPOL General Assembly*. <https://www.interpol.int/en/News-and-Events/Events/2015/84th-INTERPOL-General-Assembly>
- URL13: *INTERPOL reforms and the challenges ahead for cross-border cooperation*. <https://fpc.org.uk/interpol-reforms-challenges-ahead-cross-border-cooperation/>
- URL14: *Increasing diversity a priority at the INTERPOL General Secretariat*. <https://www.interpol.int/News-and-Events/News/2022/Increasing-diversity-a-priority-at-the-INTERPOL-General-Secretariat>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Morris, T. (2023). Az Interpol és a 21. század kihívásai. *Belügyi Szemle*, 71(11), 2085–2094. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.14>

Az Interpol kezdetei A monacói nemzeti iroda

The beginnings of INTERPOL The Monaco National Central Bureau

Richard Marangoni

főfelügyelő, igazgató
Monacói Hercegség Közbiztonsági Igazgatósága,
Interpol Nemzeti iroda Monaco
rmarangoni@gouv.mc

Absztrakt

Cél: Jelen írás bemutatja az 1914. április 14–18. között Monacóban megrendezett I. Nemzetközi Igazságügyi Rendőrkongresszust és annak eredményeit, valamint az Interpol Közgyűlésének százéves évfordulóján megemlékezik a 2014. november 3–7. között Monacóban tartott 83. Közgyűlésről.

Módszertan: A cikk megírásához monacói levéltári dokumentumokat használt fel a szerző. Ezek közül néhány közzétételre is kerül.

Megállapítások: A 20. század elejétől kezdve a Monacói Hercegség egy előrelátó államfő, I. Albert herceg vezetésével erőteljesen részt vett a különböző országok igazságügyi rendőrségei közötti nemzetközi együttműködés kialakítását és a bűnügyi információcserék javítását célzó intézkedések végrehajtásában, hogy megkönnyítse a bűnözők felkutatását és letartóztatását. E célból Monaco 1914-ben megszervezte az első kongresszust, amely rendőröket és jogászokat látott vendégül, akiknek az volt a feladatuk, hogy javaslatokat dolgozzanak ki az új igények kielégítésére, és mintegy húsz ország képviselőit közvetlen kapcsolatba hozzák egymással. Azonban az első világháború kitörése megszakította a megkezdett nemzetközi eszmecserék megerősítésének folyamatát, amelynek egy 1916-ra tervezett második állomáshoz kellett volna vezetnie, és amely végül csak 1923-ban folytatódott.

Érték: 2023-ban lesz a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete megalakulásának századik évfordulója, amelyből a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrségi Szervezet – Interpol – lett. Történelmi szempontból érdekes megvizsgálni a bűnözés elleni küzdelemre szakosodott nemzetközi intézmény megalapításának kezdeteit, és felidézni, hogy ez a konstrukció egy régebbi, a 20. század elején kezdeményezett gondolkodás eredménye, amely először egy 1914-es monacói

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.15>. A cikk a szerkesztőséghez angol nyelven érkezett be.

kezdeményezésen keresztül valósult meg (amelyről 2014-ben szintén Monacóban emlékeztek meg). Az akkori szakértők által a hercegség meghívására elfogadott és ebben a közleményben bemutatott határozatok hangsúlyozzák az általuk azonosított problémák pontosságát, valamint a javasolt megoldások relevanciáját, amelyek közül néhány ma is érvényes.

Kulcsszavak: Interpol, történelem, igazságügyi rendőrség, Monaco

Abstract

Aim: This article presents the 1st international judicial police congress, which was held in Monaco, from 14 to 18 April 1914, as well as its outcome, and recalls the commemoration of its centenary at the 83rd session of the INTERPOL General Assembly, held in Monaco from 3 to 7 November 2014.

Methodology: Documents from Monegasque archives were used for the writing of this article. Some of them are published here.

Findings: From the beginning of the 20th century, the Principality of Monaco, under the leadership of a visionary Head of State, His Serene Highness Prince Albert I, was strongly involved in the implementation of instruments aimed at establishing international cooperation between the judicial police departments of different countries and improve exchanges in criminal matters, to facilitate the search and arrest of criminals. To this end, Monaco organised in 1914 the first congress that brought together police officers and lawyers, who were tasked with developing proposals to meet these new needs and put representatives from around twenty countries in direct contact with each other. The outbreak of the First World War, however, interrupted the continuation of the process of strengthening international exchanges initiated on this occasion, which should have led to a second stage planned in 1916 and eventually did not resume until 1923.

Value: 2023 is the year of the Centenary of the creation of the International Criminal Police Commission, which became the International Criminal Police Organization – INTERPOL. From a historical point of view, it is interesting to look at the beginnings of the founding of an international institution specialised in the field of fight against crime and to recall that this construction is the result of a more ancient reflection initiated at the beginning of the 20th century, which first materialised through an initiative in Monaco in 1914 (commemorated in 2014, also in Monaco). The resolutions that were adopted by the experts of the time, gathered at the invitation of the Principality, and are presented in this contribution underline the precision of the issues they had identified, as well as the relevance of the proposed solutions, some of those still being valid today.

Keywords: INTERPOL, history, judicial police, Monaco

109 évvel ezelőtt I. Albert herceg úgy döntött, hogy Monacóban egybehívja 27 különböző ország rendőreit és jogászait, hogy mérlegeljék egy új szervezet létrehozását, amelynek célja a bűnözők felkutatásának és letartóztatásának megkönnyítése.

1. kép

Híradás a Monacói Rendőrkongressusról

Forrás: Journal de Monaco, 1914. május 5.

1914 januárjában Joseph Henri Simard urat, a „Sûreté publique” igazgatóját nevezték ki főtítkárnak, ami azt jelenti, hogy a szervezet nagy részét ő irányította. Segítségére volt Maître Georges Anquetil, a párizsi fellebbviteli bíróság ügyvédje.

2. kép

I. Albert herceg

Forrás: [URL1.](#)

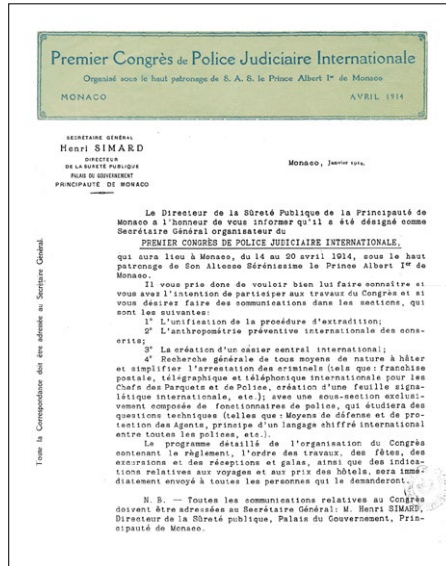
Az I. Nemzetközi Rendőrkongresszust 1914. április 14. és 18. között tartották az Oceanográfiai Múzeumban, ahol 300 küldött gyűlt össze egy kiemelkedő jogász, a párizsi jogi kar dékánjának, Larnaude professzornak az elnökletével.

Ez az I. Nemzetközi Rendőrkongresszus meghatározta a bűnözés elleni küzdelemre és az operatív erőforrások egyesítésére összpontosító szervezet alapjait, annak érdekében, hogy hatékonyabbá tegye azt. Ez az előrelátó kezdeményezés jelentette az első lépést a nemzetközi rendőrségi együttműködésben, amelynek szükségessége az elmúlt évtizedekben egyre erősödött és növekedett.

Ennek elsődleges célja az volt, hogy összehozza az igazságszolgáltatás, az ügyvédi kamara és a rendőrség képviselőit annak érdekében, hogy megkönynyítse az igazságügyi rendszer nemzetközi szintű szervezését.

Ebben az összefügésben javasolták a rendőrségi nyilvántartások, különösen a fényképek és az ujjlenyomatok egységesítésének kiterjesztését egy „nemzetközi központi irattár” létrehozásával, amely naőjaink nemzetközi adatbázisaink őse.

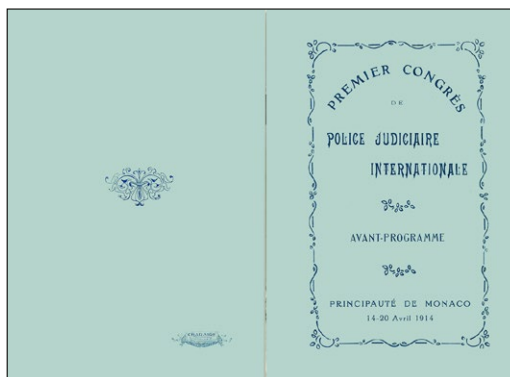
3. kép Meghívólevél

Forrás: Monegasque archívum.

A nemzetközi jogban a büntetőügyekben az országok közötti információcsere javítására alkalmas témakörök kerültek megvitatásra. Az elfogadott határozatok nem lehettek ellentétesek az aláíró országok elveivel és jogszabályaival. A cél egy nemzetközi kiadatási szerződés kidolgozása volt.

4. kép Előzetes program (1914)

Forrás: URL2.

A résztvevőket a munka jellegétől függően négy szekcióra osztották.

Első szekció

A tanácskozás elnöke Goron úr, a párizsi rendőrség korábbi vezetője volt. A bizottság tagjai De Lebedeff úr, az orosz belügyminisztérium küldötte és Reiss úr, a lausanne-i Törvényszéki Tudományok Intézetének igazgatója voltak.

A kívánalmak, amelyeket a kongresszus végén fogadtak el, az alábbiak voltak:

- I. A Nemzetközi Rendőrkongresszus kifejezte azt az óhaját, hogy a különböző országok közötti közvetlen hivatalos rendőr–rendőr kapcsolatok általánossá váljanak és javuljanak, annak érdekében, hogy minden olyan vizsgálatot lehetővé tegyenek, amelyek elősegíthetik az elnyomó igazságszolgáltatás fellépését.
- II. A kongresszus hangot adott azon reményének, hogy a kormányok beleegyeznek abba, hogy minden igazságügyi és rendőri hatóság számára nemzetközi postai, távírói és telefonos szabadságot biztosítsanak a bűnözők letartóztatásának megkönnyítése érdekében.
- III. A kongresszus elismerte, hogy a különböző országokhoz tartozó rendőri tisztviselők jelentéseiben nemzetközi nyelvre van szükség, és kifejezte azon óhaját, hogy a francia nyelvet használják mindaddig, amíg az eszperantó vagy más hasonló nyelv eléggé elterjedt nem lesz ahhoz, hogy e célra használható legyen.
- IV. A kongresszus kifejezte azt az óhaját, hogy a törvényszéki tudományok oktatása valamennyi jogi karon biztosított legyen a hallgatók számára.

A második szekció

Az ülésen részt vett elnökként Mouton úr, a párizsi rendőrségi prefektúra igazságügyi rendőrségi igazgatója, továbbá Maurice Quentin, a szajnai főtanács elnöke és Voinescu úr, a román rendőrség főfelügyelője.

A kongresszus kifejezte azt az óhaját, hogy a Monacói Hercegség kormánya kezdeményezze, hogy a különböző országok kormányai kérjék egy nemzetközi, szakemberekből álló bizottság kinevezését, amelynek feladata lenne, hogy Párizsban, a francia kormány jóváhagyásával, előkészítse a:

- a nemzetközi biztonsági adatlapokat;
- e lapok osztályozási rendszerét;
- az úgynevezett „nemzetközi” vagy „világpolgári” köztörvényes bűnözők körében megállapítandó kategóriák meghatározását.

A harmadik szekció

A bizottság elnöke Nagels úr, a liège-i fellebbviteli bíróság főügyészének helyettese volt, a testület tagjai pedig Dupin úr, a Montbrison ügyvédi kamara elnöke és Niceforo úr, a római jogi kar professzora, az olasz kormány megbízottja.

A következő egyetlen kívánságot szavazták meg:

A Nemzetközi Rendőrkongresszus támogatja az elvet, amely a Nemzetközi Személyazonossági Iroda létrehozására vonatkozó határozatban szerepel, mivel az alkalmas arra, hogy az érintett hatalmak vizsgálatát kiváltsa, és kéri, hogy alaposabb tanulmányozás céljából utalják a Bizottság vizsgálatára.

Negyedik szekció

Végül a negyedik szekciót az elnök, Garofalo báró, szenátor, a Római Semmítőszék tanácselnöke, Mallein úr, a Párizsi Semmítőszék tanácsadója és Frerejouan-du-Saint úr, a Francia Büntetés-végrehajtási Társaság küldötte alkották.

A következő négy kívánságot fogadták el:

- I. A nemzetközi jogi társaságok tanulmányozzák egy kiadási mintaszerződés kialakítását, és kéri őket, hogy munkájuk eredményét szíveskedjenek a következő Nemzetközi Rendőrkongresszuson ismertetni.
- II. A kiadást közvetlenül annak az államnak kell kérni, ahol a bűncselekményt vagy szabálysértést elkövették, illetve annak az országnak az igazságügyi hatóságától, ahol a vádlott menedéket talált. Abban az esetben, ha a kiadást az igazságügyi hatóság engedélyezi, a kormánynak mindig joga van megtagadni azt.
- III. Az ideiglenes letartóztatásnak mindig lehetségesnek kell lennie, a menedéket nyújtó ország igazságügyi hatósága által a bűncselekmény elkövetésének helye szerinti ország bírója által kiadott elfogatóparancs alapján kiadott vízum ellenében. Vészhelyzet esetén a letartóztatást a parancs meglétéről szóló egyszerű értesítés alapján hajtják végre. Az említett letartóztatásra – beleértve minden olyan műveletet, amely az ilyen elfogatóparancsok szokásos következménye – csak bűncselekmények vagy köztörvényes bűncselekmények esetén kerül sor. A letartóztatást azonnal követi a vádlott kihallgatása.
- IV. Két különböző országban folytatott egyidejű büntetőeljárás esetén a kiadott személyt a megkereső országnak adják át, amint a megkeresett országban ellene folytatott büntetőeljárásról hozott határozat jogerőre emelkedett, kivéve, ha a megkeresett ország börtönébe szállítják vissza, hogy ott folytassa büntetésének letöltését, miután a megkereső ország igazságügyi hatóságai végleges határozatot hoztak.

A viták előrehaladtával az összes részt vevő állam számára előnyös döntéseket a legtöbbször igen nagy többséggel, sőt egyhangúlag fogadták el.

Az elfogadott kívánalmak közül kiemelkedett egy egységes szerv létrehozásának szándéka, amelynek célja bizonyos, az összes ország rendőrsége által felhasználható információk központosítása.

Így az I. Nemzetközi Rendőrkongresszus célja nagyrészt megvalósult, nevezetesen, hogy a világ különböző rendőri szerveinek vezetőit szorosabb kapcsolatba hozza egymással, így ösztönözve őket a kölcsönös segítségnyújtásra a nemzetközi rablóbandák ellen folytatott, egyre bonyolultabbá váló harcban.

A kongresszus sikerére való tekintettel a tagok úgy döntöttek, hogy 1916-ban Bukarestben tartják a következő találkozót.

A történelem azonban nem engedte meg, hogy 1914 második negyedévének tovább haladjasson a fejlődés: Ferenc Ferdinánd osztrák főherceg és az Osztrák-Magyar Monarchia trónörököse ellen 1914. június 28-án Sarajevóban (Bosznia-Hercegovina) elkövetett merénylet ürügyként szolgált az első világháború kitöréséhez.

A munka csak 1923-ban, az Ausztriában tartott 2. kongresszuson, és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete létrehozásakor, a bécsi rendőrség igazgatójának kezdeményezésére indult újra.

A világ megváltozott a 20. század eleje óta. Bár a nemzetközi együttműködés a két világháború alatt, 1914 és 1918 között, majd 1939 és 1945 között szünetelt, 1946-ban az ICPC-t felváltó Bűnügyi Rendőrség Nemzetközi Szervezete – Interpol – létrehozásával újraindult.

A Monacói Hercegség 1950. június 21. óta tagja az Interpol „európai” régiójának. A többi tagországhoz hasonlóan a Monacói Nemzeti Iroda az I-24/7 biztonságos globális rendőrségi kommunikációs hálózaton keresztül kapcsolódik más országok bűnüldöző nemzeti szolgálataihoz és a Főtitkársághoz.

A rendőrségi szolgálatoknak folyamatosan adaptálniuk kellett a technikai és jogi eszközöket, hogy egyre jobban megértsék a bűnözés alakulását, és összehangolt műveleteket hajtsanak végre a bűnözők semlegesítése érdekében, akik képesek a technológiai fejlődést saját hasznukra fordítani.

A rendőrségi beavatkozási képességek javítása érdekében az Interpol Főtitkársága éves közgyűléseket és európai regionális konferenciákat szervez, minden alkalommal más-más országban, de minden alkalommal közös szabályok szerint.

Ebben az összefüggésben a Monacói Hercegség adott otthont:

- az Európai Regionális Konferenciának 1989. március 29–31. között,
- és a 83. Közgyűlésnek 2014. november 3–7. között, amellyel I. Albert herceg előtt tisztelegtek, aki összehívta az első Nemzetközi Rendőrkongresszust.

5. kép
Tiszteletbeli Bizottság

TABLE DES MATIÈRES		Premier Congrès de Paix Judiciaire Internationale ◆ ◆ COMITÉ D'HONNEUR (MONACO) ◆ ◆ ◆	
	Page	<i>Président :</i>	
Adhésions	10	M. FLACH, Ministre d'Etat	
Adhésions (bulletin d')	10	<i>Vice-Présidents :</i>	
Administration	2	MM. ROUSSELI, Secrétaire d'Etat	
Assemblée générale	11	DE ROLLAND, Premier Président de la Cour d'Appel	
Avenir programme	9	LADOUVEILLE, Conseiller du Gouvernement pour l'Asile	
Comité d'honneur	1	M. AMM, Procureur Général	
Communication (dormant, date de réception)	11	<i>Membres :</i>	
Compte rendu (Publication des)	11	MM. VERDIER, Président de Chambres à la Cour d'Appel	
Cotisations	3	DE LOFFH, Avocat à la Cour d'Appel	
Discours des discours	6	MUGIERE, Président de Tribunal de Première Instance	
Galas et excursions	10	MAUREL, Vice-président de Tribunal de Première Instance	
Hôtels (liste et prix des)	15	DU VIRGNAUX, Premier Substitut du Procureur Général	
Hôtels (renseignements sur les)	13	CODUR, Commissaire Central	
Emploi	12	<i>Secrétaire Général :</i>	
Langue du Congrès	7	M. HENRI SIMARD, Directeur de la Sécurité Publique	
Ordre des travaux, Réun et excursions	14	<i>Secrétaire Général Adjoint :</i>	
Orateurs du Congrès	9	M. GEORGES ANQUETIL, Avocat à la Cour d'Appel de Paris	
Rapports généraux (France. — Première Rate)	15		
Règlement du Congrès	9		
Secrétariat	9		
Sections	4		
Statuts (travail des)	11		
Statistiques du Congrès	2		
Votes	5		
Voyage	12		

Forrás: Monegasque archívum.

A Monacói Nemzeti Iroda részt vesz a tagországok nemzeti irodái vezetőinek az Interpol Főtitkársága által szervezett éves találkozóin is.

Az NCB Monaco a Monacói Közbiztonsági Igazgatóság Igazságügyi Rendészeti Osztályához tartozik. Különösen a nemzetközi nyomozásokban működik együtt a következőkkel:

- országuk bűnüldöző szerveivel;
- más NCB-vel és alhivatalokkal;
- a Főtitkárság irodáival szerte a világon.

A nemzeti jogszabályoknak megfelelően ellátja a globális adatbázisokat saját bűnügyi adataival, és együttműködik a transznacionális nyomozásokban, műveletekben és letartóztatásokban.

Még ha a Monacói Hercegség földrajzi szempontból kis ország is, nemzetközileg mégis nagyon aktív. A „Rózsaszín párducok” nevű bandához tartozó bűnözők által 2007-ben elkövetett fegyveres rablásokat követően Monaco kezdeményezte a „Rózsaszín párducok” munkacsoport létrehozását. Azóta több rablócsoportot tartóztattak le, és a mindennapos aktív megelőzésnek köszönhetően sikerült elkerülni a fegyveres rablásokat.

2012-ben, az Izraelben tartott európai regionális konferencia során az NCB Monaco is bekerült abba a munkacsoportba, amelyet a szervezett bűnözés visszafordítása érdekében hoztak létre. A közelmúltban Monaco részt vett a kibebűnözés elleni szakértői hálózatban.

Az ICPO-Interpol minden eddiginél nagyobb mértékben járul hozzá egy biztonságosabb világhoz azáltal, hogy képes szembenézni a szervezett bűnözés jelentette kihívásokkal. Így a Monacói Hercegség nemzeti irodáján keresztül a nemzetközi együttműködés tekintetében továbbra is aktív tagja az Interpolnak. Továbbra is javaslattevő erő maradt, és a nemzetközi bűnözés elleni küzdelemben világszerte elismerik képességeit. A határokon átnyúló letartóztatási kérelmek végrehajtásának gyorsasága továbbra is az egyik fő jellemzője.

Ma abban az örömben van részünk, hogy mindannyian Bécsben gyűltünk össze I. Albert herceg – finoman szólva is – látnoki kezdeményezésének folytatásaként, hogy megünnepeljük az Interpol létrehozásának 100. évfordulóját, és hogy számba vegyük az NCB-k vezetői között kialakult operatív kezdeményezéseket, amelyek hozzájárulnak egy biztonságosabb világhoz.

6. kép

II. Albert herceg, Mireille Balestrazzi és Ronald Noble a 83. Interpol Közgyűlésen

Forrás: Monacói Hercegség Közbiztonsági Igazgatósága.

A cikkben szereplő online hivatkozások

URL1: *Prince Albert I.* <https://www.oceano.org/en/organization/the-great-figures/prince-albert-i/>

URL2: *Preliminary programme (1914).* <https://www.interpol.int/content/download/5664/file/1914-Invitation.pdf>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Marangoni, R. (2023). Az Interpol kezdetei. A monacói nemzeti iroda. *Belügyi Szemle*, 71(11), 2095–2105. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.15>

INTERJÚ

**„Sokat számít, ha ténylegesen vagy képletesen
»egy nyelvet beszélünk«.”**

**Interjú Dr. Hegyaljai Mátyással, a Belügyminisztérium
európai uniós és nemzetközi helyettes államtitkárával**

**’Speaking the same language« – in fact or metaphorically –
means a lot.’**

**Interview with Dr. Mátyás Hegyaljai, deputy state secretary for EU
and International Affairs of Ministry of Interior**

Dános Valér

Prof. Dr., főszerkesztő, egyetemi magántanár,
ny. rendőr vezérőrnagy
Belügyminisztérium,
Belügyi Szemle Szerkesztősége
valer.danos@bm.gov.hu

Szabó Csaba

Dr. PhD, főszerkesztő-helyettes, egyetemi docens, rendőr
alezredes
Belügyminisztérium,
Belügyi Szemle Szerkesztősége
Széchenyi István Egyetem,
Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar
csaba.szabo3@bm.gov.hu

Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2023. évi 3. különszámában. DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2023.3.16>. A cikk a szerkesztőséghez magyar nyelven érkezett be.

Az Interpol fennállásának 100. évfordulójáról megemlékező tematikus számunk interjúalánya Dr. Hegyaljai Máttyás, a Belügyminisztérium európai uniós és nemzetközi helyettes államtitkára. Hegyaljai úr neve azonban nemcsak hazai, hanem külföldi olvasóink számára is ismerősen csenghet, hiszen a magyar Interpol Nemzeti Iroda vezetője, az Interpol Európai Bizottság tagja, majd elnöke, később pedig az Interpol Végrehajtó Bizottság tagja volt. A riport során szó esett a bűnüldözés globális, regionális és nemzeti aspektusairól, a regionális – közöttük is az európai – együttműködések fontosságáról, a digitális forradalom és a COVID-19-járvány hatásairól, Magyarország szerepvállalásáról, illetve Hegyaljai úr személyes tapasztalatairól. Helyettes államtitkár úrral Prof. Dr. Dános Valér főszerkesztő és Dr. Szabó Csaba főszerkesztő-helyettes beszélgett.

Kulcsszavak: Interpol, Interpol Európai Bizottság, Interpol Végrehajtó Bizottság, globális bűnüldözés

Abstract

Dr. Máttyás Hegyaljai, deputy state secretary for EU and International Affairs of Ministry of Interior (Hungary), is the interviewee in our thematic issue commemorating the 100th anniversary of INTERPOL. Mr. Hegyaljai's name may ring a bell not only for our Hungarian readers but also for our foreign readers, as he was the head of the Hungarian INTERPOL National Central Bureau, a member and then President of the INTERPOL European Commission and later a member of the INTERPOL Executive Committee. During the interview we discussed the global, regional and national aspects of law enforcement, the importance of regional – including European – cooperation, the impact of the digital revolution and the COVID epidemic, Hungary's role in combating crime, and Mr Hegyaljai's personal experiences. The Deputy State Secretary was interviewed by Prof. Dr Valér Dános, Editor-in-Chief, and Dr Csaba Szabó, Deputy Editor-in-Chief.

Keywords: INTERPOL, INTERPOL European Commission, INTERPOL Executive Committee, global combating crimes

Az Interpol tevékenysége a bűncselekmények három nagy kategóriájára koncentrál: emberkereskedelem és illegális migráció, kábítószer-kereskedelem és szervezett bűnözés, valamint gazdasági és számítógépes bűncselekmények. Az első két bűncselekménytípus esetében hazánk tranzitországgként érintett. Hogyan határozza meg ez a tény a szerepvállalásunkat és súlyunkat a nemzetközi együttműködésben?

Az Interpol 16 bűncselekménytípusra összpontosít (korrupció, pénz- és okmányhamisítás, gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmények, kulturális örökség elleni bűncselekmények, kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények, a környezetet károsító bűncselekmények, pénzügyi bűncselekmények, fegyverkereskedelem, emberkereskedelem és illegális migráció, áruhamisítás, „tengeri bűncselekmények”, szervezett bűnözés, terrorizmus, gépjárműbűnözés, háborús bűncselekmények), amelyben benne vannak a kérdésben felsoroltak is. Hazánk a legtöbb bűncselekménytípus vonatkozásában együttműködik a szervezettel, vannak olyanok, amelyekben aktívabban, másokban –így a tengeren elkövetett bűncselekmények esetén – kevésbé hangsúlyosan.

Van-e különbség a szervezett bűnözés és az emberkereskedelem hazai és az Interpol általi megítélése között? Mennyiben változtatja meg a hazai viszonyokhoz adaptálódott rendőri gondolkodást a nemzetközi szervezetben történő munkavégzés?

Az Interpol globális szervezet, ezért a bűncselekmények megítélése is ezt a szemléletet követi, azonban ezen belül a régiók sajátosságait is figyelembe veszi, hiszen például nem ugyanaz az emberkereskedelem helyzete Afrikában, mint az Európai Unióban. Szélesebb körben kell már a nemzeti szinten eljáró rendőröknek is gondolkodni, hiszen olyan adatokhoz lehet az Interpolon keresztül nagyon gyorsan hozzájutni, ami pár évtizeddel ezelőtt elképzelhetetlen volt. Az elmúlt időszakban végrehajtott technikai fejlesztéseknek köszönhetően a hazai rendőrök is közvetlenül hozzáférhetnek bizonyos Interpol-adatbázisokhoz, így előfordulhat, hogy amerikai, ázsiai vagy afrikai országok által körözött személyekkel szemben kell eljárniuk, illetve távoli országok által körözött okmányokkal, gépjárművekkel, műkincsekkel találkozniuk.

Miben volt más egy Interpol-tiszt várható életpályája, ellátott feladatai a most hivatásukat kezdő kollégáikhoz képest?

Nehéz összehasonlítani, ha hivatásos rendőrtisztekről beszélünk, mivel azok csak pályázat útján kerülhetnek be a szervezetbe, egy meghatározott időt (3–4 év) töltenek az Interpol Főtitkárságon, és jellemzően nem a pályájuk elején. Itt jelentős eltérések lehetnek az egyes nemzeti szabályzóknak megfelelően. Bár eddig nem túl sok magyar került így kihelyezésre, azonban ennek ellenére is kiváló az együttműködés.

A digitális forradalom jelentősen hatott az Interpol munkavégzésére, a nemzetközi munkacsoportok által elérhető határfokra is. Önnek milyen személyes tapasztalatai vannak ezen volumennövekedéssel kapcsolatban?

Világunk, ahogyan a bűnözés természete is, folyamatos változásban van. A szervezet 2014-ben nyitotta meg Szingapúrban az Interpol Globális Innovációs Komplexumát, melynek fő célkitűzése a tagállamok rendőrségeinek felvértezése azokkal az eszközökkel, ismeretekkel, amelyekkel hatékonyabban tudnak fellépni az új kihívásokkal szemben, különös hangsúlyt fektetve a digitális térhez kapcsolódó bűncselekményekre. A tagok számának bővülésével, az átadott adatok számának növekedésével és az informatikai fejlesztésekkel együtt látszik, hogy az Interpol tevékenységének intenzitása évente folyamatosan növekszik.

Az elmúlt évek megkerülhetetlen formáló ereje volt a COVID-19-világjárvány. Érezhető volt-e a pandémia hatása a szervezet munkájára, és ha igen, milyen formában (gondolva akár a munkaszervezésre, nyomozati módszerekre, a bűncselekmények arányának eltolódására, egyéb faktorra)?

A munkaszervezést illetően mind a Főtitkárság, mind a tagállamok a helyi sajátosságoknak megfelelő rendszert vezettek be. A Főtitkárság szinte teljesen bezárt, minimális személyzettel működött, a munkatársak jelentős része home office-ból látta el feladatait. A tagállamok Interpol irodái különböző megoldásokat alkalmaztak. Teljes home office vagy kizárólag jelenléti munkavégzés, valamint ezek különböző kombinációi. Az Interpol a járvány kitérésének kezdetétől figyelemmel kísérte annak globális bűnügyi trendekre gyakorolt hatásait, amelyről különböző elemzéseken és egyéb anyagokon keresztül folyamatosan tájékoztatta a tagállamokat. Általánosságban elmondható, hogy a járványhoz kapcsolódó bűncselekmények mellett (hamis orvosi eszközök, gyógyszerek, oltóanyagok) hangsúlyosabbá váltak a virtuális térben elkövetett jogsértések.

*Magyarország 1981-ben, még a Kádár-rendszer idején csatlakozott (újra) az Interpolhoz. Az 1989-es rendszerváltozás, a bipoláris világrend felbomlása mi-
ben hozott mást az együttműködésben Magyarország számára?*

Először csak egy kis irodával indítottunk, amely nagyon lassan bővült és sokáig az Országos Rendőr-főkapitányság egy nem meghatározó egységéként működött. A rendszerváltozást követően hazánk egyre nyíltabban, kizárólag szakmai alapon kezdett együttműködni a többi tagállammal és a központtal, majd az EU tagságunk közeledtével egy integrált nemzetközi kommunikációs szervezet került létrehozásra, amely a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ (NEBEK) elnevezést kapta.

A csatlakozás óta eltelt időszakban számos nagy horderejű esemény történt Magyarországon: a rendszerváltozáson túl csatlakoztunk a NATO-hoz, az Európai Unióhoz, az Europolhoz, a SIRENE-hez, a schengeni övezet külső határa lettünk több ország szomszédjaként. Ezek az események hogyan befolyásolták Magyarország szerepének, súlyának változását az Interpol régiós és nemzetközi közösségében?

Hazánk azon kevés Interpol tagállamok egyike, amely tagja az összes fent említett szervezetnek. Inkább azt mondanám, hogy először minden határunk schengeni külső volt, majd az integráció mélyítésével ezek a határok lebontásra kerültek, így folyamatosan rövidültek a külső határszakaszaink, azonban ez nem jelenti azt, hogy kevesebb figyelmet kell fordítani a külső határellenőrzésre. Az utóbbi évek migrációs válsága és az orosz–ukrán háború következtében hazánknek ezeken a részekén még nagyobb erőfeszítéseket kell tennie, hogy a nemzeti és az EU jognak megfeleljen, emellett a közbiztonságot a legmagasabb szinten garantálja. Az EU és ezáltal az Europol, a Frontex, a többi EU ügynökség, a regionális szervezetek, valamint schengeni tagságunk kiemelt szerepet biztosít az 195 tagállam alkotta Interpol közösségben.

2015 után az Interpol Magyar Nemzeti Iroda szervezeti elhelyezkedése több alkalommal változott. Befolyásolták-e a szervezeti változások az iroda működését? A felettes szerv változása hatással volt-e a magyar részvétel hangsúlyaira?

Az Interpol Magyar Nemzeti Iroda 2015-ig az ORFK része volt, kezdetben önállóan, majd a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ megalakulását követően annak részeként. 2015-ben a NEBEK kivált az ORFK-ból, önálló területi szerv lett. Az Interpolon keresztül folytatott nemzetközi bűnügyi együttműködésre önmagában nem igazán volt hatással, hogy milyen szervezeti keretek között volt az iroda, inkább a szervezeti integráltság tette és teszi folyamatosan hatékonyabbá a működést.

Az Interpol sikerességének fokozása érdekében a szervezet bevezette a régiós működést. Miben foghatóak meg az egyes régiók sajátosságai? Létre tudott-e jönni egy olyan nemzetközi standard, amely a regionális, kulturális, civilizációs különbségeken felülemelkedve standardizálta a szervezeti egységek működését az összes tagállamra nézve?

A globális szemlélet mellett létezik a régiós megközelítés is, így például a globális stratégia mellett léteznek regionális stratégiák is, amelyek a „nagy” stratégiába illeszkedően, de a regionális prioritásokra fókuszálva készülnek el. Emellett

a szervezet kidolgozta az úgynevezett Interpol service standard, vagy ahogy most hívják „minőségi sztenderdek” keretrendszerét, amelyben azt fektették le, hogy az egyes Interpol irodáknak milyen követelményeknek kellene megfelelni.

Van-e eltérés az Interpol Európai Bizottságának működése, hatásköre, integráltsága és a többi regionális iroda működése között? Ha van, ezek a különbségek okoznak-e együttműködési nehézségeket a többi régióval, vagy az egyedisége inkább elősegíti azt?

Az Interpol Európai Bizottsága egy, a tagállamok képviselőiből választott tanácsadó szervezet, amely az európai régióra vonatkozó stratégiai kérdésekben játszik szerepet. A szervezet regionális irodái pedig, amelyek Európán kívül minden földrészen megtalálhatóak a Főtitkárság részeként, a távoli régiókkal történő kapcsolattartást erősítik. Az eltérő feladatkör miatt nehéz az együttműködés nehézségeiről beszélni, de az Európai Bizottság stratégiaalkotásban betöltött szerepe mindenképp hozzájárul az európai együttműködés fejlődéséhez és a magas szintű kapcsolattartásához.

Az európai régióban egyedülállóan magas szintre emelkedett az együttműködés: a teljesség igénye nélkül egymás mellett, együtt és egymásban is működik az Európai Unió, az Europol, az Interpol, a SIRENE Iroda, a Nemzetközi Törvényszék, az Emberi Jogok Európai Bírósága, a Frontex. Előfordulhat olyan eset, amikor egy ügyel kapcsolatban nagy a szervezeti zsúfoltság, vagy – a közmondás szavaival élve – közös lónak túros a háta?

Az említett nemzetközi szervezetek, uniós ügynökségek távlati célja valóban a közbiztonság védelme és a bűncselekmények üldözése, azonban feladataikat eltérő hatáskörrel és eszköztárral hajtják végre, így tevékenységük inkább egymást kiegészítő, mintsem akadályozó. Lehet időnként a szervezetek között úgynevezett versengés, de például az EU ügynökségeinek hatáskörei és feladatrendszerei világosan meghatározottak, így erre minimális az esély. Emellett kialakult egy olyan koordináció metodika, hogy az ügynökség képviselői rendszeresen találkoznak egymással azért, hogy a kérdésben említett jelenséget kiküszöböljék.

Egy kis túlzással elmondhatjuk, hogy helyettes államtitkár úr a szervezetnél valamennyi hivatali lépcsőfokon járt. Miben változtatta meg ez a hivatali életút személyes világgépét, a bűnüldözéssel és a nemzetköziesítéssel kapcsolatos fel fogását? A nemzetközi térben szerzett munkatapasztalatok közül – akár a módszer, akár a szervezés vagy vezetés terén – hozott-e haza magával olyat, amit meghonosított az ön által vezetett szervezeti egység(ek)ben?

Valóban és büszke is vagyok rá, hogy annak idején az Interpol Nemzeti Iroda egyik íróasztala mögött kezdtem a nemzetközi karrieremet, és az ott eltöltött öt év pont elég volt ahhoz, hogy a szervezet minden egyes apró részletére rálássak. Néhány év kitérővel, de nem elhagyva a nemzetközi területet vezettem is az Interpol Nemzeti Irodát. Nagy sikerként éltem meg, amikor 2012-ben beválasztottak az Interpol Európai Bizottság tagjai közé négy évre, melyből három évig én elnököltem a testület üléseit. Ezt követően pályáztam az Interpol Végrehajtó Bizottság tagságára, ahová 2016-ban be is választottak. Ha lehet azt mondani, hogy ennek még nagyobb jelentősége volt, hiszen a 195 országból mindösszesen 13 főt választanak tagjai közé, ez a legfontosabb döntéselőkészítő szervezet az Interpolban, és korábban még senkinek nem sikerült bejutni hazánkba ebbe a testületbe. Rendőri pályám során közel harminc évet töltöttem el nemzetközi területen és azt tapasztaltam, hogy az így megszerzett tudás sokkal szélesebb látókört biztosít. Lehetővé teszi azt is, hogy ne csak egy országra, esetleg egy szűkebb régióra figyeljen az ember, hanem globális megközelítésben is átlásza az egyes területeket. Nagyon sok olyan technikát ismertem meg külföldön, ami nálunk akkor még nem volt alkalmazott, vagy más prioritást kapott. Ezeket természetesen próbáltam adaptálni a hazai környezetre. Azt nem egyszer tapasztaljuk, hogy a más kontinensekről származó információk korlátozottabban jutnak el hozzánk, és nagyon sokszor az ott jelenlévő probléma lehet földrajzilag sajátos vagy társadalomspecifikus, így a szűkebb környezetünkben nem is jelenik meg. Sok esetben pedig láthatók olyan jelenségek, tendenciák is, amelyek egyszerűen még nem érkeztek meg hozzánk.

A személyes kapcsolatrendszernek is megvan a maga különlegessége. Ezen a területen sokkal nyitottabbnak, aktívabbnak és kezdeményezőbbnek kell lenni. Ahogy a mindennapi életben és a munkakapcsolatok esetén is javíthatja a minőséget és gyorsíthatja a megoldást a személyes ismeretség, hiszen a rendőri munkához szükséges bizalomnak itt még nagyobb szerepe van, különösen azokban az esetekben, amikor valamilyen külső tényező (politikai, kulturális, vallási, nyelvi eltérések) ezt megkérdőjelezheti. Az sem mindegy, hogy valaki tolmácsolás nélkül vagy az adott nyelvet ismerve közvetlenül tud kommunikálni a partnerével, így sokat számít, ha ténylegesen vagy képletesen „egy nyelvet beszélünk”.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Dános V. & Szabó Cs. (2023). „Sokat számít, ha ténylegesen vagy képletesen »egy nyelvet beszélünk.» *Belügyi Szemle*, 71(11), 2107–2113. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2023.11.16>

BEMUTATKOZIK A BELÜGYI SZEMLE

A 70 esztendőre visszatekintő Belügyi Szemle Magyarország Belügyminisztériumának havonta megjelenő, magasan jegyzett tudományos és szakmai folyóirata. E magas elismertséget igazolja, hogy a Magyar Tudományos Akadémia a legmagasabb A kategóriába sorolta a folyóiratot. A folyóirat magyarországi tudományos térben betöltött jelentős szerepét mutatja az is, hogy az elmúlt négy évben, a digitális térbe történt kilépésünk óta, a közel 300 folyóiratot magában foglaló Magyar Tudományos Művek Tárának vonatkozó adatbázisára épülő rangsorban ötven helyet előre lépve, 2023-ban már a 15. helyen található a Belügyi Szemle. A lap olyan szak- és tudományterületeken van jelen, mint a rendészettudomány, a kriminológia, a kriminalisztika, a jogtudomány, de helyt ad e tudományágak határtudományai területére tartozó publikációknak is. A szerkesztőség a nemzetközi elvárásoknak is megfelelően a kettős vaklektorálás szabályrendszerét alkalmazza. A szerkesztőség – ünnepélyes rendezvény keretében – évente Nívó díjjal ismeri el a vizsgált időszakban legjobbnak ítélt cikkek szerzőit.

A folyóirat több nemzetközi szervezetnél már jelen van, így a ProQuest és az EBSCO nemzetközi szervezet indexeli, de jelen van CrossRef (DOI) tudományos adatbázisban, a WorldCat nemzetközi könyvtárszolgáltatónál, valamint a Google Scholar online tudományos adatbázis keresőben is. A szerkesztőség 2024-ben csatlakozási pályázatot nyújt be a két legjelentősebb nemzetközi indexelő szervezethez, a SCOPUS-hoz és a Web of Science-hez. Szakmai partnereink az iThenticate plágiumfelderítési és adattartalom ellenőrzési szolgáltató, valamint a ROAD (Directory of Open Access scholarly Resources), a nyílt elérésű tudományos források címjegyzéke.

A Belügyi Szemle print és digitális formátumban megjelenő tudományos és szakmai folyóirat. A havonta megjelenő print lapszámokban bár magyar nyelvű cikkeket olvashatnak az érdeklődők, de a nemzetközi tudományos környezetben történt megjelenés miatt a cikkek angol nyelvű címet, absztraktot és kulcsszavakat is tartalmaznak. Évente több esetben angol nyelvű online különszámokat is megjelentetünk. Örömmel adunk helyt külföldi szerzők által megküldött szakmai és tudományos cikkeknek egyaránt.

A digitális fejlődés egyik állomását jelzi, hogy a nemzetközileg is elfogadott Open Journal Systems (OJS) folyóiratkezelő és szerkesztő szoftvert használjuk a benyújtott kéziratok dinamikus szerkesztése, lektorálása és megjelentetése céljából. Az elmúlt 70 év print számaiban megjelent cikkek folyamatos feltöltése eredményeként ma már az OJS rendszer archívumában közel 1500 cikkből

választhat az olvasó. Az érdeklődés nagy számát mutatja a havonta közel 21 ezer cikkletöltés magyar és külföldi olvasók részéről. Magyar és angol nyelvű honlapot is üzemeltetünk, ahol aktuális szakmai és tudományos híreket, valamint a legújabb lapszámunkat és a havonta megjelenő Hírlevelünket olvashatják az érdeklődők. Terveink között szerepel, hogy 2024-től magyar és angol nyelven is megjelentetjük a hazai és a külföldi tudósok, oktatók és szakmai szereplők érdeklődésére számot tartó értékes cikkeket.

Reményünket szeretnénk kifejezni, hogy az Interpol 100 éves jubileumi ünnepi közgyűlésén részt vevő vezetők, tisztségviselők, küldöttek és meghívott vendégek örömmel olvassák a felkért szerzők írásait a Belügyi Szemle tudományos folyóirat oldalain. Kérjük, hogy vigyék haza ünnepi lapszámukat, minél szélesebb körben ismertessék meg folyóiratunkat, és egyben kérjük, hogy bátorítsák, támogassák kollégáikat annak érdekében, hogy szakmai és tudományos cikkeiket, beszámolóikat és könyvismertetéseiket a magyar Belügyi Szemle jövőbeni számaiban jelentessék meg. A Belügyi Szemle Szerkesztősége mindent megtesz annak érdekében, hogy írásaik a legszélesebb nemzetközi tudományos térben, a legmagasabb minőségben töltsék be kívánt szerepüket, legyen az kutatási, oktatási vagy közéleti célú közlemény.

A Belügyi Szemle angol nyelvű honlapjának elérhetősége:

A Belügyi Szemle 2023/11. számának online elérhetősége:

Kapcsolattartók:

Dr. Szabó Csaba PhD rendőr alezredes
főszerkesztő-helyettes, egyetemi docens
Email: csaba.szabo3@bm.gov.hu

Fazekas-Pátyodi Szandra
szerkesztőségi munkatárs
Email: szandra.patyodi@bm.gov.hu

KÖZLÉSI FELTÉTELEK

A Belügyi Szemle kiemelten a Belügyminisztérium felügyeleti és szervezeti rendszeréhez illeszkedő olyan tudományos közleményeket fogad be és jelentet meg, amelyek elsősorban a rendvédelemmel, a közrenddel és a közbiztonsággal, a biztonságpolitikával, az önkormányzatisággal összefüggő kérdésekkel, a társadalmi devianciákkal, valamint a rendészet kérdéseit kriminológiai, kriminálszociológiai, büntetőjogi és rendészeti szempontból elemzi és értékeli.

A Belügyi Szemle az Open Journal Systems folyóirat-szerkesztő rendszer alkalmazáson keresztül fogadja a szerzőktől a kéziratokat.

A beküldött közlemény visszaigazolása során a Szerkesztőség tájékoztatja a szerzőket a beküldött kézirat befogadásáról és várható megjelentetéséről. A Szerkesztőség a beérkezett kéziratokat szakmai és tudományos szempontokból lektoráltatja, és fenntartja a jogot a kéziratok stilizálására, korrigálására, tipografizálására.

A Szerkesztőség másodközlést nem vállal.

A Belügyi Szemlében megjelent cikkek nem feltétlenül tükrözik a Szerkesztőség álláspontját, azok tartalmáért való felelősség minden esetben a szerzőket terheli. A lap egésze, az egyes cikkeket is beleértve, szerzői jogilag védett, ezeknek a szerzői jogi törvény keretein kívül történő bármilyen felhasználása jogellenes és büntetendő.

A cikkek a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY-NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemények, melynek szellemében a cikkek bármilyen médiumban szabadon felhasználhatók, megoszthatók és újraközölhetők, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

A folyóirat megrendelhető a Szerkesztőség e-mail címén vagy telefonon.

Telefonszám: +36 (26) 795-922; BM: 24-626

Email: szerkesztoseg@belugyiszemle.hu

Web: www.belugyiszemle.hu

OJS: ojs.mtak.hu/index.php/belugyiszemle/index

Ára: 530 Ft

